

7707

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ESKİÇAĞ TARİHİ BİLİM DALI

**DOĞU THRAKİA VE THRAKLAR İLE İLGİLİ
ANTİK KAYNAKLAR**
(BYZANTION / CONSTANTINOPOLIS HARİÇ)

(Yüksek Lisans Tezi)

Tez Danışmanı
Prof.Dr.Mehmet ÖZSAİT

Hazırlayan
Figen ŞAHİN
95/13810

İSTANBUL 1998

beşin
fante

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ESKİÇAĞ TARİHİ BİLİM DALI

**DOĞU THRAKİA VE THRAKLAR İLE İLGİLİ
ANTİK KAYNAKLAR**
(*BYZANTION / CONSTANTİNOPOLİS HARİÇ*)

(Yüksek Lisans Tezi)

Tez Danışmanı
Prof.Dr.Mehmet ÖZSAİT

Hazırlayan
Figen ŞAHİN
95/13810

İSTANBUL 1998

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	IV
BİBLİYOGRAFYA VE KISALTMALAR.....	V
A- Hellen, Roma ve Bizans Kaynakları.....	V
B- Modern Yayınlar.....	XXIII
GİRİŞ.....	I
I- DOĞU THRAK KABİLELERİ.....	30
A- Apsinthler.....	31
B- Astailar.....	33
C- Dolonklar.....	35
D- Mediatenler.....	38
E- Melanditler.....	39
F- Odrysler.....	40
G- Thymler.....	48
H- Tranipsalar.....	52
II- DOĞU THRAKIA'NIN TARİHİ COĞRAFYASI	
A- Sınırlar.....	55
B- Yollar.....	76
1- Via Egnatia.....	76
C- Boğazlar.....	77
1- Bosporos.....	77
2- Hellespontos.....	91

D- Nehirler, Akarsular ve Göller.....	134
1- Agrianes.....	134
2- Aigos Potamoi.....	137
3- Hebros.....	140
4- Istros.....	146
5- Stentoris.....	152
6- Tearos.....	153
E- Kentler.....	154
1- Ainos.....	154
2- Apollonia.....	161
3- Apris.....	164
4- Athyra.....	166
5- Bisanthe.....	167
6- Bizye (Vizia).....	169
7- Gallipolis.....	170
8- Ganos.....	172
9- Hadrianopolis.....	173
10- Kardia.....	176
11- Khersonesos.....	179
12- Kypsela.....	202
13- Lysimakheia.....	204
14- Madytos.....	214
15- Melentiada.....	216
16- Perinthos.....	217
17- Rhegion.....	224
18- Salmydesos.....	225
19- Selymbria.....	227
20- Sestos.....	230
F- Doğal Zenginlikler.....	241
III- M.Ö. 7.-6. Y.Y. GREK KOLONİZASYONU.....	252
IV- PERS HAKİMİYETİ.....	260
V- HELLENİSTİK DÖNEM.....	317

VI- ROMA DÖNEMİ.....	387
VII- DİN VE KÜLTÜR.....	409
A- Tanrılar ve Kültler.....	409
1- Ares.....	409
2- Artemis.....	411
3- Dionysos.....	413
4- Hermes.....	417
5- Pleistoros.....	418
6- Protesilaos.....	419
B- Sosyal Hayat.....	422
SONSÖZ.....	450
HARİTALAR LİSTESİ.....	451
DİZİN.....	452
HARİTALAR.....	I-II

ÖNSÖZ

Bu çalışmada*, Eskiçağ'da ve günümüzde çok önemli bir stratejik konuma sahip olan Doğu Thrakia Bölgesi'nin Eskiçağ tarihi içerisindeki yerini aydınlatmaya çalıştık.

Araştırmamızın ilk safhasında, mevcut antik kaynaklar titizlikle taranarak, Thrakia ve Thraklar'la ilgili bölümler toparlanmış ve kronolojik düzen içerisinde çevirileri yapılmıştır.

Tarih yazımının vazgeçilmez bir unsuru olan "ikinci elden kaynaklar"daki bilgiler, modern yayınlarla desteklenerek, herhangi bir yorumlama denemesine gidilmeden aktarılmaya çalışılmıştır.

Ana kaynak olarak faydalanılan *Tusculum*, *Loeb* ve *Teubner* serileri esas alınarak antik yazarların özgün dillerine sadık kalınmış, böylece hem terminolojik hem de ortografik bir yanlışlığa yol açmamaya çalışılmıştır.

Kaynakların taranması aşamasında karşımıza çıkan *Byzantion/Constantinopolis* sorunu; elde edilen bilgilerin yeni bir tez konusu oluşturabilecek çoklukta olmasından dolayı, bu kentin ve çevresinin, tez konusunun dışında bırakılmasına karar vermemize yol açmıştır.

Giriş Bölümü'nde antik kaynaklardan elde edilen bilgiler esas alınarak Doğu Thrakia Bölgesi'nin kültürel ve siyasal tarihi aydınlatılmaya çalışılmış ve modern yayınlarla da desteklenmiştir.

Yedi bölümden oluşan bu çalışmamızda, her bölümün sonuna modern yayınların bibliyografyası verilerek okuyucunun konuyla ilgili daha geniş bilgilere kolayca ulaşmasını sağlamaya çalıştık. Ayrıca son kısma eklediğimiz haritalarla Doğu Thrak kabilelerinin yayılım alanlarını ve bölge sınırları içerisinde yer alan kentleri vererek Thrak dünyasını bir de harita üzerinde gözler önüne sermeye çalıştık.

* Bu çalışma İstanbul Üniversitesi Araştırma Fonu'nunca desteklenmiştir. Proje No: T-343/190397.

Bana bu konuyu vererek yönlendiren ve çalışmanın her aşamasını denetleyen değerli hocam Prof.Dr. Mehmet ÖZSAIT'e, birbirinden değerli düşüncelerini esirgemeyip bana yol gösteren değerli hocam Prof.Dr. M. Taner TARHAN'a ve gerekli düzenlemeleri yapıp yazılım hatalarına düşmememi sağlayan hocam Doç.Dr. Oğuz TEKİN'e çok teşekkür ederim.

Ayrıca bu çalışmayı oluştururken hiç bir fedakarlıktan kaçınmayan, en büyük yardımcım sevgili eşim Araş.Gör. Hamdi ŞAHİN'e, Haritaları büyük bir özveriyle çizen değerli arkadaşım Araş.Gör. Özdemir KOÇAK'a, hazırladığı *Pausanias'ın Tarihçiliği* adlı tez çalışmasının İndeks kısmından faydalanmama olanak tanıyan değerli arkadaşım Araş.Gör. Emre ERTEM'e ve her yardım istediğimde beni geri çevirmeyen değerli meslektaşım Ercan GÜNAY'a en içten sevgilerimi sunmaktan büyük gurur duyarım.

İstanbul Temmuz 1998

BİBLİYOGRAFYA VE KISALTMALAR

A- HELLEN, ROMA VE BİZANS KAYNAKLARI

M.Ö. IX-VIII. Y.Y.

HOMEROS; *Homeri Iliadis*,
ed. A. Schneidler, Vindobonae 1913.

_____ ; *Homeri Iliadis Epitome*,
trsl. A. Scheindler, pars prior, I-X. 1915,(Gerold'sche Klass. Ausg.)

_____ ; *Homeri Iliadis epitome*,
trsl. A. Scheindler, pars altera, XI-XXIV, 1917, (Gerold'sche Klass.Ausg.)

_____ ; *Ilias*,
ed. D. Monro, Oxonii 1919.

_____ ; *Iliad*,
trsl. A.T. Murray, London 1954-1957 (Loeb).

_____ ; *Ilyada*,
çev. A. Erhat, İstanbul 1984.

_____ ; *Odyssseia*,
çev. A. Erhat- A. Kadir, İstanbul 1987.

M.Ö. VII. Y.Y.

HESIODOS; *Opera et Dies / Theogonia*,
Ed. A. Rzach, Leipzig 1913. (Teubner)

_____ ; *Sämtliche Werke*,
übers. Th. von Scheffer, Wiesbaden 1947.

_____ ; "İşler ve Günler",
çev. A. Erhat, *Tercüme dergisi* V, 29-30, 1945, s. 371-379.

_____ ; *Eseri ve Kaynakları*,
çev. S. Eyüboğlu-A. Erhat, Ankara 1991.

M. Ö. VI. - V. Y.Y.

HEKATAIOS MLESIOS; (= F. Jacoby, FGrH, II, I, Parissis, 18)

M.Ö. V. Y. Y. - IV. Y.Y.

AISKHYLOS; *Scholia in Aeschyli Persas*,
ed. O. Dähnhardt, Leipzig 1894. (Teubner)

_____ ; *Aeschyli Tragoediae*,
ed. H. Weil, Lipsiae 1910.

_____ ; *Persae*,
trsl. H. Weir Smyth, London 1956.(Loeb)

HERODOTOS; *Historia*,
übers. H. Stein, Berlin 1892-190

_____ ; *Historiae*,
ed. Kallenberg, Lipsiae 1890.

_____ ; *Historien*,
hrsg. von J. Feix, I.-II., München 1963.

_____ ; *Herodot Tarihi*,
çev. M. Ökmen-A. Erhat, İstanbul 1991.

ARİSTOTELES ; *Minor Works*,
trsl. H. Rackham, London 1932.

ISOKRATES; *Epistulae*,
trsl. G. Norlin-L. van Hook, I.-III., London 1928-1945.(Loeb).

_____ ; "Panegyrikos",
çev. T. Uzel, *Tercüme V*, 29-30, 1945, 492.

ARISTOPHANES; *Aves*,
trsl. B.B. Rogers, London 1927.

KSENOPHON; *Anabasis*,
ed. W Gemoll, Leipzig 1896.

_____ ; *Hellenika*,
trsl. C.L. Brownson-O.J. Todd, London 1961 . (Loeb).

_____ ; *Anabasis*,
çev. H. Örs, MEB, İstanbul 1962.

_____ ; *Anabasis*,
çev. T. Gökçöl, Sosyal Yayınlar, İstanbul 1984.

_____ ; *Kyropaedia*,
trsl. T.E.Page , London 1960-61. (Loeb).

PLATON ; *Nomoi*,
Ed. C. F. Hermann, Leipzig 1892. (Teubner)

_____ ; *Devlet*,
çev. S.Eyüboğlu- M. Ali Cimcoz, İstanbul 1988.

THUKYDIDES ; *Peloponnesos Savaşı*,
çev. T. Gökçöl, İstanbul 1976.

DEMOSTHENES; *Orationes*,
trsl. J. H. Vince, Cambridge 1954. (Loeb).

_____ ; *Orationes, (Epistulae, Prooemia)*
Ed. F. Blass, Leipzig 1888-92.

M.Ö. III. Y. Y.

APOLLODOROS; *Mythologisches Bibliothek*,
übers. von C.G. Moser, Stuttgart 1828.

_____ ; *Bibliotheke*,
trsl. J.G. Fraser, London 1921. (Loeb).

_____ ; *Bibliotheca*,
trsl. J.G. Frazer, Milano 1995.

APOLLONIUS RHODIUS; *Argonautica*,
trsl. R.C. Seaton, London 1955. (Loeb).

_____ ; *Argonautica*,
trs. E.V. Rieu, Harmondsworth 1959.

_____ ; *Das Argonautenepos* ,
übers. R.Glei- St. Natzel, Darmstadt 1996.

LYKOPHRON; *Alexandria*,
Ed. E. Scheer (cum scholiis), Berlin 1881-1908.

_____ ; trsl. A.W. Mair, London 1947. (Loeb)

KALLIMAKHOS; *Epigrammata*,
trsl. O. Schneider, Leipzig 1870-1873. (Teubner)

DEMETRIOS BYZANTIOS; (= C. Müller, F.Gr.H., II B. 162, Parisiis 1853).

NYMPHIS HERAKLEOTA ; (= C. Müller, F.Gr. H. III,14, II, 16, 18, Parisiis 1868).

M.Ö. II. Y.Y.

MARCUS TULLIUS CICERO; *De Finibus*,
trsl. H. Rackham, London 1921. (Loeb).

_____ ; *Phillippicus*,
trsl. W.C.A. Ker, London 1926. (Loeb).

_____ ; *De Officiis*,
trsl. W. Miller, London 1928. (Loeb).

_____ ; *De Verrine Orationes*,
trs. L.H.G. Greenwood, New York 1938 (Loeb)

_____ ; *De Provinciis Consularibus*,
trs. R. Gardner, London 1958 (Loeb)

_____ ; *Pro Sestio*,
trs. R. Gardner, London 1958 (Loeb)

POLYBIOS; *Historiae*,
ed. L. Dindorf, Lipsiae 1882-1904. (Teubner)

_____ ; *Polybri Historiae*,
ed. Th. Büttner-Wobst, I. Leipzig 1905; II.-V. Leipzig 1889.

_____ ; *Fragmenta Libri XVI*,
trsl. W. R. Paton, London 1960. (Loeb).

_____ ; *Geschichte*,
übers. H. Drexler, I.-II., Zürich-Stuttgart 1961-1963.

M.Ö. I. Y.Y.

CORNELIUS NEPOS; *De Viris Illistribus*,
trsl. C. Halm, Leipzig 1871. (Teubner)

_____ ; *Liber de excellentibus ducibus exterarum gentium*,
trsl. J.C. Rolfe, London 1929 (Loeb).

DIODORUS SICULUS; *Bibliothekes Historikes*,
trsl. C.H. Oldfather, London 1952-1957. (Loeb).

_____ ; *Bibliothekes Historikes*,
Ed. I. Bekker, L. Dindorf, F. Vogel, Leipzig 1888-1906. (Teubner)

DIONYSIUS HALIKARNASSUS; *Antiquitates Romanae*,
ed. C. Jacoby, Leipzig 1885-1905.

_____ ; *Romaikes Arkhailogias*,
trsl. E. Cary, London 1937. (Loeb).

PUBLIUS OVIDIUS NASO ; *Heroides / Amores*,
trsl. G. Showerman, London 1921.

_____ ; *Metamorphoses*
trsl. F. J. Miller, London 1929 (Loeb).

_____ ; *Fasti*,
trsl. J.G. Frazer, London 1931 (Loeb).

M. TERENTIUS VARRO ; *Res Rusticae*,
trsl. G Goetz, Leipzig (Teubner) 1912

_____ ; *De Re Rustica*,
trsl. W.D. Hooper, Cambridge 1934 (Loeb).

M.Ö. I. -M.S. I. Y.Y

STRABON; *Geographika*,
ed. A. Meineke, Berlin 1853-1909.

_____ ; *The Geography of Strabon*,
trsl. H. L. Jones, London 1950-1954. (Loeb).

_____; *Coğrafya, Anadolu XII, XIII, XIV. Kitaplar*,
çev. A. Pekman, İstanbul 1987.

TITUS LIVIUS; *Ab Urbe Condita*,
ed. C. Walters, Oxonii 1934.

_____; *Ab Urbe Condita*,
trsl. E. T. Page, London 1961. (Loeb).

_____; *Römische Geschichte*,
Buch 21-26, 31-41, hrgs. J. Feix-H. J. Hillen.

_____; *Şehrin Kuruluşundan İtibaren*,
I-II., çev. S. Şenberk, İstanbul 1992-1994.

_____; *Şehrin Kuruluşundan İtibaren*,
III-IV, çev. S. Şenberk, İstanbul 1996.

VELLEIUS PATERCULUS; *Historia Romana*,
trsl. F. Shipley, London 1924 (Loeb).

M.S. I. Y.Y.

GAIUS PLINIUS SECUNDUS; *Naturalis Historia*,
trsl. H.R. Rackham-W.H.S. Jones, London 1947. (Loeb).

MARCUS ANNAEUS LUCANUS; *De Bello Civile*,
trsl. J.D. Duff, London 1951. (Loeb).

QUINTUS CURTIUS RUFUS; *Historiarum Alexandri Magni Macedonis*,
trsl. J.C. Rolfe, London 1962. (Loeb).

_____ ; *Historia Alexandri Magni*,
ed. Nedicke, Leipzig 1908.

TACITUS; *Historiae et Annales*,
trsl. J. Jackson, London 1956. (Loeb).

SEXTUS JULIUS FRONTINUS ; *De Aquaeductibus*,
trsl. F. Bücheler, Lipsiae 1887.

_____ ; *Strategematon et aqueductu urbis Romae*,
trsl. L.E. Bennett, London 1925 (Loeb).

M.S. I-II. Y.Y.

DIO CHRYSOSTOMOS; *Orationes*,
trsl. J.W. Cohoon-H. L. Crosby, London 1932-1953. (Loeb).

LUCIUS ANNAEUS FLORUS; *Epitoma De Tito Livio*,
ed. O. Rossbach, Leipzig 1896.

_____ ; *Epitoma De Tito Livio Bellorum Omnium Annorum*,
DCC Libri II., trsl. E.S. Foster, London 1966. (Loeb).

PLUTARKHOS; *Moralia*, "De mulierum Virtutes",
ed. G.N. Bernardakis, Lipsiae 1888-1896.

_____ ; *Moralia*,
trsl. F.C. Babbitt-W.C. Helmbold, London 1928-1967. (Loeb).

_____ ; *Vitae Parallelae*,
trsl. H.E. Butler-E.A. Barber, Oxford 1933.

_____ ; *Bioi Paralleloi*,
trsl. B. Perrin, London 1959. (Loeb).

PETRONIUS ARBITER; *Satyricon*,
trsl. M. Heseltine, London 1951 (Loeb).

GAIUS VALERIUS FLACCUS ; *Argonautica*
trsl. J. H. Mozley, London 1956 (Loeb)

M.S. II. Y.Y.

APPIANOS; *Romaike Historia*,
trsl. H. White, London 1928. (Loeb).

FLAVIUS ARRIANOS; *Anabasis*,
trsl. E.T. Robson, London 1929-1933. (Loeb).

_____ ; *İskender'in Anabasis'i*
çev. H. Örs, İstanbul 1945.

_____ ; *Der Alexanderzug Indische Geschichte*,
hrsg. und übers. von G. Wirth-O. von Hinüber, Zürich 1985.

LUKIANOS (SAMOSATALI); *Scholia in Lucianum, Dialogi Deorum ; Dialogi Marini*,
ed. H. Rabe, "Alexandros", Leipzig 1906.

_____ ; *The Works of Lucian*,
trsl. A.M. Harmon, London 1929. (Loeb).

_____ ; *Seçme Yazılar*,
çev. Nurullah Ataç, İstanbul 1992.

PAUSANIAS; *Descripto Graeciae*,
ed. L. Dindorf, Paris 1845.

_____ ; *Periegesis Tes Hellados*,
trsl. W.H.S. Jones, London 1964. (Loeb).

_____ ; *Pausanias Beschreibung Griechenlands*,
übers. E. Meyer, Zürich-München 1954-1967. München 1972-1979.

POLEMON ; *Physiognomica*,
trsl. G. Hoffmann, Berlin 1885.

M.S. II.-III. Y.Y.

ATHENAEUS; *Deipnosophistarum*,
trsl. G. Kaibel, Lipsiae 1887.

_____ ; *Deipnosophistae*,
trsl. C.B. Gulick, London 1961. (Loeb).

CASSIUS DIO COCCEIANUS; *Historia Romana*,
übers. V.P. Boissevain, Berlin 1895-1901.

_____ ; *Historia Romana*,
trsl. E. Carry, London 1954. (Loeb).

_____ ; *Römische Geschichte*,
G. Wirth-O. Veh, Zürich-Stuttgart 1985-1987.

PHILOSTRATUS FLAVIUS; *Epistulae -Vitae Sophistarum*,
ed. C.L. Kayser, Leipzig 1870-1871.

_____ ; *Bioi Sophiston*,
trsl. W.C. Wright, London 1952. (Loeb).

SCRIPTORES HISTORIA AUGUSTAE ; trsl. D. Magie, New York 1932 (Loeb).

M.S. III. Y.Y.

DIOGENES LAERTIUS; *De Clarorum Philosophorum Vitis*,
trsl. J.F. Boissonadio edentibus, Paris 1862.

_____ ; *Lives of Eniment Philosophers*,
ed. and trsl. E.T. Page, London 1966. (Loeb).

MARCUS IUNIANUS IUSTINUS; *Historiae*,
trsl. J.C. Th. von Otto, Jena 1842.

_____ ; *Historiorum Libri XLIV*,
trsl. F. Ruehl, Paris 1873.

_____ ; *Weltgeschichte von den Anfaengen bis zu
Augustus*,
eingl. übers. und erl. O. Seel, Zürich 1972.

M.S. IV. Y.Y.

AMMIANUS MARCELLINUS; *Rerum Gestarum Libri*,
ed. Garthausen, Leipzig 1874-1875.

_____ ; *Rerum Gestarum Libri*,
trsl. J.C. Rolfe, London 1963-1964. (Loeb).

QUINTUS SMYRNAEUS; *Posthomerica*,
trsl. A. Zimmermann, Leipzig 1891.

_____ ; *Posthomerica*, (The Fall of Troy),
trsl. A.S. Way, London 1955. (Loeb).

ALCIPHRON ; *Epistulae*,
Ed. M. A. Schepers, Leipzig, 1905. (Teubner)

_____ ; *Letters*,
trsl. A.R. Brenner- F.H. Fobes, London 1955.

M.S. V.-VI. Y. Y.

ZOSIMOS ; *Historia Nova*,
I. Ed. Et trad. par F. Paschoud, Paris 1971.

M.S. VI. Y. Y.

PROCOPIUS; *Peri ton Polemon*,
trsl. H. B. Dewing, London 1960. (Loeb).

_____ ; *De Bello Vandalico* ,
übers. O. Veh, München 1971.

STEPHANUS BYZANTIUS; *Ethnicorum quae Supersunt*,
ed. A. Meineke, Berlin 184

B - MODERN YAYINLAR

ARCHIBALD, Z. H.;
1995

“Thracians and Scythians”,
CAH VI, 1995, s. 444-475.

ASGARİ, N.;
1982

“Perinthos (Marmara Ereğlisi) Çalışması, 1981”,
KST IV, Ankara 1982, s. 337-345.

BALCER, J.M.;
1988

“Persian occupied Thrace”,
Historia 37, s. 1-21, 1988.

BARBER, G. L.;
1935

The Historian Ephorus,
Cambridge, 1935.

BAŞARAN, S.;
1996

“Ainos Kazıları (1971-1994)”,
AnAr XIV, İstanbul 1996, s.105-141.

BAYDUR, N.;
1982

Imperator Iulianus,
İstanbul 1982.

BENGTSON, H.;

1944

Die Strategie in der hellenistischen Zeit I/II,
München 1944.

_____.;
1950

Griechische Geschichte von den Anfängen bis in die römische Kaiserzeit,
(Handb. d. Altertumswiss III 4), München 1950.

_____.;
1962

“Neues zur Geschichte des Hellenismus in Thrakien und in der
Dobrukscha”,
Historia XI, 1962, s. 18-28.

_____.;
1963

“Bemerkungen zu einer Ehreninschrift der Stadt Apollonia am
Pontos”,
Historia XII, s. 96-104, 1963.

BETZ, A.;

1936

“Thrake (römisch)”,
RE VI A, 1936, S. 452

BILABEL, F.;

1920

Ionische Kolonisation,
Leipzig, 1920, s.171.

BITTEL, K.;
1945

Grundzüge der Vor- und Frühgeschichte Kleinasiens,
Tübingen 1945.

BOUE, S. AMI ;
1871

“ Aufzählung von Tumuli oder alten Grabhügeln in der europäischen
Türkei ”,
Mit. Anthropol. Gesell., Wien I, 1871, s. 156-158.

BRANDENSTEIN, W.;
1936

“Thrake (sprache)”,
RE VI A, 1936, S. 407.

1938

“Die Völkerschichten in Troja “,
ZDMG. 92, 1938, s. 303-319.

BRANDES, W.;
1989

Die Städte Kleinasiens im 7. und 8. Jahrhundert,
Amsterdam, 1989.

BRIANT, P.;
1992

Darius, les Perses et l'empire,
Paris 1992.

BUCKLEY, T.;
1996

Aspects of Greek history 750-323 B.C.,
London-New York, 1996.

CARPENTER, R.;

1948

“The Greek Penetration of the Black Sea”,
AJA 52, 1948, s. 1-10.

CICIKOVA, M.;

1973

“La Thrace a L'Epoque Homerique et Geometrique”,
*The Proceedings of the X'th International Congress of Classical
Archaeology*, vol. I, s. 187-194, Ankara-Izmir 1973.

CHAMONARD, J. - DHORME, E. - COURBY, F.;

1915

“Fouilles archaéologiques sur l'emplacement de la necropole
d'Eleonte de Thrace”,
BCH.39, 1915, S.135-240.

COOK, J.M.

1946

“The Greeks in Ionia and the East”,
JHS 66, 1946, s.71

COURTILS, J. DE & B. REMY;

1986

“Remarques sur l'implantation des colonies grecques au sud-est du Pont
Euxin”,
EA 8, 1986, s.53-64.

CREMER, M. - ŞAHİN, S.;

1983

“Kaiserinschriften und Phrygische Türsteine in Adapazarı (Bithynien)”,
Epigr. Anat. 1, 1983, s. 141-152.

CREMER, M. - ŞAHİN, S.;

1984

“Kaiserinschriften und Phrygische Türsteine in Adapazarı (Bithynien)”,
Epigr. Anat. 4, 1984, s. 50.

CROSSLAND, R. A.;

1967

“Emigrant from the North “,
CAH I/ XXVII, s. 10, 1967.

1971

“The position in the Indo - European language - family of Thracian.
and Phrygian and their possible close cognates : some general
observations”,
L'etnogene des peuples balkaniques, 225-236, *Studia Balkanica* 5
Sofia 1971.

ÇAPAR, Ö.;

1995

“Roma'nın Asia Eyaletinde Conventus (Diocesis) Sistemi”,
DTCFD XXXVII, 1-2, s.731-755.

DAHLHEIM, W.;

1992

Die griechische-römische Antike,
Zürich 1992.

DANOV, Chr. M.;

1960

“Tracian penetration into the Greek cities on the west coast of the Black
Sea”,
Klio 38, 1960, s. 75-80.

1965

“Zur historischen Geographie der ostthrakischen Stämme vor und zur Zeit des Odryserreiches”,
Etudes Historiques III, Sofia 1965, s. 11-29.

1971

“Zur der Ethnogenese und den Lageverschiebung der Volksstämme Altthradiens in der II. Hälfte des II. Und der ersten Hälfte des I. Jahrtausends”,
L'ethnogenese des peuples balcaniques, 271 vd. *Studia Balcanica* 5, Sofia 1971.

1973

“Charakter und historische Bedeutung der griechischen Kolonisation an den altthradischen Küsten”,
The Proceedings of the X'th Intern. Cong. Of Class. Arch. I, s. 195-225, Ankara - Izmir 1973.

1976

Altthradien,
Berlin 1976.

1979 a

“ Agrianes ”,
KP, I 1979, S. 143-144.

1979 b

“ Ainos ”,
KP, I, 1979, S. 177

- _____.;
1979 c
“Apsinthioi”,
KP, I, 1979, S. 467-468.
- _____.;
1979 d
“Astai”,
KP, I, 1979, S. 657-658.
- _____.;
1979 e
“Athyras”,
KP, I, 1979, S. 708.
- _____.;
1979 f
“Bisanthe”,
KP, I, 1979, S. 908.
- _____.;
1979 g
“Bistones”,
KP, I, 1979, S. 908.
- _____.;
1979 h
“Bizye”,
KP, I, 1979, S. 912.
- _____.;
1979 i
“Chersonesos”,
KP, I, 1979, S. 1143-1145“

- _____.;
1979 j
“Dolonkoi”
KP, II, 1979, S. 117-118.
- _____.;
1979 k
“Hebros”,
KP, II, 1979, S. 963.
- _____.;
1979 l
“Ganos”,
KP, II, 1979, S. 691.
- _____.;
1979 m
“Melanditai”,
KP, III, 1979, S. 1162..
- _____.;
1979 n
“Kardia”,
KP, III, 1979, S. 117-118
- _____.;
1979 o
“Kypsela”,
KP, III, 1979, S. 408.
- _____.;
1979 p
“Odrysai”,
KP, IV, 1979, S. 237-238.

_____.;
1979 q
“Perinthos”,
KP, IV, 1979, S. 638.

_____.;
1979 r
“Salmydessos”,
KP, IV, 1979, S. 1520.

_____.;
1979 s
“Thynoi”,
KP, V, 1979, S. 808.

_____.;
1979 t
“Tearos”,
KP, V, S. 1979, S. 551-552.

_____.;
1979 u
“Sestos”,
KP, V, 1979, S. 149.

_____.;
1979v
“Skythai”
KP V, 1979, S. 241-243.

_____.;
1979w
“Thynias”,
KP, V, 1979, S. 808.

_____.;
1980 a

“Die Thraker auf dem Ostbalkan von hellenistischen Zeit bis zur
Gründung Konstantinopels”,
ANRW II,7.1. 1980, s. 21-185.

_____.;
1980 b

“Philippopolis, Serdica, Odessos. Zur Geschichte und Kultur der
bedeutendsten Städte Thrakiens von Alexander d.Gr. bis Justinian”,
ANRW, II,7.1. 1980, s. 241-300.

DAWKINS, R. M.;
1906

“The modern carnival in Thrace and the cult of Dionysos”,
JHS 26, 1906, s. 191-206.

DEMİRCİOĞLU, H.;
1970

“Roma Devletinin Eyalet (Provincia) Sistemi Hakkında”,
TaAD V, 8-9, 1970, s. 443-459.

DETSCHEW, D.;
1957

Die Thrakischen Sprachreste,
Wien 1957.

DIMITROV, D. P.;
1971

“Troja VII b 2 und die thrakischen und mösischen Stämme
auf dem Balkan”,
L'etnogenese des peuples balkaniques, s.63 vd., *Studia Balcanica*
5, Sofia 1971.

DÖNMEZ, Y.;
1990

Trakya'nın Bitki Coğrafyası,
İstanbul 1990.

DÖRNER, F. K.;
1979

“Bithynia”
KP I, S. 908-911, 1979.

DUCHESNE-GUILEMIN- LIEGE, J.;
1979

“Persis”,
KP IV, 1979, S. 653-654.

DUMONT, A. - HOMOLLE, Th.;
1892

Melanges d' archologie et d' epigraphie,
Paris 1892.

EHRHARDT, N.;
1983

Milet und seine Kolonien,
New-York 1983.

ERDOĞDU, B.;
1995

“The Mat White - Painted Pottery From Eastern Thrace”,
AS XLV (1995), s. 267-272.

ERZEN, A.;
1980

“Enez 1979 Kazı Sonuçları”,
KST II, Ankara 1980, s.157-159.

1981-82

“1981 yılı Enez kazısı çalışmaları”,
GDAAD 10-11, 1981-1982, s. 59-90.

1982

“1981 Yılı Enez Kazısı Çalışmaları”,
KST IV, Ankara 1982, s. 285-291.

1983

“Enez Kazı Çalışmaları”,
KST V, İstanbul 1983, s. 297-301.

1984

“1983 yılı Enez Kazısı”,
KST VI., İzmir 1984, s. 213-235.

1985

“1984 Yılı Enez Kazısı Çalışmaları”,
KST VII., Ankara 1985, s. 603-619.

1986

“1985 Yılı Enez Kazısı Çalışmaları”,
KST VIII / 2, Ankara 1986, s. 273-291.

1987

“1986 Yılı Enez Kazısı Çalışmaları”,
KST IX / 2, Ankara 1987, s. 279-299.

_____.;
1988

“Enez (Ainos) Kazıları ,1987 Yılı Çalışmaları”,
KST X / 2, Ankara 1988, s. 89- 109.

ERZEN, A. - BAŞARAN, S.;
1989

“1988 Yılı Enez Kazısı Çalışmaları”,
KST XI / 2, Antalya 1989, s.107-125.

_____.;
1990

“Enez (Ainos) Kazısı, 1989 Yılı Çalışmaları”,
KST XII / 2, Ankara 1990, s. 155-171.

_____.;
1991

“Enez (Ainos) Kazısı, 1990 Yılı Çalışmaları”,
KST XIII / 2, Çanakkale 1991, s.53-69.

_____.;
1992

“1991 Yılı Enez (Ainos) Kazıları”,
KST XIV / 2, Ankara 1992, s. 205-223.

ERZEN, A.;
1993

“1992 Yılı Enez Kazısı”,
KST XV / 2, Ankara 1993, s. 455-475.

_____.;
1994

İlkçağ Tarihinde Trakya,
İstanbul 1994.

EYİCE, S.;
1969

“Türkiye Trakyasında incelemelerden notlar I. Trakya’da Bizans devrine ait eserler”,
Belleten XXXIII / 131, 1969 s. 325-358.

FAUTH, W.;
1979 a

“ Ares ”,
KP, I, 1979, S. 526-528.

_____.;
1979 b

“ Artemis ”,
KP, I, 1979, S. 618-625.

_____.;
1979 c

“ Dionysos ”
KP, II, 1979, S 77-84.

_____.;
1979 d

“Hermes”,
KP, II, 1979, S. 1069-1076.

FERGUSON, W.S.;
1927

“The Fall of the Athenian Empire”,
CAH V, s. 348-375, 1927.

FIRATLI, N.;
1965

“İstanbul’un Yunan ve Roma mezar stelleri”,
Belleten XXIX / 114, s. 263-323, 1965.

_____.;
1973

“New Discoveries Concerning the First Settlement of Ancient
Istanbul- Byzantion”,
The Proc. Of the X'th Intern. Cong. Of Arch., vol. I, s. 565-574,
Ankara-Izmir 1973.

FOL, A.;

1972

“Thrako- bithynische Parallelen im Vorrömischen Zeitalter”,
Thracia I, Sofia 1972, s. 197 vd.

_____.;
1973

“Les Forteresse Archaiques en Thrace”,
The Proc. Of the X'th Intern. Cong. Of th Class. Arch. I., s. 237-243,
Ankara-Izmir 1973.

_____.;
1976

Megalithi Thraciae I- III,
Sofia 1976.

FORBİGER, A.;

1877

Handbuch der alten Geographie,
cilt III, Hamburg 1877.

FRENCH, D. H.;

1966

“Prehistoric Sites in Thrace and Anatolian Pottery in the Aegean”,
A S XVI, 1966, s. 49-53.

FRİSCH, P.;

1974

“Zwei Athleteninschriften aus der Troas”,
ZPE 13, 1974, s. 38-39.

GAERTNER, H.;
1965

“Ephoros”,
KP 8. Lief., 1965, s.300 vd.

GEHRKE, H-J.;
1990

Geschichte des Hellenismus,
München 1990.

GEORGES, P.;
1994

Barbarian Asia and the Greek experience,
From the archaic period to the age of Xenophon, Baltimore-London 1994.

GEROV, B.;
1980

“Die Grenzen der römischen Provinz Thracia bis zur Gründung des
Aurelianischen Dakien “,
ANRW 1980, Band II. 7. 1., s. 212-240.

GIBBON, E.;
1994-95

Roma İmparatorluğu'nun Gerileyiş ve Çöküş Tarihi,
IV-V, Bizans I-II, çev. A. Baltacıgil, İstanbul 1994-95.

GİNDİN, L. A.;
1974

Thracia II,
Sofia 1974.

GOETZ, A.;
1933

Kleinasien,
(Handb. d. Altertumswiss. III, 1, 3.) München 1933.

GÜNSENİN, N.;
1992

“1991 Yılı Tekirdağ İli, Hoşköy-Gaziköy Amphora Atölyeleri Yüzey
Araştırması”,
AST X, Ankara 1992, s. 85-103.

HAMMOND, N.G.L.;
1993

Sources for Alexander the Great,
An analysis of Plutarch's Life and Arrian's Anabasis Alexandrou,
Cambridge 1993.

HAUVETT, A. M. - BESNAULT ;
1880

“Sur quelques villes anciennes de la Chersonese de
Thrace “,
BCH IV, 1880, s.505-520.

HEAD, B. V.;
1911

Historia Numorum. A. Manual of Greek Numismatics,
Oxford 1911.

HODDINOTT, R. F.;
1981

The Thracians,
Thames and Hudson, 1981.

HOUSE, G.;
1974

“Byzantine Studies”,
AS. XXIV, s.11-12.

_____;
1975

“ Reports on Byzantine architecture 1973-4”,
AS XXV, 1975, s.11-12.

JANIN, R.;
1920

La Thrace,
Etude historique et géographique, Constantinople 1920.

JOKL, N.;
1929

“Thraker”,
Reallexikon der Vorgeschichte XIII, Berlin, 1929, s. 287-298.

JONES, A. H. M. ;
1937

The cities of the Eastern Roman Provinces,
Oxford 1937, s.15-21.

JONES , L. ;
1986

“Three Inscriptions from Herakleia Pontica “,
Epigr.Anat. 7., 1986, s. 97-99.

KAHRSTEDT ,U.;
1954

Beiträge zur Geschichte des thrakischen Chersones,
Baden-Baden, 1954.

KALOPOTHAKES,D.;
1893

De Thracia provincia Romana,
Berlin 1893.

KALINKA, E.;
1926

“Altes und Neues aus Thrakien “,
Oe Jh. 23, 1926, Beibl. s. 118-207.

KANSU, Ş. A.;
1963

“Marmara Bölgesi ve Trakya’da Prehistorik iskan tarihi bakımından araştırmalar (1959-1962)”,
Belleten XXVII / 108, s. 657-671, 1963.

KAYGUSUZ, İ.;
1981-82

“Enez (Ainos) ‘den yazıtlar”,
GDAAD 10-11, 1981-82, s. 275-298.

_____.;
1981-82

“Enez (Ainos) ‘de bulunmuş Molybdobulla (kurşun mühür)”,
GDAAD 10-11, 1981-82, s. 299-306.

_____.;
1986

“Neue Inschriften aus Ainos”,
Epigr. Anat. 8, 1986, s. 65-70.

KAZAROW, G. I.;
1919

Beiträge zur Kulturgeschichte der Thraker,
Sarajewo, 1919.

_____.;
1929a

“Zur Geographie des alten Thrakiens”,
Klio 22, 1929, s. 83-84.

_____.;
1929b

“Das Heiligtum des thrakischen Heros bei Diinikli”,
Klio 22, s.232-239, Leipzig 1929.

_____.;
1930

“Thrace”,
CAH VIII, 1930, s. 534-559.

_____.;
1936

“Thrake”,
RE VI A.1, 1939, S. 392-551.

_____.;
1938

Die Denkmäler des thrakischen Reitergottes in Bulgarien,
Budapest 1938.

KEIL, J.;
1936

“The Greek Provinces”,
CAH XI, 1936, s. 555-604.

KENAN, R.;
1941

“Trakya’da Uzun Hacı Höyüğünde bulunan eserler”,
Bellekten V, 1941, s. 47 vdd.

KIEPERT, H.;
1878

Lehrbuch der alten Geographie,
Berlin 1878, s. 307-333.

_____.;
1889

“Die alten Ortslagen am Südfusse des Idagebirges”,
Zeitschr. d. Gesell. f. Erdkunde zu Berlin 24, 1889.

KUBAN, D.;
1973

“Edime”,
AS XXIII, 1973, s. 35.

LEAF, W.;
1915

“Rhesos of Thrace”,
JHS 35, 1915.

LEMERLE, P.;
1994

Bizans Tarihi,
çev. G. Üstün, İstanbul 1994.

LENK, B.;
1936

“Thrake (Stämme und Geschichte)”,
RE VI A, 1936, S.404; 414.

LOTZE, D.;
1995

Griechische Geschichte,
Von Anfängen bis zum Hellenismus, München 1995.

MANNERT, G.;
1812

Geographie der Griechen und Römer,
Leipzig, 1812.

MANSEL, A. M.;
1938

Trakya'nın Kültür ve Tarihi,
Edirne ve Yöresi Eski Eserleri Sevenler Kurumu Yayınları:
Sayı : 5, İstanbul 1938.

_____.;
1939

“Grabhügelforschung in Ostthrakien”,
BIBulg. XIII, 1939, s. 154 vdd.

_____.;
1940

“Trakya Hafriyatı”,
Belleten IV, 1940, s. 89 vdd.

_____.;
1941

“Grabforschungen im östlichen Thrakien”,
AnAr 1941, s. 119 vdd.

_____.;
1943

Die Kuppelgräber von Kurklareli in Thrakien,
Ankara 1943.

_____.;
1974

“Un tombeau a coupole en Bithynie”,
Thracia III, 1974, s. 207-210.

_____.;
1979 a

“Hellespontos”,
KP, II, 1979, S. 1010-1012.

_____.;
1979 b

“Hadrianopolis”,
KP, II, 1979, S. 906-907.

_____.;
1979 c

“Lysimacheia”,
KP, III, 1979, S. 838.

_____.;
1979 d

“Madytos”,
KP, III, 1979, S. 859-860.

MARQUARDT, J.;

1957

Römische Staatsverwaltung,
Darmstadt 1957.

MATZ, F.;

1957

Kreta, Mykene, Troja. Große Kulturen der Frühzeit,
Stuttgart, 1957.

MAY, J. F.;

1951

Ainos, Its History and Coinage,
Oxford, 1951.

MERKELBACH, R.;

1976

“Inschriften eines Thiasos aus Byzantion”,
ZPE 21, 1976, s. 270.

MEYER, Ed.;

1877

Geschichte von Troas,
Leipzig 1877.

MEYER, E.;
1979

“Bosporos”,
KP, I, 1979, S. 933-934.

MIHAILOV, G.;
1961

“La Thrace aux IVe et IIIe siècles av. Notre ère”,
Athanaeum XXXIX, s. 33-34, 1961.

MILCEV, Ath.;
1973

“Zum Kult des Sabazios in Thrakien und Untermoesien”,
The Proc. of the Xth Intern. Cong. of the Class. Arch.
vol. II, s. 995-1039, Ankara-İzmir 1973.

NEUMANN, G.;
1979

“Mysia”,
KP, III, S. 1529- 1533, 1979.

OBERHUMMER, E.;
1917

Die Balkanvölker,
Wien 1917.

OGAN, A.;
1943

“Rhegion-Küçükçekmece Hafriyatı ve Rhegion Sarayı”,
TTKongr. III, s.537-542, 1943.

OGNEVA, L. - MARINOVA ;
1973

“Notes sur les Parures de la Thrace et de l'Anatolie”,
The Proc. of the Xth cong. of the Class Arch., vol. II,
s. 989-994, Ankara-İzmir 1973.

OLSHAUSEN,E. ;
1991

Einführung in die historische Geographie der alten Welt,
Darmstadt 1991.

ONURKAN, S.;
1988

Doğu Trakya Tümülüsleri Maden Eserleri ,
Ankara 1988.

OSTROGOSKY, G.;
1940

Geschichte des Byzantinischen Staates,
München 1940.

OTTO, W.F.;
1979

“Selymbria”,
KP, V, 1979, S. 93-94.

ÖTÜKEN, Y. - OUSTERHOUT, R.;
1989

“Notes on the Monuments of Turkish Thrace”,
AS XXXIX, s. 121-151,1989

ÖZDOĞAN, M.;
1981-82

“Trakya’da Tarihöncesi araştırmalarının bugünkü durumu ve bazı sorunlar”,
GDAAD 10-11, 1981-82, s. 21-58.

_____.;
1982

“Trakya ve Doğu Marmara Araştırmaları 1981 Yılı Çalışmaları”,
KST IV, Ankara 1982, s. 137-143.

_____.;
1983

“Trakya Araştırmaları ve Taşlıbayır Kurtarma Kazısı”,
AST I, İstanbul 1983, s. 63-69.

_____.;
1984

“1983 Yılı Doğu Marmara ve Trakya Araştırmaları”,
AST II, İzmir 1984, s. 221-233.

_____.;
1985

“1984 Yılı Doğu Marmara ve Trakya Araştırmaları”,
AST III, Ankara 1985, s. 409-421.

_____.;
1987

“1986 Yılı Trakya ve Marmara Bölgesi Araştırmaları”,
AST V, Ankara 1987, s. 157-175.

_____.;
1988

“1987 Yılı Edirne ve Balıkesir İlleri Yüzey Araştırması”,
AST VI, Ankara 1988, s. 571-591.

_____.;
1989

“1988 Yılı Trakya ve Marmara Bölgesi Araştırmaları”,
AST VII, Antalya 1989, s. 443-459.

_____.;
1991

“1990 Yılı Trakya ve Marmara Bölgesi Araştırmaları”,
AST IX, Çanakkale 1991, s. 405-425.

1996

“Tarihöncesi Dönemde Trakya”,
AnAr XIV, İstanbul 1996, s. 329-360.

PENCK, W.;
1919

“Zur Landeskunde von Thrakien”,
Zeitschr. d. Gesell. f. Erdk. zu Berlin, 1919, s.358-370.

PEREMECİ, O. N.;
1939

Edirne Tarihi,
İstanbul 1939.

PICARD, A.W.- M.A. CAMBRIDGE ;
1933

“The Rise Of Macedonia”,
CAH VI, s. 200-243, 1933.

PICARD, A.W.;
1933

“Macedonian Supremacy in Greece”,
CAH VI, s. 244-270, 1933.

PICARD, Ch.;
1939

“Fouilles de tumuli thraces en Turquie”,
RA 6, S:13, 1939, s. 268-269.

RADKE, G.;
1979

“Protesilaos”,
KP, IV, 1979, S. 1195-1196.

RAMSAY, W. M.;
1917

“The economic basis of the Trojan War”,
Classical Journal 13, 1917, s. 69 vd.

RICKL, M.;
1995

“Epigraphical Survey in Alexandria Troas”,
AST XIII / 1, s. 7-15, Ankara 1995.

ROEBUCK, C.;
1959

Ionian Trade and Colonization,
Amerika 1959.

RUGE, W.;
1939

“Troas”,
RE VII, A, 1, Stuttgart 1939, s. 525-584.

RUNCIMAN, S.;
1934

La Civilisation Byzantine,
Paris 1934.

SAYAR, M. H.;
1983

“Ein Gladiatorenmonument aus Bizye (Vize) in Thrakien”,
EA 2, 1983, s. 144-146.

_____.;
1989

“Trakya’da Epigrafi ve Tarihi-Coğrafya Araştırmaları”,
AST VII, Antalya 1989, s. 211-217.

_____.;
1991

“Doğu Trakya’da Epigrafi ve Tarihi-Coğrafya Araştırmaları”,
AST IX, Çanakkale 1991, s. 171-183.

_____.;
1992

“Doğu Trakya’da Epigrafi ve Tarihi-Coğrafya Araştırmaları”,
AST X, Ankara 1992, s. 153-175.

_____.;
1992

“Der thrakische König Mostis “,
Tyche ,7, 1992, s. 187-195.

_____.;
1993

“Doğu Trakya’da Epigrafi ve Tarihi-Coğrafya Araştırmaları,1992”,
AST XI, Ankara 1993, s.120-137.

_____.;
1994

“Doğu Trakya’da Epigrafi ve Tarihi -Coğrafya Araştırmaları 1993”,
AST XII, Ankara 1994, s. 61-67.

_____.;
1995

“Doğu Trakya’da Epigrafi ve Tarihi-Coğrafya Araştırmaları 1994”,
AST XIII / 1, Ankara 1995, s. 49-55.

SCHAEFER, A.;
1885-1887

Demosthenes und seine Zeit,
3 Bd., 2.Ausg., Leipzig 1885-1887.

SCHAFFER, F.;
1903

“Archäologische Beobachtungen auf einer Reise im östlichen
Thrakien”,
OeJh. 6, 1903, Beibl. s. 63-66.

_____.;
1918

Landeskunde von Thrakien,
Sarajewo 1918.

SCHÖNERT, E.;
1966

Die Münzprägung von Perinthos,
Berlin 1966.

SCHULLER, W.;
1994

Einführung in die Geschichte des Altertums,
Stuttgart 1994.

SCHWERTHEIM, E.;
1989

“Forschungen in der Troas im Jahre 1988”,
AST VII, Antalya 1989, s. 229-233.

_____.;
1990

“Bericht über die 1989 in Mysien und in der Troas durchgeführten
Forschungen”,
AST VIII, Ankara 1990, s. 349-355.

SEIBERT, J.;
1985

*Die Eroberung des Perserreiches durch Alexander den Großen auf
kartographischer Grundlage,*
I-II. Wiesbaden 1985.

SEURE, G.;
1901

“Voyage en Thrace”,
BCH. 25, 1901, s. 308-324.

_____.;
1925

“Chars Thraces”,
BCH. 49, 1925, s. 347-437.

SOMOLINOS, J. R.;
1988

“Epigramme funeraire d’ Heraclee Pontique”,
EpigrAnat. 11, 1988, s. 79-80.

SONTHEIMER, W.;
1979

“ Aigos Potamoi ”,
KP, I, 1979, S. 165.

STEIN, A.;
1920

Die Reichsbeamten der Provinz Thracia,
Prag 1920.

SULLIVAN, R. D.;
1980

“Thrace in the Eastern Dynastic Network”,
ANRW 1980, s. 186-211, Band II. 7.1.

SYME, R.- R.G. COLINGWOOD;
1934

“The Northern Frontiers From Tiberius to Nero”,
CAH X, 1934, s. 781-805.

ŞAHİN, S.;
1975

“Das Grabmal des Pantomimen Krispos im Herakleia Pontike”,
ZPE 18, 1975, s. 293-297.

_____;
1986

“Studien über die Probleme der historischen Geographie des
nordwestlichen Kleinasiens”,
EA 7, s. 125-167, 1986.

TACEVA, M. - HITOVA;
1970

“Handwerke und Kaufleute aus dem griechischen Osten in
Thrakien (I.-III. Jh.)”,
Acta Conventus XI “Eirene”, Warszawa 1970, s.87 vd.

_____;
1973

“Über die Tempel und die Priester des Dolichenuskultes in
Moesia Inferior und Thracia”,
The Proc. of the X'th cong. of the Class. Arch., vol.I,
s.69-79, İzmir-Ankara 1973.

TAFEL, Th.L.Fr.;
1842

*De via militari Romanorum Egnatia, qua Illyricum, Macedonia et
Thracia iungebatur*,
Tübingae 1842.

TARHAN, T. M.;
1984

“Eski Anadolu Tarihinde Kimmerler”,
Anadolu Medeniyetler Müzesi I. Araş. Sonuç. Topl., Ankara 1984,
s.109-120.

TAŞLIKLIOĞLU, Z.;
1958

“Byzantion Nekropolüne Ait İki Mezar Steli”,
Bellekten 22,1958, s. 241-249.

_____.;
1959

“Rhegion (Küçük Çekmece) Kitabeleri”,
Bellekten 23, 1959, s.545-574

_____.;
1961

Trakya'da Epigrafa Araştırmaları I,
İstanbul 1961.

_____.;
1971

Trakya'da Epigrafya Araştırmaları II,
İstanbul 1971.

TAŞLIKLIOĞLU,Z.-FRISCH,P.;
1975

“New Inscriptions from the Troad”,
ZPE 17, 1975, s.101-114.

_____.;
1975

“Inscriptions from the Troad”,
ZPE 19, 1975, s.219-224.

TEKIN, O.;
1995

Eski Yunan Tarihi,
İstanbul 1995.

TOMASCHEK, W.;
1893

“Die alten Thraker. Die Sprachreste”,
Sitzungsberichte d. phil.-hist. Kl. d. kaiserl. Akademie der Wiss.
130, Wien 1893, II. Abh.

_____;
1893

“Die alten Thraker. Eine ethnologische Untersuchung”,
Sitzungsb. d. kaiserl. Akademie der Wiss., Wien 1893, IV. Abh.

TONEV, M.;
1939

Die Teilung des thrakischen Reiches nach dem Tode Kotys' I,
Sofia 1939.

TSCHERIKOWER, V.;
1973

*Die hellenistischen Städtegründungen von Alexander dem
Großen bis auf die Römerzeit,*
New York 1973.

UKERT, Fr. AUG.;
1816-1843

Geographie der Griechen und der Römer,
3. Bände, Weimar 1816-1843.

UMAR, B.;
1987

Thrakya,
İstanbul 1987.

UMURTAK, G.;
1996

“Anadolu’nun Batı Bölgelerinde ve Trakya’da Tunç Çağları Öncesi Yerleşimlerde Bulunmuş Olan Ayrışık Kaplar”,
AnAr XIV, İstanbul 1996, s. 479-517.

VELKOV, V.;
1971

“Thraker und Phryger nach den Epen Homers”,
L’ethnogenese des peuples balcaniques,
Studia Balcanica 5, s.279-285
Sofia 1971.

_____;
1973

“Thrakien und Kleinasien”,
The Proc. of the X'th Intern. Cong. of the Class. Arch., vol I, s.95-102,
Ankara-İzmir 1973.

_____;
1977

Cities in Thrace and Dacia in late antiquity,
Amsterdam 1977.

WERNER, R.;
1961

“Thraker”,
Abriß d. Geschichte antiker Randkulturen, herausg. von
Wolf-D.v.Barloewen, München 1961, s.109-119.

WIESEHÖFER, J.;
1994

Das antike Persien,
München-Zürich 1994.

WIESNER, J.;
1963

Die Thraker,
Stuttgart 1963.

ZIEGLER, K.;
1979

“Orpheus”,
KP IV, S. 351-356.

GİRİŞ

Coğrafi açıdan, Eski Anadolu Tarihi'nin siyasi ve kültürel tarihinde çok önemli bir yer tutan Doğu Thrakia Bölgesi, tüm tarih boyunca farklı nedenlerden dolayı Anadolu'ya doğru göç eden topluluklara, adeta doğal bir geçit yolu olarak hizmet etmiştir.

Bölgeden gelip geçen toplulukların farklı kültürel kimliklere sahip olmalarından dolayı, Doğu Thrakia Bölgesi tam anlamıyla bir kültür mozayiki görünümüne bürünmüştür.

Eskiçağda Thrakia'nın sınırları, antik kaynaklarda farklılık göstermektedir. Ancak biz, önsözde de belirttiğimiz gibi, daha çok çalışmamızın konusunu oluşturan "Antik Kaynaklarda Doğu Thrakia" bölümü üzerinde duracağımızdan, "batı" ve "doğu" Thrakia arasındaki sınırı çizmek için, 1923 yılında Lozan Antlaşması'na göre belirlenen sınırları dikkate alacağız.

Grekçe, "dağlık, sert, kaba bölge" anlamına gelen Θρακη (Thrake)¹, antik yazarların eserlerinde **Thrake**, **Thraks**, **Thrassa**, **Thraces**, **Thracia**, **Thrace**, **Thraike**² gibi farklı yazılışlar ile karşımıza çıkmaktadır; **Threkende** formuna ise bir tek Homeros'un eserinde rastlanılmaktadır³.

Thrak adının, ilk kez Homeros'un *Ilyada* adlı eserinde, Ion lehçesinin en eski şeklinde (Θρηικης = **Threikes**)⁴ geçtiği düşünülmekteydi, ancak anıtlardaki "Linear B" sistemiyle yazılmış *Tre-ke-wi /ja*⁵ kelimesinin okunmasından sonra, bu adın kökeninin yazılı belgelerde çok daha eskiye gittiği açıklık kazanmıştır⁶. Filolojik açıdan **Threikes** kelimesi incelendiğinde, bu adın tüm Thrak kökenlikabileler için genel bir kavram olduğu ve daha çok; Thrak kabilelerinin yaşadığı ülke anlamına geldiği anlaşılmaktadır⁷.

¹ Pape-Benseler 1959 : 514 vd.

² *FGrH* I, F. 26-29.

³ *Odyseia* VIII, 361.; Bkz. Brd. Böl: VII, A, 1, s. 409.

⁴ *Ilyada* II, 2, 5.; ayrıca Hesiodos'un *Erga kai Hemerai* (507) adlı eserinde Threike kelimesi Θρηικη δε Σαμος olarak tekrar karşımıza çıkar.

⁵ Danoff 1979 : 777.

⁶ *Tre-ke-wi /ja* kelimesinin bilinmediği dönemlerde Thrak kelimesinin en eski formunun *Threike* olduğu düşünülmüyordu, ancak Linear-B yazıtlarının ışığında bu görüş terkedilmiştir.

⁷ Hem ülke hem de içinde yaşayan halkı için aynı kökten gelen bir kelimenin kullanılmış olması yeni bir şey değildir. Türkiye ve Türkler kelimesi bizim için en yakın örnektir. Dolayısıyla yukarıda ileri sürülen düşünce, mantığa çok aykırı gelmemektedir. Sayın Prof. Dr. Taner Tarhan'la yaptığımız konuşma sonucunda kendisinin de aynı düşünceler içerisinde olduğu anlaşılmaktadır.

Homeros'un destanında⁸ Troialılar'ın müttefiki ve coğrafi açıdan da bunlara komşu olarak karşımıza çıkan Thraklar'ın yayılım alanlarını ve Thrakia'nın sınırlarını çizmek oldukça güçtür. Tarihçi Herodotos "*Thraklar, Hintliler'den sonra dünya üzerindeki en büyük kavimdir*"⁹ derken, bu gerçeğin altını çizmeye çalışmıştır.

Thrakia Bölgesi, adını büyük bir olasılıkla bölgede varlıklarını sürdüren ve Hint-Avrupa kökenli¹⁰ oldukları kesinleşen kabilelerden almıştır¹¹. Çok büyük bir coğrafi alanı kapsayan bölge, doğuda Pontos Eukseinos (Karadeniz), Bosporos Thrakios (İstanbul Boğazı) ile Propontis (Marmara Denizi); kuzeyde ve batıda Istros (Tuna) ile Aksios (Vardar) nehirleri; güneyde ise Aigai (Ege Denizi) ve Hellespontos (Çanakkale Boğazı) ile sınırlanmaktadır¹².

Bunlardan Pontos Eukseinos, Bosporos Thrakios, Propontis, Aigai ve Hellespontos bölgenin doğal ve değişmez sınırını oluşturmaktadır. Ancak Thrakia'nın kuzey ve kuzeybatı sınırı, eskiçağ tarihi boyunca siyasi gelişmelere bağlı kalarak değişime uğramıştır.

Antik kaynaklarda bölgenin sınırları ve Thrak kökenli kabilelerin yayılım alanları hakkında oldukça farklı görüşler bulunmaktadır. Eskiçağ'da, Avrupa kıtası hakkındaki coğrafi bilgilerin eksikliği nedeniyle, Thrakia'nın kuzey ve batı sınırı hakkında birbirinden farklı bilgilerin doğmasına neden olmuştur. Pausanias, eserinde Lysimakhos'un hakimiyeti altında bulunan Makedonia'yı, Thrakia'nın güneybatı sınırı olarak vermiştir¹³. Thukydides¹⁴ ve Polybios¹⁵ ise Thraklar'ı Haimos (Balkan Dağları) ile Rhodope (Rodop) Dağları arasına yerleştirmektedirler. Bu dağ silsilesinin ortasında, antik adını bilmediğimiz, geniş Ergene Ovası uzanmaktadır. Balkan Dağları'nın güneydoğusunda, Karadeniz boyunca uzanan Istranca dağları'nın antik adı bilinmemektedir. Ancak Danoff bölgede oturan Astailar'dan dolayı, bu dağın *Mons Asticus* olarak adlandırıldığını söylemektedir¹⁶.

Herodotos'a göre Karadeniz Bölgesi'nin Grekler tarafından kolonize edilmesinden ve Skythler'le direk temasın oluşmasının ardından, Thraklar ile

⁸ *Ilyada*, IV, 532-538; X, 434; XIV, 227; XXIV, 234. Bkz. Brd. Böl. II, C, 2, s. ; VII, B, s. 422-423.

⁹ *Historia* V. 3. Bkz. Brd. Böl.: VII, B, s. 424-425.

¹⁰ Kazarow 1936 : 414.; Şahin 1986 : 125-167.

¹¹ Wiesner 1963 : 13.; Olshausen 1991 : 12.; Erzen 1994 : 9.

¹² Kazarow 1929 a : 83-84.; Kazarow 1936 : 394 vdd.; Olshausen 1991 : 13 vdd.

¹³ *Periegesis Tes Hellados*, I, 29,4- 5.; Kazarow 1936 : 395.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 359.

¹⁴ *Peloponnessos Savaşları* II, 96.; Bkz. Brd. Böl.: II, A, s. 57.

¹⁵ *Historiai* XXXIV, 12,2.; Bkz. Brd. Böl.: II, A, s. 58.

¹⁶ Danoff 1979 : 658.; Danoff'un ileri sürdüğü Mons Asticus adına hiç bir antik kaynakta rastlanmamıştır.

Doğu Thrakia'daki dağların antik adlarının tespit edilmesinde daima bir sorun yaşanmıştır; örneğin :

Tekirdağ'ın antik adına sadece Ksenophon'un Anabasis adlı eserinde *Hieron Oros* olarak rastlanmaktadır.; Bkz. Brd. Böl.: IV, s. 284.

Skythler, Tuna Nehri sınır olmak üzere, iki ayrı halk olarak kabul edilmiştir¹⁷. Miletos'lu Hekataios ise, Karadeniz, Istros ve İlyrialılar arasında kalan bütün toprakları Thrakia adı altında toplamış, fakat bununla birlikte Haimos Dağları'nı da Thrakia'nın asıl sınırı olarak kabul etmiştir¹⁸.

Başlangıçta, Thrakia'nın batı sınırı olarak Aksios (Vardar) Nehri kabul edilmiş olsa da, daha sonraları Strymon (Struma) Nehri Thrakia'nın batı sınırını olarak kabul edilmiştir¹⁹. Ünlü coğrafyacı Strabon, bize bu bilgileri doğrulamaktadır ve Strymon Nehri'ne kadar olan yerlerde Makedonlular, Paionialılar ile Thrak kökenli bazı kabilelerin oturduğunu, ancak bu nehrin diğer yanında, yani Strymon'un denize döküldüğü yer ile Haimos Dağları'na kadar olan bölgelerin ise tamamen Thraklar'a ait olduğunu aktarmaktadır²⁰.

Anadolu'da gücünü iyice hissettirmeye başlayan Romalılar'ın M.Ö. 168 yılında yapmış olduğu Pydna savaşından sonra, Makedonia dört bölüme ayrılarak sınırları genişlemiş, böylece Hebros (Meriç) Nehri Makedonia ve Thrakia arasındaki yeni sınır olarak kabul edilmiştir²¹.

Yukarıda sınırlarını çizmeye çalıştığımız Thrakia Bölgesi, tarihleri boyunca hiçbir zaman siyasi bir birlik oluşturamayan kabilelerden oluşuyordu. Biz burada, çalışmamızın konusunu oluşturan "Doğu Thrakia"da oturan kabileler hakkında bilgi vermeye çalışacağız.

Bunlar, Ainos'un batısında oturan Apsinthler²² (Αψινθιοι); Byzantion'un kuzeybatısındaki Astailar²³ (Ασται); Hebros'un doğusunda Hadrianoupolis civarında oturan Bettegeriler²⁴; Thrakia Khersonesos'unda oturan Dolonklar²⁵ (Δολογκοι); Ergene Ovası'nda oturan ve G. M. Vulso'nun ordusunu Kypsela'da (İpsala) kuşatıp yağmalayan Mediatenler²⁶; Thymler ile Tranipsalar'a komşu olan Melanditler²⁷ (Μελανδιται); Hebros'dan Karadeniz kıyılarına kadar olan bölgede

¹⁷ Herodotos, IV, 49; 80; 99; V, 9.; Bz. Brd. Böl. : II, A, s. 56.; ve Böl. : IV, s. 260.

¹⁸ Strabon, XII, 3, 23.; Kazarow 1936 : 395.; Erzen 1994 : 10.

¹⁹ Plinius, IV, 42.; Penck 1919 : 360.; Kazarow 1936 : 395.; Erzen 1994 : 11.; Bkz. Brd. Böl. : II, A, s. 65.

²⁰ *Geographika*, VII, 323.; Kazarow 1936 : 395 vd.; Erzen 1994 : 11.; Bkz. Brd. Böl. : II, A, s. 59.

²¹ Strabon, VII, 323.; Kazarow 1936 : 396.; Olshausen 1991 : 178 vdd.; Bkz. Brd. Böl. : II, A, s. 59.

²² Herodotos, VI, 34-37.; Kazarow 1936 : 405.; Wiesner 1963 : 17.; Danoff 1976 : 779;

Danoff 1979 c : 467-468.; Bkz. Brd. Böl. : I, C, s. 35.

²³ Livius, XXXVIII, 40.; Kazarow 1936 : 405.; Danoff 1976 : 779.;

Danof 1979 d : 657-658.; Bkz. Brd. Böl. : V, s. 337.

²⁴ Kazarow 1936 : 405.; Erzen 1994 : 28.

²⁵ Herodotos, VI, 34-36.; Wiesner 1963 : 17.; Danov 1979 j : 117-118. Bkz. Brd. Böl. I, C, s. 35.

²⁶ Livius, XXXIII, 40.; Kazarow 1936 : 406.; Erzen 1994 : 28.; Bkz. Brd. Böl. : V, s. 337.

²⁷ Ksenophon, *Anabasis*, VII, 2, 32-34.; Kazarow 1936 : 406., Danoff 1979 m : 1162.;

Bkz. Brd. Böl. : IV, s. 288.

oturan ve vahşilikleri²⁸ ile bilinen Odrisler²⁹ (Οδρυσσαι); Perinthos (Marmara Ereğlisi) ile Selymbria'nın (Silivri) kuzeyinden Karadeniz'in batı kıyısındaki Salmydessos'a kadar olan bölgede oturan Thynler³⁰ (Θυνοι) ile bir Thyn kabilesi olan Tranipsalar'dır.

Antik kaynaklarda thrakların dili hakkında bilgilere rastlanılmamaktadır. Bu dil adını M.S. 6. y.y.'da bir Thrak kabilesi olan Bessiler'den almıştır ve *Lingua Bessorum* olarak adlandırılmıştır. Yine de Thrak dili hakkındaki bilgilerimiz kısıtlıdır. Bölgede yapılan epigrafik araştırmalar sonucu elde edilen yazıtlar üzerinde yer alan kişi, kabile, halk, nehir, yer, kent ve tanrı adından başka, Ezerova'da bulunmuş olan sekiz satırlık bir yazıt³¹, az da olsa Thrak dili hakkında bilgi vermektedir. Yazıtlar üzerinde yapılan dilbilimsel çalışmalar, bu dilin Illyria dili ve Phrygce ile yakından ilişkili ve Hint-Avrupa dil ailesinin Satem grubuna ait olduğunu göstermiştir³².

Bu dilin aynı zamanda Slav ve Baltık dilleri ile de benzerlik göstermesi nedeniyle, Thraklar'ın ilk yerleşim yerlerinin Karpatlar'ın kuzeyi olduğu düşünülmektedir. Thraklar buradan, adlarını verdikleri Thrakia Bölgesi'ne daha sonra göç etmişlerdir. Dolayısıyla, kendilerinden önce burada yaşamış olan toplulukların tabakaları üzerine yerleşmişlerdir³³. Bu döneme ilişkin yazılı belgeler olmadığından, bilgilerimiz kısıtlı kalmaktadır.

Thrakia Bölgesi'nde yapılan arkeolojik kazı ve araştırmalar, bölgenin Paleolitik dönemden itibaren yerleşime sahne olduğunu göstermektedir. Bu döneme ait arkeolojik kalıntılar, kültür tarihi açısından oldukça önemlidir. Özellikle, İstanbul İli'ne bağlı Küçükçekmece İlçesi sınırları içerisinde yer alan Yarımburgaz Mağarası'nda tespit edilen Yontma Taş Endüstrisine ait aletler, M.Ö. 300.000-130.000 yılları arasına tarihlendirilmektedir. Mağaranın bir diğer önemli özelliği de M.Ö. 6. ve 5. Binyıllarına tarihlenen çok ilginç bir kültüre ait buluntulara sahip olmasıdır³⁴. Bölgedeki başka önemli bir yerleşim merkezi ise

²⁸ Ammianus Marcellinus, XXVII, 4,9.; Bkz. Brd. Böl. : I, F, s. 47.

²⁹ Herodotos, IV, 92.; Thukydides, II, 29; II, 97.1.; Danoff 1979 p : 237-238.; Bkz. Brd. Böl.: IV, s. 263vdd.; 275. ve Böl.: II,A, s. 57.

³⁰ Ksenophon, *Anabasis*, VII, 2, 22.; Strabon XII, 3,3.; Kazarow 1936 : 406.; Danoff, 1979 s : 808.; Bkz. Brd. Böl. : I, G, s. 48.

³¹ Yazıt için bkz. Kazarow 1936 : 407.; Thrak dili için bkz.; Detschev 1957 : 20 vdd.; Wiesner 1963 : 42.; Danov 1976 : 81 vdd.; Erzen 1994 : 31.

³² Kazarow 1936 : 407 vd.; Wiesner 1963 : 43 vdd.; Erzen 1994 : 32 vd.

³³ Kazarow 1936 : 415.; Wiesner 1963 : 49.; Danov 1976 : 90.; Erzen 1994: 34 vd.

³⁴ Özdoğan 1996 : 335 vd.

Enez'in 7 km.doğusunda yer alan Hocaçeşme Höyüğü'dür. Höyükte sürdürülen kazılar sonucu elde edilen buluntular M.Ö. 5500-5000 yılları arasına tarihlendirilmiştir. Thrakia'nın kültür tarihi açısından son derece önemli olan bu buluntular, Anadolu'daki Hacılar Höyüğü'nün Son Neolitik, Yunanistan'ın İlk Neolitik kültürleri ile benzeşmekte ve Bulgaristan'daki Karanovo I-II kültür katları ile yakından ilişkilidir³⁵. Bu bulgular, Balkanlar ve Anadolu arasında, yazılı dönemin çok öncesinde ekonomik ve kültürel bir ilişkinin varlığını gözler önüne sermektedir³⁶.

Doğu Thrakia'nın ve buna bağlı olarak Bosporos ya da Hellespontos üzerinden kolaylıkla ulaşılabilen Anadolu'nun kültürel yapısı üzerinde önemli değişikliklere neden olan Balkan Göçleri; M.Ö. II. Binyılda doğudan batıya doğru Kafkasların kuzeyindeki bozkırlardan bazı göçebe topluluklarının, merkez Kırım olmak üzere, Balkan yarımadasına girmesiyle hareketlenen Hint-Avrupa kökenli toplumların göçe zorlanmasıyla başlamıştır³⁷.

At yetiştiriciliği yapan ve hayatlarının büyük kısmını at üzerinde, göçebe düzeni içerisinde yaşayan bu kabileler, göç ederken "Kurgan Kültürünü" de yanlarında getiren **Proto-Thraklar** olarak adlandırılmaktadırlar³⁸.

Balkanlar'dan hareketle, önce Bulgaristan'ın kıyı bölgelerine, oradan da Anadolu'ya giren ilk kabile olarak gösterilen Mysialılar³⁹, Antik kaynaklarda Thraklar'ın bir kolu olarak geçmektedir⁴⁰. Ilyada destanında, Thraklar'la birlikte Troialılar'ın müttefiki olarak anılan Mysialılar, Homeros'a göre Aisepos Çayı'nın doğusunda yaşamaktadırlar⁴¹.

Mysialılar'dan yaklaşık olarak ikiyüz yıl sonra Anadolu'ya göçen Phrygler⁴²'in kendilerini aynı zamanda **Brygler** olarak adlandırdıklarını antik kaynaklardan öğrenmekteyiz⁴³. Ilyada destanında karşımıza Troialılar'ın müttefiki olarak çıkan Phrygler'in⁴⁴, bundan yaklaşık 500 yıl sonra, Dareios'un Makedonia üzerine gönderdiği Mardonios'un, Thrakialı Brygler tarafından baskına uğradığının anlatılması, Phrygler'in de Antik Çağ'da bir Thrak kabilesi olarak görüldüğüne ve Balkanlar'dan göç etmeyip, iskan yerlerini terketmemiş

³⁵ Özdoğan 1996 : 336 vd.

³⁶ Toplu bilgi için bkz.; Özdoğan 1996 : 329-360.

³⁷ Tarhan 1984 : 109.; Balkan toplulukları için ayrıca bkz. Oberhummer 1917.

³⁸ Wiesner 1963 : 48 vd.; Danov 1976 : 91.

³⁹ Mysialılar için bkz. Matz 1957.; Dörner 1979 : 1529 vdd.

⁴⁰ Herodotos, IX, 32.; Strabon, I, 1, 10.; VII, 13.

⁴¹ Homeros, *Ilyada*, II, 85.

⁴² Friedrich 1941 : 884.; Neumann 1979 : 822 vdd.

⁴³ Herodotos, VII, 75.; Bkz. Brd. Böl. VII, B, s. ; Plinius, IV,40; V, 145; Bkz. Brd. Böl. II, A, s.

ve Böl. I, G, s. *aynca Strabon, VII, 3, 2.; VII, 25.; X, 3, 16.; XII, 8, 3.; XIV, 4,29.(Thrakia ile ilgili görülmeyişinden tez içerisinde yer almamaktadır)

⁴⁴ Homeros, II, 862-863.; III, 184-190.; X, 431.; Velkov 1971 : 279-285.; 1973 : 95-102.

Phrygler'in de olduğuna ışık tutmaktadır⁴⁵. Phrygler'in Anadolu'ya girmesiyle yeniden göçe zorlanan Mysialılar, Anadolu'nun içlerine doğru ilerleyince, onlardan boşalan yerlere Phrygler yerleşmiştir. Ancak, İlyada destanında adı hiç geçmeyen Bithynialılar'ın, M.Ö. 7. y.y.'ın başlarında Anadolu'ya gelmeleriyle sıkıştırılan Phrygler, tutunamayıp güneye doğru inmek zorunda kalmışlardır⁴⁶.

Bithynialılar'a akraba bir kabile sayılan Bebrykler hakkında en ayrıntılı bilgilere ulaştığımız Strabon'a göre bu kabile, Hellespontos civarında oturuyordu ve Phrygler ile komşuydu⁴⁷.

Bithynialılar ile birlikte gelen bazı Thrak kabilelerin sıkıştırması sonucunda, Bebrykler M.Ö. 7. y.y.'da Anadolu'ya geçmek zorunda kalmışlardır⁴⁸.

Thrak kabileleri arasında önemli bir yere sahip olan Bithynialılar⁴⁹ hakkındaki bilgilere Homeros'un destanında rastlanmadığı gibi, **Maidobithynialılar** ve Bithynler'e akraba ya da Bithynialılar'ın Anadolu'ya gelmeden önce **Thyn** adını taşıdıkları söylenen **Thynler**⁵⁰ de İlyada destanında yer almaz⁵¹.

Doğu Thrakia'ya dalgalar halinde gelen ve oradan da henüz yarattıkları karışıklık yatışmadan Anadolu'ya geçen kabilelerin haricinde, M.Ö. 7. Yüzyılın başlarında, doğudan gelen Skythler'in baskıları sonucunda göç etmek zorunda kalan Kimmerler olmuştur⁵². Kafkas geçitlerini⁵³ aşarak yeni bir yurt edinmek amacıyla gelen Kimmerler, Anadolu'ya girmişlerdir. M.Ö. 676'da Phryg egemenliğindeki toprakları istila eden Kimmerler, bu uygarlığın yıkılmasına ve efsanevi kral Midas'ın boğa kanı içerek intihar etmesine neden olmuşlardır (M.Ö. 685)⁵⁴.

Kimmerlerin ardından M.Ö. 7. y.y.'da büyük dalgalar halinde Kafkasları doğudan dolaşarak, Tuna ülkelerinden gelen Skythler⁵⁵, antik kaynaklarda, cesur savaşçılar, usta ok kullanıcılar, usta at binicileri, at yetiştiricileri ve Thraklar'la akraba bir kabile olarak karşımıza çıkmaktadırlar⁵⁶. Kurgan kültürünün bir özelliği olarak, ölen erkeğin atıyla gömülmesi gibi geleneklere, yapılan arkeolojik kazılar

⁴⁵ Herodotos, VI, 45.

⁴⁶ Strabon, XII, 3, 27. Bkz. Brd. Böl.: I, G, s. 50.

⁴⁷ Strabon, I, 3, 3.; XI, 1, 8.; XIV, 5, 23.

⁴⁸ Danov 1976 : 95.; Thrakia'daki kabileler için ayrıca bkz. Lenk 1936 : 404-414.

⁴⁹ Dörner 1979 : 908 vdd.

⁵⁰ Danoff 1979 : 808.

⁵¹ Strabon, XII, 3, 27. Bkz. brd. Böl.: I, G, s. 50.

⁵² Tarhan 1983 : 110.; Danov 1976 : 98.; Rolle 1977 : 300.; Wiesner 1963 : 74.

⁵³ Tarhan 1983 : gös. yer.

⁵⁴ Strabon, I, 3, 21.; Tarhan 1983 : gös. yer.; Neumann 1979 : 822 vdd.

⁵⁵ Herodotos, I, 103.

⁵⁶ Thukydides, II, 96, 97; 5-6.; Ksenophon, *Anabasis*, III, 4, 15.; Ksenophon, *Kypopaidea*, I, 1, 4.; Archibald 1995 : 444-475.; Danoff 1979 : 242.; Bkz. Brd. Böl.: IV, s. 277.

sonucunda rastlanması, savaşçı ve göçebe bir topluluk olan Skythler'in Thraklar ile olan ilişkilerinin henüz aydınlatılmamış bir noktasını oluşturmaktadır⁵⁷.

M.Ö. 7. yüzyılın ortalarına doğru, Balkanlar'da henüz sona ermemiş Skyth baskılarıyla, Kimmerler'in bir kolu daha sürülmüştür. Batı göç kolu olarak adlandırılan bu boylardan bazıları güneye yönelmiştir. Ancak Skythler'in Strymon bölgesine kadar yayılmaları nedeniyle yeniden göçe zorlanan Kimmerler, M.Ö. 7. yüzyılın ortalarına doğru Thynler, Bithynialılar ve Treler'le birlikte boğazları geçerek Anadolu topraklarına girmiştir⁵⁸.

Anadolu'da tüm bu karışıklıklar meydana gelirken, M.Ö. 8.y.y.'da Yunanlılar'ın da Thrakia sahillerine gelerek kolonizasyon hareketlerini başlatmasıyla⁵⁹; daha önce Troia savaşlarında esnasında düşman saflarında yer alan Thraklar ile Grekler'in yeniden karşı karşıya gelmesine neden olmuştur. Kimi bölgelerde Thraklar'ın direnişiyle karşılaşan Grekler, doğu Thrakia sahillerine koloni kentleri kurmaya başlamışlardır. Özellikle, eski Thrak yerleşimleri üzerine kurulan bu kentlerden bir kaç, Perinthos, Selymbria, Byzantion, Ainos ve Khersonesos gibi stratejik önem taşıyan yerleşim yerleridir⁶⁰.

M.Ö. 6.-5. yüzyıllarda Selymbria⁶¹ ve Byzantion'a Megaralılar, Samos'tan gelen Ionlar ise Perinthos'a yerleşmişlerdir⁶². Khersonesos bölgesinde yer alan Sestos'u ise Lesbos'dan gelen Aioller'dir. Aioller aynı zamanda, Hebros'un ağzında kurulu olan eski Polymbria şehrinin üzerine Ainos⁶³ kentini kurmuşlardır.

Khersonesos bölgesinin kolonize edilmesinin ise efsanevi bir hikayesi vardır. Herodotos'un bildirdiğine göre Apsinthler'le savaşmaktan bıkan Dolonklar, Delphoi'a gidip, kahine yapmaları gerektiğini sormuşlar. Kahinin tavsiyesi; uzun bir yolculuğa çıkmaları ve kendilerini evlerine davet eden ilk kişiyi alıp ülkelerine götürmeleri ve ona bir kent kurdurtmaları yönünde olmuştur. Kahinin sözlerine aynen uyan Dolonklar, Miltiades'i kendilerine kent kurucusu (Ktistes) olarak seçmişler ve ülkelerine götürmüşlerdir⁶⁴. Miltiades, Apsinth saldırılarından korunmak için Khersonesos'u, Paktyia'dan Kardya'ya kadar saran bir duvarla güvenlik altına almıştır. Dolonklar, Miltiades'in ölümünden sonra, bir kent kurucusuna yakışır bir şekilde kurbanlar kesmişler ve at yarışları

⁵⁷ Mansel 1938 : 24. *Bozkır-göçebe kültürünün bir özelliği olarak ortaya çıkan bu gelenekler benzerliği, iki kabilenin akraba olduğunu kesin bir şekilde kanıtlayan bir unsur olarak görülmemektedir.

⁵⁸ Werner 1961 : 133, 137.; Danov 1962 : 1014, 1025.; Tarhan 1984 : 115.

⁵⁹ Yunanlılar'ın koloni hareketleriyle ilgili daha ayrıntılı bilgi için bkz. : Bilabel 1920.; Roebuck 1959.; Danov 1973 : 195-225.; Ehrhardt 1983.; Courtills-Remy 1986 : 53-64.; Tekin 1995 : 48 vdd.

⁶⁰ Herodotos, VI, 33.; Strabon, XII, 4, 1-2.; Mansel 1938 : 24.; Roebuck 1959 : 100 vdd.; Wiesner 1963 : 79.; Danov 1976 : 176.; Erzen 1994 : 86.; Bkz. Brd. Böl. : IV, s. 266.

⁶¹ Otto 1979 : 93 vd.; Roebuck 1959 : 110 vdd.

⁶² Plutarkhos, *Moralia*, 303 e- 304 c.; Roebuck 1959 : 111 vd.; Bkz. Brd. Böl. : III, s.

⁶³ Erzen 1972 : 235-248.; Danoff 1979 c : 177.

⁶⁴ Herodotos, VI, 34.; Wiesner 1963 : 81.; Bkz. Brd. Böl. : I, C, s. 35.

düzenlemişlerdir⁶⁵. Yaşlı Miltiades'in ölümünden sonra, böyle stratejik bir önemi olan bir bölgeyi kaybetmemek için önce Stesagoros ve daha sonra da Genç Miltiades, Khersonesos'u egemenliği altına almıştır. Bu durum Darieos'un ordusundan kaçan Skythlerin'in Dolonklar'ın bölgesine girinceye kadar sürmüştür. Ancak Skythler'in bölgeden uzaklaşmasıyla, Genç Miltiades geri dönerek M.Ö. 493 yılına kadar, atlı geleneneğine göre haralara aldığı Khersonesos'da kalmıştır⁶⁶.

Kolonizasyon hareketleriyle, Doğu Thrakia hızla Grek etkisi altına girerken, Önasya dünyasında da önemli değişiklikler meydana geliyordu. Daha önce M.Ö. 6. yüzyılın başlarında Anadolu'ya gelmiş olan ve yapılan Kızılırmak Barış antlaşmasıyla (M.Ö. 585) tehditleri son bulan Med istilasından sonra; yeni ve daha büyük bir tehlike meydana geliyordu. Med kralı Astyages'e karşı isyan eden II. Kyros, bu kralı M.Ö. 550 yılında yenerek, Med krallığını ortadan kaldırmış ve onun yerine İran yaylasından, Anadolu'da Kızılırmak'a kadar uzanan Büyük Pers Krallığı'nı kurmuştur⁶⁷.

Doğuda kurulan bu büyük devleti, potansiyel bir tehlike olarak gören Lydia kralı Kroisos, M.Ö. 547 yılına doğru harekete geçerek, Persler'in nüfuz bölgesi olan Kappadokia'ya girdi. Herodotos'dan edindiğimiz bilgilere göre, o dönemlerde Lydia kralı Kroisos'un egemenliğini tanıyan topluluklar arasında Phrygler, Mysialılar, Bithynialılar, Karialılar, Ionialılar, Dorlar, Aioller ve Pamphyialılar'ın yanısıra Thraklar ile Thyner de bulunmaktaydı⁶⁸. Ancak Kyros, Lydialıları Kappadokia'dan çıkarıp, Kızılırmak'ın batısına sürmekle kalmayıp, Sardes kentinin kapılarına dayanarak kısa bir kuşatmadan sonra şehri zapt etmiştir. Kroisos ise esir alınarak, Media'ya geri gönderilir (M.Ö. 546).

Ksenophon'un eserinden, bu savaşların ayrıntılı hazırlıklarını ve Thraklar'ın oynadıkları rolü öğrenmekteyiz⁶⁹. Persler Anadolu'yu ele geçirmekle, Avrupa ile karşı karşıya gelmiş ve ister istemez Balkan Yarımadası'nın oldukça karışık durumuyla ilgilinmek zorunda kalmışlardır. Bu nedenle Boğazlar'dan gelebilecek herhangi bir tehlikeyi önlemek amacıyla Balkanlar'a bir sefer yapmak zorunda kalmışlardır⁷⁰.

Doğu Thrakia'da Pers egemenliğinin başlaması, Herodotos'a göre göçebe Skythler'i kontrol altına almak isteyen Dareios'un, M.Ö. 513/512 yıllarında Bosporos üzerine köprü kurdurarak⁷¹ "Avrupa"ya geçmesiyle gerçekleşmiştir.

⁶⁵ Herodotos, VI, 38.; Bkz. Brd. Böl. : II, E, 11, s. 181.

⁶⁶ Herodotos, VI, 40.; Kazarow 1936 : 417 vd.; Bkz. Brd. Böl. : IV, s. 266.

⁶⁷ Duchesne-Guillemin-Liege 1979 : 653-654.; Mansel 1988 : 253.; Wiesehöfer 1994 : 47 vdd.

⁶⁸ Herodotos, *Historiai*, I, 28.; Bkz. Brd. Böl. : IV, s. 260.

⁶⁹ Ksenophon, *Anabasis*, I,1,9.; Mansel 1988 : 253 vdd. Bkz. Brd. Böl. : IV, s. 280.

⁷⁰ Mansel 1988 : 255.; Wiesehöfer 1994 : 50 vdd.

⁷¹ Herodotos, *Historiai*, IV, 83-87; 118., Aiskhylos, *Persae*, 723.; Tekin 1995 : 72.; Wiesehöfer 1994 : 58 vdd.; Kazarow 1936 : 419.; Wiesner 1963 : 86.; Bkz. Brd. Böl. : IV, s. 261; 273.

Dareios, Genç Miltiades'in yönettiği Khersonesos topraklarından geçerek, Thynler'in bölgesi Salmydesos'dan Tearos'un (Kaynarca) kaynaklarına kadar ilerlemiştir. Burada üç gün dinlenen Dareios, Herodotos'un aktardığına göre, çevreye hayran kalmış ve bir stel diktirerek üzerine "Tearos'un kaynakları bir ırmağın verebileceği suyun en iyisini ve en güzelini vermektedirler; ve Persler'in ve bütün anakaranın kralı, en yiğit ve en güzel insan, Hystaspes'in oğlu Dareios ve ordusu, Skythler üzerine yürürken bu kaynakların yanından geçti" yazdırtmıştır⁷².

Tearos'da otuzsekiz kaynağın fişkırdığını, bunların soğuk ve sıcak olarak ikiye ayrıldıklarını, Tearos kıyılarında yaşayanların bu ırmağı kutsal sayarak insanlarda ve atlarda görülen uyuz hastalığını tedavi ettiğini, yine aynı kaynağın verdiği bilgilerden öğrenmekteyiz⁷³. Dareios, buradan sonra, Odryslerin ülkesinden geçen Artiskos nehri kıyısında da konaklamış ve burada da, askerlerine taşıttığı taştan bir anıt bırakmıştır⁷⁴. Dareios böylece yalnızca kendi dinsel inançlarını yerine getirmekle kalmamış, aynı zamanda nehirleri kutsal ya da tanrısal olarak kabul eden Thraklar'a da saygı göstermiştir⁷⁵.

Dareios, ne Thyn kabileleri tarafından iskan edilen Salmydesos kıyılarında, ne de Skyrmiadlar'ın ve Nipsailar'ın oturduğu Apollonia ve Mesembria hinterlandında herhangi bir direnmeyle karşılaşmamıştır. Tek tek kabilelerin savaşmadan, kendiliğinden teslim olması, sonunda Odrysler'e de boyun eğdirmiştir⁷⁶.

Skyth seferi, Dareios'un kesin bir başarı elde etmesini sağlayamamıştı. Herodotos'un anlattığına göre *hayalet atlılar* denilen Skythler⁷⁷ Dareios'a büyük kayıplar verdirmiş ve onun Istros'a doğru hızla geri kaçmasına neden olmuşlardı. Bununla beraber, Boğazlar, Strymon'a kadar uzanan Thrakia, Propontis'in kuzeyi ve Karadeniz'in batı kıyıları Pers egemenliğine girmiştir⁷⁸. M.Ö. 513'te başlamış ve yaklaşık bir yıl kadar sürmüş olan bu seferin sonucunda sözkonusu kıyıların Pers egemenliğine girmesi Ionia ekonomi alanlarının daralmasına ve koloni şehirlerle bağlantısının kesilmesine yol açmıştır; bu da M.Ö. 499'da hareketlenmeye başlayıp M.Ö. 490'da sonuçlanan Ionia ihtilaline neden olmuştur.⁷⁹

⁷² Herodotos, *Historiai*, IV, 91.; Mansel 1938 : 25.; Wiesner 1963 : 87.; Danoff 1979 : 551 vd.; Bkz. Brd. Böl. : II D, 6, s. 153.

⁷³ Herodotos, IV, 90.; Wiesner 1963 : 87.; Bkz. Brd. Böl. : II D, 6, s. 153.

⁷⁴ Herodotos, IV, 92.; Kazarow 1936 : 419.; Wiesner 1963 : 87.; Bkz. Brd. Böl. : IV, s. 263.

⁷⁵ Wiesner 1963 : 87 vd.

⁷⁶ Herodotos, IV, 93.; Briant 1992 : 45 vdd.; Wiesner 1963 : 88.; Danoff 1976 : 237-238. Bkz. Brd. Böl. : IV, s. 263.

⁷⁷ Herodotos, IV, 123-135.

⁷⁸ Herodotos, IV, 118.; VI, 33.; Wiesehöfer 1994 : 74 vdd.; Briant 1992 : 45 vddd.; Mansel 1988 : 266.; Kazarow 1936 : 419.; Bkz. Brd. Böl. : IV, s.263vdd.

⁷⁹ Tekin 1995 : 73 vdd.; Wiesehöfer 1994 : 78 vdd.; Mansel 1988 : 266-269.; Duchesne-Guillemin-Liege 1979 : 653-654.

Dareios, Skyth seferi sonunda Anadolu'ya gelerek, komutanı ve sağ kolu olan Megabazos'a Thrakia'nın geri kalan kısımlarını da Pers egemenliğine katma emri vermiştir. Böylece Megabazos Doğu Thrakia'da ilerleyerek; Perinthoslular'ın, Byzantionlular'ın, Khalkhedonlular'ın ve Sestos'un da içinde bulunduğu Hellespontos bölgesini Büyük Kral adına ele geçirmiştir⁸⁰. Hatta M.Ö. 6.yüzyılın sonları 5.yüzyılın başlarında hüküm sürmüş olduğu bilinen Makedonia Kralı I.Amyntas, çok korktuğu Persler'in egemenliğini kabul etmek zorunda bırakılmıştır⁸¹. Bu dönemde Makedonia'nın Persler'e tabi bir vasal devlet haline geldiği anlaşılmaktadır. Aynı tarihlerde, Paionialılar'ın ayaklandığını haber alan Dareios, Megabazos'a Paionialılar'ı anayurtlarından çıkararak, çocukları ve kadınlarıyla birlikte kendisine göndermesini emretti. Megabazos, yanına kılavuz olarak Thraklar'ı alarak Strymon bölgesinde Paionialılar'la savaştı. Yenilgiye uğrayan halk göçe ettirilerek, Thrak kabilelerine yol açılmış oldu⁸².

M. Ö. 492 yılında Mardonios'un seferi Pers hakimiyetini sağlamlaştırdı ve alanlarını genişletti⁸³. Hellespontos'tan Thrakia'ya geçen Mardonios, buradan Thrakialı Brygler'in ülkesi Makedonia'ya girdi. Amacı olabildiğince çok Yunan kenti almaktı. Fakat kara ordusuyla Makedonia'da kamp kurduğunda, geceleyin Thrakialı Brygler'in saldırısına uğradı. Bu saldırıda yaralanan ve askerlerinin çoğunu kaybeden Mardonios, buna rağmen bu halka baş eğdirmen oradan ayrılmadı. Böylece Brygler de Pers boyunduruğundan kurtulamadılar⁸⁴.

Dareios, tam otuzaltı yıl hüküm sürdükten sonra M. Ö. 486 yılında öldü. Aynı yıl, onun yerine, Persler'e özgürlük sağlamış olan Kyros'un kızı Atossa'dan olan en büyük oğlu Kserkses tahta geçti⁸⁵.

Kserkses, saltanatının ilk yıllarında Yunanistan seferi için hiç acele etmiyordu, aklı daha çok ayaklanan Mısır'ı dize getirmekteydi. Fakat Dareios'un kızını verdiği Mardonios, Yunanistan'a satrap olmak istiyordu. Bu nedenle Kserkses'e Avrupa'nın hiçbir yerle ölçülemeyecek güzelliğini, ağaçlarının cinslerini, çeşitlerini, toprağın bereketini anlatarak onun aklını çelmeye çalışıyor ve böyle bir hazinenin, bütün ölümlüler arasında yalnız Büyük Kral'a layık olduğunu sözlerine ekliyordu⁸⁶.

⁸⁰ Herodotos, IV, 143-144.; V, 1.; Balcer 1988 : 1-21.; Mansel 1938 : 25.; Bkz. Brd. Böl.: IV, s.264.

⁸¹ Herodotos, V, 17-20.; Briant 1992 : 48.; Mansel 1938 : 25.; Kazarow 1936 : 419.

⁸² Herodotos, V, 14-15.; Briant 1992 : 54 vdd.; Balcer 1988 : 1-21.; Wiesner 1963 : 85.; Kazarow 1936 : 419.; Bkz. Brd. Böl. IV, s. 265.

⁸³ Kazarow 1936 : 420.; Mansel 1938 : 26.; Briant 1992 : 78 vdd.; Wiesehöfer 1994 : 95 vdd.

⁸⁴ Herodotos, VI, 45.; Wiesehöfer 1994 : 95 vdd.; Wiesner 1963 : 45-46.; Mansel 1938 : 26.

⁸⁵ Herodotos, VII, 4.; Duchesne-Guillemin 1979 : 654.; ayrıca ayrıntılı bilgi için Bkz. A.R. Burn, *Persia and the Greeks*, London 1962.

⁸⁶ Herodotos, VII, 5.

Kserkses, M.Ö. 480 yılında Yunanistan'a savaş açmaya karar verdi⁸⁷. Uyuğu altındaki halklara hazırlık yapmalarını söyleyerek önce Athos dağına bir kanal kazmalarını istedi⁸⁸. Gemiler donatılıp, yiyecekler ve kara ordusu hazır olunca Hellespontos'ta Asya ve Avrupa'yı birleştirecek köprüyü kurdurdu⁸⁹. Hellespontos'tan Thrakia'ya geçen Kserkses, Kardia'dan Khersonesos'a doğru ilerledi. Oradan da Melas körfezini izleyerek batıya yöneldi, Aiol kenti Ainos'u ve Stentoris gölünü geçerek Doriskos'a ulaştı⁹⁰.

Kserkses'in ordusuna katılan Thraklar, tilki derisinden başlıklar, zırh gömlekler, ayaklarına ve dizlerine geyik derisinden pabuçlar giyiyorlardı. Bu Thraklar'ın başında Artabanos oğlu Bassakes vardı⁹¹. Yolda, ülkelerinden geçtikleri Thrak kabilelerini de oturdukları konuma göre; eğer kıyılarda oturuyorlarsa donanmaya, eğer kentleri iç bölgelerdeyse kara ordusuna alan Kserkses; Paitiler, Kikonlar, Bistonlar, Sapailar, Dersailar ve Edonlar'la ordusunu güçlendiriyordu⁹².

Kserkses'in bu seferi, Thraklar'ın yabancılara duydukları nefretin artmasına neden oldu; Strymon'un batısında oturan Bisaltialılar'ın Kralı, oğulları kendisini dinlemeyip Kserkses'in ordusuna katıldıkları için onları zalimce öldürttü ve ayrıca Khersonesos'tan kaçan Persli Oiobazos'un Apsinthler tarafından yakalanarak yerli bir tanrı olan Pleistoros'a kurban edilmek üzere kafasının kesilmesi bu düşmanlığın kanıtlarından birisi olmuştur⁹³.

Thrakia'nın Pers satraplığı haline gelip gelmediği kesin değildir⁹⁴. Ancak Kserkses'in başarısız Yunan seferinden sonra bile Thrakia Pers egemenliğinden kurtulamamıştır. Thrakia'yı Pers egemenliğinden kurtarmak için ilk savaşı M.Ö. 476-475 yılında Atinalı komutan Kimon başlatmıştır. Donanmasıyla Eion'a saldıran Kimon, Boges'in direnciyle karşılaşmış, Persler'i bu bölgeden çıkarmayı

⁸⁷ Herodotos, VII, 7.; Kazarow 1936 : 420.; Wiesner 1963 : 90.; Kserkses'in Yunanistan seferiyle ilgili ayrıntılı bilgi için bakınız : E. Obst, *Der Feldzug des Xerxes*, *Klio Beiheft* 12, 1914.

⁸⁸ Herodotos, VII, 5.; Isokrates, *Panegyrikos*, IV, 89.; Briant 1992 : 132 vdd.; Balcer 1988 : 18.; Wiesner 1963 : 90.; Bkz. Brd.Böl. : IV, s. 273.

⁸⁹ Herodotos, VII, 33-35.; Strabon, XII, 22.; Plinius, *Naturalis Historia*, IV, 75.; Wieshöfer 1994 : 101vdd.; Wiesner 1963 : 91.; Bkz. Brd. Böl. : II, C, 2, s. * Büyük İskender, M.Ö. 334 yılında Hellespontos'u geçmek için köprüyü Sestos- Abydos üzerine kurmayı seçmişti; Kserkses de akıntı daha az olduğu bu yeri seçmiş olabilir.

⁹⁰ Herodotos, *Historiai*, VII, 59.; Wieshöfer 1994 : 102.; Briant 1992 : 134.; Kazarow 1936 : 420.; Bkz. Brd. Böl. II, D, 3, s. 140.

⁹¹ Herodotos, *Historiai*, VII, 58.; VII, 75.; Ksenophon, *Anabasis*, VII, 4, 3-4.; Wieshöfer 1994 : 104.; Wiesner 1963 : 91-92. Bkz. Brd. Böl. IV, s. 268, 426.

⁹² Herodotos, *Historiai*, VII, 75.; Kazarow 1936 : 420.; Wiesner 1963 : 91.; Briant 1992 : 142.; Bkz. Brd. Böl. IV, s. 426.

⁹³ Herodotos, *Historiai*, IX, 119.; Kazarow 1936 : 420.; Mansel 1938 : 26.; Wiesner 1963 : 91. Bkz. Brd. Böl. VII, s. 273.

⁹⁴ Modern kaynaklarda bu konunun net olmadığı görüşüne karşılık olarak pek çok antik kaynak Thrakia satraplarından ya da satraplık alanlarından bahsetmektedir.: Appianos, *Romaiké Historia (Syria)*, 3, 11-12.; 53, 269-270.; Ksenophon, *Hellenika*, IV, 8, 3.; Bkz. Brd. Böl. IV, s. 299. ve Böl. V, s. 367.

başaramamıştır. Atinalı Maskames'in komutası altındaki Doriskos kalesi önünde yapılan tüm saldırılar bir netice vermemiştir⁹⁵. Bunun üzerine Atinalılar aşağı Strymon'daki gümüş ve altın madenlerinde tutunmaya çalışmışlar, fakat burada da Atinalılar'dan ziyade Persler'in tarafını tutmayı tercih eden Thraklar'la savaşmak zorunda kalmışlardır⁹⁶.

Khersonesos'taki Persler, orayı terketmek istemiyor, az sayıdaki gemisiyle oraya yelken açan Kimon'a karşı koyuyorlar ve üst bölgelerdeki Thraklar'ı yardıma çağırıyorlardı. Fakat Kimon, onlara karşı ilerleyerek, kendi dört gemisiyle onların onuç gemisini almayı başardı. Persler'i kovalayıp Thraklar'ı da yendikten sonra, tüm yarımadayı Atinalılar'ın egemenliği altına aldı⁹⁷.

Kimon'un aşağı Strymon bölgesine ve Khersonesos'a yerleşme ve bölgeye yayılma çabaları daha çok kendisinden önce Peisistratos ve Yaşlı Miltiades'in sürdürdüğü politikanın bir devamıydı. Aynı ilgi Perikles tarafından da paylaşılıyordu. Kimon hayattayken Perikles, Khersonesos'a bir donanma göndermiş ve 1000 Attikalı vatandaşını kolonist olarak oraya yerleştirmiştir⁹⁸. Genç Miltiades'in yaşadığı Thrak ve Skyth tehlikesini, yarımadaya yerleştirdiği vatandaşları yaşamasınlar diye, Perikles M.Ö. 447 yılında daha önceki yıllarda yapılmış olan duvarı onararak, Yarımadayı ve ada sakinlerini Thraklar'ın saldırılarından korur⁹⁹.

Persler'in batıdan kısmen çıkarılmaya başlanması sırasında Thrak ülkesinin doğusunda da belirgin bir hareketlenme yaşanıyordu. Teres'in pek çok Thrak kabilesini biraraya getirmesi ve tüm Odrysler'i de bir çatı altında toplamayı başarması sonucunda Odrys Krallığı kurulmuş (ca.M.Ö. 449/8), kendisi de bu krallığın ilk kralı olmuştur¹⁰⁰.

Odrysler'in kralı Teres, kızını Skyth kralı Ariapeithes'e eş olarak vererek, Skythler'le yakın bir akrabalık kurmuş, böylece Skyth tehlikesini da ortadan kaldırmıştır¹⁰¹.

Dareios Skyth seferi sırasında, Odrysler de Persler'in gücünü hissetmişlerdi, fakat bu onların zayıflamalarına neden olmamış; hatta kurdukları

⁹⁵ Herodotos, *Historiai*, VII, 106.; Kazarow 1936 : 420.; Mansel 1938 : 26.; Balcer 1988 : 1-21.; Bkz. Brd. Böl. IV, s. 269.

⁹⁶ Plutarkhos, *Bioi Paralleloi (Kimon)*, II, 7.; Wiesehöfer 1994 : 120 vdd.; Kazarow 1936 : 420.; Bkz. Brd. Böl. IV, s. 310.

⁹⁷ Plutarkhos, *Bioi Paralleloi (Kimon)*, II, 14.; Kazarow 1936 : 420.; Wiesner 1963 : 93.; Briant 1992 : 103.; Bkz. Brd. Böl. IV, s. 310.

⁹⁸ Plutarkhos, *Bioi Paralleloi (Perikles)*, III, 9.; Wiesner 1963 : 93.; Bkz. Brd. Böl. IV, s. 307.

⁹⁹ Plutarkhos, *Bioi Paralleloi (Perikles)*, III, 19.; Wiesner 1963 : 93.; Bkz. Brd. Böl. IV, s. 308.

¹⁰⁰ Thukydides, II, 29.; Danoff 1976 : 286.; Wiesner 1963 : 116.; Bkz. Brd. Böl. IV, s. 275.

¹⁰¹ Herodotos, *Historiai*, IV, 80.; Wiesner 1963 : 116.; Bkz. Brd. Böl. IV, s. 260.

krallıklarının sınırlarını kuzeyde Tuna, batıda Strymon ve Istros, güneyde ise Abdera ve Byzantion'a kadar yaymayı başarmışlardır¹⁰².

Teres'in ne kadar yaşadığı ve ne zaman öldüğü, kaynaklardaki bilgi boşluğu nedeniyle bilinmemektedir¹⁰³. Ancak kendisinden sonra gelen oğlu Sitalkes döneminde Odrys Krallığı'nın güçlü bir devlet haline gelmiş olduğu, Peloponnesos Savaşları esnasında, Atinalılar'ın Sitalkes'den yardım istemelerinden anlaşılmaktadır¹⁰⁴.

M.Ö. 430 yılında, Pers kralı I. Artakserkses'in yanına gitmekte olan Lakedaimonialı bir elçi, Bisanthe'de Sitalkes'in yanına uğramış ve kendisinden Atinalılar ile yaptığı müttefiklik anlaşmasını bozmasını istemiştir. Fakat Sitalkes, Abdera'lı Phytes'in oğlu Nymphodoros'la birlikte bu elçiyi öldürerek, Atinalılar'a olan bağlılığını kanıtlamıştır¹⁰⁵.

Peloponnesos Savaşları'nın başında Atinalılar, ittifak yaptıkları Sitalkes'ten Makedonia Kralı Perdikkas'ı da kendi saflarına çekmesini istiyorlardı. Böylece Sitalkes, oğlu Sadokos'a Atina yurttaşlık hakkı tanınması şartıyla Thrakia'nın içerisindeki savaşları sona erdireceğine; Yunanlılar'a bir müttefik olarak süvari ve peltastlardan oluşan bir ordu da göndereceğine söz verdi. Aynı zamanda eskiden Yunanlılar'a ait olan Therma'yı, Atinalılar'a geri vermeye razı ettiği Perdikkas'ın da ittifaka girmesini sağladı¹⁰⁶. Ancak Korinthliler'in yardım isteklerini geri çevirmeyen Makedonia Kralı Perdikkas, Atinalılar'la yaptığı ittifakı bozunca, M.Ö. 429 yılında Sitalkes, sözünde durmamış olan Perdikkas'a karşı savaş açtı¹⁰⁷.

Büyük bir ordu ile Makedonia üzerine yürüyen Sitalkes, Strymon ve Aksios arasındaki yerleri yakarak Mgydonlar'ın ve Krestonlar'ın ülkesini talan etti. Ancak bastıran kış şartlarının elverişsizliği yüzünden Makedonia'da daha fazla kalamayacağını anlayınca, yeğeni Seuthes'in sözünü dinleyen Sitalkes, Perdikkas'la bir anlaşmaya vararak Thrakia'ya geri çekildi. Yapılan anlaşmaya göre: Perdikkas verdiği sözde duracak ve kızkardeşi Stratonike'nin yeğeni Seuthes'le evlenmesine izin verecekti¹⁰⁸.

¹⁰² Thukydides, II, 97, 1.; Ksenophon, VII, 5, 1.; Wiesner 1963 : 117.; Danoff 1979 : 238.; Bkz. Brd. Böl.: II,A, s. 57.

¹⁰³ Danov 1976 : 292.; Teres hakkında toplu bilgi için bkz.; J. Todorov, *Die Thrakischen Könige*, Sofia 1933.

¹⁰⁴ Thukydides, II, 29.; 95.; Mansel 1938 : 27.; Danov 1976 : 292.; Bkz. Brd. Böl.: IV, s. 275.

¹⁰⁵ Thukydides, II, 67.; Wiesner 1963 : 118.; Bkz. Brd. Böl.: IV, s. 67.

¹⁰⁶ Thukydides, II, 29.; Wiesner 1963 : 118.; Danoff 1976 : 300-301.; Schwertheim 1990 : 350.; Schuller 1994 : 157.; Bkz. Brd.Böl.: IV, s. 275.

¹⁰⁷ Thukydides, II, 95.; Mansel 1938 : 28.; Wiesner 1963 : 118.; Danov 1965 : 11-29.; Volkman 1979 b : 215.; Bkz. Brd. Böl.: IV, s. 277.

¹⁰⁸ Thukydides, II, 101.; Volkman 1979a : 151.; Wiesner 1963 : 118.; Mansel 1938 : 28.; Bkz. Brd. Böl.: IV, s. 278.

Thukydides'ten öğrendiğimize göre; parlayan Odrys Krallığının yıldızı Sitalkes'in M.Ö. 424 yılında Triballer'e karşı yaptığı bir sefer esnasında yenilip ölmesiyle, yavaş yavaş sönmeye başlamıştır. Sitalkes'in egemenliği altında bulunan Odrys Ülkesi'ne ve Thrakia'nın geri kalan kısımlarına oğlu Sadokos yerine, Atinalılar'dan ziyade Makedonialılar'la iyi geçinmeyi tercih eden yeğeni Seuthes hükmetmeğe başlamıştır¹⁰⁹.

I. Seuthes hakkındaki bilgilerimiz kısıtlıdır¹¹⁰. Babası Sparadokos ile birlikte daha çok sikke üzerindeki tasvirlerinden tanıdığımız¹¹¹ Seuthes hakkındaki bilgilerimiz, ancak Thukydides'in aktardıklarıyla sınırlıdır.

I. Seuthes döneminde, Odrys devleti zayıflamamış, fakat sınırlarında bir genişleme de olmamıştır; yayılım alanlarının deniz kıyısında Pontos Eukseinos'tan Istros'un ağzına kadar uzandığı ve burada bulunan şehirlerin Seuthes'e vergi olarak 400 Talanton gümüş ya da altın ödedikleri anlaşılmaktadır¹¹².

I. Seuthes'ten sonra tahta geçtiği anlaşılan Maisades'in, güçsüz yönetiminden dolayı, ayaklanan Melanditler, Thyner ve Tranipsalar, kendisini Odrys Krallığının zayıflamasından dolayı sorumlu tutmuştur. Bunun sonucunda, ülkeden ayrılmak zorunda kalan kral, hastalanarak bir süre sonra ölmüştür. *Anabasis*'te karşımıza II. Seuthes olarak çıkan oğlu, babasının ölümünden sonra Odrys kralı Medokos'un (ya da Amedokos) sarayında büyütülmüş, fakat kendi ülkesinin topraklarında bir sığıntı gibi yaşamaktan dolayı kinle dolmuştur¹¹³.

M.Ö. 400 yılında, Genç Kyros'un Kunaksa yenilgisinden (M.Ö.401) sonra geri dönen Ksenophon da, ücretli askerleriyle birlikte II. Seuthes'in emri altına girmiştir. II. Seuthes'in komutasındaki birlikler, o dönemde ayaklanan Thyner'in üzerine bir sefer düzenleyerek, yenilgiye uğratmışlardır. Böylece, Thyner'in öteden beri Odrys Devleti'ne karşı oluşturdukları tehlike de sona ermiştir¹¹⁴.

Elde edilen başarının ardından Odrys kabilesinden birçok kişi, Seuthes'e katılmıştır¹¹⁵. Bu katılımlar sonucu ordusu güçlenen Seuthes, Salmydesos kıyılarına saldırmıştır¹¹⁶. II. Seuthes, Bisanthe¹¹⁷ ve Salmydesos'u ele geçirdikten

¹⁰⁹ Thukydides, IV, 101.; Volkman 1979a : 151.; Wiesner 1963 : 118.; Mansel 1938 : 28.; Bkz. Brd. Böl.: IV, s. 279.

¹¹⁰ Volkman 1979a : 151.

¹¹¹ Wiesner 1963 : 127.

¹¹² Thukydides, II, 97.2.; Wiesner 1963 : 127.; Volkman 1979a : 151.; Bkz. Brd. Böl. IV, s.427.

¹¹³ Ksenophon, *Anabasis*, VII, 2, 32-34.; Wiesner 1963 : 127.; Bkz. Brd. Böl.: IV, s. 288.

¹¹⁴ Ksenophon, *Anabasis*, VII, 2, 22.; Kazarow 1936 : 424.; Wiesner 1963 : 128.; Georges 1994 : 49 vdd.; Bkz. Brd. Böl.: I, G, s. 48.

¹¹⁵ Ksenophon, *Anabasis*, VII, 4.11-15; Danov 1976 : 330., Wiesner 1963 : 128.; Bkz. Brd. Böl.: IV, s.289.

¹¹⁶ Ksenophon, *Anabasis*, VII, 2, 21.; 5, 1.; Kazarow 1936 : 424.; Danov 1965 : 25 vdd.; Bkz. Brd. Böl.: IV, s. 287.

¹¹⁷ Ksenophon, *Anabasis*, VII, 2, 25.; 2, 28.; Bkz. Brd. Böl.: IV, s.287.

sonra (M.Ö. 399), Grekler kendisinden ayrılarak anavatanlarına dönmek üzere yola çıkmışlardır¹¹⁸.

Aldığı destekle iyice güçlenen Seuthes, Greklerin ayrılmasından sonra, Medokos'a karşı ayaklanarak, bağımsızlığını ilan etmiştir¹¹⁹. Ancak, aralarında bir savaş olmamıştır ve donanmasıyla Grekler'e destek vererek Byzantion, Khersonesos, Samothrake ve Thasos'u geri almalarını sağlayan Thrasybulos'un arabuluculuk etmesiyle yeniden barıştırılmışlardır¹²⁰.

Medokos'un ölümünden sonra, M.Ö. 386/85 yılında Odrysler'in başına geçen Hebryzelmis'in erken ölümüyle M.Ö. 383 yılında tahta I. Kotys geçmiştir. Elde edilen sikkelerden I.Kotys'in Kypsela'da (İpsala) oturduğu anlaşılmaktadır¹²¹.

Seuthes'in oğlu olan I.Kotys, babasına yardım eden Atinalı komutan Iphikrates'in kızı ile evlenerek Yunanlılar'la dost ilişkiler kurmuştur¹²². Kotys, Iphikrates'in yardımcılarıyla Medokos ve Seuthes ailelerinin ikiye bölmüş oldukları Odrys Krallığını yeniden bir bütün haline getirerek bu ikiliği ortadan kaldırmıştır¹²³.

Askeri alanda yetenekli bir komutan olan Iphikrates, önce Khalkidialılar ve Boiotialılar'a karşı savaşta, sonra da Peloponnesos Savaşları'nda I.Kotys'e yardımcı olmuş ve Thrak kabilelerinin ona bağlı kalmalarını sağlamıştır¹²⁴. Ancak, bir zamanlar Sitalkes'ten çekinmiş olan Atinalılar'ın endişesi I.Kotys için de artınca, Iphikrates onun yanından ayrılmak zorunda kalmıştır¹²⁵. M.Ö. 360 yılında I.Kotys'in haince öldürülmesinin¹²⁶ ve Atina'nın bu katillere yurttaşlık hakkı tanınması, I.Kotys ile Yunanlılar'ın arasındaki gerginlik, hat safhasına ulaştığını göstermektedir¹²⁷.

I.Kotys'ten sonra tahta geçen oğlu Kersobleptes'e, bir zamanlar Iphikrates'in Kotys'e yardım ettiği gibi, Kharidemos yardım ediyordu¹²⁸. Ancak bu

¹¹⁸ Kazarow 1936 : 424.; Georges 1994 : 212.; Wiesner 1963 : 130.

¹¹⁹ Ksenophon, *Hellenika*, IV, 8.26.; Georges 1994 : 212 vdd.; Wiesner 1963 : 130.; Bkz. Brd. Böl. : IV, s.299

¹²⁰ Ksenophon, *Hellenika*, IV, 8. 26.; Kazarow 1936 : 424.; Wiesner 1963 : 130.; Bkz. Brd. Böl. : IV, s.299.

¹²¹ Head, HN 284.; Wiesner 1963 : 131.

¹²² Nepos, *Iphicrates*, 2.; Wiesner 1963 : 131.; Danov 1976 : 332.; Mansel 1938 : 28.; Erzen 1994 : 95. Bkz. Brd. Böl. : IV, s. 304.

¹²³ Nepos, *Iphicrates*, XI, 2.; Mansel 1938 : 28-29.; Bkz. Brd. Böl. IV, s.304.

¹²⁴ Nepos, *Iphicrates*, 3-5.; Frontinus, I, 4.; 7., Wiesner 1963 : 131.; Bkz. Brd. Böl. : IV, s. 305.

¹²⁵ Demosthenes, XXIII, 169.; Kazarow 1936 : 425.; Wiesner 1963 : 132. *Yunanlılar'ın endişesi, büyük ihtimalle Thrak kıyılarındaki Byzantion'dan Strymon'daki Galepsos'a kadar olan alanları kapsıyan II. Attika-Delos Deniz Birliği'nin kurulmasıyla ilişkiliydi.; Bkz. Brd. Böl. : IV, s. 302.

¹²⁶ Strabon, XII, 3, 29.; Tacitus, *Annales*, III, 38.; Bkz. Brd. Böl. IV, s. 325.

¹²⁷ Demosthenes, XXIII, 118.; Diogenes Laertius, IX, 65.; Kazarow 1936 : 425.; Wiesner 1963 : 132.; Bkz. Brd. Böl. IV, s. 302.

¹²⁸ Demosthenes, XXIII, 169.; Isokrates, VIII, 22.; Aiskhylos, 2, 9, 3, 61.; Strabon, VII, 331 frag. 48.; Wiesner 1963 : 133.; Bkz. Brd. Böl. : IV, s. 302.

yardımlar devlet bütünlüğünün korunmasında yeterli olmadı ve Odrys Krallığı Kersobleptes, Berisades ve Amadokos arasında M.Ö. 358/357 yılında üçe bölündü¹²⁹.

Kersobleptes, Kypsela'dan Odessos'a kadar olan bölgede egemenliğini sürdürdü¹³⁰. Medokos'un soyundan gelen Amadokos'a verilen topraklar Hebros ve Nestos arasında kalan alanları kapsıyor; kuzey sınırını yukarı Hebros teşkil ediyordu¹³¹. Berisades'in toprakları ise Strymon ile Nestos arasında kalıyordu¹³². M.Ö. 358/357 yılında Berisades ölünce yerine oğlu Ketriporis geçti. Ketriporis, Atinalı bir komutan olan Athenodoros tarafından korunuyordu¹³³.

Bu üçlü paylaşım, Krallar arasındaki gerginliğin yumuşamasını sağlayamamıştı. Odrys Krallığının bu parçalanmış halinden faydalanmak isteyen II. Philippos (M.Ö.359-336), Pangaion, Olynthos, Maroneia ve Abdera başarılarının ardından, M.Ö. 357 yılında Amphipolis'i zaptederek Philippopolis'i kurdu¹³⁴. Ancak II. Philippos'un asıl amacı, Thrakia'yı tamamen ele geçirip, Makedonia'ya bağlamaktı. Bu nedenle, önce Ketriporis'in bölgesini işgal ederek ele geçirdi ve Makedonia'ya bağladı. Kersobleptes ve Amadokos arasındaki çekişmeden yararlanan II. Philippos, Amadokos'u yanına çekmeyi başarır. M.Ö. 347/6 yılında ise Kersobleptes'in bölgesine giren II. Philippos, burayı ancak M.Ö. 342/41 yılında Makedonia'ya bağlamayı başarmıştır.

II. Philippos, elde ettiği bu başarılarından sonra, Thrakia'nın sınırlarını sürekli olarak tehdit eden Skythler'e karşı bir sefer düzenlemiştir. M.Ö. 339 yılında, Skyth kralı Ateas'ı Aşağı Tuna Bölgesi'nde yenen II. Philippos, dönüş yolunda Triballer'in saldırısına uğrayarak ağır şekilde yaralanmıştır ve M.Ö. 336 yılında Aigai'da, kızı Kleopatra'nın düğünü sırasında, henüz 46 yaşındayken bir suikast sonucu öldürülmüştür¹³⁵.

M.Ö. 336 yılında Makedonia kralı II. Philippos'un öldürülmesinden sonra, Thraklar'ın bölgede yeniden huzursuzluk çıkaracağından korkuluyordu. Bu nedenle, III. Aleksandros (Büyük İskender), Amphipolis'ten yola çıkarak, Nestos'u geçti ve on gün sonra Philippopolis üzerinden Haimos Dağları'na ulaştı. Burada, ordusunun geçmesi gereken Haimos Dağları'nın dar bir boğazında, kendisini

¹²⁹ Bengtson 1950 : 77 vd.; Wiesner 1963 : 133.; Tonev 1939 : 43 vdd.

¹³⁰ Strabon, VII, 331, frag. 48.; Tonev 1939 : 53 vdd.; Wiesner 1963 : 133. * Kypsela'da ele geçirilen sikkelerden anlaşıldığına göre Kersobleptes de babası I. Kotys gibi sikke bastırmıştı. Head, HN 285 'te yer alan sikkenin üzerindeki başı bağlanmış kadın motifi, Head'e göre Bendis'in tanrıçalarını simgeliyor olma ihtimalini taşıyor.; Bkz. Brd. Böl.: I, B, s.

¹³¹ Demosthenes, XXIII, 183.; Wiesner 1963 : 134.; Bkz. Brd. Böl.: IV, s. 302 vdd.

¹³² Demosthenes, XXIII, 8.; Kazarow 1936 : 426.; Wiesner 1963 : 134.; Bkz. Brd. Böl.: IV, s. 301-302.

¹³³ Demosthenes, XXIII, 8.; Kazarow 1936 : 426.; * Sitalkes'ten sonra, Thrak kralı ya da prenslerin Atinalı komutanlar tarafından desteklenip korunmaları sanki bir gelenek haline gelmişti. Bu durum, Atinalılar'ın Thrak krallarını kontrol altına almak için geliştirdikleri bir yöntem gibi görünüyor.

¹³⁴ Demosthenes, XXIII, 183.; Tekin 1995 : 96.; Wiesner 1963 : 134.; Bkz. Brd. Böl.: IV, s. 302 vdd.

¹³⁵ Iustinus, IX, 2.1.; Frontius, I, 4. 20.; Kazarow 1936 : 428.; Wiesner 1963 : 138.; Gehrke 1990 : 178 vdd.; Tekin 1995 : 99.

bağımsız Thrak kabileleri karşıladı¹³⁶. Aleksandros bunlarla çarpışarak, savaştan galip olarak çıktı. Kabileden geri kalanların takibine başlayan Aleksandros, Getler'in ülkesinden ilerleyerek Tuna nehrini geçti. Aleksandros'un yaklaştığını haber alan Triballer'in kralı Syrmos, kabileye ait kadın ve çocukları Peuke Adası'na gönderir¹³⁷. Triballer ve müttefikleri olan Getler, Aleksandros'un karşısına 4000 atlı ve 10.000 piyade ile çıkmalarına karşın, yine de yenilgiye uğradılar¹³⁸.

Asya seferi öncesinde Thraklar'ın ayaklanmalarından çekinen III. Aleksandros, ordusuna asil Thraklar'dan oluşan bir birlik almıştır. Sitalkes'in komutası altında 5000 Triball ve Odrys'ten oluşan bu birlik¹³⁹ III. Aleksandros'a, yardımcı kuvvet olarak eşlik etmiştir. Odrys Krallığı'nın soyundan gelen Sitalkes, Sagalassos'un zaptı sırasında (M.Ö. 333), Thrak kökenli okçulara da komuta etmiştir¹⁴⁰. Ancak Aleksandros'un Hindistan'dan dönüşü sonrası, askerlere ve halka kötü davrandığı gerekçesiyle Karmania'da öldürülmüştür (M.Ö. 325)¹⁴¹.

III. Aleksandros, Thrakia ve Yunanistan'daki ayaklanmaları ve isyanları kontrol altında tutması için, Antipatros'a 1500 atlı ve 12000 piyade bırakmıştır. Aeropos'un yerine de vali olarak Memnon'u atamıştır¹⁴². III. Aleksandros'un yokluğundan yararlanan Memnon, M.Ö. 330 yılında, thrak kabilelerinin ayaklanmasından yararlanarak, Antipatros'un Thrakia üzerindeki komutasını kırmak için harekete geçmiştir. Antipatros, olayların farkına vararak, müdahale etmek ister. Ancak Yunanistan'da başlayan ayaklanmalar geri çekilmesine neden olur. Memnon'un yanında yer alan Kotys'ün kardeşi Rhebulas Odrys kökenliydi. Böylece Thraklar'ın da desteğini almış olan Memnon, Antipatros'un gücünü kırmak için harekete geçmek ister. Ancak M.Ö. 327/6 yılında valilikten alınan Memnon'un, yerine Zopyrion'un atanmasıyla, oluşturulmak istenen isyan hareketi güç kaybetmiştir. Bunun sonucunda Thrak kökenli kabile reislerinin, Aleksandros'un yokluğundan yararlanarak yeniden hayata geçirmek istedikleri Odrys Krallığı kurulamamıştır¹⁴³.

III. Aleksandros'un Babylon'daki ölümünün ardından (M.Ö. 323), Lysimakhos Thrakia'daki Khersonesos ve Salmydesos kentine kadar olan kıyı

¹³⁶ Arrianos, I, 5.6.; Kazarow 1936 : 428.; Wiesner 1963 : 138.; Danov 1980 a : 134 vdd.; Erzen 1994 : 99.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 371.

¹³⁷ Arrianos, I, 2.3.; Kazarow 1936 : 429.; Wiesner 1963 : 138.; Seibert 1985 : 38 vdd.; Hammond 1993 : 87 vdd.; Erzen 1994 : 99.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 371.

¹³⁸ Arrianos, I, 3.4.; Kazarow 1936 : 429.; Wiesner 1963 : 168 vd.; Tschirikower 1973 : 23 vdd.; Seibert 1985 : 42 vdd.; Hammond 1993 : 92 vdd.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 371.

¹³⁹ Arrianos, I, 28.4.; Kazarow 1936 : 429.; Wiesner 1963 : 139. Bkz. Brd. Böl. IV, s. 313.

¹⁴⁰ Arrianos, I, 28.4.; Wiesner 1963 : 139. Bkz. Brd. Böl. IV, s. 313.

¹⁴¹ Danov 1980 a : 156 vdd.; Wiesner 1963 : 139.

¹⁴² Arrianos, I, 25. 2.; Bengtson 1944 : 72.; Wiesner 1963 : 139.; Danov 1980 a : 156 vdd.; Erzen 1994 : 99.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 373.

¹⁴³ Diodoros Siculus, XIX, 27.5.; Arrianos, VI, 15. 2.; Kazarow 1936 : 429 vd.; Wiesner 1963 : 140.; Gehrke 1990 : 245 vdd.; Lotze 1995 : 227 vdd.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 374.

bölgelerini hakimiyeti altına almıştır. Bu arada, Odrys krallığı'nı yeniden kurma çabasında olan Seuthes, Thrak kabilelerinin de desteğini alarak ayaklanmıştı. Boğazlar ve Thrakia'nın satrabı Lysimakhos, ayaklanan Seuthes'in üzerine bir sefer düzenler. Ancak, III. Aleksandros'un ölümünün ardından, komutanları arasında çıkan Lamnia Savaşı'ndan dolayı (M.Ö. 323) ordusuna yardımcı kuvvetler tedarik edemeyen Lysimakhos, yapılan ilk çarpışma sonucunda, geri çekilmek zorunda kalmıştır. M.Ö. 313 yılında Seuthes'in komutasındaki Thrak kabileleri yeniden ayaklanarak, yeniden Lysimakhos'un üzerine bir sefer düzenler. Yapılan çarpışma sonucunda, bu defa Lysimakhos, Seuthes ve komutası altındaki askerleri yenmeyi başarmıştır. Thrak kabilelerinin gönlünü almak ve artık çıkan isyanlara son vermek niyetinde olan Lysimakhos, Odrys kabilesine mensup bir kadınla evlenmiştir (M.Ö. 310/9).

M.Ö. 309 yılında tüm Thrakia'yı hakimiyeti altına alan Lysimakhos, kendi adını verdiği Lysimakheia kentini kurar¹⁴⁴ ve M.Ö. 305 yılında kral ünvanını alır.

M.Ö. 301 yılında I. Ptolemaios (M.Ö. 304-285), I. Seleukos (M.Ö. 312-280) ve Lysimakhos'un Antigonos'a karşı birleşik yaptıkları İpsos Savaşı'ndan sonra, Lysimakhos, Thrakia'dan başka Tauroslar'a kadar uzanan Anadolu topraklarını ele geçirmiştir.

Lysimakhos'un M.Ö. 281 yılında yapılan Kurupedion savaşında ölmesinin ardından, sahil şeridi de dahil olmak üzere tüm Thrakia Seleukoslar'ın hakimiyeti altına girmiştir. Ancak I. Seleukos (M.Ö. 312-280) Thrakia'ya geçip Lysimakheia'ya vardığında, Ptolemaios Keraunos tarafından öldürülmüştür¹⁴⁵.

M.Ö. 5-4. y.y.'da, Doğu Fransa, İsviçre, Güney Almanya ve Avusturya'dan itibaren güneye doğru göç hareketlerine başlayan Kelt kökenli toplulukların, Thrakia'nın kuzey sınırlarına kadar ulaşmaları da aynı döneme rastlamaktadır (M.Ö. 281/280).

M.Ö. 281 yılında Lysimakhos'un ölmesiyle, bir tampon görevi gören Lysimakhos Devleti de yıkılmıştır. Bunu fırsat bilen Kelt kökenli topluluklar, Kerethrios önderliğinde, büyük yığınlar halinde Thraki'nın iç bölgelerine doğru akın etmiştir¹⁴⁶. Bu göçlerin sonucunda Ptolemaios Keraunos öldürüldü ve ordusu ağır kayıplar verdi (M.Ö. 279)¹⁴⁷.

¹⁴⁴ Polybios, XVIII, 51.; Kazarow 1936 : 431 vd.; Wiesner 1963 : 141.; Gehrke 1990 : 248 vdd.; Lotze 1995 : 229 vdd.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 321.

¹⁴⁵ Kazarow 1936 : 433.; Wiesner 1963 : 145.; Gehrke 1990 : 287 vdd.; Erzen 1994 : 102.; Lotze 1995 : 245 vdd.

¹⁴⁶ Pausanias, X, 19.5-7.; Iustinus, XXIV, 4.6.; Wiesner 1963 : 146. Şahin 1997 : 3.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 361.

¹⁴⁷ Şahin 1997 : 3 vd.

Amaçları Anadolu'nun iç bölgelerine ilerlemek olan Keltler (Galatlar), M.Ö. 277 yılında Antigonos Gonatas tarafından Lysimakheia yakınlarında yenilgiye uğratılmışlardır. Kaynaklarda, Galatlar'ın bu savaşta 15000 piyade ve 3000 süvari kaybettikleri yer almaktadır¹⁴⁸.

Keltler'in bir göç kolunu yöneten Komontorios, M.Ö. 278 yılında, Haimos Dağları'nın güneyinde Tylis Krallığı'nı kurmuştur. Kelt kökenli bu krallık, Strymon Nehri ve Karadeniz kıyılarından başlayıp, Hebros'un ağzına kadar olan bölgeyi içerisine alıyordu. Krallığın yönetimi altındaki keltler Makedonia, Thrakia sahillerindeki Grek kentleri ve Byzantion'a yağmalama amaçlı seferler düzenlemişlerdir. Bunlardan Byzantion vergiye bağlanarak yıllık 80 Talentum altın vermeye mecbur edilmiştir¹⁴⁹.

M.Ö. 255 yılında Aşağı Meriç Havzası'ndaki Kypsela'ya kadar ilerleyen II. Antiokhos'un (M.Ö. 261-246), burada Thraklar'la yaptığı savaşı kazandığı anlaşılmaktadır¹⁵⁰. M.Ö. 241 yılında Seleukos ve Ptolemaios'lar arasında yapılan Laodike Savaşı (M.Ö. 246-241) sonrasında, Ainos ve Maroneia¹⁵¹ gibi kentler, III. Ptolemaios'un (M.Ö. 246-241) hakimiyeti altına girmiştir.

Ptolemaios'lar, Thrakia sahillerini hakimiyetleri altında tutarken, Thrak kabileleri Keltler'le savaşarak onlara büyük kayıplar verdirtmişlerdir. Tüm bu gelişmeler, Tylis Krallığı'nın yavaş yavaş ortadan kalkmasına neden olmuştur¹⁵².

IV. Ptolemaios'un ölümünden sonra (M.Ö. 205/4) Thrakia ve Makedonia üzerindeki Mısır egemenliğinin kalktığı görülmektedir. Makedonia kralı V. Philippos (M.Ö. 221-179), Ptolemaioslar'ın kaybettiği Makedonia ve Thrakia'yı, kendi hakimiyeti altına almak niyetindeydi. Böylece, Avrupa ve Asia arasında bağlantıyı sağlayan topraklar kendi egemenliği altına girecekti. Bu nedenle M.Ö. 203/2 yılında Suriye kralı III. Antiokhos ile gizli bir anlaşma yaparak Thrakia'nın sahil bölgelerinin kendi toprakları arasına katılmasını sağlamıştır. Antlaşmaya göre, Ptolemaioslar'ın elinde bulunan Maroneia, Ainos ve Kypsela ile Doriskos kentleri, artık V. Philippos'un hakimiyeti altına girecek ve Khersonesos bölgesini Lysimakheia ile birlikte işgal edebilecekti¹⁵³. Ancak Suriye'den başka, Küçük Asya'nın önemli bir kısmını da ellerinde tutan Seleukoslar, Thrakia üzerindeki haklarından kolay kolay vazgeçmek niyetinde değillerdi. Bunu takip eden yıllarda,

¹⁴⁸ Iustinus XXV, 1.2.; Şahin 1997 : 4.

¹⁴⁹ Polybios IV, 46.; Kazarow 1936 : 433.; Wiesner 1963 : 146.; Danov 1976 : 376 vd.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 318

¹⁵⁰ Gehrke 1990 : 300 vdd.; Wiesner 1963 : 147.

¹⁵¹ Polybios V, 34.; Kazarow 1936 : 433 vd.; Wiesner 1963 : 147.; Danoff 1979 : 177.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 319.

¹⁵² Kazarow 1936 : 434.

¹⁵³ Polybios, XVIII, 2.; XVIII, 51.; Livius, XXXI, 16. 4-6.; Kazarow 1936 : 434.; Wiesner 1963 : 147 vd.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 320-321.

Makedonialılar, Seleukoslar ve Romalılar'ın savaşları, daha çok Thrakia'nın güneyinde bulunan ve Nestos ile Hellespontos'a kadar olan bölgeler için yapılmıştır. Bunun nedeni ise Asya ve Avrupa arasındaki bağlantıyı sağlayan Via Egnatia'nın bu bölgelerden geçmesiydi¹⁵⁴. Makedonia kralı V. Philippos'un bu bölgeleri eline geçirmesi, M.Ö. 200 yılında II. Makedonia Savaşı'nın patlak vermesine neden olmuştur. Yapılan savaş sonrasında, V. Philippos Kynoskephalai yenildi (M.Ö. 197) ve Thrakia'nın güney kıyısındaki kentlerin özerk olduğunu kabul etmek zorunda kaldı¹⁵⁵.

Makedonia kralı V. Philippos'un Kynoskephalai'daki yenilgisinden sonra, III. Antiokhos yeniden, Küçük Asya'nın yanı sıra Thrakia'yı da kendi egemenlik alanı içerisine almak niyetini taşıyordu. Harabe görünümündeki Lysimakheia kentini yeniden inşa ettiren (M.Ö. 196) III. Antiokhos, Grek kentleri için tehlike oluşturan Thrak kabilelerinin talanlarına son vermek için Thrakia'ya bir sefer düzenlemiştir¹⁵⁶. Ancak III. Antiokhos'un Thrakia hakimiyeti uzun sürmemiştir. M.Ö. 191 yılında Thermopylai ve M.Ö. 190 yılında Romalılar'la Magnesia Ad Maeandrum'da yaptığı savaşları kaybeden III. Antiokhos, hem Thrakia'yı kaybetmiş hem de Küçük Asya'nın Seleukoslar'ın elinden çıkmasına neden olmuştur. Savaşta büyük başarılar gösteren Roma dostu II. Eumenes (M.Ö. 197-159), M.Ö. 188 yılında yapılan Apameia Barışı sonucunda, hem III. Antiokhos'un Toroslar'ın kuzeyinde bulunan topraklarının hem de Thrakia Khersonesos'unun yeni sahibi olmuştur¹⁵⁷.

Öteden beri Thrakia topraklarında gözü olan V. Philippos, bu toprakların II. Eumenes'e verilmesini kabullenemeyerek, Romalılar'a yaptığı yardımı kesti. Bunun sonucunda, Consul G.M. Vulso'nun komutası altında bulunan Roma ordusu, Kypsela cuvarında, yaklaşık olarak 10000 Thrakia'lı tarafından saldırıya uğrayarak talan edildi¹⁵⁸.

Romalılar'ın Thrakia'dan çekilmesinden sonra, Khersonesos'a kadar olan Thrakia'nın güney sahilini ve özellikle de Maroneia ile Ainos kentlerini¹⁵⁹ ele geçirmeye çalışan V. Philippos, Byzantionlular ile bir anlaşma yaparak, onları Thrak kabilileri'nin saldırılarından koruyacağına dair söz verdi. Hatta, Odrisler ile savaşarak, kralları Amadokos'u esir aldı¹⁶⁰. M.Ö. 183 yılında ise yine Thrak

¹⁵⁴ Polybios, XXXIV, 12.; Kazarow 1936 : 434.; Danov 1965 : 25 vdd.; Bkz. Brd. Böl. II B, 1, s. 76.

¹⁵⁵ Polybios, XVIII, 44.; Wiesner 1963: 149.; Danov 1980 a : 178 vdd.; 1980 b : 278-300.; Erzen 1994 : 103 vdd.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 320.

¹⁵⁶ Polybios, XVIII, 51.; Kazarow 1936 : 435.; Wiesner 1963 : 149.; Hammond 1993.; Erzen 1994 : 105.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 321.

¹⁵⁷ Polybios, XXI, 48.; Livius, XXXVIII, 39.; Kazarow 1936 : 435.; Wiener 1963 : 150.; Hoddinott 1981 : Bkz. Brd. Böl.: V, s. 323.

¹⁵⁸ Livius, XXXVIII, 40.; Kazarow 1936 : 436.; Wiesner 1963 : 150.; Gehrke 1990 : 320 vdd.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 330.

¹⁵⁹ Livius, XXXI, 16.; Kazarow 1936 : 436.; Wiesner 1963 : 150.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 327.

¹⁶⁰ Livius, XXXIX, 33. ; Kazarow 1936 : 436.; Wiesner 1963 : 151.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 340.

kabilelerinden olan Odrysler, Bessiler ve Dentheletler ile çarpıştıktan sonra, kendi adını taşıyan kenti işgal ederek burayı ele geçirmiştir¹⁶¹. V. Philippos'un bu seferlerinden toprak kazanma açısından önemli ve devamlı kazançlar elde edilememiştir. Ancak sınırların emniyeti sağlanmıştır.

V. Philippos'un ölümünden sonra, tahtına oturan oğlu Perseus, Odrys kralı Kotys ile iyi ilişkiler içerisinde girerek, kendi bölgesinin sınırları, kuzeyde Hebros nehrine kadar genişletti¹⁶². Perseus'un, Odrysler'in kralı Kotys ile iyi ilişkiler içerisinde girmesi, aynı zamanda Sintialılar ve Bisaltlar ile de bir dostluğun oluşmasına da neden olmuştur. Tüm bu ilişkilerin altında ise Kotys'ün, Pangaion bölgesinde bulunan maden yataklarını elinde tutma isteği yatmaktadır. Odrysler ve Sapailer arasında öteden beri var olan anlaşmazlıklar, Makedonia kralı V. Philippos'un ölmesiyle doruk noktasına ulaşmıştır. Sapailer'in kralı Abrupolis, Romalılar'ın da desteğini ile Pangaion bölgesine girer ve maden yataklarını işgal eder. Bunun üzerine, emrindeki askerler ile Sapai kralının üzerine sefer düzenleyen Kotys, işgalcilerle savaşarak, onları ağır bir yenilgiye uğratar. Perseus'un, bölgeye girerek, Sapaileri yenmesini, yapılan barış antlaşmasının bozulması olarak kabul eden Romalılar, M.Ö. 171 yılında Makedonia kralına savaş açarak, onu M.Ö. 168 yılında Pydna'da yapılan savaşta yenilgiye uğrattılar. Kotys'ün oğlu Bithys ise esir alındı. Ancak karşılıklı olan çıkar ilişkileri nedeniyle, serbest bırakılarak geri gönderildi¹⁶³. Pydna'da kazanılan zaferden sonra, Romalılar Thrakia'yı dört eyalete bölmüşlerdir. M.Ö. 167 yılında Amphipolis'te Aemilius Pallus tarafından yapılan açıklamaya göre, Strymon nehri ile Nestos arasında bulunan bölgeler ve Strymon'un batısında kalan Bisaltlar'ın ülkesi, bu dört eyaletten birini oluşturuyordu. Aldığı yenilgiden sonra, ailesi ile birlikte Italia'ya gönderilen Perseus, ölene kadar burada hapsedildi (M.Ö. 165)¹⁶⁴.

Kaynakların verdiği bilgilerden, Andriskos adında bir kişinin, kendisinin Perseus'un oğlu olduğunu iddia ederek, elindeki Thrak kuvvetleriyle Makedonia'ya girdiğini öğrenmekteyiz (M.Ö. 149). Romalılar, bu sahte Philippos'un (Pseudophilippos) isyan hareketini bastırmak amacıyla, P. Iuentius adlı bir praetor'u Makedonia'ya gönderirler. Ancak, burada giriştiği savaş sonucunda yenilgiye uğrayan, P. Iuentius öldürülür. M.Ö. 148 yılında, iki lejyondan oluşan Roma ordusu, Caecilius Metellus'un komutası altında yeniden Makedonia'ya girer ve yapılan savaş sonrasında Andriskos yenilerek öldürülür. Bu son mücadeleden sonra, Makedonia artık siyasal gücünü kaybederek, Illyria,

¹⁶¹ Polybios, XXIII, 8.; Kazarow 1936 : 437.; Wiesner 1963 : 151.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 323-324.

¹⁶² Ksenophon, *Anabasis*, VII, 5.1.; Livius XLII, 29. 10.; Kazarow 1936 : 437 vdd.;

Wiesner 1963 : 152.; Gehrke 1990 324 vdd.; Bkz. Brd. Böl. IV, s. 290.

¹⁶³ Livius, XLV, 42.; Kazarow 1936 : 438.; Wiesner 1963 : 154.; Gehrke 1990 : 325 vdd.; Bkz. Brd. Böl. Böl.: V, s. 347.

¹⁶⁴ Livius, XLV, 29.; Kazarow 1936 : 438.; Mansel 1938 : 34.; Wiesner 1963 : 154.; Schuller 1994: 178 vdd.

Epeiros ve Thesalia'yi¹⁶⁵ da kapsayacak şekilde Roma eyaleti (Provincia Macedonia) haline getirilmiştir (M.Ö. 148).Khersonesos bölgesi ise bu eyalete M.Ö. 129 yılında eklenerek, eyaletin sınırları genişletilmiştir.

Makedonia'nın Romalılar tarafından eyalet haline getirilmesinden sonra, birçok Thrak kabilesinin özgürlüğü ve yaşama alanı kısıtlanmıştır. Bu nedenle, kabileler birleşerek, çevre bölgelere talan seferleri düzenlemişlerdir. Bu durumdan son derece rahatsız olan Romalılar, aynı anda birçok kabile ile savaşmak zorunda kalmışlardır. Özellikle Hebros bölgesinde kendisini gösteren ayaklanmalarda, önemli bir rol oynayan Bessiler, geri püskürtülmek zorunda kalmıştır. Bu ve bunun gibi ayaklanmalar, Romalılar tarafından teker teker bastırılmıştır (M.Ö. 108)¹⁶⁶.

M.Ö. 91 yılından itibaren, Romalılar'ın ezeli düşmanı, Pontos kralı VI. Mithradates'in teşviğiyle, Thraklar'ın Makedonia, Epeiros ve hatta Yunanistan'a bir takım seferler düzenledikleri anlaşılmaktadır (M.Ö. 85)¹⁶⁷. Ancak, IV. Mithradates'in Balkanlar'da giriştiği bu hareketler, Sulla'nın M.Ö. 86 yılında Khaironeia ve M.Ö. 85'de Orkhomenos'da kazandığı zaferler sonucu sekteye uğramıştır. Sulla, sürekli olarak Thrak kabileleri tarafından yağmalanan sahil şeridinin Kypsela'ya kadar olan bölümüne bir sefer düzenlemiştir¹⁶⁸.

Odrys ve Bessi kabileleri arasında süre gelen sınır anlaşmazlıkları, Romalılar ve Thraklar arasında da çekişmeler yaşanmasına yol açmıştır. Özellikle II. Mithradates Savaşı (M.Ö. 83-82) sonrasında ve III. Mithradates Savaşı (M.Ö. 74-63) esnasında birçok Thrak kabilesi Romalılar'ın egemenliği altına girmek için, Pontos kralı VI. Mithradates'in yanında yer almıştır. Bölgedeki Thrak kabilelerinin çıkardığı ayaklanmaları bastırmak niyetinde olan Romalılar, A. Claudius Pulcher'i, Rhodop dağlarında yaşayan özgür kabilelerinin üzerine bir sefer düzenlemesi için görevlendirmişlerdir. Pulcher, uzun bir mücadeleden sonra, kabileler ile giriştiği mücadeleyi kazanmıştır (M.Ö.78-76). M.Ö. 72 yılında ise M. Terentius Varro , yeniden ayaklanan Bessi kabilesine karşı savaşarak, onları yenmeyi başarır. Aynı hızla Haemimontuslular'ın üzerine üzerine giderek, onları da yenilgiye uğratır. Yapılan savaşlar sonucunda, Thrakia'nın güney sahilindeki Grek kentleri, Makedonia eyaletine bağlanmıştır¹⁶⁹.

Bu olayları takip eden yıllarda, Odryslar'ın, Sapailer'in ve Bessiler'in arasında çekişmelerin olduğu görülmektedir. Caesar ve Pompeius arasında yapılan savaşlara, Pompeius'un yardımına Odryslar'ın kralı Kotys ve oğlu Sadalas askeri destek ile

¹⁶⁵ Cassius Dio, *Epitome* 21.; *Zonaras*, 9, 28.; Bkz. Brd. Böl. V, s. 376.

¹⁶⁶ Annaeus Florus, I, 39. 4, 1-4.; Wiesner 1963 : 156.; Gehrke 1990 : 335 vdd.; Bkz. Brd. Böl.: V, s.357.

¹⁶⁷ Cassius Dio, *Fragman*, 30-35.; 101.2.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 381.

¹⁶⁸ Appianos, *Mith.* 226.; Kazarow 1936 : 440.; Wiesner 1963 : 156.; Danoff 1979 : 408.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 365.

¹⁶⁹ Ammianus Marcellinus, XXVII, 4.10-11.; Kazarow 1936 : 441.; Wiesner 1963 : 157.; Erzen 1994 : 112.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 396.

katılmışlardır. Bu kabileler, Pompeius'u Pharsalos Savaşı sırasında, canları pahasına savunmuşlardır¹⁷⁰.

M.Ö. 42 yılında Philippi'de G. I. Caesar'ın katilleri Brutus ve Cassius ile Antonius arasında meydana gelen savaşta ve M.Ö. 31 yılında yine Antonius ve Octavianus arasında yapılan Actium Savaşı'nda, Thraklar'ın yine önemli bir rol oynadığı görülmektedir. Kaynaklardan edindiğimiz bilgilere göre, Antonius'un askerleri altında hem Odryler hem de Rhoimetalkes'in önderliğini yaptığı Sapailer bulunuyordu. Octavianus bu savaştan zaferle ayrılmıştır¹⁷¹.

Roma'daki iç ve dış savaşların kargaşalığından yararlanan Bastarnlar, M.Ö. 30 yılında Mysialılar'ın, Triballer'in ve Dardanoslular'ın bölgelerine saldırılar düzenleyerek, bölgeyi talan etmeye başladılar. Böylece, Aşağı Tuna bölgesine kadar inen kabileler Thrakia'ya da girince, Makedonia valisi M.Licinius Crasus, eyaleti için endişelenmeye başlar. Bu nedenle bir ordu ile Bastarnlar'ın üzerine yürüyerek, sıkıştırır ve çarpışmadan sonra yenilgiye uğratar. Bu sırada, Bastarnlar'ın kralı Deldon da öldürülür (M.Ö. 29)¹⁷².

M.Ö. 15 yılında yeniden ayaklanan Bessiler'in L. Calpurnius Piso tarafından yenilgiye uğratılmasından sonra, Augustus Thrakia'nın sınırlarını güvenlik altına alabilmek için, bölgeyi vasal krallıklara ayırmıştır. Augustus, Rhoimetalkes'in ölümünden sonra, Haimas Dağları'nın güneyindeki bölgeleri, yönetmesi ve güvenliğini sağlaması için Kotys adındaki Sapaı reisine vermiştir. Ancak Karadeniz sahilinde bulunan Grek kentleri yine Romalılar'ın yönetimi altında kalmaya devam etmiştir¹⁷³. Rhoimetalkes'in kardeşi Rhaskuporis ise, "Ripa Thraciae" adını taşıyan, Haimos Dağları'nın kuzey bölgelerini yönetimi altına almıştır.

Romalılar'ın yapmış olduğu bu düzensiz sınır düzenlemeleri, kardeşler arasında çatışmalara neden olmuştur. Augustus'un ölümü üzerine tahta çıkan Tiberius (M.S. 14-37), her iki anlaşarak barış yapmasından yana olmuştur. Bu nedenle Pomponius Flaccus'u görevlendirerek, Rhaskuporis'i getirmesini emretti. Roma'ya getirilen Rhaskuporis, burada yargılandı ve Aleksandria'da hapsedildi. Ancak burada giriştiği kaçma eylemi sırasında öldürülmüştür¹⁷⁴. Yönettiği topraklar ise, bir kararla Rhoimetalkes'e bırakılmıştır.

¹⁷⁰ Tacitus, II, 64-66.; Kazarow 1936 : 441.; Wiesner 1963 : 160.; Schuller 1994 : 228 vdd.; Bkz. Brd. Böl.: VII,B, s. 438.

¹⁷¹ Cassius Dio, 50, 6.5.; Kazarow 1936 : 443.; Betz 1936 : 452.; Wiesner 1963 : 161.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 379

¹⁷² Cassius Dio, 51, 25.2.; 51, 25. 4-5.; Kazarow 1938 444.; Wiesner 1963 : 102.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 379.

¹⁷³ Tacitus, II, 64.; Wiesner 1963 : 165.; Bkz. Brd. Böl.: VII,B, s. 438.

¹⁷⁴ Strabon, XII, 3. 29.; Wiesner 1963 : 166.; Bkz. Brd. Böl. V, s. 325.

Tüm bu gelişmeler, başta Odrysler olmak üzere birçok kabilenin ayaklanmasına neden olmuştur. Koilaletler ve Dieler ile birleşen Odrysler, Haimos Dağları'nı aşarak Philippopolis kentini kuşatırlar. Ancak burada, aralarında çıkan anlaşmazlıklar nedeniyle, işgal başarılı olamamıştır¹⁷⁵.

Tiberius'un ölümünden sonra, M.S.37-8 yıllarında, Haimos'un güneyinde bulunan topraklar, İmparator Caligula (M.S.37-41) tarafından Kotys'un oğlu Rhoimetalkes'e (III. Rhoimetalkes) verilmiştir. Ancak, antik kaynaklar, III. Rhoimetalkes'in yaptığı işlere dair bilgileri içermemektedir.

III. Rhoimetalkes'in M.S. 45 yılındaki ölümünün ardından, Thrakia'daki bağımsız krallığın da sona erdiği görülmektedir. Mithradates'in Kırım seferiyle ilişkili olduğu düşünülen bir takım isyanlar ve bunların bastırılması sonucunda, Thrakia, İmparator Claudius tarafından M.S. 46 yılında Roma eyaleti (Provincia Thracia) haline getirilmiştir¹⁷⁶.

Thrakia'nın Roma eyaleti olarak ilan edilmesinin ardından, bir takım sınır düzenlemelerine gidilmiştir. Buna göre, eyalet güneyde Khersonesos'u, Thasos, Samothrake ve Imbros Adaları'nı kapsıyordu. Eyaletin kuzey sınırı ise Haimos Dağları olarak belirlenmiştir¹⁷⁷. Bu düzenlemeler ile, Thrakia eyaletinin sınır güvenliği sağlanmıştır.

Thrakia bölgesinin eskiçağ tarihi ile ilgili olarak buraya kadar aktarmaya çalıştığımız bilgiler, kaynaklar esas alınarak verilmeye çalışılmıştır. Ancak, Thrakia'nın M.S. 46 yılında eyalet olmasının ardından, bölge tarihi ile ilgili bilgiler kaynaklarda yeterince yer almamaktadır. Bu nedenle, bu döneme ilişkin bilgileri mevcut malzeme ve modern yayınlardan derleyerek kısaca aktarmaya çalışacağız.

İmparator Claudius, bölgeyi eyalet haline getirmesinden sonra, Apri kentini, koloni olarak düzenleyerek buraya *Colonia Aprensis* adını vermiştir¹⁷⁸.

İlk zamanlarda şövalye sınıfından seçilmiş olan valiler (Procurator) tarafından idare edilen Thracia eyaleti, İmparator Traianus Dönemi'nde ise (M.S. 98-117) senatörler sınıfına mensup *Legati Augusti Pro Praetore* ünvanını taşıyan valiler tarafından yönetilmeye başlanmıştır¹⁷⁹. Buna karşılık Khersonesos adası

¹⁷⁵ Tacitus, III, 28.; Kazarow 1936 : 450.; Wiesner 1963 : 167.; Gehrke 1990 : 348 vdd.; Bkz. Brd. Böl.: V, s. 352.

¹⁷⁶ Kazarow 1936 : 452.; Wiesner 1963 : 169.; Danoff 1979 : 780.; Marquardt 1957 : 313.

¹⁷⁷ CIL, III, 749.; Kazarow 1936 : 453.; Marquardt 1957 : 313.; Wiesner 1963 : 169.

¹⁷⁸ Plinius, IV, 1.1.; Ammianus Marcellinus, XXVII, 4, 10-11.; Marquardt 1957 : 315.; Wiesner 1963 : 170.; Gerov 1980 : 212 vdd.; Bkz. Brd. Böl.: II, A, s. 65 ve Böl.: V, s. 396.

¹⁷⁹ Kazarow 1936 : 454.; Marquardt 1957 : 314.; Wiesner 1963 : 167.; Demircioğlu 1970 : 445.

Procurator Augusti Regionis Chersonesi adını taşıyan¹⁸⁰ yüksek rütbeli bir memur tarafından yönetiliyordu.

İmperator Diocletianus'un (M.S. 284-306) yaptığı düzenlemeler sonrasında Thrakia Moesia ile eyaleti ile birleştirilerek *Dioecesis Thracia* adında bir idari birlik oluşturulmuştur. Altı Dioeces'den meydana gelen bu idari birliğin dağılımı şu şekilde yapılmıştır :

- 1- Perinthos ve Apri kentlerini kapsayan Avrupa
- 2- Maksimianopolis, Maronea ve Aenus kentlerini içeren Rhodop bölgesi
- 3- Philippopolis ve Borea kentlerini içeren dar anlamdaki Thrakia
- 4- Hadrianopolis ve Ankhilaos kentlerini içeren Haemimontus Bölgesi
- 5- Dionysopolis, Tomi ve Calatis kentlerini içeren Scythia
- 6- Marcianopolis ve Nicopolis kentlerini içeren Moesia Inferior¹⁸¹

Bu eyaletlerin yönetimi *Vicarius* adını taşıyan ve *Vir Spectabilis* rütbesini almış olan yüksek memurlara verilmişti. Ancak bazı eyaletlerde bu memurlar, *Consulares* bazıları ise *Praesides* ünvanını taşımaktaydılar¹⁸².

Yapılan bu düzenlemelerin ardından, M.S 313 yılında Licinius, Maksiminus Daia'yı Perinthos ve Hadrianopolis arasındaki bir bölgede mağlup etmiştir. M.S. 314 yılında ise, Licinius ve Constantinus, Hadrianopolis ile Philippopolis arasındaki bir bölgede , aralarında çıkan bir anlaşmazlık nedeniyle savaşmış ancak yenişememişlerdir. Licinius, savaş sonrasında yapılan antlaşma uyarınca, Dioecese Thracia'nın yeni sahibi olmuştur¹⁸³.

M.S. 323 yılında sıklaşan Got akınları, Thracia Dioecese'sinin sınırlarını tehdit etmeye başlayınca, Constantinus, Thesalonike üzerinden dolaşarak bölgeye gelir. Constantinus, yapılan savaş sonrasında, Gotlar'ı yenilgiye uğratar. Constantinus aldığı bu zaferin ardından, ikinci kez Licinius'un üzerine bir sefer düzenleyerek, Hadrianopolis civarında yenilgiye uğratmıştır (M.S. 324). Yenilginin ardından Byzantion'a doğru geri çekilen Licinius'un ordusu ve deniz gücü, çıkan bir fırtınadan dolayı tamamen yol olmuştur¹⁸⁴.

¹⁸⁰ CIL, III 726.; Kazarow 1936 : 458.; Marquardt 1957 : 313.; Demircioğlu 1970 : 447.

¹⁸¹ Marquardt 1957 : 316.; Wiesner 1963 : 184.; Çapar 1995 : 735 vdd.

¹⁸² Mansel 1938 : 40.; Çapar 1995 : 735 vdd.

¹⁸³ Zosimos, II, 19.1.; Kazarow 1936: 465.; Mansel 1938 : 41.; Wiesner 1963 : 184.;

Gerov 1980 : 220 .; Bkz. Brd. Böl.: VI, s. 401.

¹⁸⁴ Zosimos, II, 22. 2-4.; Kazarow 1936 : 465.; Wiesner 1963 : 186.; Çapar 1995 : 738.; Bkz. Brd. Böl.: VI, s. 401.

Constantinus, elde ettiği bu başarıların ardından, nüfusunun bir bölümünü kaybetmiş olan Thrakia bölgesine, Sarmatları yerleştirerek, bölgenin yeniden canlanmasını sağlamıştır¹⁸⁵.

Constantinus'un ölümünden sonra (M.S. 361), başlayan taht kavgaları, Thracia Dioecesi'nin siyasal ve kültürel yapısını da etkilemiştir. M.S. 361-63 yıllarında yeniden başlayan Got akınları, İmparator Iulianus'u (M.S. 360-363), Thrakia'nın kuzey sınırında, geniş yayılım alanları olan savunma hatları oluşturmak zorunda bırakmıştır. Ancak alınan önlemler, Gotların bölgeye girmesine uzun süre engel olamamıştır.

M.S. 364 yılında Got istilaları yeniden başlayarak, İmparator Valens'i (M.S. 364-378) güç durumda bırakmıştır. Gotlar'ın üzerine bir sefer düzenleyen Valens, bunları yenilgiye uğratamamıştır. Bu sırada başlayan Hun akınları Thrakia topraklarını tehdit etmeye başlamıştır. M.S. 373 yılında Ukrayna'da bulunan doğu Gothlar'ın (Ostrogoth) üzerine hücum eden Hunlar, burayı istila ettikten sonra batı Gothlar'ına da (Vizigoth) saldırarak bunların Thrakia'ya doğru göçmesine neden olmuşlardır. İmparator Valens ile silahlarını bırakmaları şartıyla anlaşmaya varan Gothlar, M.S. 376 yılında Roma orduları içerisinde yer almaya başladılar¹⁸⁶. Ancak Romalılar'ın sürekli baskılarıyla karşılaşan Gothlar, ayaklanmakta gecikmediler. Valens ordusuyla Gothlar'ın üzerine yürüyerek onları Balkanlar'ın doğusuna kadar sürmeyi başardı¹⁸⁷ (M.S. 377).

Hunlar ve Alanlar'dan aldıkları destekle güçlenen Gothlar yeniden Thracia Dioecesi'nin iç bölgelerine doğru hücum etmeye başladılar. Hadrianopolis civarında Gothlar'la yapılan çarpışma sonucunda İmparator Valens öldürüldü¹⁸⁸ (M.S. 378). Savaş sonrasında Thrakia, Gothlar ve Hunlar'ın eline geçti.

Thrakia'yı Goth hakimiyetinden kurtarmak için savaş hazırlıklarına başlayan İmparator I. Theodosius (M.S. 379-395), giriştiği bu savaşta M.S. 391 yılında Meriç yakınlarında Gothlar'a yenilmiştir¹⁸⁹.

Gothlar, M.S. 393 yılında Romalı komutan Stilicho tarafından mağlup edilmelerine rağmen M.S. 395 yılında yeniden harekete geçtiler; Thrakia'ya zarar vererek Byzantium'a kadar ilerlediler, fakat bu kenti almayı başaramadılar.

¹⁸⁵ Kazarow 1936 : 465.; Wiesner 1963 : 186.; Lemerle 1994 : 25 vdd.

¹⁸⁶ Ammianus Marcellinus, XXXI, 4, 12.; Wiesner 1963 : 186. Lemerle 1994 : 232 vdd.

¹⁸⁷ Ammianus Marcellinus, XXXI, 11.; Wiesner 1963 : 189.; Lemerle 1994 : 235 vdd.;

Bkz. Brd. Böl. VI, s. 397.

¹⁸⁸ Ammianus Marcellinus, XXXI, 11, 13.; Zosimos, I, 4, 21.; Wiesner 1963 : 189.; Lemerle 1994 : 242 vdd.

¹⁸⁹ Zosimos, IV, 25.; Wiesner 1963 : 190.; Gerov 1980 : 212- 240.; Lemerle 1994 : 242 vdd.

Byzantium'u ancak M.S. 400 yılında işgal etmeyi başaran Gothlar'ın ardından M.S. 5. Yüzyılın ilk çeyreğinde (M.S. 408-422 yıllarında) başlayan Hun akınları, M.S. 441 ve M.S. 447 yıllarında Romalılar'la yapılan savaşlarla sonuçlanamamış; nihayet M.S. 465 yılında Gothlar'la birleşen Hunlar, Romalı komutan Anagestes tarafından geri püskürtülerek, tehlike büyük ölçüde önlenmiştir.

İmperator Iustinianus dönemine kadar (M.S. 527-565) zaman zaman Thrakia'ya yapılan bu akınlar, Byzans döneminde de devam etmiştir¹⁹⁰.

Buraya kadar olan bölümde, antik kaynakların bize verdiği bilgilerin ışığı altında siyasal tarihine değinmeye çalıştığımız Doğu Thrakia Bölgesi, daha önce de belirttiğimiz gibi üç yanı denizlerle çevrili olduğundan sert rüzgarlara maruz kalan ve oldukça sert bir iklime sahip olan bir bölgedir. Antik kaynaklar sık sık, bölgedeki karlı, soğuk havadan ve kopan fırtınalardan bahsetmektedir¹⁹¹. Ancak bu kötü hava şartları, verimli Thrakia bölgesinde, çeşitli ürünlerin yetişmesine engel olamamıştır. Tarım ürünü olarak buğday, arpa, çavdar ve darının çokluğu, bölgede tarıma dayalı ekonominin oldukça ileri düzeyde olduğunu kanıtlamaktadır¹⁹². Bugün daha çok Anadolu kadınlarında görülen, toprağın sürülmesi ve hayvanların güdülmesi gibi işleri, o zamanlar Thrak kadınları yapmıştır¹⁹³. Thrakialı Diomedes'in atlarının insan eti ile beslenmesine rağmen, arpa ve tahıl ürünlerini de tükettiklerinin anlatılması, bu bolluğu bir kez daha vurgulamaktadır¹⁹⁴. Tarım sonucu elde edilen ürünler, tıpkı Kappadokia'da olduğu gibi, **sirus** denilen yeraltı mağralarının ambarlarında saklanıyordu¹⁹⁵.

Tarım ürünlerinin yanısıra, dokumacılığın bir hammaddesi olan kenevirin de Thrakia'da bol olarak bulunduğunu; bu bitkinin hem insan eliyle hemde kendiliğinden yetiştiğini aktaran Herodotos, Thrakialıların bunları işleyerek ketene benzer bir kumaş elde ettiklerini söyler¹⁹⁶.

Thrakia'da arıcılığın da yapıldığını, ancak elde edilen balın, Lydia'da yapılanından farklı olarak sıvı değil katı olduğunu¹⁹⁷, yine kaynakların verdiği bilgilerden edinmekteyiz.

¹⁹⁰ Mansel 1938 : 44 vd. Baydur 1982 : 67-124.; Lemerle 1994 : 263 vdd.

¹⁹¹ Ksenophon, *Anabasis*, VII, 4, 3-4.; Diodoros Siculus, IV, 43, 3.; Frontinus, II, 202., II, 406.; Alciphron, IV, 16, 3.; Bkz. Brd. Böl.: VII, B, s. 430-436.

¹⁹² Ksenophon, *Anabasis*, VII, 1, 13., VII, 5, 12-13.; Athenaeus, X, 447 b., X, 447 c.; Demosthenes, VII, 45.; Frontinus, III, 15, 5.; Appianus (Syria), 28, 139-140.; Procopius, *Anekdotai*, XII, 17.; Bkz. Brd. Böl.: VII, B, s. 428-440.

¹⁹³ Platon, *Nomoi*, VII, 805 d-e.; Bkz. Brd. Böl.: VII, B, s. 433.

¹⁹⁴ Diodoros Siculus, IV, 15.3.; Bkz. Brd. Böl.: VII, B, s. 436.

¹⁹⁵ Varro, I, 57.2.; Bkz. Brd. Böl.: I, F, s. 242.

¹⁹⁶ *Historiai*, IV, 74.; Teceva-Hitova 1970 : 87 vdd.; Bkz. Brd. Böl. II, F, s. 242.

¹⁹⁷ Aristoteles, 831 b.; Bkz. Brd. Böl.: II, F, s. 243.

Şarap, Thraklar'ın çok önem verdiği apayrı bir kültür olarak karşımıza çıkmaktadır¹⁹⁸. Zira Eskiçağ'da, yoğunluğundan dolayı sulandırılarak içildiğini bildiğimiz şarap, Thrak geleneğine göre su ile karıştırılmadan içilmektedir¹⁹⁹.

Yunan mitolojisinde Thebai kralı Kadmos'un kızı Semele ile Tanrıların babası Zeus'un oğlu olarak karşımıza çıkan Dionysos, antik kaynaklara göre Thrak kökenli bir tanrı olarak kabul edilir ve üzümden elde edilen şarabın mucidi sayılır. Bu nedenle Thraklar'ın şarap kültürü ile Dionysos kültü birbirinden ayrılmaz bir bütünlük içerisinde ele alınır²⁰⁰.

Bir gün, perilerin bir mağarada büyüttüğü Dionysos, asma yapraklarından olgun üzüm tanelerini toplamış ve suyunu sıkarak yorgunluğu ve ıstırabı kovan yeni bir nektar yapmıştır. Böylece en büyük teselli kaynağı şarabı içerek yaşama sevinci ve neşe bulan Nympheler, Naiadlar, Dryadlar, Hamadryadlar, Satyrler ve Silenoslar, Dionysos'un çevresini sararak, lir çalmaya ve oynamaya başlamışlardır. Bundan sonra insanlara da şarabı tattıran Dionysos, onlara üzüm yetiştirmesini ve şarap yapmasını öğretmiştir²⁰¹.

Dionysos adına düzenlenen kutlamalar, M.Ö. 5.yüzyılda bazı tragedya yazarlarına da konu olmuştur²⁰². Dionysos'u övmek için yazılan *Dithyrambos* adında yeni bir şiir türü doğmuştur. Dithyrambos, kısaca açıklamak gerekirse, çalgı, oyun ve sözün bir arada dile getirilmesidir.

Dionysos ayinlerinin gizemini ve şarap yapımını öğrenen Aristaios²⁰³ ve Orpheus²⁰⁴ gibi kişiler, Thraklar tarafından kutsal varlıklar olarak kabul edilmiştir. Hatta Orpheus'a müziğin gücü de bahşedilerek, o çalmaya başlayınca, tüm hayvanların kendisini dinlemeye geldiği anlatılmaktadır²⁰⁵.

Antik kaynaklarda, Orpheus'un Thrak kökenli olduğu, yer almasına rağmen²⁰⁶, Yunan dünyası da ona sahip çıkmıştır ve onu, mythoslarda, Apollon ile Kithara çalma yarışına giren kişi olarak göstermiştir. Orpheus'a gösterilen bu ilgi, tarihi kesin olmamakla birlikte, Orpheizm akımının doğmasına neden olmuş ve

¹⁹⁸ Ksenophon, *Anabasis*, VII, 1. 33.; *Hellenika*, III, 1. 4-5.; Tacitus, II, 64-66.; Frontinus, I, 4.7.; Athenaeus, I, 31 a-b.; Bkz. Brd. Böl.: VII, B, s. 430-438.

¹⁹⁹ Athenaeus; IX, 370 d.; Athenaeus, X, 242.; Bkz. Brd. Böl. VII, B, s.

²⁰⁰ Dawkins 1906 : 191-206.; Nilsson 1955 : 585.; Wiesner 1963 : 31.; Fauth 1979 c : 77-84.; Sabazio ve Dionysos kültü arasındaki ortak noktalar için ayrıca bkz : Milcev 1973 : 995-1039.

²⁰¹ Can 1970 : 161.; Erhat 1989 : 99-103.

²⁰² Euripides, *Bakkhoi*, trsl. A.S. Way, London 1945 (Loeb).

²⁰³ Diodoros Siculus, V, 82. 6.; Bkz. Brd. Böl.: VII, A, 3, s. 414.

²⁰⁴ Ovidius, *Metamorphoses*, XI, 85-96.; Ziegler 1979 : 351-356.; Bkz. Brd. Böl.: VII, A, 3, s. 415.

²⁰⁵ Dio Chrysostomos, *Orationes*, XXXII, 63.; Bkz. Brd. Böl.: VII, B, s. 443.

²⁰⁶ Ovidius, *Metamorphoses*, XI, 85-96.; Diodoros Siculus, IV, 25.; V, 27.; Plutarkhos, *Moralia*, 415a.; Dio Chrysostomos, *Orationes*, XXXII, 63.; Arrianos, I, 11, 49.; Bkz. Brd. Böl.: VII, A, 3, s. 414-443.

M.S. 6-5 y.y.'da, heksameton vezniyle yazılan büyük sayıdaki siirlerde bu etki kendisini göstermiştir²⁰⁷.

Thraklar'ın tek saygı gösterdiği tanrı Dionysos değildir. Yunan dünyasının da yakından tanıdığı savaş tanrısı Ares²⁰⁸, haberci tanrı Hermes²⁰⁹ ve Anadolu kökenli olduğu kabul edilen ay tanrıçası Artemis²¹⁰; Thraklar tarafından saygı gösterilen tanrılar arasındadır²¹¹. Herodotos'a göre Hermes, daha çok Thrak krallarının büyük saygı duyduğu bir tanrıdır²¹². Ares ise Troia savaşları sırasında Thraklar'a yardım eden tanrı olarak karşımıza çıkar²¹³. Yine Herodotos'un aktardığı bilgilere göre karşımıza "bakire tanrıça" tasvirleriyle çıkan Artemis için Byzantionlular *Orithosia Artemis* adında bir tapınak inşa etmişlerdir²¹⁴.

Yunan dünyasında da kabul edilen ve sahip çıkılan bu tanrıların haricinde, Thraklar'ın yerel tanrısı olarak bilinen Pleistoros hakkındaki bilgilerimiz ancak Herodotos'un anlattıklarıyla sınırlıdır²¹⁵. Ayrıca antik kaynaklarda Protesilaos²¹⁶ adında bir kişinin tanrısal mertebeye yükseltildiği aktarılır. Aslında; Khersonesos'lu Protesilaos, Troia savaşlarında çarpışmış bir askerdir²¹⁷. Ancak çeşitli antik kaynaklardan, ölümünden sonra onun için Elaius'ta bir tapınak (türbe) yaptırıldığını öğrenmekteyiz²¹⁸.

Eskiçağ'ın en kalabalık ve en savaşçı topluluklarından biri olan Thrak kabileleri, göçebe kültürünün bir özelliği olarak çok iyi ata binmektedirler. Bu özelliklerinden dolayı pek çok büyük devletlerin ordularında yer almışlardır. Bugün motorlu taşıtların taşıdığı önemi, o dönemde atlı süvariler taşımıştır. Bu nedenle at yetiştiriciliği yapan ve usta biniciler olan Thraklar gibi atlı kavimler Eskiçağ'da ilgi odağı olmuşlardır.

Antik kaynaklardan, dövme yaptırmanın, savaşmanın ve avlanmanın asillikten sayıldığını; tarımla uğraşmanın ise aşağılayıcı bir iş olarak görüldüğünü öğrendiğimiz Thrak dünyasında²¹⁹, savaş silahları ayrı bir önem kazanmaktadır. Homeros, Thraklar'ın çok keskin kılıçları olduğundan ve Thrak kralı Rhesos'un

²⁰⁷ Ziegler 1979 : 351 vdd.; Orpheus için ayrıca bkz. Ziegler, Orpheus in Renaissance und Neuzeit in "Form und Inhalt", *Festschr. Otto Schmitt*, Stuttgart, 1950, s. 239-256.

²⁰⁸ Fauth 1979 a : 526-528.

²⁰⁹ Fauth 1979 d : 1069-1076.

²¹⁰ Fauth 1979 b : 618-625.

²¹¹ Herodotos, IV, 33.; V, 7.; Bkz. Brd. Böl. VII, A, 5, s. 418.

²¹² Herodotos, V, 7.; Bkz. Brd. Böl. VII, A, 5, s. 418.

²¹³ Homeros, *Odyseia*, VIII, 361.; Flaccus, III, 83.; Bkz. Brd. Böl. VII, A, 1, s. 409

²¹⁴ Herodotos, IV, 87.; Bkz. Brd. Böl. VII, A, 1, s. 409.

²¹⁵ *Historiai*, IX, 119.; Bkz. Brd. Böl. VII, A, 6, s. 419.

²¹⁶ Radke 1979 : 1195-1196.

²¹⁷ Homeros, *Ilyada*, II, 704-710.; Bkz. Brd. Böl. VII, A, 6, s. 419.

²¹⁸ Herodotos, VII, 33.; IX, 116.; IX, 120.; Strabon, XIII, 31.; Plinius, IV, 2, 49.; Bkz. Brd. Böl. IV, s.

²¹⁹ Herodotos, V, 6.; Bkz. Brd. Böl. VII, B, s. 425.

beyaz atların çektiği bir savaş arabası kullandığından bahseder²²⁰. Homeros'tan sonraki antik yazarlar, savaş arabalarından bahsetmemektedir, fakat Thraklar'ın kılıç, mızrak ve hançer gibi savaş silahlarını ustalıkla kullandıklarını anlatmaktadırlar²²¹.

Batı Thrakia'da yapılan arkeolojik kazı ve yüzey araştırmalarından elde edilen *Heros* rölyeflerinde, bu tanrının at üzerinde tasvir edilmesi ilgi çekmiştir. Bugün güney Bulgaristan'da yer alan Dimitrievo köyünde elde edilen iki başlı atlı tasviri²²², Odessos'ta (Varna) bulunan ve *Heros Manimazos* ile ilişkisi tespit edilen atlı rölyefi²²³ ve Dikilitaş (Trimammium) köyünün yakınlarında bir kayaya işlenmiş *Heros* rölyefi²²⁴, Thraklar'ın bu savaşçı özelliklerinin ve at binmekteki ustalıklarının daha sonraları sanata ve dine de yansıdığını göstermiştir.

Balkanlar'dan göçüp gelen ve kendilerine Doğu Thrakia'yı yurt edinen Thrak kabileleri, Anadolu kültür mozaiğinin en önemli halkalarından birini teşkil etmelerine rağmen, bu bölgeye gösterilen ilginin azlığı nedeniyle, günümüzde aydınlatılamamış pek çok karanlık noktası kalmıştır.

²²⁰ Homeros, *Ilyada*, X, 434-437.; Bkz. Brd. Böl.: II,F, s. 241.

²²¹ Herodotos, VII, 75.; Ksenophon, *Anabasis*, VII, 4, 11-15.; *Kyropaedia*, VII, 2, 10.; Livius, XXXI, 39, 11-12.; XXXVIII, 40.; XLII, 59, 2.; XLIV, 40, 5.; Plutarkhos, *Bioi Paralleloi (Aemilius)*, VI, 18.; Cassius Dio, 54, 34, 5. *Bu konuyla ilgili bilgiler farklı bölümlerde yer almaktadır.

²²² BIAB VII 379 Abb. 128-129.

²²³ Rostowzew 1918 : 50.

²²⁴ Kazarow 1938 : 147.

I- DOĞU THRAK KABİLELERİ

A- APSINTHLER

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, VI, 34.

“...Apsinthler’e yenilmişler...”

Bkz. Böl. I, C, s. 35

_____, VI, 36.

“...Apsinthler’in saldırılarına karşı...”

Bkz. Böl. I, C, s. 35.

_____, VI, 37.

“ Bu geçidi kapattıktan ve Khersonesos’u Apsinthler’in saldırılarından kurtardıktan sonra başka uluslar içerisinde düşman olarak önce Lampsakoslular’ı seçti; ama Lampsakoslular onu pusuya düşürüp ele geçirdiler ...”

“ Oiobazos, Thrakia savuşmuştu; Apsinth Thraklar’ı onu yakaladılar ve ulusal töreleri gereğince, yerli bir tanrı olan Pleistoros’a kurban olmak üzere kafasını kestiler. Yanındakileri başka türlü öldürdüler. Sestos’tan en son ayrılmış olan Artayktes grubuna gelince, bunlar da Aigos Potamos’un az yukarısında yakalandılar ve epeyce de dayandılar; askerlerin bir bölümü öldü; öbürleri yakalandılar. Yunanlılar tutsakları bağladılar, Sestos’a götürdüler; zincire vurulmuş olan Artayktes ve oğlu da bunlar arasındaydı.”

M. Ö. III. Y. Y.

LYKOPHRON, *Aleksandria*, 418.

“ Strymon’daki Bisaltialı Eion için Apsinthler ve Bistonlar’la birlikte onları yakın takip ederek Edoniahlar’a doğru gittiler...”

B- ASTAILAR

M.Ö. II. Y.Y.

POLYBİOS, *Historiai*, XIII, 10.

“ Polybios’un onüçüncü kitabında Hesylus’ta şu şehirlerin varlığı ileri sürülür : Adrane, Thrakia’nın bir şehridir, Polybios’ta orta hecesinde e bulunur: Adrane. Allaria, Kreta’da bir şehirdir; Kent sakinlerine Allariate denir. Areion pedion, Thrakia’da tenha ve bodur ağaçlı bir yerdir. Badizza, Bruttia’da bir şehirdir. Digeroi, bir Thrak kabilesidir. Ilattia, Kreta’da bir şehir ve Kabyle, Astai Ülkesinden fazla uzak olmayan bir şehirdir ...”

M. Ö. I. Y.Y. - M. S. I. Y.Y.

TITUS LIVIUS, *Ab Urbe Condita*, XXXVIII, 40.

“...Thraklar’dan dört halk onları kuşattı: Astailar, Caenerler, Mediatenler ve Coreler...”
Bkz. Böl. V, s. 337.

_____, XLII, 20, 6.

“...Maediler, Cepnotiler ve Astailar gibi Thrak
kabilelerinin elçileri...”
Bkz. Böl. V, s. 342.

STRABON, *Geographika*, VII, 331, fragmenta 48.

“...Bizye, Astailar’ın krali kentiydi...”

C- DOLONKLAR

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, VI, 34.

“... Başka bir Miltiades, ki Kypselos oğlu idi, buraları şöyle ele geçirmişti:Khersonesos, Thrak uluslarından Dolonklar’ın elinde bulunuyordu. Bu Dolonklar bir savaşta Apsinthler’e yenilmişler ve bu savaş hakkında danışmak üzere krallarını Delphoi’a göndermişlerdi. Pythia, tapınaktan çıktıktan sonra, kendilerine ilk olarak kendiliğinden konukseverlik gösterecek olan adamı alıp yurtlarına götürmeyi ve orada ona koloni kurdurmayı salık verdi. Dolonklar bütün Boiotia ve Phokis boyunca kutsal yolu izlediler, kimse kendilerini evine buyur etmedi; bunun üzerine Atina’ya saptılar.”

_____, VI, 35.

“... Bu Miltiades (Kypselos oğlu) bir gün kapısının eşiğinde otururken Dolonklar oradan geçtiler, üst başları ve kargıları yerli olmadıklarını gösteriyordu; seslendi, geldiler evine buyur etti. Olur dediler, Miltiades’in konuğu oldular,orakl’ı anlattılar, tanrı buyruğunu yerine getirmesini rica ettiler. Miltiades mırın kırın etmeden, olur dedi, zaten Peisistratos’un yönetimi ağına gidiyordu ve kurtulmayı kuruyordu. Orakl’ın ne diyeceğini, Dolonklar’la birlikte gitmesinin doğru bulup bulmayacağını öğrenmek üzere hemen kalkıp Delphoi’a gitti.”

_____, VI, 36.

“ Pythia da aynı şeyi söyleyince, Olympiat oyunlarında yan yana dört at koşulu arabasıyla yarışlar kazanmış olan Kypselos oğlu Miltiades, kendisine katılmak isteyen Atinalılar'ı da yanına alarak Dolonklar'la birlikte yelken açtı; ülkeyi buyruğu altına aldı, kendisiyle beraber gelmiş olanlar da onu tyran yaptılar. Khersonesos kıstağını kesmek ve Apsinthler'in saldırılarına karşı koymak üzere ve Paktya arasına duvar çekmekle işe başladı. Kıstak otuz altı stad genişliğindedir. Kıstağın beri yanında Khersonesos'un uzunluğu dört yüz yirmi stad'tır.”

_____, VI, 40.

“...Dolonklar gidip kendisini bulmuşlar...”
Bkz. Böl. IV, s. 266

M. Ö. III. Y. Y.

LYKOPHRON, *Aleksandria*, 331.

“ Ve sen yaşlı köle, Dolonklar'ın şiddetli lanetleriyle yatağından çıkarılarak boş kumsala getirildin...”

_____, 533.

“ Yunanlılar'ın en iyisi uğruna, öldüğünde Dolonklar'ın eski yapılarından bir türbe, hatta kurak toprağın boynuzunda, yükselen Mazusia bile inşa ettikleri kıyısında, onun mızrağı sıçrama ile üstüne

çullanan şahin'i kesip ilk peyi (uğur getirmesi için verilen hediye) kısmet et..."

M. S. I. Y.Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 40.

"...Aynı hat üzerinde, Sitaletler, Priantler, Dolonklar, Thynler..."

Bkz. Böl. II, A, s. 65.

D- MEDIATENLER

M. Ö. I. Y.Y. - M. S. I. Y.Y.

TITUS LIVIUS, *Ab Urbe Condita*, XXXVIII, 40.

“...Thraklar’dan dört halk onları kuşattı: Astailar,
Caenerler, Mediatenler ve Coreler...”
Bkz. Böl. V, s. 337.

E- MELANDİTLER

M.Ö. V.- IV. Y.Y.

KSENOFON, *Anabasis*, VII, 2. 32-34.

“ Seuthes şu cevabı verdi : Melanditler, Thynler ve
Tranipsalar babam Maisades’in uyruguydular...”
Bkz. Böl. IV, s.

F- ODRYSLER

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, IV, 92.

“...bu Odrysler Ülkesindeki Artiskos ırmağıdır...”
Bkz. Böl. IV, s. 263.

THUKYDIDES, *Peloponnesos Savaşı*, II, 29.

“...Sitalkes’in babası olan bu Teres, güçlü Odryslar
Krallığını kurmuş ve Thrakia’nın geri kalan kısmında
büyük ölçüde genişletmişti...”
Bkz. Böl. IV, s.275.

_____, II, 95.

“ Kış başında, aynı döneme doğru, Thrakia kralı
Teres oğlu Odryslü Sitalkes...”
Bkz. Böl. IV, s. 277.

_____, II, 96.

“...Odryslü ülkesinden hareket ederek...”
Bkz. Böl. II, A, s.

_____, II, 97.1.

“ Odrysler’in krallığı, deniz kıyısında, Pontos Eukseinos’taki Abdera şehrinden, Istros’un ağzına kadar uzanıyordu...”

Bkz. Böl. II, A, s. 57.

_____, II, 97.2.

Bkz. Böl. VII, s. 427.

_____, II, 98.

“ ... (Sitalkes) Odrys Ülkesinden geldiğinden, dağı aşarken sağında Paionialılar, solunda Sintialılar ve Maedialılar vardı...”

Bkz. Böl. IV, s.

KSENOFON, *Anabasis*, VII, 2, 32-34.

“...Odrysler’in işleri bozulunca...”

Bkz. Böl. IV, s.288.

_____, VII, 3. 16.

“... Önce, Odrys kralı Amadokos’la ittifak yapmak için...”

Bkz.Böl. IV, s. 288.

_____, VII, 4, 21-22.

“...pek çok Odrys, dağlardan inip...”
Bkz. Böl.I, İ, s. 49.

_____, VII, 5. 1.

“...Bu bölge artık Maisades’e bağlı değildi;
Odrysler’den Teres’indi.”
Bkz. Böl. IV, s. 290.

_____, VII, 5. 15.

“ O sırada Seuthes’in ordusu Yunanlılar’ınkinden çok
daha kalabalıktı, çünkü daha pek çok Odrys gelmişti..”
Bkz.Böl. IV, s. 290.

_____, VII, 7. 1-2.

“...Odrysler’in en ileri gelenlerinden...”
Bak. Böl. IV, s. 291.

_____, VII, 7. 11.

“ Odrys, bu cevabı duyunca şöyle haykırdı :
Medosades! İşittiklerimden öyle utandım ki, yerin
dibine geçtim. Bunları önceden bilseydim seninle
gelmezdim. Şimdi de gidiyorum; çünkü kral Amadokos
velinimetlerimizin kovulmasını onaylamaz.”

KSENOPHON, *Hellenika*, II, 2, 2-3.

“...Seuthes’in yardımcı grubu Odrysler boğazdan geçerek...”
Bkz. Böl. IV, s. 297.

_____, III, 2. 5.

“Bithynialılar, Odrysler’in çadırlarını bekleyenleri de öldürdükten sonra ...”
Bkz. Böl. IV, s.298

_____, IV, 8, 26.

“...Odrsler’in kralı Amadokos ...”
Bkz. Böl. IV, s.299.

M.Ö. II. Y.Y.

POLYBIOS, (*Historiai*) *Fragmenta Gramatika*, XIV.

“ Geri çekilirken arkasını sağlam tut ve bundan dolayı her zaman güvenli olursun : bu şiiiri her zaman gözönüne almalı. Romalı Lukius (tanınmıyor) bunu yapmadığı için ağır bir yenilgi aldı. Böylece küçük bir hatadan dolayı en büyük olaylar liderlerin düşüncesizliği nedeniyle hüsrana sonuçlandı. Buna güçlü bir ispat olarak Epeiros kralı Pyrrhos’un güç kullanarak Argos’a girme deneyi; Lysimakhos’un Thrakia’daki Odrsler’in kralı Dromikhaites’e karşı yaptığı saldırı ve bir çok benzer olayı gösterebiliriz.”

_____, XXIII, 8.

“... Thrakia'nın ortasına girerek Odrysler'in...”
Bkz. Böl. V, s. 324.

_____, XXX, 19.

“ Aynı zamanda Odrysler'in kralı oğlunu kurtarmak için Roma'ya elçiler gönderdi ve Perseus ile olan bağlantısını affettirmek için ...”

M. Ö. I. Y.Y. - M. S. I. Y.Y.

TITUS LIVIUS, *Ab Urbe Condita*, XLII, 29, 10.

“...Thrak kralı Cotys, aynı zamanda Odrysler'in kralı, açıkça Macedonia'nın tarafını tutuyordu...”

_____, XLII, 52, 5.

“...Odrysler'in kralı olan Cotys'ün oğlu Seuthes...”
Bkz. Böl. V, s. 342

_____, XLIV, 43.

“...Bunu, Odrys atlılarıyla Cotys takip etti...”
Bkz. Böl. V, s. 346.

_____, XXXIX, 53.

“...Odryslar’e, Dentheletler’e ve Bessiler’e savaş açtı...”

Bkz. Böl. V, s. 340.

STRABON, *Geographika*, VII, 331, fragmenta 48.

“...Odrysaee kelimesi, Hebros ve Kypsela sahilinden Odessos’a kadar olan uzaklıkta oturan tüm insanlar içindir - bu insanlar Amadokos, Kersobleptes, Berisades, Seuthes, ve Kotys adlı krallar tarafından yönetildiler...”

STRABON, *Geographika*, VII, 331, fragmenta 48a (Steph. Byz.).

“...Thrakia kabilesi Odryslar; Strabon’un 7. Kitabında...”

M. S. I. Y. Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 40.

“...Odryslar’in kabilesi...”

Bkz. Böl. II, A, s. 65.

TACITUS, *Annales*, III, 38.

“...Coilaletler, Odrysler ve Dieler gibi güçlü kabileler, farklı yöneticilerin önderliğinde silahlara sarıldılar...”
Bkz. Böl. V, s. 352.

Q. CURTIUS RUFUS, *Historia Aleksandri Magni Macedonis*, X, 1, 6.

“...Seuthes, halkı olan Odrysler’i geri çekti...”
Bkz. Böl. IV, s. 312.

M. S. II. Y. Y.

ARRIANOS, *Anabasis*, III, 12, 4.

“...Agathon’un komuta ettiği Odrys atlıları...”
Bkz. Böl. IV, s. 314.

M. S. II. - III. Y. Y.

CASSIUS DIO, *Historia Romana*, 51, 25. 4-5.

“...Odrysler’in ülkesi hariç zaptetmişti...”
Bkz. Böl. V, s. 379-380.

M. S. IV. Y. Y.

AMMIANUS MARCELLINUS, *Rerum Gestarum Libri*, XXVII, 4, 9.

“ Buralar da eskiden barbarların egemenliğindeydi, bunlar gelenek ve dil bakımından birbirlerinden çok farklıydılar. Hepsinden önce acımasız vahşilikleriyle korkunç Odrysler geliyordu; bunlar insan kanı dökmeye o kadar alışmışlardı ki, düşman eksikliğinde eğer yemeğe ve içmeye doymuşlarsa, sanki bir düşmaninkisiymiş gibi kendi vücutlarına kılıçlarını saplıyorlardı...”

, XXVII, 4, 10-11.

“...Odrysler’in dağından aşağıya akan Hebrus nehri...”
Bkz. Böl. VI, s. 396.

G- THYNLER

M.Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, I, 28.

“...Thraklar, Thynler, Bithynialılar...”
Bkz. Böl. IV, s. 260.

KSENOPHON, *Anabasis*, VII, 2. 22.

“ Eskiden bu bölgede önemli bir ordusu bulunan atası Teres’in, bölge halkının saldırılarıyla pek çok adamını kaybettiğini ve soyulup soğana çevrildiğini söylemekteydi. Bu bölgede yaşayan Thynler özellikle gece çarpışmalarında Thrakia’nın en savaşçı halkıydı.”

_____, VII, 2. 32-34.

“...Thynler...”
Bkz. Böl. IV, s. 288.

_____, VII, 4, 2.

“ (Seuthes) Birliklere ücret ödeyecek para sağlamak için Herakleides’i Perinthos’a ganimeti satmaya gönderdi. Kendisi de Yunanlılar’la Thynler ovasına gidip ordugah kurdu. Thynler ovayı boşaltıp dağlara sığınmışlardı.”

_____, VII, 4, 11-15.

“...Ertesi gün Thynler dağlardan inip saldırdılar. Her evin sahibi onlara kılavuzluk ediyordu; yoksa gece karanlığında köylerde evleri seçmek güçtü, çünkü hayvanları çıkarmaması için evleri çitlerle çevriliydi. Thraklar her evin kapısının önüne gelince bir kısmı harbelerini fırlattı, öbürleri mızrakların uçlarını kırmak için getirdiklerini söyledikleri lobutlarla vurdular, bir kısmı da evleri ateşe veriyordu. Ksenophon’a adıyla seslenip gelip kendini öldürtmesini yoksa olduğu yerde diri diri yakacaklarını söylüyorlardı.”

Bkz. Böl. IV, s. 289.

_____, VII, 4, 17-18.

“ Thraklar, adetleri üzere kalkanlarıyla sırtlarını koruyarak kaçtılar; çitleri aşarken bir kısmı kalkanlarına takılarak asılı kaldı ve tutuklandı; çıkış kapısını bulamayanlar öldürüldü. Yunanlılar kaçanları köyün dışına kadar kovaladılar. Birkaç Thyn, karanlıktan yararlanarak geri dönmüşlerdi; Yunanlılar’ın yanmakta olan bir evin önünden koştuklarını görünce, buldukları yerin karanlığından yararlanarak harbelerini alevlerin aydınlığına fırlatıyorlardı ...”

_____, VII, 4, 21-22.

“ Seuthes, ertesi gün rehineleri (söylendiğine göre dağlıların en ileri gelenleri olan olgun erkeklerdi bunlar) ona verip kendisi de ordusuyla geldi. Şimdiden ordusu üç kat büyümüştü; çünkü başarılarını duyan pek çok Odrys, dağlardan inip hizmetine giriyorlardı. Dağın tepesindeki Thynler, bu ağır piyade, hafif piyade ve süvari kalabalığını görünce, Seuthes’e barış yapması için yalvarmaya indiler; herşeye boyun eğmeye söz veriyor, rehineler sunuyorlardı.”

M. Ö. I. Y.Y. - M. S. I. Y.Y.

STRABON, *Geographika*, XII, 3, 3.

“ Bithynialılar’a gelince, çoğu yazarlar vaktiyle bunları Mysler olarak adlandırdıkları halde, bu yeni ismi, söz konusu ülkeye yerleşmiş olan Thraklar’dan aldıklarını -Thrakialı Bithynialılar ve Thynler- kabul ederler, ve delil olarak, bugün bile Thrakia’da belirli insanların Bithynialılar olarak çağrıldıklarını ve Thynler için de, Apollonia ile Salmydessos yakınındaki kıyının Thynia olarak adlandırıldığını ileri sürerler...”

_____, XII, 3, 27.

“...(Homeros) Paphlagonialılar, Phrygialılar ve Mysialılar’dan söz ettiği halde, Mariadyner veya Thynler’i veya Bithynialılar’ı veya Bebrykler’i saymaz...”

M. S. I. Y. Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 40.

“...Aynı hat üzerinde, Sitaletler, Priantler, Dolonklar, Thynler...”

Bkz. Böl. II, A, s. 65.

_____, V, 145.

“...Öyle yazarlar vardır ki, Moesialılar’ın, Brygler’in ve Thynler’in Avrupa’dan geldiğini ve Mysialılar’ın, Phrygler’in ve Bithynialılar’ın bunlara göre adlandırıldıklarını ileri sürerler.”

_____, V, 150.

“... Tüm sahil, Thynler, iç taraflar ise Bithynialılar tarafından iskan edilmektedir...”
Bkz. Böl. II, C, 1, s. 83.

M. S. II. Y. Y.

HERODIANUS, *FGrHI*, 166.

“Pers kenti Boruksa; Hekataios *Periegesis* (adlı eserinde) onu, Avrupa (kentleri) arasında sayar. Pers kenti Boruksa; Thynler’den sonra.”

H- TRANİPSALAR

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

KSENOFON, *Anabasis*, VII, 2, 32-34.

“...Tranipsalar..”
Bkz. Böl.,IV, s. 288.

I. BÖLÜM İÇİN BİLİYOGRAFYA

Danov 1971 : 271.

Danov 1976 : 98-135.

Danoff 1979c : 467-468.

Danoff 1979d : 657-658.

Danoff 1979g : 908.

Danoff 1979j : 117-118.

Danoff 1979o : 1162.

Danoff 1979p : 237-238.

Danoff 1979u : 808.

Dimitrov 1971 : 63 vdd.

Erzen 1994 : 28-30.

Fol 1972 : 197 vdd.

Gindin 1974 : 25 vdd.

Hoddinot 1981 : 11 vdd.

Kazarow 1936 : 404-407.

Lenk 1936 : 404-414.

Umar 1987 : 7 vdd.

Werner 1961 : 109 vdd.

Wiesner 1963 : 13-24

II- DOĞU THRAKIA 'NIN TARİHİ COĞRAFYASI

A- SINIRLAR

M. Ö. IX.- VIII. Y.Y.

HOMEROS, *Iliada*, II, 844-845.

“... hızlı akan Hellespontos çevirir topraklarını...”
Bkz. Böl. II, C, 2, s. 91.

M.Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, IV, 48.

“ Istros, bildiğimiz ırmakların en büyüğüdür. Denize akıttığı su, yaz kış değişmez. Skyth ülkesinin, batı yönünde son ırmağıdır ve en önemlisidir...”
Bkz. Böl. II, D, 4, s. 146.

“Haimos dağlarından çıkıp kuzey yönünde akan ve Istros’a dökülen öbür üç ırmak, Atlas, Auras ve Tibis’tir; Thrakia’da ve tam Thrakia Krobyzoslar’ı topraklarından akan Athrys, Noes ve Artanes de gene Istros’a dökülürler; Paionia ve Rhodope dağından gelen Skios, Haimos’un orta bölgelerinden geçtikten sonra Istros’a ulaşır. Illyria’dan kuzeye doğru akan Angros, Triballi ovasına iner, Brongos’a karışır, o da Istros’a dökülür; ve bu suretle Istros aynı zamanda iki büyük ırmağın sularını almış olur. Istros’a, Yukarı Umbria’dan da, gene kuzey yönünde akan Karpis ve Alpis karışırlar. Çünkü Istros, boydan boya bütün Avrupa’dan geçer; kaynağını Avrupa’nın Kynetler’den sonra, en batısında oturan Keltler’in topraklarından alır; ve Istros bu anakarayı bir uçtan bir uca geçip Skythia’nın hemen yanından denize dökülür.”

“Skythia kıyıları Thrakia kıyılarının uzantısıdır; Thrakia bir körfez çizer, ondan sonra Skyth topraklarına girilir ve Euros rüzgarı yönünde akarak denize dökülen Istros’un ağzına varılır. Istros’dan ötesi asıl Skyth kıyılarıdır, şimdi uzunluğu anlaşılabilir diye bunları anlatacağım: Istros’u geçince burası eski Skythia’dır, güneye, Notos rüzgarı doğrultusunda, Karkinitis iline kadar uzanır; ötesi aynı kıyının devamını, ki dağlıktır ve Pontos Eukseinos’a doğru bir çıkıntı yapar, Taurika Khersonesos’u, ya da kayalık Khersonesos’u denilen yarımada kadar uzanır...”

AIKHYLOS, *Persae*, 870.

“...Strymonia’daki şehirler, komşu olarak Thraklar’ın yerleştiğini gördü...”

ARISTOPHANES, *Aves*, 283.

“ Riot: Onlar neden yukarı Thrakia’yı arkadaşlarına ödünç verdiler ?...”

THUKYDIDES, *Peloponnesos Savaşı*, II, 96.

“ Odrysai ülkesinden hareket ederek önce Haimos ve Rhodop dağları arasında oturan ve Pontos Eukseinos ile Hellespontos’a kadar egemenliği altında bulunan Thraklar’dan, sonra da Pontos Eukseinos’a doğru uzanan bölgede Istros’un berisinde oturan Getler’den asker topladı...”

Bkz. Böl. IV, s. 277.

_____, II, 97.1.

“ Odrysler’in krallığı, deniz kıyısında, Pontos Eukseinos’taki Abdera şehrinden, Istros’un ağzına kadar uzanıyordu. Bir geminin bu kıyıyı aşması için en kestirme yoldan gitmek ve rüzgarın kıçtan esmesi koşuluyla dört gün gereklidir. Karadan en kestirme yoldan gitmek koşuluyla iyi bir yürüyüşçü Abdera’dan Istros’un ağzına on bir günde varır. Kıyı bu kadar uzundur. Kıyıdan iç kısma, Byzantion’dan Laeaeler ülkesine ve Strymon’a - burası en geniş bölümdür - iyi bir yürüyüşçü onüç günde ulaşır ...”

KSENOFON, *Anabasis*, VI, 4, 1-2.

“ O gün Kalpe’de liman yakınında kumsalda açık ordugah kurdular. Kalpe limanı adı verilen bu yer Asya Thrakia’sındadır. Pontus Eukseinos’un girişinde bulunan ve Herakleia’ya kadar uzanan bu Thrakia, Pontos’a girerken sağda kalır. Kürekle ilerleyen savaş kadırgasıyla Byzantion’dan Herakleia’ya ulaşmak için bir gün gerekir. Byzantion ile Herakleia arasında dost

ya da Yunanlı hiçbir şehir yoktur; yalnız bir deniz kazası sonucunda ya da herhangi bir nedenle ellerine düşen Yunanlılar'a çok kıyıcı davrandıkları söylenen Bithynia Thraklar'ı bulunur.”

M. Ö. III. Y. Y.

LYKOPHRON, *Aleksandria*, 1286.

“Kendileri Helle denizine, gürültülü kayalıklara Salmydesos'un misafirperver olmayan dalgalarına, ve Skythialılar'a komşu idiler...”

M. Ö. II. Y.Y.

POLYBIOS, *Historiai*, XXXIV, 12. 2.

“Pontos'ta Haimos dağları sona ermektedir. Bunlar bu civarda en uzun ve en yüksek dağlardır ve Thrakia'yı yaklaşık olarak ortadan bölmektedir ...”

M. Ö. I. Y. Y.

DIODORUS SICULUS, *Bibliotheca Historike*, III, 55.

“...(Mopsos’la) birlikte Thrakia’ya komşu olan Skythia ülkesinden kovulan Skythialı Sipylos da vardı...”

_____, V, 47.

“...eski Samos’un Thrakia’ya yakın olmasından dolayı (ada) Samothrake adını almıştır...”

M. Ö. I. - M. S. I. Y. Y.

STRABON, *Geographika*, VII, 323.

“Strymon ırmağına değin Makedonlar, Paionlar ve Thraklar’ın kimi boyları, fakat bu sahanın ötesinde, kıyı hariç, Haimos’a dek Thraklar oturmaktadır...”

_____, VII, 331, fragmenta 48.

“...Karakoma’dan gelen birisi önce Kserkses’in ordusunu saydığı Doriskos’a ulaşır, sonra Kypsela’ya 120 stadia uzaklıktaki Hebros’a varılır; ki burası gemilerin işlemesine elverişlidir...”

_____ , fragmenta 52 (53).

“ Thrakia Khersonesos’unu üç deniz çevreler : kuzeyde Propontis, doğuda Hellespontos ve güneyde Melas Körfezi...”

_____ , fragmenta 53 (54).

“ Khersonesos’taki Isthmus’ta üç şehir vardır : Melas Körfezi’ne yakın Kardia, Propontis’e yakın Paktye, ve ortada Lysimakheia...”

_____ , XII, 3, 2.

“ Bir kimse Propontis’ten Eukseinos’a, denize doğru açılırsa, sol tarafında Byzantion’a komşu olan kısımlar (buraları Thraklar’a aittir ve buraya Pontos’un **sol tarafındaki kısımlar** denilir), sağ tarafında Khalkedon’a komşu kısımlar kalır. İkincisinde ilk bölge Bithynialılar’a, sonraki Mariadyner’e (bazıları bunlara Kaukonlar da der), daha sonraki Halys nehrine kadar olan Paphlagonlar’a ve ondan sonraki Pontos Kappadokialılar’ına ve Kolkhis’e kadar da onlardan sonra sırayla gelen halklara aittir. Bütün bunlara Pontos’un **sağ tarafındaki kısımlar** denir. Eupator, Kolkhis’den başlayarak Herakleia’ya kadar uzanan bütün kıyı bölgesini egemenliği altına almıştı, fakat daha öteki kısımlar Pontos ve Khalkedon’un ağzına kadar uzanan bölgeler, Bithynia kralının idaresi altında kaldı. Krallar devrilince, Romalılar aynı sınırları korudular, şöyle ki; Herakleia, Pontos’a katıldı ve öteki kısımlar Bithynialılar’a geçti.”

_____ , XII, 3, 24.

“ ...İkinci olarak, ona (Homeros’a) nehrin ötesindeki memleketten müttefik kuvvetin geldiğini neden kabul

etmediğini soracağız; Thraklar'dan başka bütün diğer müttefik kuvvetlerinin nehrin bu tarafında yaşadıkları kabul edilirse...”

_____, XII, 3, 26.

“... (Homeros) ve gene Istros yakınındaki Thraklar ve Mysler'den söz ederken, ve özellikle toprakların sınırlarını nehirlerle belirlerken, nehirlerin en büyüğü olan Istros'u atlar; ve gene Kimmerler'i anlatırken Bosporus ve Maiotis gölünden hiç söz etmez...”

_____, XII, 4, 4.

“...Bütün bu kabilelerin (Phrygialılar, Mysialılar...) Thrak kökenli oldukları varsayılır. Çünkü Thraklar hemen öbür tarafta otururlar ve her iki taraftaki halk birbirinden çok farklı değildir.”

_____, XII, 8, 1.

“... Hellespontos üzerindeki ve Olympos'un etrafındaki kısım Küçük Phrygia yani Phrygia Epiktetos denen yerdir...”

_____, XII, 8, 2.

“... Teuthrania, Hellespontos ile Sipylos dolaylarındaki ülke ve dağın eteğindeki Magnesia arasında uzanır...”

_____ , XIII, 2.

“ Kyzikene’den Aisepos ve Granikos çaylarından, Abydos ve Sestos’a kadar uzanan bölge Propontis’in kıyı kısmıdır; diğer kısmı da Abydos’dan Lekton’a kadar Aleksandreia Troas, Tenedos ve Ilion çevresinden oluşur. Bütün bu yerlerde Ida dağı Lekton’a kadar uzanır...”

_____ , XIII, 5.

“... (Troia’nın) Batı kıyısı ise Hellespontos’un dışındaki Aigai denizinden oluşur...”

_____ , XIII, 6.

“... Kitabımın daha önceki kısımlarında Byzantion’dan güneye doğru yelken açan bir kimsenin Propontis’in ortasından düz bir hat halinde uzanan yoldan, önce Sestos ve Abydos’a ve sonra Asya kıyısı boyunca Karia’ya kadar uzanabileceğini söylemişim. Bundan sonrakileri anlayabilmek için bu durumun belenmesi gerekir. Çünkü artık kıyıda sözünü edeceğim burunların hepsi aynı meridyen doğrusu üzerindedir.”

_____ , XIII, 18.

“...Oradan Asya’ya geçiş kırk stadiadan fazla değildir...”
Bkz. Böl. II, E, 7, s. 170.

“... Abydos, Propontis ile Hellespontos’un ağzındadır ve Lampsakos ile Ilion’dan aynı uzaklıktadır, yaklaşık olarak yüz yetmiş stadia kadar. Avrupa ile Asya’yı ayıran ve Kserkses tarafından köprüyle aşılmış olan Heptastadion buradadır. Köprünün kurulduğu yerde Avrupa en dar çıkıntısını oluşturur ve şeklinden ötürü Khersonesos olarak adlandırılmıştır. Köprünün yeri, Abydos’un karşısındadır. Sestos, Khersonesos’taki kentlerin en iyisidir. Kentin yönetimi, Abydos’a olan yakınlığından dolayı, yönetim henüz kıtalar olarak sınırlanmadığı bir dönemde, Abydos’la birlikte aynı valiye verilmişti. Abydos ve Sestos limanları birbirlerinden yaklaşık olarak otuz stadia uzaklıktadır. İki kent arasında boğaz üzerinden doğru bir çizgi çekilirse köprü uzunluğu kısadır. Gerçekte, Abydos Propontis’e Sestos’tan daha uzakta, Sestos ise Propontis’e biraz daha yakındır. Sestos yakınında yüzer köprünün kıyıya bağlandığı Apobathra denilen bir yer vardır. Sestos Propontis’e doğru, Propontis’ten gelen akıntının uzağında kurulmuştur. Bu nedenle Sestos’tan karşıya geçiş daha kolaydır. Önce kıyıda Heros kulesine ulaştıktan sonra, akıntının yardımıyla karşıya geçilir. Fakat Abydos’tan karşıya geçecek olanlar, önce kıyı boyunca Sestos karşısındaki bir kuleye doğru, aksi yönde sekiz stadia kadar çıkmaları ve geçişte akıntının şiddetini kırmak için eğik olarak seyir etmeleri gerekir. Troia savaşından sonra Abydos, Thraklar’ın ve sonra Miletoslular’ın vatanı idi. Fakat kentler, yani aynı bahtsızlığa uğrayan Abydos ile diğer Propontis kentlerini kastediyorum, Kserkses’in babası Dareios tarafından yıkılmıştı...”

TITUS LIVIUS, *Ab Urbe Condita* , XLII, 52, 5.

“...Paionia’dan, Parorea ve Parstrymonia’dan gelen- bu bölgeler Thracia’ya sınırdır-...”
Bkz. Böl. V, s. 342.

M. S. I. Y.Y.

PLINIUS, *Naturalis Historia*, III, 3.

“Bosporus’dan Maiotis Gölü’ne kadar olan Pontus’u 1438 ½ mil olarak verdik. Erathosthenes bundan 100 mil eksik vermektedir... Yani Bosporus’tan itibaren ilk önce, bazıları tarafından Rhesos olarak adlandırılan Rhebas nehri, bundan sonra Syris, Kalpoi Limanı ve Sangarios nehri bulunmaktadır...”

_____, III, 149.

“Pannonia bölgesine komşu bölge Moesia’dır. Danube ve Save nehirlerinin buluşma noktalarından başlayarak, Danube nehrini takip ederek Pontus’a ulaşır. Moesia, Dardanos, Celegeri, Triballi, Timachi, Moesia ve Pontus’a bağlı Thrakia ve Scythialılar’ı kapsar. Ünlü nehirleri, Dardanos topraklarından çıkan Morava, Bek ve Timoch, Rhodope dağından Iskar ve Haemus dağından ise Vid, Osma ve Jontra’dır.”

_____, IV, 1, 1.

“Avrupa’nın üçüncü körfezi Akrokeraunos Dağları’dan başlamaktadır, Hellespontos ile çevrilmekte ve küçük körfezler dışında 1925 mil uzunluğundadır. (Bu körfez) Epeiros, Arkania, Aitolia, Phokis, Lokris, Akhaia, Mesenia, Lakonia ve çevresi, Argolis, Megaris, Attika, Boiotia ve diğer denizdeki Phokis ve Lokris, Doris Phthiutis, Thessalia, Magnesia, Macedonia ve Thracia’yı çevrelemektedir (içermektedir)...”

IV, 1, 3.

“ Dardonos’un sol tarafında Triballi ve Moesi ırkları uzanır, bunlara Medi, Denselatae ve Pontus’a kadar Thracia eklenir...”

IV, 40.

“ Bunları Thracia izlemektedir. Ve buranın sakinleri Avrupa’nın en güçlü kabilelerindenidirler ve 50 strategia’ya ayrılmıştır. Bu halklardan Denseltler, Strymon nehrinin sağ yakasında oturmaktadır. Bisaltlar’a kadar olan bölgede ise yukarıda sözü geçen Maiderler bulunmaktadır, sol yanda ise Digerler ve Pangaion Dağı’nın eteklerinden Halitler’in, Diobessiler’in ve Karbiles’lerin ve daha ileride Brygler’in, Sapailer’in ve Odomantesler’in bölgelerine kadar geçen Mestos nehrine kadar Bessiler’in birçok bölümü vardır. Odryslar’in kabilesi, Karbiletler’in, Pyrogerisler’in, Drugerisler’in, Kainikler’in, Hysaltisler’in, Benisler’in, Korpiller’in, Bottiailar’ın ve Edonlar’ın oturduğu Hebros nehrinde bulunmaktadır. Aynı hat üzerinde, Sitaletler, Priantler, Dolonklar, Thynler ve eskileri Haemus’da yenileri ise Rhodoplar’ın eteklerinde yer alan kent önceleri Poneropolis, daha sonra kurucusunun adını alarak Philippopolis, şimdi ise konumundan dolayı “ üç dağ kenti ” Trimontium adını almıştır.”

IV,1, 42.

“... İç bölgelerdi Philippi kolonisi, Dyrrhakhion’dan 325 mil uzaklıktadır; Skotusa, Topeiros köyü; Mestos nehrinin ağzı, Pangaios Dağı, Herakleia, Olynthos, Özgür Abdera köyü, Bistonlar’ın kabilesi; burada Diomedes’in atlarının ahırlarından dolayı kötü şöhrete sahip olan Triada kenti bulunmaktadır, şimdi burularda Dikara, Ismaion, Parthenion bölgesi, Phalesina, ve önceden Orthagurea adını taşıyan

Moroneia bulunmaktadır. Serreion Dağı sınır olmakla birlikte (bundan sonra) 10000 adamı olan Donskon bölgesi -ki Ksenophon ordusunu burada saymıştır- ; Hebrus'un ağzı, Stentoris Limanı Polydoros'un mezarını barındıran Özgür Aenus kenti, Kikonlar'ın bölgesinde bulunmaktadır. Doriskon'dan itibaren sahil **Uzun Duvar'a** doğru (Makron Teichos) 112 mil uzanmaktadır ve koy adını bundan almıştır. Kypsel, Bizanthe ve **Uzun Duvar**, adını Propontis ve Melas koyu arasında yapılmış olan bir duvarın, öne çıkan Cherronesus'u kapattığından almıştır. Pontus'un diğer tarafında başlayan Thracia, ki burada Istros nehri denize dökülmektedir, bu bölümünde güzel kentlere sahiptir.”

, IV,1, 46.

“ Istros'un ağzından Pontus'un başlangıcına kadar olan bölgeyi bazıları 500 mil olarak hesaplamaktadır, Agrippa buna 60 daha eklemiştir. Buradan yukarıda söylediğimiz duvara kadar olan bölüm 150 mil, buradan da Cherronessos'a kadar 125 mildir. Ancak Bosporus'u , **Yaşlıların Limanı** adını alan Lasthenes Limanı ve **Kadınların Limanı** adını alan koylar takip etmektedir.”

, IV, 11, 47.

“...Dardanos'tan çıkınca Kosthenes koyu denilen eski erkekler limanına, diğerlerinden kadınlar limanına ve Bosporus'un dağlık burnu üzerindeki, eskiden Lypos olarak bilinen Byzantion şehrine varılır; Durazzo ile arasındaki mesafe, Adriatik ve Marmara denizlerini geçerek 711 mildir. Burada Bathynias ve Pidasas veya Athidas nehirleri, anakaraya 200 fit uzunluğunda bir berzahla bağlı Selymbria ve Perinthos şehirleri vardır. Karada Thracia krallarının kalesi olan fakat Taerus tarafından işlenen bir zorbalıktan dolayı kırlangıçların sevmediği Vizia (Bizye) şehri vardır. Ayrıca

Flaviopolis kolonisi olan Caenika, eskiden Caele olarak bilinen şehrin yerleşimi üzerine kurulmuştur. Vizia'dan 50 mil uzaklıkta ve Philippi'den 189 mil uzakta olan Apros kolonisi bulunur. Kıyıda ise Ergines nehri bulunmaktadır ve burada Ganos kenti vardır. Hatta Cherronessos'daki Lysimacheia da terkedilmiştir.”

, IV, 11, 48

“ Oradan başka bir isthmos, aynı ad ve aynı genişlikte, benzer bir kıstak oluşturur. Her iki tarafta, iki şehir, kıyıya benzer şekilde içte sahiptir; Propontis'te Paktye, Melas körfezinde Kardias; adını çevrenin biçiminden almıştı, ikisi de daha sonra, **Uzun Duvar**'dan 5 mil uzaklıktaki Lysimacheia ile birleştiler.”

, IV, 11, 49.

“Cherronessos, Propontis'te Tristasis, Krithotes ve Aigos Nehrin'deki Kıssa kentini kapsamaktadır. Şimdi ise Apros kolonisinden 22 mil uzaklıkta olan Parion kolonisinin karşısında bulunan Resisthon'a da sahiptir. Hellespontos, söylediğimiz gibi Avrupa ve Asya'yı 7 stadia ile ayırmaktadır ve karşılıklı 4 kentte sahiptir: Avrupa'da Kallipolis ve Sestus, Asya'da ise Lampsakos ve Abydos. Ayrıca, Sigeon'un karşısındaki Cherronessos Mastusia'nın dağlık kısmındaki ön tarafında Kynos Sema - Hekabe'nin anıt kabri böyle anılır- Akhalar'ın toplanma yeri ve bir kale, Protesilaos'un türbesi ve Cherronessos'un en dış ucunda Aiolon olarak adlandırılan Elaius şehri bulunur. Melas körfezine doğru, Koilos ve Panhormos limanları ve yukarıda anılan Kardias bulunur.”

IV, 50-51.

“Avrupa'nın üçüncü körfezi bu şekilde bitmektedir. Thracia'nın şimdiye kadar saydığımız dağlarından başka Edonos, Gygemeros, Meritos ve Melamphylos'u da saymamız gerekir. Hebrus'a akan nehirler ise Bargos ve Syrmos'dur. Macedonia'nın, Thracia'nın ve Hellespontos'un uzunlukları yukarıda verilmişti; bazıları bu uzunluğun 720 mil olduğunu söylemektedir. Genişliği ise 384 mildir...”

IV, 51.

“...Romalılar bu denizi yalnızca iki adla anmaktadır: Macedonia ve Thracia'ya değdiği yerde, Macedonia; Yunanistan'a değdiği yerde ise Yunan Denizi...”

IV, 72-74.

“ (Imbros) Cherronessos'daki Matusia'dan 22 mil uzaklıktadır ve 62,5 millik bir çevreye sahiptir, aynı zamanda Ilissos nehri oradan akmaktadır... karada yeralan Abdera (Thasos'dan) 22 mil, Aenus 62,5 mil ve Hebrus'un önündeki Samothrake adası da aynı uzaklıktadır. Imbros'dan 32 mil, Lemnos' 22,5 mil, Thracia'nın sahillerinden ise 38 mil uzaklıktadır; 35 millik bir çevresi ile Saoke Dağı 10000 adım yüksekliktedir ve adalar arasında en az limana sahip olanıdır. Kallimakhos onları Dardania olan eski adı ile çağırılmaktadır. Cherronessos ve Samothrake arasında, her ikisinden de yaklaşık 15 mil uzaklıkta buluna Halonesos ve Gethone bulunmaktadır. Aynı zamanda Cherronessos'un bir limanı olan Koilos'un yakınlarında ise Lamponeia ve Alopekonesos vardır...”

_____, IV, 75.

“ Avrupa'nın Hellespontos'ta başlayan büyük körfezi Maiotis'in ağzı ile sınır oluşturmaktadır...İlk boğaz Hellespontos olarak adlandırılmaktadır; Pers kralı Kserkses burada bir köprü yaparak ordusunu bunun üzerinden sevk etti...Geniş yer Propontis, dar olan ise Thracia Bosporus'u olarak adlandırılmaktadır.ve yarım mildir. Kserkses'in babası Dareius burada bir köprü üzrenden ordusunu geçirmişti. Hellespontos'tan itibaren tüm uzunluk 239 mildir...”

_____, V, 32.

“ Bundan sonra Phykus Dağları Girit denizine 40 mil olarak uzanmaktadır, Tainaron dağlarından 350, Girit'ten 125 mil uzaklıktadır. Bunun arkasından denizden 11 mil uzaklıkta olan Kyrene bulunmaktadır. Phykus'dan Apollonia'ya kadar 24, Cherronessos'a kadar ise 88 mil vardır...”

_____, V, 140-141.

“...Buradan itibaren Hellespontos güçlü bir akıntıya sahiptir, ve deniz eğri bir şekilde Asya ile Avrupa'yı ayırmaktadır...”
Bkz. Böl. II, C, 2, s. 121.

_____, V, 150.

“...Asya'yı Avrupa'dan 500 adım arayla ayıran Bosporus...”
Bkz. Böl. II, C, 1, s. 83.

Q. CURTIUS RUFUS, *Historia Aleksandri Magni Macedonis*, VII.

“...Bosporus’un diğer tarafında oturan Skythler...”
Bkz. Böl. V, s. 355.

_____, VII, 7, 29.

“...Tanais, Baktrianlar’ı sözkonusu Avrupalı Skythler’i birbirinden ayırır ve aynı zamanda Asya ile Avrupa arasındaki sınır nehrini oluşturur. Ayrıca, Thrakia’dan fazla uzakta oturmayan Skythler doğudan kuzeye doğru göçerler, ve bazılarının inandığı gibi Sarmatlar’ın bir akraba kolu değil, bilakis onlardan bir bölümdürler...”

_____, X, 10, 1.

“...Küçük Phrygia, ki sınırları Hellespontus’a uzanır...”
Bkz. Böl. IV, s. 312.

M. S. II. Y. Y.

APPIANOS, *Romaike Historia*, (*Illyria*), I, 1-2.

“ Yunanlılar, Makedonia ve Thrakia’nın berisinden yani Khanonlar ve Thesprotonlar’ın memleketinden Tanais nehri arasında oturanları Illyriyalı olarak adlandırıyorlar. Bu bölgenin uzunluğudur; genişliği ise Makedonia ile Thrakia’nın dağlarından Paionia’ya kadar uzanan ve oradan da İonia denizi ile Alpler’in başlangıç noktasına kadardır. Yunanlılar’ın dediğine gibi genişliği 5 günlük, 30 günlük bir yürüyüş tutar. Romalılar’ın ölçümlerine göre uzunluğu 6000 genişliği ise 1200 Stadia kadardır...”

_____, (Prologus), I, 6.

“...Şayet Kappadokia ve Kilikia’dan Ionia’ya doğru inilirse, büyük bir Yarımada’ya rastlanır: kara, sağ yanında Pontos, Propontis, Hellespontus ve Ege denizi ile, sol yanında ise Pamphylia veya Mısır denizi ile çevriler. Burası her iki adı da taşımaktadır...”

_____, (Prologus), III, 8.

“...(Asya’dan) deniz geçildiğinde; Romalılar’ın Pontos’da daha birçok halka, avrupalı Moesia ile Thraklar’a hükmettikleri görülür...”

ARRIANOS, *Anabasis*, V, 26, 6.

“...sınır komşularımız Thraklar’ın...”
Bkz. Böl. V, s. 374.

M. S. II. - III. Y. Y.

CASSIUS DIO, *Historia Romana*, Fragmente 12, 40.

“ Çok eskiden Illyricum adı değişik bölgeler için kullanılmıştı, ama daha sonra anakaranın iç bölgesine ve Macedonia üstündeki bölgeye ve Rhodope’nin Haemus yanındaki Thrakia bölgesine bu ad verildi. Bu dağlar ve Alpler arasında, ayrıca Aenus nehri, Istros arasında Eukseinus Denizi’ne kadar uzamır, aslında bazı bölgelerdi Istros’u bile geçebilir.”

M. S. IV. Y. Y.

AMMIANUS MARCELLINUS, *Rerum Gestarum Libri*, XXII, 8. 1.

“ Sınırım burası. Bu yer, zira büyük prensin hikayesi bizi bu çevreye yönlüyor, Thracia'nın sınır ülkeleri hakkında bazı notlar ve Pontus körfezinin durumu, kısmen kendi gözlemleriyle kısmen de kitaplardan alıntılarla...”

_____, XXII, 8, 4-6.

“...batı ucunda Abdera, Protagoras ve Demokritus'un memleketi, görünür : daha ileride Thrakialı Diomedes'in kanlı ikameti ve Hebros'un kendi içinde aktığı ovalar, Maronea ve Aeneas'ın uygunsuz olsa da kurmaya başladığı, fakat Tanrıların emriyle Ausonia'ya acele ettiği, Aenus şehri vardır. Buradan sonra Ege denizi oldukça daralır, ve doğal olarak oluşmuş bir bağlantı yoluyla Pontus'a akar, onun bir kısmıyla karışır ve grekçe'deki φ harfini oluşturur: bunun üzerine Hellespontus'u Rhodope dağından ayırır, Hecuba'nın mezarının arandığı Kynossema'dan, Goela'dan, Sestus ve Callipolis'ten geçerek ve karşı tarafta Achilleus ve Aiaks'ın mezarlarına dokunur...”

_____, XXII, 8, 7-8.

“...batı tarafı, Anaksagoras'ın taş yağmuru mucizesini gösterdiği Chersonesus'a ve Aegospotamoi'a, Lysimachia'ya ve Hercules'in kurduğu ve maiyetinin anısına vakfettiği Perinthus'a rastlar. φ harfinin figürünü tam elde etmek için yuvarlağın merkez noktasında Proconnesus adası ve Besbicus yer alır. Bu kısmın ucunda tekrar daralma olur, Avrupa ve Bithynia arasından, Chalcedon, Chrysopolis ve daha az tanınan diğer yerler geçer. Sol sahilden Athyra limanı,

Selymbria ve Athenalılar'ın kolonisi olan eski Byzantion, bugünkü Constantinopolis uzanır..."

, XXII, 8, 13.

"...kavisin en dış iki ucu, birbirlerine karşılıklı duran Bosporus'ları oluşturur, Thraklar'ın ve Kimmerler'inkini : Bosporus (inekyolu) adlandırılmalarının sebebi masal anlatıcılarından birinin Inachus'un kızı Io'nun ineğe dönüştürülerek Ionia denizini geçtiğini anlatmasıdır. Thrakia Bosporus'unun sağ kıvrımında, eskilerin Mydonia olarak adlandırdığı Bithynia bulunur..."

, XXVI, 6-12.

"Thracia'nın tarifini yapmak kolay olurdu, eğer eski raporlar birbirini tutsalardı; ancak farklı bilgilerle gerçeğe ulaşmak mümkün olmadığından, karanlıkta kalan bilgilere ulaşmak için gördüğümü, hatırladığımı aktarmakla yetineceğim. Bu ülkenin bir zamanlar uçsuz bucaksız topraklara ve yüksek dağlara yayıldığıнын, her zaman geçerli kanıtı; Homeros'un Boreas ve Zephyros'u bu bölgeden estirmesidir, fakat bu ya bir masaldır ya da dört tarafa yayılmış barbar milletlerin tümü adına hesaplanmıştır. Bunun bir kısmında, şimdi bu eyaletten çok uzakta yaşayan Scordiskler oturuyordu; eski tarihlerin söylediğine göre bunlar vahşi ve acımasız, esirlerini Bellona ve Mars'a kurban eden, kafataslarından hırsla insan kanı içen bir millettir ! Vahşi cesaretlari, Roma şehirlerine zorlu savaşıardan pek çok iş bırakmıştı, ve sonunda tüm ordu, komutanlarıyla birlikte yok oldu. Şimdiki görünüşe göre ülke boynuzlu bir ayın biçiminde ve güzel şekillendirilmiş bir tiyatro gibi duruyor. Batı sınırı, Thracia'yı Dacia'dan ayıran dik yükselen dağdan geçen Succi'nin dar geçitine açılır."

“ Kuzey yöne göre, sol taraf, Aemimontus yüksekliklerini ve Istros’u kapsıyor; ki Istros roma topraklarını sular, pek çok şehirden, kaleden ve hisardan geçer. Sağ taraf ya da doğurusu, doğu tarafında Rhodope dağlık bölge uzanır; sabahın yıldızının yükseldiği yerde sınırı, Pontus Euksinus’tan yeterince akan ve Ege denizinde birbirleriyle yeniden kaynaşan suların dar bir aralığını oluşturur...”

“...Bunlardan birincisi, Illyria tarafına doğru, büyük şehirler olan, Philippopolis, Boroea ve Eumolpias ile (dar düşünüldüğünde) Thracia. Ondan sonra Hadrianopolis ile Aemimontus, bunun haricinde Uscudania da denilir ve Anchialos, büyük şehirleri gelir. Onun peşinden Mysia, ki burda Marcianopel şehri Imperator Traianus’un kızkardeşinin adıyla adlandırılmıştır ve Dorostorus, Nikopolis ve Odyssus sıralanır. Hemen yanında Skythia bulunur, burada meşhur Dionysopolis, Tomi ve Galatis şehirleri vardır. En dış eyalet Avrupa, pek çok küçük şehirlerin dışında iki büyük şehre de sahiptir; Apri ve daha sonra Heraclea olarak adlandırılan Perinthus. Bitişik Rhodope, Marimianopolis, Maronea ve Aeneas’ın kurduğu, fakat terkettiği Aenus şehri de bulunur...”

M. S. VI. Y. Y.

PROCOPIUS, *Anekdotas*, XXV, 2.

“ Byzantion’dan iki tarafa yönelen iki boğaz var. Bir tanesi Hellespontus’ta Sestos ve Abydos’a karşı, diğeri ise Hieron’un bulunduğu Pontus Eukseinus’un çıkışına

doğru uzanır. Hellespontus'un deniz yolu boyunca bugüne kadar resmi bir gümrük istasyonu yoktu...”

PROCOPIUS, *Peri ton Polemon*, III, 1, 4-8.

“ Okyanus tüm dünyayı vreler, tamamen mi yoksa büyük bir kısmını mı, bu konuda net olarak bilgilendirilmedik. Ancak, batıdan içeriye sızan ve Gadeira'dan başlayarak Maiotis Gölü'ne kadar uaşıp dkln bu deniz (Akdeniz) dünyayı iki kıtaya böler. Bunlardan bir tanesi, denizin boğaza geçişteki sağ tarafı yani Maiotis Gölü'ne kadar hatta Gadeira'dan Heracles stnlarından birine kadar Asia adını taşır. Oradaki kaleye yerliler **Septon** derler, nk septon (septem) latince yedi demektir, ve orada yedi tepe yükselir. Fakat karşısında bulunan tüm lke Europa adını taşır. Oradaki boğaz iki toprak parçasını sadece 84 Stadia ayırır, Hellespontus'a kadar birbirlerinden ayrılırlar. Zira Sestos ve Abydos'ta tekrar birleşirler, sonra Byzantium ve Chalcedon'da...(ayrılırlar).”

III, 11, 21.

“...Fakat Belisar, Thracia ve Illyria arasında bir yer olan Germania'dan gelmekteydi...”

B- YOLLAR

1- VIA EGNATIA

M. Ö. II. Y.Y.

POLYBIOS, *Historiai*, XXXIV, 12.

“ Apollonia’ dan itibaren Via Egnatia doğu yönünden Makedonia’ ya uzanmaktadır. Bu yol Kypsela ve Hebros nehrine kadar miltaşları ile bezenmiştir. Buraya kadar 535 mildir. şayet bir mil 8 stadia ile eşitlenirse bu tam olarak 4280 stadia’ dır; ancak Polybios’ un yaptığı gibi bu 8 stadia’ ya iki plethre veya 1/3 stadia daha eklenirse, mecburen 178 stadia daha eklemek gerekir. Bu da verilen mil rakamının üçte biridir. Apollonia’ dan ya da Epidamnos’ tan yola çıkıldığında, iki yolun keşişmesi, iki durumda da aynı mesafeyi kapsar. Tüm bu yolun adı Via Egnatia’ dır; yolun ilk kısmı Lykhnidos ve Pylon kentlerinden geöen Illyria’ daki bir dağ olan Kandavia’ ya gider; yol buradan Illyria ve Makedonia arasındaki sınırdan geömektedir. Buradan sonra Herakleia üzerinden Barnus’ tan geöer, Lynkestler bölgesinden ve Eordler’ den Edessa’ ya, Pella ve Thessalonikeia’ ya kadar devam eder. Polybios’ un dediğine göre, bu tam 267 mildir.”

C- BOĞAZLAR

1-BOSPOROS

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, IV, 83.

“...Thrakia Bosporos’u üzerine köprü...”
Bkz. Böl. IV, s. 261

_____, IV, 85.

“... (Dareios) Kutsal duvarlar içinde oturup Pontos Eukseinos’un doyulmaz güzelliklerini seyre koyuldu. Denizler içinde en şaşırtıcı olanı budur : Uzunluğu on bir bin yüz stad’dır; en geniş olduğu yer üç bin üç yüz stad’dır. Bu denizin ağzı, dört stad genişliğindedir ve Bosporos denilen bu kanal, ki köprü bunun üzerine kurulmuştur, yüz yirmi stad boyunca uzanmaktadır; Bosporos, Propontis’e ulaşır. Propontis’in genişliği beş yüz, uzunluğu bin dört yüz stad’dır, Hellespontos’a çıkar, burada dört yüz stad boyunca, yedi denizde son bulur.”

_____, IV, 86.

“ ... Ve Sindoslar’ın ülkesinden Thermedon üzerindeki Themiskyra’ya kadar - Pontos Eukseinos’un en geniş yeri - üç gün iki gecelik yoldur, bu da üç yüz otuz bin kulaç, ya da üç bin üç yüz stad tutar. İşte ben Pontos Eukseinos’un, Bosporos’un ve Hellespontos’un enini boyunu böyle hesap ettim. Verdiğim bu açıklamalar coğrafya gerçeklerine tam olarak uyar ...”

_____, IV, 87.

“...Bosporos’u da gördü...”

Bkz. Böl. IV, s. 261.

_____, IV, 88.

“...Bosporos üzerine atılmış olan köprü...”

Bkz. Böl. IV, s. 262.

_____, IV, 89.

“...Bosporos’u geçtikten sonra...”

Bkz. Böl. IV, s. 262.

_____, IV, 118.

“...Bosporos boğazına köprü kurdurmuşlar ...”

Bkz. Böl. IV, s. 263.

_____, VII, 10c.

“...Thrakia Bosporos’u kıyılarına vardıkdan sonra...”
Bkz. Böl. IV, s.267.

_____, VII, 20.

“...Bosporos geçip...”
Bkz. Böl. IV, s. 267.

AISKHYLOS, *Persae*, 723.

“ Darius: Ne ! Güçlü Bosporos’u kapatmakta başarılı
mı oldu ?”

_____, 745-746.

“...kutsal Hellespontos’un akışını engelle, yüce ırmak
Bosporos...”

_____, 733.

“...daima insanlar oradan geçerlerken anacaklar, ve
bundan sonra Bosporos olarak adlandırılacaklar...”

M. Ö. III. Y.Y.

NYMPHIS HERAKLEOTA, *FGrH.*, III, 16. 18.

“Nymphis, Akariona’nın, Phrygialılar’ın bir zamanlar Boğazdan geçmek istediklerinde pruvasında boğa timsali olan bir gemi inşa ettiklerini, bu timsalle karşıya geçtiklerinden dolayı denize Bosporos (Boğa geçidi) adını verdiklerini anlatır.

M. Ö. I. Y.Y.

HORATIUS, *Odes*, II, 13, 13.

“ İnsanlar saaten saate hiçbir zaman, neden kaçacaklarını bilemezler : o zaman Bosporos’ta sarhoş gemici (kaptan) olacıklardan korkmaya başlar, görünmeyenden, hiçbir şeyden.”

_____, III, 4, 29.

“ Şayet bana eşlik ederseniz, cesaretle Bosporos’un vahşi akışında seyahat edeceğim, Assur kıyılarındaki yakıcı çöllerinde gezineceğim.”

DIODORUS SICULUS, *Bibliotheca Historike*, II, 31.

“... Aleksandros’un Bosporos’u geçmesi...”
Bkz. Böl. V, s. 325.

M. Ö. I. Y.Y. - M. S. I. Y.Y.

STRABON, *Geographika*, XII, 3, 14.

“... Bu kent (Amisos), Lucullus, ve Bosporus’u aştığı sırada Pharnakes tarafından kuşatılmıştır...”

_____, XII, 3, 26.

“...(Homeros) Bosporus ve Maiotis gölünden hiç söz etmez...”
Bkz. Böl. II, A, s. 61.

_____, XII, 4, 8.

“... (Dionysios) şimdi Thrakia Bosporus’u denilen Khalkedon ve Byzantion’daki boğazın eski devirlerde Mysia Bosporus’u adını taşıdığını yazar...”

M. S. I. Y.Y.

PLINIUS, *Naturalis Historia*, III, 3.

“...Bosporus’tan itibaren ilk önce...”
Bkz. Böl. II, A, s. 64.

_____, IV, 46.

“...Ancak Bosporus’u , **Yaşlıların Limanı** adını alan
Lasthenes Limanı ve **Kadınların Limanı** adını alan
koylar takip etmektedir.”
Bkz. Böl. II, A, s. 66.

_____, IV, 11, 47.

“..Bosporus’un dağlık burnu...”
Bkz. Böl. II, A, s. 66.

_____, IV, 75.

“...dar olan ise Thracia Bosporus’u olarak
adlandırılmaktadır...”
Bkz. Böl. II, A, s. 69.

_____, IV, 92.

“...Thracia Bosporus’undan 80 mil uzaklıktadır...”
Bkz. Böl. II, C, 2, s. 121.

_____, V, 149.

“...Astakon körfeziyle çevrilen Leuktos Dağları Nicomedia’dan 37,5 mil uzaklıktadır, burada kara parçaları yeniden daraldığı için bu geçit Thracia Bosporus’una kadar uzanmaktadır.”

_____, V, 150.

“...Asya’yı Avrupa’dan 500 adım arayla ayıran Bosporus, Chalchedon’dan 12,5 mil ve ilk boğaz ise buradan 8750 adım uzaklıktadır. Buradan Spiropolis kenti bulunmaktadır. Tüm sahil Thyner, iç taraflar ise Bithynialılar tarafından iskan edilmektedir...”

_____, V, 151.

“ Hellespontos ile Propontis’in Thracia Bosporus’una uzaklığını 239 mil olarak vermiştik...”

TACITUS, *Annales*, II, 54.

“...Pontos’un ağız olan Bosporos’u...”
Bkz. Böl. V, s. 350.

_____, XII, 63.

“...Thrak ve Bosporos savaşlarında...”
Bkz. Böl. VI, s. 388.

V. FLACCUS, *Argonautica*, IV, 345.

“ Ve yin gün rüzgarlar çağırıyor, ve (Argonautlar) onlar yine Bosporos’un kaba akıntılar yaptığı yerdeki denizlere doğru hareket ediyorlar...”

_____, IV, 419.

“ Yaşlılar, süzülerek giden tanrıçanın adının Bosporos olduğunu söylüyorlar. Şimdi o bize çalışmalarımızda yardım etsin, doğudan esen rüzgarlar ile bizleri boğazdan geçirsin.”

PLUTARKHOS, *Bioi Paralleloi*, (Pompeius) V, 32, 1.

“...Phoenika ve Bosporus arasındaki deniz...”
Bkz. Böl. V, s. 349.

_____, (Pompeius) V, 38.

“...Mithridates hala Bosporus’ta...”
Bkz. Böl. V, s. 349.

_____, (Sulla) IV, 11, 2-3.

“...Bosporus’u aldı...”
Bkz. Böl. V, s. 349

T. P. ARBITER, *Satyricon*, 123.

“...Bosporus’u işgal eden Büyük Pompeius...”
Bkz. Böl. V, s. 356.

Q. CURTIUS RUFUS, *Historia Aleksandri Magni Macedonis*, VI, 2, 6.

“...Bosporus’da oturanlar...”
Bkz. Böl. V, s. 354.

_____ , VII.

“...Bosporus’un diğer tarafında oturan Skythler...”
Bkz. Böl. V, s. 355.

LUKIANOS, *Scholia in Lucianum*, (Mnesippos, Toksaris), 4.

“ Mesela bezirganlar, hele Phenikialı bezirganlar.
Onlar yalnız Pontos’a açılıp Azof denizine,
Bosporos’a kadar gitmezler, bütün Yunan sularını da,
yaban sularını da dolaşırlar...”

_____ , 44.

“...Arsakomas, o sırada Bosporos’ta saltanat süren
Leukanor’dan bize (Skythia’ya) her yıl ödediği baçı
istemeye gönderilmiş...”

, 46.

“...benim Lonkhates’le Makentes gibi iki dostum bulunduğunu kendisine açıklamış, onlar Bosporos ülkesinden bile daha değerli, daha sağlamdır demiştim...”

, 47.

“...Böylece kararlaştırmışlar; ikisi de atlarına binmişler, biri, Lonkhates, olduğu gibi Bosporos yolunu tutmuş, öteki Makentes, Makhleyene’ye gitmiş, Arsakomas Skythia’da kalmış...”

, 54.

“ Adyrmakhos bir tuzağa düşürüldüğünü anlar anlamaz Bosporos’a gitmekten vazgeçti; zaten Bosporos tahtı, çoktan Sarmatlar’dan çağırılıp gelen Eubiotos’un eline geçmişti...”

M. S. I. - II. Y.Y.

LUCIUS ANNAEUS FLORUS, *Epitoma De Tito Livio*, I, 40, 25.

“... Bosporus köprüsünden Thracia’ya...”
Bkz. Böl. V, s. 358.

M. S. II. - III. Y. Y.

CASSIUS DIO, *Historia Romana*, 37, 3. 1.

“...Bosporos istikametinde...”
Bkz. Böl. V, s. 377.

_____, 37, 14. 3.

“...Bosporos haricinde belirli kaleleri koruyorlardı...”
Bkz. Böl. V, s. 377.

_____, 42, 46. 4.

“...Bosporos'ta vali olarak bıraktığı Asandros...”
Bkz. Böl. V, s. 378.

_____, 42, 47. 5.

“...güç kullanarak Bosporos'a girmektir...”
Bkz. Böl. V, s. 378.

_____, 42, 48. 4.

“...Bosporos'un sahipliğine ulaşsın diye...”
Bkz. Böl. V, s. 378.

_____, 60, 8. 2.

“...Bosporus’u bıraktı...”
Bkz. Böl. VI, s. 389.

ATHENAEUS, *Deipnosophistae*, III, 116 b.

“Tuzu bol, balık açısından zengin Bosporos’ta...”
Bkz. Böl. II, F, s. 247.

M. S. IV. Y. Y.

AMMIANUS MARCELLINUS, *Rerum Gestarum Libri*, XX, 9, 1.

“...Bosporus üzerinden geçerek ilerlediler...”
Bkz. Böl. VI, s. 395.

_____, XXII, 8, 13.

“...birbirlerine karşılıklı duran Bosporus’ları
oluşturur...”
Bkz. Böl. II, A, s. 73.

_____, XXIII, 6-7.

“...ordusuyla Bosporus’u geçen Kyros sebep
olmuştur...”
Bkz. Böl. IV, s. 315.

, XXVII, 4, 10-11.

“...Bosporus ve Propontis’te kurulu şehirlerde...”
Bkz. Böl. VI, s. 396.

, XXIX, 4, 10.

“...Skyth halklarından büyük bir kalabalık iki bin
gemiyle Bosporus’tan geçtiler...”

ALCIPHON, *Epistulae*, 4, 3.

“...En iyisi yeni edinilmiş bir servetle Bosporus ya da
Propontis’ten geri dönmektir...”

M. S. IV. - V. Y. Y.

NONNOS, *Dionysiaka*, III, 365.

“Vatansız olarak dolaşan ve Ios’un tanrısal kökeninden
gelen gezgin bir adam, Kronion’a göre adlandırılmış
Byzas adında bir genç kendi kendine doğan Neilos’un
yedi ağızlı suyundan içerek Bosporus’un kıyısında
bulunan bir kentte oturmaktadır...”

M. S. V. - VI. Y.Y.

ZOSIMOS, *Historia Nova*, I, 31, 1.

“...Bosporus'ta oturanların yardımıyla...”
Bkz. Böl. V, s. 400.

2-HELLESPONTOS

M. Ö. IX.-VIII. Y.Y.

HOMEROS, *Ilyada*, II, 844-845.

“... Akamas’la yiğit Peiroos var Thraklar’ın başında,
hızlı akan Hellespontos çevirir topraklarını.”

_____, VII, 85-86.

“Götürsün gür saçlı Akhalar gömsünler onu
(Hektor’un karşısına çıkabilecek herhangi bir
Argoslu’yu), bir mezar döksünler yaygın Hellespontos
kıyılarında.”

_____, IX, 359-361.

“Sabah olsun da onları bir gör, balığı bol
Hellespontos’un sularında canla başla kürek çeken
erlerimi bir gör.”

_____, XII, 28-32.

“Akhalar’ın didine didine üst üste yığdığı tahtaları,
taşları dalgalara doğru yüzdürdü, (Poseidon) sonra
hızlı akan Hellespontos’un kıyılarını dümdüz etti,

sonra kapladı engin kıyıyı kumlarla. Duvar böylece yok oldu gitti.”

_____, XV, 231-235.

“ (Zeus :) Git şanlı Hektor’la uğraş, okçu tanrı (Apollon) büyük bir öfke yarat onun yüreğinde, Akhalar kaçsın gemilerine, Hellespontos’a doğru. Sonra ben yol gösteririm sözümle, işimle onlara, Akhalar biraz soluk alır bunca acıdan.”

_____, XVII, 430-435.

“ ... iki at, ne geniş Hellespontos kıyısında, gemilere, ne de Akhalar’la savaşa dönmek istiyorlar, benziyorlardı dimdik duran mezar taşına ...”

_____, XVIII, 145-150.

“... Akhalar kaçışıyordu göklere yükselen çığlıklarla, Hektor’un önünde gemilere, Hellespontos’a doğru.”

_____, XXIV, 346-348.

“ Vardı çabucak Troia ve Hellespontos ovasına, genç bir soylu kişi kılığında yola çıktı (Hermes) bıyıkları yeni terlemiş, en güzel yaşta.”

_____, XXIV, 544-546.

“ Makar’ın ili Lesbos’tan ta Phrygia’ya, ordan ucu bucağı yok Hellespontos’a dek ne kadar toprak varsa, işte oralarda.”

HOMEROS, *Odysseia*, XXIV, 80.

“ Sonra, biz kargıcı Akhalar’ın kutsal ordusu, kocaman ve kusursuz bir höyük yığdık bunların üstüne (Akha yiğitlerinin külleri üstüne), Hellespontos’a uzanan yaygın ovanın bir ucunda, denizden geçen insanlar uzaktan görsünler diye onu.”

M.Ö. VI. - V. Y.Y.

HEKATAIOS, *FGrH*, I, F 162.

“ Hellespontos civarında (yer alan) Kupasis kenti. Hekatois onu Avrupa (kenleri arasında) sayar.”

M. Ö. V. - IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, I, 57.

“ ... bir de çok eskilerde Atinalılar’la komşu olanlar var, bunlar da Hellespontos kıyılarındaki Plakia ve Skylake’de yerleşmişlerdir, ve bir de öbür bütün siteler, ki adları değişmiş olmakla beraber Pelasg siteleridir...”

_____, III, 90.

“... Hellespontos’ta, Yunanistan’dan gelirken sağda oturan Phrygialılar, Asya Thrakları, Paphlagonia, Mariandyn, Suriye (Dareios’a) üç yüz altmış talant ödüyordu; üçüncü hükümet de buydu ...”

_____, IV, 38.

“ Bu ülkelerden günbatısına doğru, iki denizin kıyıları bölgenin batı yönündeki denize kadar uzanır. Durumları şöyledir : Kuzeyden alırsak birincisi Phasis’den başlar ve deniz kıyısını izleyerek Pontos-Eukseinos ve Hellespontos boyunca uzanır, Troas’da Sigeion burnuna gelir ...”

_____, IV, 85.

“...Hellespontos, Ege denilen açık denizde...”
Bkz. Böl. II, C, 1, s. 77.

_____, IV, 86.

“...ve Hellespontos’un enini boyunu böyle...”
Bkz. Böl. II, C, 1, s. 77.

_____, IV, 89.

“...ve Hellespontos kıyıları, denizcilerinin...”
Bkz. Böl. IV, s. 262.

_____, IV, 138.

“ Bu yolda oy kullananlar ve büyük kraldan yana olan
görüşe katılanlar, Hellespontos tyranları olan
Abydos’dan Daphnis, Lampsakos’tan Hippoklios,
Parion’dan Herophantos, Prokonnesos’tan
Ariston’dur; Hellespontos’ta olanlar bunlardı ...”

_____, IV, 144.

“...Hellespontoslular’a unutulmaz bir hatıra olarak...”
Bkz. Böl. IV, s. 264.

_____, V, 1.

“...Hellespontos ulusları arasında...”
Bkz. Böl. IV, s. 264.

_____, V, 14.

“...haberi hemen Hellespontos’a doğru...”
Bkz. Böl. IV, s.265.

_____, VI, 33.

“...Hellespontos’un batı kıyısını da baştan başa...”
Bkz. Böl. IV, s. 266.

_____, VII, 33.

“...Hellespontos’ta Asya ile Avrupa’yı birleştirecek...”
Bkz. Böl. IV, s. 267.

_____, VII, 56.

“...Hellespontos’u geçmiş olan Kserkses’e...”
Bkz. Böl. IV, s. 268.

_____, VII, 58.

“...Donanma Hellespontos’tan çıkıyordu...”
Bkz. Böl. IV, s.268.

_____, VII, 78.

“...Hellespontos üzerindeki Sestos...”
Bkz. Böl. II, E, 20, s. 231.

_____, VII, 95.

“...Hellespontoslular...”
Bkz. Böl. IV, s. 269.

_____, VII, 188.

“ ... Gökyüzü açıktı, havada esinti yoktu, ama gün
ağarırken deniz birden kabarmaya başladı, doğudan
bindiren ve yerlilerin Hellespontos’lu dedikleri
rüzgarla, zorlu bir fırtına patladı ...”

_____, VIII, 97.

“...birisi Yunanlılar’a Hellespontos’a gidip...”
Bkz. Böl. IV, s. 270.

_____, IX, 114.

“...Mykale’den Hellespontos’a doğru...”
Bkz. Böl. IV, 271.

_____, IX, 115.

“...Yunanlılar’ın Hellespontos’ta göründükleri...”
Bkz. Böl. IV, 271.

AISKHYLOS, *Persae*, 745-746.

“...kutsal Hellespontos’un akışını engelle, yüce ırmak
Bosporos...”

ISOKRATES, *Panegyrikos*, IV, 89.

“...(Kserkses) bir taraftan Hellespontos’u geçtikten, diğer taraftan ise Athos’u bir kazmayla deşitirdikten sonra, ordusuyla yoluna devam etti...”

_____, V, 62.

“ ... Hellespontos’taki deniz savaşının başarısızlığından sonra evine döndü...”
Bkz. Böl. IV, s.274.

_____, VII, 64.

“...Hellespontos’ta tüm gemilerimizi kaybettiğimizde, bunu yaşlı vatandaşlarımız bilmiyordu...”

_____, VIII, 59.

“ Polis’imiz, Hellespontos’ta gemilerini kaybedince ve güçlerini tattıklarında, ben en az gemi kaybettiğimden dolayı Trier komutanları arasında birinci oldum...”

_____, XII, 99.

“...Hiçkimse, Polis’imizin Hellespontos faciasından önce , vatandaşlar arasında da benzer facialara yol açtığımızı söyleyemez.”

_____, XV, 108.

“...Krihote’nin, Hellespontos bölgesindeki en iyi...”
Bkz. Böl. IV, s. 274.

THUKYDIDES, *Peloponnesos Savaşı*, I, 89.

“...Hellespontoslu müttefikler ise...”
Bkz. Böl. IV, s. 274-275.

_____, I, 128.

“ ... Lakedamonialı Pausanias, Hellespontos’daki komutanlık görevinden geri çağırılmış, yargılanıp beraat etmişti. Ama ona artık kamu görevi verilmedi, yani Hellespontos’a Hermione’nin bir uçsıra kürüklü kadırgasıyla Lakedamonialılar’ın rızası olmadan, Yunanlılar savaşına katılmak bahanesiyle geldi ...”

_____, II, 96.

“...Hellespontos’a kadar egemenliği...”
Bkz. Böl. IV, s. 277.

_____, IV, 75.

“ ... Atinalı strategeslerden, müttefiklerden vergi toplamakla görevli olan Demodokos ve Aristides, Hellespontos dolaylarındaydılar; üçüncü strateges Lamakhos ise on gemiyle Pontos Eukseinos’a doğru yola çıkmıştı ...”

_____, VIII, 6.

“ Bu sırada Lakedamonia’ya Megara’dan Laophon oğlu Kalligitos ile Kyzikos’tan Athenagoras oğlu Timagoras geldiler; her ikisi de yurtlarından kovulmuş ve Pharnakes oğlu Pharnabazos’un yanına sığınmışlardı. Onları, Lakedamonalılar’ın Hellespontos’a bir donanma göndermelerini sağlamak için Pharnabazos göndermişti ...”

_____, VIII, 8. 3.

“ ... Korinthos’ta toplanmış olan müttefikler (Lakedamonalılar’a karşı) bir toplantı yaptılar; önce Lakonia’da beş gemisini hazırlamakta olan Khalkideos’un komutası altında Khios’a yelken açmayı kararlaştırdılar; sonra Agis’in atadığı ’in komutası altında Lesbos’a, oradan da Ramphias oğlu Klearkhos’un komutası altında Hellespontos’a sefer yapacaklardı ...”

_____, VIII, 61.

“ Ertesi yaz, daha ilk baharın başında, Spartalı Derkylidas, Miletos kolonisi Abydos’u isyan ettirmesi için küçük bir orduyla karadan Hellespontos’a gönderildi ...”

_____, VIII, 62.

“ Bu olaylardan hemen sonra, Derkylidas, Miletos’tan kara yoluyla Hellespontos’da Abydos’a vardı Strobikhides taşınır mallara ve kölelere el koyup özgür şehirlilere evlerini geri verdi, sonra Abydos’a gitti; ama şehri kendi safına çekmeyi de, saldırıp almayı da başaramadı; bu yüzden karşı kıyıda eskiden Medler’in elinde olan Khersonesos şehri Sestos’a

geçti; orada tüm Hellespontos'u koruması için bir hisar yaptırıp bir garnizon yerleştirdi.”

, VIII, 79.

“... Ertesi gün Samos'a yönelmeye hazırlandıkları sırada Strombikhides'in ve Hellespontos'daki gemilerin geldiğini öğrendiler (Peloponnesoslular). Hemen Miletos'a döndüler ...”

, VIII, 80.

“... Gemilerin çoğu (Peloponnesosluların gemileri) Klearkhos'la birlikte Delos'ta demirleyip oradan Miletos'a döndü. Klearkhos sonradan kara yoluyla Hellespontos'a gidip komutanlık görevine başladı. Öbürgemiler-on gemi- Megaralı Heliksos'un komutası altında Hellespontos'a sığınıp Byzantion'u ayaklandırdılar. Bunun üzerine olayları haber alan Samos'taki Atinalılar Hellespontos'a gemi ve kara birliklerinden oluşan bir takviye gönderdiler. Byzantion önünde her iki tarafın ancak sekiz gemiyle katıldığı önemsiz bir deniz çarpışması yapıldı.”

, VIII, 86.

“... Samos'taki Atinalılar'ın isteklerine karşın kendi yurttaşlarına saldırmalarına - böyle bir davranış İonia ve Hellespontos'un hemen düşman eline geçmesine yol açardı - o (Alkibiades) engel oldu ...”

, VIII, 96.

“... O andan sonra Hellespontos, İonia, Adalar, Euboia'ya kadar tüm ülke, yani tüm Atina

İmperatorluğu düşmanın eline geçmiş demektir. Ama Lakedamonialılar'ın Atinalılar'ın düşmanları arasında, ağır davranmaları yüzünden, çarpışılması en kolay halk olduklarını ortaya koyan ilk fırsat olmadı bu; olay birçok kez tekrarlandı ...”

, VIII, 99.

“ ... Bu koşullar altında, Mindaros, Hellespontos'a gitmek için Miletos'tan demir aldı. İşaret verilince yetmiş üç gemiden oluşan filosu, Samos filosundan kurtulmak için kesin bir seyir disiplinine uyarak apansız yola çıktı. Daha aynı yaz sırasında on altı gemi Hellespontos'a süzülüp Khersonesos'un bir kısmında akınlar yapmıştı ...”

, VIII, 100.

“ Mindaros'un Miletos'tan yola çıktığını haber alan Thrasylos da vakit kaybetmeden elli beş gemiyle yola çıkıp onun daha önce Hellespontos'a varmasına engel olmak için peşine düştü Hellespontos'tan Attike'ye dönmekte olan iki gemiyle Methymna gemilerinin de gelip filosuna (Thrasylos'un) katılmasını, gemilerinin sayısını altmış yediye yükseltti ...”

, VIII, 101.

“ ... Sonra (Peloponnesoslular), Lektos, Larisa, Harnaksitos ve bu bölgenin başka şehirleri önünden geçip gece yarısından önce Hellespontos'ta Rhoeteion'a ulaştılar ...”

_____, VIII. 103.

“ ... Gözcülerinin yanılttığı - zaten düşman donanmasının geçişini gözden kaçırmayacaklarına da inan - Atinalıların, rahat rahat Eresos’un surlarına saldırmaktaydılar. Ama olayları öğrenince hemen kuşatmayı kaldırıp çarçabuk Hellespontos’a yöneldiler ...”

_____, VIII, 106.

“ Savaşı kaybeden Peloponnesoslular’ın büyük kısmı, önce Pydios ırmağı yönüne, sonra Abydos’a kaçtı. Atinalılar pek az gemi ele geçirebildiler. Hellespontos’un darlığı göz önünde tutulursa, düşmanın sığınacak limanlar bulmak için uzağa gitmesine gerek yoktu ...”

_____, VIII, 108.

“ ... Tissaphernes, Peloponnesos donanmasının Miletos’tan Hellespontos’a geçtiğini haber alınca demir alıp Aspendos’tan Ionia’ya yöneldi. Peloponnesoslular’ın Hellespontos’ta buldukları sırada Aiolia asıllı olan Antandrosular Abydos’taki hoplitleri karadan, Ida dağı üstünden getirip şehre almışlardı ...”

_____, VIII, 109.

“ ... (Tissaphernes) Bu yüzden Hellespontos’a gidip Peloponnesoslular’ı Antandros’taki tutumlarından ötürü kınamak, Fenike donanması konusunda ve suçlandığı öbür konularda kendini elden geldiğince temize çıkarmak istedi ...”

, VIII, 103.

“ ... Gözcülerinin yanılttığı - zaten düşman donanmasının geçişini gözden kaçırmayacaklarına da inan - Atinalıların, rahat rahat Eresos'un surlarına saldırmaktaydılar. Ama olayları öğrenince hemen kuşatmayı kaldırıp çarçabuk Hellespontos'a yöneldiler ...”

, VIII, 106.

“ Savaşı kaybeden Peloponnesoslular'ın büyük kısmı, önce Pydios ırmağı yönüne, sonra Abydos'a kaçtı. Atinalılar pek az gemi ele geçirebildiler. Hellespontos'un darlığı göz önünde tutulursa, düşmanın sığınacak limanlar bulmak için uzağa gitmesine gerek yoktu ...”

, VIII, 108.

“ ... Tissaphernes, Peloponnesos donanmasının Miletos'tan Hellespontos'a geçtiğini haber alınca demir alıp Aspendos'tan İonia'ya yöneldi. Peloponnesoslular'ın Hellespontos'ta buldukları sırada Aiolia asıllı olan Antandroslular Abydos'taki hoplitleri karadan, İda dağı üstünden getirtip şehre almışlardı ...”

, VIII, 109.

“ ... (Tissaphernes) Bu yüzden Hellespontos'a gidip Peloponnesoslular'ı Antandros'taki tutumlarından ötürü kınamak, Fenike donanması konusunda ve suçlandığı öbür konularda kendini elden geldiğince temize çıkarmak istedi ...”

KSENOFON, *Hellenika*, I, 1. 2.

“ Bundan kısa süre sonra Rhodos’tan gelen Diagoras oğlu Dorieus, kış başında ondört gemiyle, gündeğumunda Hellespontos’a girdi ...”

_____, I, 1. 7-8.

“...Hellespontos haricinde çeşitli yönlere, para toplamak için yöneldiler ...”
Bkz. Böl. IV. 292-293.

_____, I, 1. 9.

“ Sonra Tissaphernes Hellespontos’a geldi...”

_____, I, 1. 22.

“...(Chrysopolis’te) otuz gemi ile iki komutanlarını- Theramenes ve Eumakhos- bölgeye gelecek yük gemilerini kontrol edip her fırsatta düşmanlara zarar vermeleri için orada bıraktılar. Diğer komutanlar Hellespontos’a geçtiler.”

_____, I, 1. 36.

“...dokuz Attika gemisi yüzünden Hellespontos’ta kayboldu...”
Bkz. Böl. IV, s. 293.

_____ , I, 2. 11-12

“... ve Hellespontos’a geçtiler...”
Bkz. Böl. IV, s. 294.

_____ , I, 3. 8.

“...Alkibiades, Hellespontos’a ve Khersonesos’a
para toplamaya gitti...”
Bkz. Böl. IV, s. 294.

_____ , I, 3. 17.

“...gözetleyici olarak kısmen Hellespontos’ta bırakılan
gemileri...”
Bkz. Böl. IV, s. 294.

_____ , II, 1 2, 5.

“... iki yüz gemisi ile Hellespontos denizinden çıkarak
Lesbos’a geldi ve Midilli dahil, adanın bütün şehirlerini
hakimiyeti altına aldı ; sonra on trierle Eteonikos’u
Thrakia kalelerine gönderdi; Eteonikos bütün
memleketi Sparta’nın idaresi altına aldı.”

_____ , II, 1. 20-21.

“...Hellespontos’un oradaki genişliği yaklaşık 15
Stadia’dır...”
Bkz. Böl. IV, s. 295.

_____, III, 2, 9-11.

“...(Derkylidas) ordusuyla Hellespontos üzerinden...”
Bkz. Böl. IV, s. 298.

_____, IV, 3, 17.

“...ve Hellespontoslular...”
Bkz. Böl. IV, s. 298.

_____, IV, 8, 5.

“...Hellespontos üzerinden Sestos’a geçti...”
Bkz. Böl. IV, s. 299.

_____, IV, 8, 6.

“...Konon’a Hellespontos’taki şehirleri kendi tarafına
çekme görevi verdi...”
Bkz. Böl. IV, s. 299.

_____, IV, 8, 26.

“...(Thrasybulos) bunun yerine Hellespontos’a hareket
etti ...”
Bkz. Böl. IV, s.299.

_____, IV, 8, 28.

“...tekrar Hellespontos’tan dışarı çıktı...”
Bkz. Böl. IV, s. 299.

_____ , IV, 8, 34.

“...Thrasybulos’un Hellespontos’ta başardığı her şeyin ellerinden gideceği korkusuyla ...”
Bkz. Böl. IV, s. 300.

_____ , IV, 8, 35.

“... ve gece Hellespontos’u geçmeye sevketti...”
Bkz. Böl. IV, s.300

KSENOFON, *Kyropaidea*, VII, 4. 8.

“...Hellespontos boyunca uzanan...”
Bkz. Böl. IV, s. 292.

KSENOFON, *Anabasis*, I, 1. 9.

“...Hellespontos’un ötesinde...”
Bkz. Böl. IV, s. 280.

_____ , II, 6. 3.

“...Hellespontos’a yelken açtı.”
Bkz. Böl. IV, s. 282.

_____ , VII, 2. 5.

“...Yeni amiral Polos’un da, bugün yarın Hellespontos’a geleceği söylenmekteydi.”
Bkz. Böl. IV, s. 286.

ARİSTOTHELES, *Minor Works*, 973 a 21.

“ Prokonnesos'ta, Teos, Kreta, Euboea ve Kyrene, Hellespontoslular olarak adlandırılır. Apollonia olarak adlandırılan ve Euboea'daki Kapheres limanının ve Kyrene limanının sularını dalgalandıran (bir rüzgar vardır); Hellespontos'tan eser.”

DEMOSTHENES, *Orationes*, VIII, 3.

“ Fakat bizim milli düşmanımız, ezici bir güç ile, Hellespontus sınırları için bizi daha başlamadan durdurmaya çalışıyorsa ve biz de bir kez çok fazla geç kaldık mı, bir daha durumu asla kurtaramayız...”

_____ XII, 16.

“ Ortak düşmanlığımız o kadar şiddetli bir hal aldı ki, filomu Hellespontus'a taşımak istediğimde, Chersonesus'dan geçerken filoma eşlik etmeye mecbur kaldım...”

Bkz. Böl. V, s. 318.

M. Ö. II. Y.Y.

POLYBIOS, *Historiai*, IV, 44.

“... Byzantion'a seyahat, diğer yönden de olsa benzerlikler gösterir. Gemiler, Hellespontos'tan güney rüzgarlarıyla da olsa, ya da Hellespontos üzerinden Pontos'tan imbat ile de hareket etseler, seyahat her zaman Avrupa kıyıları boyunca düz devam eder, Byzantion'dan Propontis'e ve Abydos ile

Sestos'taki boğaza ve tam tersi olarak, oradan da Byzantion'a..."

_____, IV, 46.

"...(Brennos) Hellespontos'a ulaştı..."
Bkz. Böl. V, s. 318.

_____, IV, 50.

"Rhodoslular altı gemiyi hazırladılar ve buna müttefiklerinden aldıkları dört başkasını eklediler; ve bunları Xenophantos adındaki bir gemiciyle birlikte Hellespontos'a gönderdiler : Geri kalanları Pontos'daki gemi trafiğini (geçişini) engellemek için sestos önünde demirlerken gemici (Xenophantos) Byzantionlular'ın gelecek savaştan daha farklı davranıp davranmayacağını öğrenebilmek için yoluna devam etti ..."

_____, V, 34.

"...Hellespontos'a kadar olan tüm sahillerini..."
Bkz. Böl. V, s. 319.

_____, V, 78.

"... Attalos, Aigosaglar'ı tekrar Hellespontos'a bıraktıktan ve Lampsakos'a ziyaretinde Aleksandreia ve Iliion'a minnettarlığını ve sadakatlerinden dolayı bu şehirlere menfaat garantiledikten sonra ordusuyla Pergamon'a geri döndü."

_____, V, 111.

“...Hellespontos’taki şehirleri zorla ve dizginsiz talan edip...”
Bkz. Böl. V, s. 319.

_____, XVI, 29.

“...denizin darlığı Hellespontos’tan kat kat fazladır...”
Bkz. Böl. II, E, 20, s. 234.

_____, XVIII, 41a.

“ ... Kral Antiochos, şehir konumu yüzünden mutlaka Ephesos’u ele geçirmek istiyordu, zira İonia nasıl topraklara hakim ise, ona, bu şehir de suya ve Hellespontos’daki şehirlere kale gibi hakim görünüyordu ...”

_____, XVIII, 54.

“ ... Dikaiarchos, Philippos’un Kykladları ve Hellespontos’taki şehirleri anlaşmaları bozarak hakimiyeti altına almak istediğinde donanmasının başına getirdiği adamdır ...”

_____, XXI, 8.

“...kara ordusunun Hellespontos’a olan yürüyüşü...”
Bkz. Böl. V, s. 321.

_____, XXI, 13.

“... Elçi (Antiochos’un gönderdiği Byzantionlu Herakleides) Hellespontos’a vardığında ve orada Romalıları gördüğünde, başlangıçta sevindi ...”

_____, XXI, 15.

“...ordusuyla Hellespontos’ta görünseydi...”
Bkz. Böl. V, s. 322.

_____, XXI, 17.

“...Hellespontos’taki ilk görüşmedeki gibi...”
Bkz. Böl. V, s. 322.

_____, XXI, 22.

“...Hellespontos’daki Phrygia...”
Bkz. Böl. V, s. 322.

_____, XXI, 48.

“...Hellespontos’daki Phrygia...”
Bkz. Böl. V, s. 323.

_____, XXXVII, 7.

“... Kral Eumenes, Pontos’a giden deniz trafiğini kapatmak için Hellespontos’a girişi bloke ettiğinde ve Rhodoslular kollarına yapışıp blokajı engellediklerin-

de, zaten Pharnakes'e karşı yapılan savaştan beri varolan bir gerginlik yaşanıyordu ...”

_____, XXXIII, 1.

“... Sonra onlar meclisi birbirinden ayrıldı : birkısmı, Prusias'ın itaatsizliğini senatoya bildirmek için acele geri döndü, diğerleri Ionia'ya gitti ve başkaları da Hellespontos'a hareket etti ...”

M. Ö. I. Y.Y.

CICERO, *De Finibus*, V, 112.

“...Hellespontus'u ve Athos'u geçti...”
Bkz. Böl. IV, s. 303.

DIODORUS SICULUS, *Bibliothèque Historique*, I, 2, 20.

“...Hellespontos'u geçerek Avrupa'ya gitmişti...”
Bkz. Böl. V, s. 325.

_____, I, 63.

“... Troialılar gemilerle Hellespontos'u geçtiler. Thrakia'ya geldiler ve kış boyunca orada kaldılar...”

, IV, 47.

“... (Argonautlar) tanrıların yardımıyla altın postlu bir koçun üzerinde Avrupa’dan Asya’ya geçtiklerinde genç kadın (Helle) denize düştü ve burası ondan dolayı Hellespontos adını aldı...”

, IV, 49.

“ Bunun üzerine Glaukos, haberi aldıktan sonra yeniden denize daldı, ancak Argonautlar Pontos’un ağzına geldiler ve karaya çıktılar. Bu bölgede o zamanlar kral olarak Byzas vardı ve Byzantionlular’ın kenti adını ondan dolayı aldı. Argonautlar burada Altar’ı inşa ettiler ve tanrıların adaklarını yerine getirip, bugün bile buradan geçen denizcilerin saygı gösterdikleri yeri adadılar. Bundan sonra yine denize açıldılar, Propontis’i ve Hellespontos’u geçerek Troas’a vardılar...”

, V, 47.

“... Samothrakeliler’in arasında bir hikaye dolaşmaktadır. Buna göre, diğer halkları da etkileyen sel baskınlarından önce başka olağanüstü bir selin geldiğini ve ilk önce Kyania kayalıklarından başlayıp ve Hellespontos’a kadar gittiğini (aktarmaktadır). O zamanlar henüz bir iç deniz halinde olan Pontos, gelen akıntılar nedeniyle öyle genişledi ki, sonunda dev gibi sular Hellespontos’a döküldü ve Asya’nın kıyı topraklarının büyük bir bölümünü sular altında bıraktı...”

DIONYSIOS HALIKARNASSOS, *Romaikes Arkhaiologias*, I, 18.

“... (Siciliyalılar’ın) bazıları Asya’ya doğru yelken açtı ve Hellespontos çevresindeki yerleri ve içlerinde bugünkü Lesbos’da olan en yakın adalara yerleştiler...”

_____, I, 47.

“ Ancak Aeneas, geri kalan çocuklarını, babasını ve tanrı resimlerini yanına alarak, deniz kuvvetlerini silahlandırdıktan (hazırladıktan) sonra Hellespontos’u (gemi ile) geçti ve Pallene adını taşıyan ve Europe’nin en yakınında bulunan yarımada ile ilerledi...”

_____, I, 61.

“... İasus bir şimsek tarafından vurulup öldü. Hellespontos’ta karaya çıktılar ve sonradan Phrygia denilen topraklara yerleştiler.”

_____, I, 61, 4.

“ Bunların (Troialılar’ın) büyük bir bölümü Dardanas idaresinde Asia’ya geçtiler, Hellespontos’tan geçerek, sonraları Phrygia denilen yere yerleştiler.”

CORNELIUS NEPOS, *De Viris Illustribus*, (*Miltiades*), I, 1, 1.

“...Atinalılar, Chersonesus’a bir koloni göndermeye niyetliydim.”

Bkz. Böl. III, s. 255.

_____, (Miltiades), I, 1, 4.

“...bir gemiyle Chersonesus’a doğru açıldı...”
Bkz. Böl. III, s. 255.

M. Ö. I. Y.Y. - M. S. I. Y.Y.

STRABON, *Geographika*, XII, 8, 1.

“... Hellespontos üzerindeki ve Olympos’un
etrafındaki kısım Küçük Phrygia yani Phrygia
Epiktetos denen yerdir...”

_____, XII, 8, 2.

“... Teuthrania, Hellespontos ile Sipylos
dolaylarındaki ülke ve dağın eteğindeki Magnesia
arasında uzanır...”

_____, XIII, 7.

“... Fakat Priamos’un bütün bu ülkelere hakim
olduğunu Akhilleus’un Priamos’a söylediği şu
sözlerden açıkça ifade edilmiştir; “ ve sen yaşlı baba,
Lesbos ve çevresinde, Makar kentinde, Phrygia
ovasında ve uçsuz bucaksız Hellespontos’ta vaktiyle
mutlu olduğunu duyduk.”

_____, XIII, 19.

“... Hellespontos denizinin dışında bir Kolonai daha vardır. İlion’ dan yüz kırk stadia uzaklıktadır ve Kyknos’un doğum yeri olduğu söylenir...”

_____, XIII, 22.

“... Abydos, Propontis ile Hellespontos’un ağzındadır ve Lampsakos ile İlion’ dan aynı uzaklıktadır...”
Bkz. Böl. II, A, s. 63.

_____, XIV, 1, 6.

“...Hellespontos yanındaki Khersonesos’ da Limnai’i...”
Bkz. Böl. III, s. 256.

_____, XIV, 1, 29.

“...Burası (Lebedos), Hellespontos’tan itibaren...”
Bkz. Böl. VII, A, 3, s. 415.

T. LIVIUS, *Ab Urbe Condita*, XXXVIII, 39, 14.

“...Kral Eumenes’e birisi Hellespontos’ta, diğeri Büyük Phrygia’da olmak üzere her iki Phrygia’yı da verdiler.”

_____, XXXIII, 38, 8.

“ Baharın başlamasıyla Antiochus Ephesus’tan
Hellespontus’a donanmasıyla açıldı..”
Bkz. Böl. V, s. 329.

_____, XXXV, 23, 10.

“...Kral Antiochus’un ordusuyla Hellespontus’u
geçtiğini haber verdi...”
Bkz. Böl. V, s. 332.

_____, XXXV, 48, 3.

“...Atlılardan büyük bir kısmı Hellespontus’tan
Avrupa’ya geçti...”
Bkz. Böl. V, s. 332.

_____, XXXVI, 43, 3.

“...Kral (Antiochus) Hellespontus’ta dolaşmayı
bıraktı...”
Bkz. Böl. V, s. 334.

_____, XXXVII, 7.

“...Hellespontus’a varıncaya kadar...”
Bkz. Böl. V, s. 334.

_____, XXXVII, 9.

“...Hellespontus’a hareket etti...”
Bkz. Böl. V, s. 333.

_____, XXXVII, 11.

“...Hellespontus’taki Romalılar’ın yanına geri
döndüler...”
Bkz. Böl. V, s. 333.

_____, XXXVII, 18.

“...Hellespontus’u geçmek için...”
Bkz. Böl. V, s. 334.

_____, XXXVII, 26.

“...Consul’e karşı Hellespontus’a yelken açtığını
duyunca...”
Bkz. Böl. V, s. 335.

_____, XXXVII, 26.

“...Hellespontus’a gitme isteğine karşı...”
Bkz. Böl. V, s. 335.

_____, XXXVII, 33.

“...en ufak düzensizlik yaşamadan Hellespontus’a geldiler...”

Bkz. Böl. V, s. 336.

_____, XXXVII, 36.

“...ya da Asya’ya geçmememiz için Hellespontus’ta karşımıza dikilmeliydiniz...”

Bkz. Böl. V, s. 336.

_____, XXXVIII, 16.

“...ve Hellespontus’a geldiler...”

Bkz. Böl. V, s. 337.

_____, XXXVIII, 16, 8.

“...Trocmeler, Hellespontus kıyılarını; Tolistoboglar, Loos Aeolis ve Ionia’yı; Tectosaglar ise Küçük Asya’nın orta bölgelerini aldılar...”

_____, XXXVIII, 18.

“...Burası (Gordion) üç denize de neredeyse aynı uzaklıktadır. Bunlar, Hellespontos Sinope'deki Pontos ve Cilicia’lıların oturduğu karşı sahillerdir...”

_____, XXXVIII, 40.

“...on delegesi ve tüm ordusuyla Hellespontus’a giren Manlius...”
Bkz. Böl. V, s. 337.

_____, XXXIX, 28.

“(Attalus:) ...seferinde Hellespontus’tan geçmek isteyen Consul Lucius Scipio...”
Bkz. Böl. V, s. 339.

M. S. I. Y.Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 1, 1.

“...Hellespontos ile çevrilmekte...”
Bkz. Böl. II, A, s. 64.

_____, IV, 11, 49.

“...Hellespontos, söylediğimiz gibi Avrupa ve Aysa’yı 7 stadia ile ayırmaktadır...”
Bkz. Böl. II, A, s. 67.

_____, IV, 50-51.

“...Thracia’nın ve Hellespontos’un uzunlukları yukarıda verilmişti...”
Bkz. Böl. II, A, s. 68.

_____, IV, 75.

“...İlk boğaz Hellespontos olarak adlandırılmaktadır...”
Bkz. Böl. II, A, s. 69.

_____, IV, 92.

“ Hellespontos, Avrupa altında sayılacak olan adalara sahip değildir...İstros’un bu yanında Apollonialılar’a ait olan bir adası vardır. (Bu ada) Thracia Bosporus’undan 80 mil uzaklıktadır. M. Lucullus buradan kapitol’ün üzerinde duran Apollo (heykelini) getirmiştir...”

_____, V, 140-141.

“...Hellespontos’un çıkışında ve Sigeion’un sahil kısmının karşısında Levkophrys, Phoinike ve Lyrnesos olarak da adlandırılan Tenedos bulunmaktadır ve Lesbos’dan 56, Sigeion’dan 12,5 mil uzaklıktadır. Buradan itibaren Hellespontos güçlü bir akıntıya sahiptir, ve deniz eğri bir şekilde Asya ile Avrupa’yı ayırmaktadır...”

_____, V, 151.

“ Hellespontos ile Propontis’in Thracia Bosporus’una uzaklığını 239 mil olarak vermiştik...”

OVIDIUS, *Heroides*, XVIII, 106-108.

“... Ve ışık bana, dalgalar arasındaki yolu gösteriyor, aynı şekilde Hellespontos’un yosunlarını saymaktan kaçınılmalı...”

OVIDIUS, *Fasti*, IV, 567.

“ Asya'nın kentleri üzerinden aceleyle Hellespontos'a gidin...”

_____, VI, 341.

“ Orada dökülen gölde otlamak ve Hellespontos'un tanrısı işine başlamak için yaklaştı...”

FRONTINUS, *Strategematon*, I, 4, 7.

“...Hellespontos'ta bulunuyorken...”
Bkz. Böl. IV, s. 305.

_____, II, 5, 44.

“...Hellespontoss'taki savaşta...”
Bkz. Böl. IV, s. 306.

PLUTARKHOS, *Bioi Paralleloi*, (Aleksandros) XV.

“...(Aleksandros) Hellespontos Boğazı'ndan geçerken Asya topraklarında durum buydu...”

_____, (Aleksandros) XVI.

“... (Aleksandros) “Hellespontos'u geçtikten sonra Granikos (Kocabaş çayı) karşısında gerilersek Hellespontos utancından kızarır!” diyordu...”

_____, (Perikles) III, 17, 2-3.

“...Hellespontos çevresine...”
Bkz. Böl. IV, s. 308.

_____, (Phokion), VIII, 14, 2.

“...tüm gücüyle Hellespontos’a...”
Bkz. Böl. IV, s. 308.

_____, (Phokion), VIII, 14, 5.

“...Hellespontos’a yardıma koşulmasını emretti...”
Bkz. Böl. IV, s. 308.

_____, (Aristeides) II, 10, 1.

“...Hellespontos’a acele geri döndü...”
Bkz. Böl. IV, s. 309.

_____, (Lysandros), IV, 9, 4-5.

“...Hellespontos’u tamamen korumasız bulunca...”
Bkz. Böl. IV, s. 309.

_____, (Lysandros), IV, 24.

“...Hellespontos’a elçi olarak gönderildi...”
Bkz. Böl. IV, s.310.

_____, (Lucullus), II, 12, 1.

“...Hellespontus’a geçti...”
Bkz. Böl. V, s. 350.

_____, (Alkibiades), IV, 30.

“...Hellespontus’taki şehirlerden...”
Bkz. Böl. IV, s. 311.

Q. CURTIUS, RUFUS, *Historia Aleksandri Magni Macedonis*, II, 30.

“...o, Hellespontus’un en yüksek dağıdır.”
Bkz. Böl. V, s. 353.

_____, III, 2.

“...Ayrıca antlaşmaya göre müttefiklerden,
Hellespontus’u koruyacak gemiler istediler...”

_____, III, 5.

“...Hellespontus’un kıyı şeridini önerdi...”
Bkz. Böl. V, s. 353.

_____, III, 12, 32.

“...Hellespontus halklarının arasından...”
Bkz. Böl. V, s. 353.

IV, 1.

“...Hellespontus kıyılarını iskan eden Yunanlılar’ı...”
Bkz. Böl. V, s. 354.

IV, 1.

“...Hellespontus kıyılarını iskan eden Yunanlılar’ı...”
Bkz. Böl. V, s. 354.

IV, 3.

“...Hellespontus ve Euphrates arasındaki tüm bölgeleri...”
Bkz. Böl. V, s. 354.

VI, 3, 3.

“...Hellespontus’ta savaşı başlatarak...”
Bkz. Böl. V, s. 355.

X, 10, 1.

“...Küçük Phrygia, ki sınırları Hellespontus’a uzanır...”
Bkz. Böl. IV, s. 312.

M. S. II. Y.Y.

PAUSANIAS, *Periegesis tes Hellados*, I, 6. 5.

“...(Antigonos) aşağı Hellespontos’a indi...”
Bkz. Böl. V, s. 359.

_____, I, 29. 13.

“...Hellespontos’taki deniz savaşlarında...”
Bkz. Böl. V, s. 360.

_____, II, 29, 5.

“...Hellespontos’ta Atınlı Trevler yok edildiğinde
gerçi (Aiginalılar) adalarını geri aldılar, fakat eski
güçlerine ve zenginliklerine kavuşamadılar...”

_____, III, 4, 9.

“ Pausanias’ın küçükken geride bıraktığı
Pleistarkhos’un vasisi olarak, Lakedaimonialılar’ı
Platai’a götürdü ve sonra da gemilere doğru
Hellespontos’a ...”

_____, III, 17, 8.

“ (Pausanias) Hellespontos’ta....”
Bkz. Böl. V, s. 360.

, X, 15, 2.

“(Phaennis:)Hellespontos’un dar boğazının
üzerinde...”

Bkz. Böl. V, s. 360.

APPIANOS, *Romaike Historia*, II, 89, 373.

“Beklenildiği gibi Caesar yine kurtarılmıştı ve
Hellespontos’u geçebilecekti...”

Bkz. Böl. V, s. 361.

ARRIANOS, *Anabasis*, I, 12, 6.

“Aleksandros, Ilion’dan, bütün ordusuyla
Hellespontos’u geçtikten sonra...”

Bkz. Böl. V, s. 372.

LUKIANOS, *Diologi Marini*, IX, 1.

“(Poseidon .) O kızın düştüğü boğaza bundan sonra
onun adı ile Hellespontos denilecek. Ben öyle
buyuruyorum. Siz de, Nereus kızları, alın onun cesedini
de Troia ülkesine götürün, oranın insanları
gömsünler...”

LUKIANOS, *Scholia in Lucianum*, XX.

“(Menippos:)...Hellespotos üzerinden bir köprü atıp
gemilerini karadan geçirmek isteyerek Yunanlılar’ı
titreten demek sensin alçak ! Hele şu Kroisos’un haline
bakın ! Sardanapollos’a, bırak da iyi bir tokat atayım,
Aiakos...”

M. S. II. - III. Y. Y.

CASSIUS DIO, *Historia Romana*, 19, (Zonaras 9.20.).

“...yolları Hellespontos’a devam etti...”
Bkz. Böl. V, s. 376.

_____, 42, 6. 2.

“...Hellespontos’u geçerken...”
Bkz. Böl. V, s. 378.

_____, 49, 41. 3.

“...Hellespontos’a kadar...”
Bkz. Böl. V, s. 379.

_____, 54, 29. 5.

“...Hellespontos’taki Chersonesus...”
Bkz. Böl. V, s. 380.

_____, 71, 4. 1.

“ Antonius zamanında korkunç bir deprem Bithynia bölgesini ve Hellespontos’u sallamış. Diğer şehirler de zarar görmüş ya da tamamen yıkıntıya dönmüş; özellikle Kyzikos’ta durum böyle olmuş...”

_____ , 78, (Exc. Val. 385), 7.

“...Hellespontos’u tehlikesiz geçmedi...”
Bkz. Böl. VI, s. 390.

ATHENAEUS, *Deipnosophistae*, I, 9 d.

“Homeros, Hellespontos’u her nekadar balıkların
kaynadığı bir yer olarak tanımlasa da...”
Bkz. Böl. II, F. 246.

_____ , II, 41 b.

“ Üstüne üstlük, taze / temiz suyu geniş sudan ayır,
Hellespontos’tan sözederken. “geniş / açık” sudan
sözeder: “ Gemilerimizde bir taze su kuyusunun
yanında demirledik.” Ayrıca kendisi sıcak suyun
yaraların tedavisindeki önemini de bilmektedir.”

_____ , II, 62 d.

“ Delphoslu Hegesandros Hellespontos’ta ne kekik ne
yermantarı veya **Glaukiskos** bulunmadığını söyler...”
Bkz. Böl. II, F, s. 247.

_____ , VI, 232 d.

“... Ve Tydeos’un oğlu Diomedes - ki çığlık atmada
üstüne yoktur- geniş Hellespontos’un yanında, at
yarışından sonra bana teklifte bulundu...”

M. S. III. Y. Y.

DIOGENES LAERTIUS, *De Clarorum Philosophorum Vitis*, IX, 110.

“ (Felsefe öğretmeni Timon) zorlu yaşam koşullarından dolayı Hellespontos ve Propontis’e doğru yola çıktı...”

MARCUS IUNIUS IUSTINUS, *Historiae*, (Pompeius Trogus), XVII, 1.

“ Nerdeyse bu zamanda Hellespontos ve Chersonesus’ta bir deprem oldu; ancak en çok 22 yıl önce Lysimachos tarafından kurulan Lysimacheia zarar gördü...”

M. S. IV. Y. Y.

AMMIANUS MARCELLINUS, *Rerum Gestarum Libri*, XXII, 8, 4-6.

“...Hellespontos’u Rhodope dağından ayırır...”
Bkz. Böl. II, A, s. 72.

_____, XXIX, 1, 26.

“...(Persler) bir zamanlar Hellespontos’u işgal etmişler...”
Bkz. Böl. IV, s, 396

“...Birden İmperatorluğun bir yazısı geldi ellerine, içinde Hellespontus’a hareket etmeleri gerektiği yazıyordu...”

Bkz. Böl. VI, s. 397.

Q. SMYRNAEUS, *Posthomerica*, II, 353.

“ Ravines tepesinden şiddetli akan sel sularından dolayı Hellespontus kıyılarına doğru arşivleri takip edip hepsinin boğazını kesti.”

“ Ardından hızlı Eukseinus’dan Hellespontus’a kadar yuvarlanan tüm denizi ağzına kadar kabarttı.”

M. S. V. - VI. Y.Y.

ZOSIMOS, *Historia Nova*, II, 22, 2-4.

“...Licinius’un komuta ettiği ise Hellespontus’tan...”

Bkz. Böl. VI, s.401

_____ , II, 25, 2.

“...düşmanların Thracia’ dan Hellespontus’a geçmesini engellemek üzere...”
Bkz. Böl. VI, s. 402.

_____ , V, 14, 1.

“...Gainus, Thracia ve Hellespontus boğazından geçerek düşmanla savaşacaktı...”
Bkz. Böl. VI, s. 404.

_____ , V, 19, 7.

“...Thracia’yı terketmeye, acilen Chersonesus’a geri dönüp oradan da Hellespontus üzerinden Asya’ya dönmeye karar verdi.”
Bkz. Böl. VI, s. 404.

M. S. VI. Y. Y.

PROCOPIUS, *Anekdotas*, XXV, 2.

“Byzantium’ dan iki tarafa yönelen, iki boğaz ver; bir tanesi Hellespontus’ta...”
Bkz. Böl. II, A, s. 74.

PROCOPIUS, *Peri ton Polemon*, III, 1, 4-8.

“...Hellespontus’a kadar birbirlerinden ayrılırlar...”
Bkz. Böl. II, A, s. 75.

D- NEHİRLER, AKARSULAR VE GÖLLER

1- AGRIANES (ERGİNES)

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, IV, 90.

“...Agrianes, Hebros’a...”
Bkz. Böl. II, D, 6, s. 153.

M. Ö. I. Y.Y. - M. S. I. Y.Y.

TITUS LIVIUS, *Ab Urbe Condita*, XLII, 52, 5.

“...ve çiftçi olmayan Thracialı Agrianesliler...”
Bkz. Böl. V, s. 342.

_____, XLIV, 11.

“...Müdafaa kıtaları olarak Cassandrea’da büyük sayıdaki yerel halk haricinde, 800 Agrianesli...”
Bkz. Böl. V, s. 345.

_____, XLIV, 12.

“...bir ordu Agrianesli ve Illyrialı harekete geçtiler...”
Bkz. Böl. V, s. 345.

M. S. I. Y.Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 47.

“...Kıyıda ise Ergines nehri bulunmaktadır ve burada
Ganos kenti vardır...”
Bkz. Böl. II, A, s. 66.

Q. CURTIUS RUFUS, *Historia Aleksandri Magni Macedonis*, V, 3, 10.

“...9000 piyade Agrianesliler...”
Bkz. Böl. V, s. 354-355.

_____, VIII, 14, 49.

“...hafif silahlı Agrianesliler...”
Bkz. Böl. V, s. 356.

M. S. II. Y. Y.

ARRIANOS, *Anabasis*, I, 18, 3.

“...Agrianesli’ler...”
Bkz. Böl. V, s. 372.

2- AIGOS POTAMOI

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, IX, 119.

“...Aigos Potamos’un az yukarısında...”
Bkz. Böl. I, A, s. 31.

KSENOFON, *Hellenika*, II, 1. 20-21.

“...Lampsakos karşısındaki Aigospotamoi’a geçtiler..”
Bkz. Böl. IV, s. 295.

_____, II, 1. 23.

“... geç olunca Aigospotamoi’a geri döndüler.”
Bkz. Böl. IV, s. 295.

M. Ö. I. Y. Y.

CORNELIUS NEPOS, *De Viris Illustribus*, (Conon), IX, 1, 2.

“...Atinalılar Aegospotamoi’da Lysandros’a yenildiğinde...”

Bkz. Böl. IV, s. 304.

M. S. I. Y. Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 11, 49.

“Cherronessos, Propontis’te Tristasis, Krithotes ve Aegus Nehrin’deki Kıssa kentini kapsamaktadır...”

Bkz. Böl. II, A, s. 66.

FRONTINUS, *Strategematon*, II, 1, 18.

“...Aigospotamoi’da yürüttüğü savaşta...”

Bkz. Böl. IV, s.305.

PLUTARKHOS, *Bioi Paralleloi*, (Lysandros), IV, 9, 4-5.

“...Aigospotamoi’a geçtiler...”

Bkz. Böl. IV, s. 309.

M. S. II. Y. Y.

PAUSANIAS, *Periegesis tes Hellados*, IX, 32, 7.

“...Atinalılar’ın yüz gemisi Aigospotamoi’da (keçi nehirleri) demirlerken...”

Bkz. Böl. IV, s. 360.

_____, X, 9, 9.

“...Lysandros ile Aigospotamoi’deki savaşta...”

Bkz. Böl. IV, s. 360.

_____, X, 38, 10.

“...Atinalılar’ın Aigospotamoi’deki yenilgilerinden...”

Bkz. Böl. V, s. 361.

M. S. IV. Y. Y.

AMMIANUS MARCELLINUS, *Rerum Gestarum Libri*, XXII, 8, 4-6.

“...ve Aeguspotamus’a...”

Bkz. Böl. II, A, s. 72.

3- HEBROS

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, IV, 90.

“...Hebros da, Ainos kenti yanında, denize dökülür...”
Bkz. Böl. II, D, 6, s. 153.

_____, VII, 59.

“Doriskos, Thrakia’da bir yerdir, geniş bir ovaadır, ortasından, büyük bir ırmak olan Hebros akar; burada Büyük Kral’ın bir kalesi vardır...”

ARISTOPHANES, *Aves*, 774.

“Onlar rütbe sırasıyla Hebrus nehri kıyılarında otururken; Hey hey hey aman; Apollon’un takırdayan kanatlarıyla övgü duyarlardı; Hey hey hey aman.”

THUKYDIDES, *Peloponnesos Savaşı*, II, 96.

“...Hebros ile aynı dağdan doğar...”
Bkz. Böl. IV, s. 277.

M. Ö. II. Y. Y.

POLYBIOS, *Historiai*, XXXIV, 12. (Strabon, epitome VII, 57.)

“ Perinthos’tan Byzantion’a 630, Hebros ve Kypsela’dan Byzantion’a kyanei kayalıklarına kadar 3100 stadia vardır; Artemidoros’un söylediği gibi Ionia denizindeki Apollonia’dan Byzantion’a kadar olan toplam uzaklık 7320 stadiadır. Polybios bir mili 8 1/3 stadia olarak hesapladığından, buna 180 stadia daha eklemektedir.”

_____, XXXIV, 12. (Strabon, VII, 7.4.)

“...Hebros nehrine kadar miltaşları ile bezenmiştir...”
Bkz. Böl. II, B, s. 76.

M. Ö. I. Y. Y.

HORATIUS, *Odes*, III, 25.

“ Menad, sorumsuz olarak gezinirken birden Hebros’u görünce afallayarak bakar, Thrakia’nın karla kaplı tarlalarına ve Barbarlar tarafından iskan edilen Rhodope dağına.”

M. Ö. I. Y.Y. - M. S. I. Y.Y.

STRABON, *Geographika*, VII, 331, fragmenta 48.

“...Kypsela’ya 120 stadia uzaklıktaki Hebros’a
varılır...”

Bkz. Böl. II, A, s. 45.

_____ , fragmenta 51.

“ İki ağzı olan Hebros’un çıkış yerine yakın, Ainos
kenti bulunur...”

_____ , XIII, 21.

“... Troia’da Hebros’a dökülen bir Arisbos nehri ve
bir de Arisbe kenti vardır. Troia’da bir Rhesos nehri
ve Thraklar’ın Rhesos isimli bir kralı vardır...”

M. S. I. Y.Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 40.

“...Hebrus nehrinde bulunmaktadır...”

Bkz. Böl. II, A, s. 65.

_____, IV, 42.

“...Hebrus’un ağızı...”
Bkz. Böl. II, A, s. 65.

_____, IV, 50-51.

“...Hebrus’a akan nehirler ise Bargos ve Syrmos’dur...”
Bkz. Böl. II, A, s. 65.

_____, IV, 72-74.

“...Hebrus’un önündeki Samothrake adası...”
Bkz. Böl. II, A, s. 66.

OVIDIUS, *Heroides*, II, 15.

“ Sıkça senin aşkımdan dolayı kendimi kandırdım ve fırtınayla hızla yol alan beyaz yelkenleri görmeye çalıştım; Senin dönüşünü engelleyen Theseus’a küfrettim. Ahh ! belki de senin donanmanı hiçbir zaman engellemedi ! Zaman zaman senin Hebros’a yakalanmandan dolayı bende korku yarattı...”

_____, 106-115.

“ Aşkolsun, şimdi şayet Phyllis’in kim olduğunu sorarsan, Benim Demophon, sana uzun bir aramadan sonra Thrakia’nın limanlarını ve misafirperver evini veren, sana hazinelerini veren, düşkünleri kendi zenginliğinin haşmetiyle zengin yapan, herşeyi vermeye hazır olan; senin için Lykurgos’un imperatorluğunu ele geçiren, kadınca gücünün altında çevrede buzlu Rhodope, kutsal sularını döken Hebros

ve gölgeli bir biçimde uzanan Haimos zorla eğilmiştir...”

M. S. I. - II. Y. Y.

LUCIUS ANNAEUS FLORUS, *Epitoma De Tito Livio*, I, 39, 4, 5.

“...Hebrus boyunca her yeri yakıp yıktı”
Bkz. Böl. V, s. 358.

M. S. IV. Y. Y.

AMMIANUS MARCELLINUS, *Rerum Gestarum Libri*, XXII, 8, 4-6.

“...ve Hebrus’un kendi içinde aktığı ovalar...”
Bkz. Böl. VI, s. 395.

, XXVII, 4, 10-11.

“...Odrler’in dağından aşağıya akan Hebrus nehri...”
Bkz. Böl. VI, s. 396.

M. S. V. - VI. Y.Y.

ZOSIMOS, *Historia Nova*, II, 22, 2-4.

“...Adrianopolis’in sol tarafından akan Hebrus’un kıyısına yürüdü...”

Bkz. Böl. VI, s. 401.

_____, II, 22, 6.

“...Hebrus nehrinin en dar, geçilmesi en kolay noktasından...”

Bkz. Böl. VI, s. 401.

4- ISTROS

M.Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, IV, 47.

“...Bu ırmaklardan, denizden gelen bir geminin içinde yüzebildiği en ünlülerinin adlarını sayacağım: Denize beş ağızdan dökülen Istros, sonra Tyras, Hypanis, Borysthenes, Pantikapes...”

_____, IV, 48.

“ Istros, bildiğimiz ırmakların en büyüğüdür. Denize akıtığı su, yaz kış değişmez. Skythe ülkesinin, batı yönünde son ırmağıdır ve en önemlisidir. Çünkü başka ırmaklar da buna dökülürler. Sularını besleyen öbür ırmaklar şunlardır: Skythia’ dan gelirken beş tane vardır: Skythler’in Porata, Yunanlılar’ın Pyretos dedikleri ırmak, sonra Tiarantos. Araros, Naparis, Ordessos. Bu ırmakların birincisi büyük bir ırmaktır, doğu yönünde akar ve Istros’a dökülür; ikincisi olan Tiarantos en batıya düşenidir ve en küçüğüdür; Araros, Naparis ve Ordessos bu ikisi arasında akarlar ve Istros’a dökülürler. Bunlar, Istros’u besleyen ırmakların Skythler’e ait olanıdır; gene Istros’la birleşen Maris ırmağı, Agathyrslar ülkesinden gelir.”

_____, IV, 49.

“Haimos dağlarından çıkıp kuzey yönünde akan ve Istros’a dökülen öbür üç ırmak, Atlas, Auras ve Tibis’tir; Thrakia’ da ve tam Thrakia Krobyzoslar’ı topraklarından akan Athrys, Noes ve Artanes de gene

Istros'a dökülürler; Paionia ve Rhodope dağından gelen Skios, Haimos'un orta bölgelerinden geçtikten sonra Istros'a ulaşır. Illyria'dan kuzeye doğru akan Angros, Triballi ovasına iner, Brongos'a karışır, o da Istros'a dökülür; ve bu suretle Istros aynı zamanda iki büyük ırmağın sularını almış olur. Istros'a, Yukarı Umbria'dan da, gene kuzey yönünde akan Karpis ve Alpis karışır. Çünkü Istros, boydan boya bütün Avrupa'dan geçer; kaynağını Avrupa'nın Kynetler'den sonra, en batısında oturan Keltler'in topraklarından alır; ve Istros bu anakarayı bir uçtan bir uca geçip Skythia'nın hemen yanından denize dökülür.”

_____, IV, 50.

“ Bu saydığımız ırmaklar ve daha pek çokları sularını ona boşalttıkları içindir ki, Istros ırmakların en büyüğü olur; yoksa taşıdıkları suyu, ayakları hesaba katmadan karşılaştırsak, su çokluğu bakımından Nil, Istros'u geçer; çünkü Nil'in suları başka hiçbir çay ve hiçbir kaynak beslemez Istros'un sularının yas kış aynı düzeyde akmasının nedeni ise bence şudur : Kışın su düzeyi ortalama olarak, her zamankini hafifçe geçer; çünkü bu ülkeler kışın yağmurla pek az sulanırlar; buralarda yağın kardır. Kıştan kalan birikmiş kalın kar tabakaları yazın erir ve her yandan Istros'a akar; ırmağın suları kabarır ve sık yağın sel gibi yağmurlarla yükselir. Zira yaz, yağmur mevsimidir; yazın güneş sayesinde kıştan çok daha fazla olan buharlaşmayı, Istros bu mevsimde aldığı önemli katkılarla karşılamış olur; bu birbirine ters düşen iki olay bir denge sağlar ve bu da ırmağın akışını gözle görülür bir düzen içinde tutar.”

_____, IV, 51.

“ Demek ki Istros bir Skyth ırmağıdır; sonra Tyras gelir; kuzeyden akar ve kaynağını Skythia ile Neuris arasında sınır olan büyük bir gölden alır. Denize

döküldüğü yerde Yunanlılar yerleşmişlerdir, ki adları Tyritos'dur.”

_____, IV, 53.

“ Dördüncü ırmak Borysthenes'tir, bütün bu ırmakların, Istros'tan sonra en büyüğüdür...”

_____, IV, 80.

“...Oktamasades bunu haber alınca Thrakia'ya sefer açtı; Istros üzerinde düşman kuvvetleriyle karşılaştı, tam çarpışma başlayacakken...”
Bkz. Böl. IV, s. 260.

_____, IV, 89.

“...Istros üzerine bir köprü atıp orada bekleyeceklerdi...”
Bkz. Böl. IV, s. 261.

_____, IV, 93.

“ Istros'a varmadan önce ilk yendiği ulus Getaililer...”
Bkz. Böl. IV, s. 263

_____, IV, 99.

“...Euros rüzgarı yönünde akarak denize dökülen Istros'un ağızına varılır...”
Bkz. Böl. II, A, s. 56.

_____, IV, 118.

“ ... Istros üzerine köprü atmışlardı, çünkü egemenliklerini bu topraklara kadar yaymak istiyorlardı ...”

Bkz. Böl. IV, s.263.

_____, V, 10.

“ Thraklar’a bakılırsa, Istros’un ötesindeki ülke arı doludur...”

Bkz. Böl. VII, B, s. 425.

_____, VII, 10c.

“...Istros üzerine köprü atmıştı...”

Bkz. Böl. IV, s. 267.

THUKYDIDES, *Peloponnesos Savaşları*, II, 96.

“...Istros’un berisinde oturan Getler’den asker topladı. Getler ve bu bölgede yaşayan halklar...”

Bkz. Böl. IV, s. 277.

_____, II, 97.1.

“ Odrysler’in krallığı, deniz kıyısında, Pontos Eukseinos’taki Abdera şehrinden, Istros’un ağzına kadar uzanıyordu...”

Bkz. Böl. II, A, s. 57.

M. S. I. Y. Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 92.

“...Istros’un bu yanında Apollonialılar’a ait olan bir adası vardır...”

Bkz. Böl. II, C, 2, s. 121.

M. S. I.- II. Y. Y.

ARRIANOS, *Anabasis*, I, 2, 3.

“...Triballer kralı Syrmos, Triballerin kadın ve çocuklarını Istros’a yollamış...”

Bkz. Böl. V, s. 372.

M. S. IV. Y. Y.

AMMIANUS MARCELLINUS, *Rerum Gestarum Libri*, III, 2, 39.

“...Bu arada Gotlar (doğu Gotlar) Istros’u geçerek önce Pannonia’yı egemenliklerine aldılar...”

Bkz. Böl. VI, s. 393.

, XXIX, 1, 15.

“...İmperatorluğun Istros’u geçme ve Thracia’nın bir bölümüne yerleşme izni sonucunda...”

Bkz. Böl. VI, s.396.

5- STENTORIS

M. Ö. V.- IV. Y. Y.

HERODOTOS, *Historiai*, VII, 58.

“...ve Stentoris gölünü geçerek...”
Bkz. Böl. IV, s. 268.

M. S. I. Y. Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 42.

“...Stentoris Limanı...”
Bkz. Böl. II, A, s. 68.

6- TEAROS

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, IV, 89.

“... Tearos ırmağı kaynaklarına vardı ...”
Bkz. Böl. IV, s. 262.

_____, IV, 90.

“ Tearos kıyılarında yaşayanlar derler ki, bu ırmak bir çok hastalığa iyi geldikten başka, insanlarda ve atlarda görülen uyuzu da geçirir. Aynı kaya üzerinde otuz sekiz kaynaktan fışkırır; soğuk olanı da vardır, sıcak olanı da. Bu kaynaklar Perinthos yakınındaki Heraion kentiyle Pontos Eukseinos üzerindeki Apollonia arasında tam orta yerdedir ve ikisine de iki günlük yoldadır. Tearos, Kontadeskos’a, Kontadeskos Agrianes’e; Agrianes, Hebros’a; Hebros da kenti yanında, denize dökülür.”

_____, IV, 91.

“ Bu suyun kıyısına varan Dareios, burada kamp kurdu ve ırmak hoşuna gittiğinden, burda da bir direk diktirdi ve üstüne şöyle yazdırdı: Tearos’un kaynakları bir ırmağın verebileceği suyun en iyisini ve en güzelini vermektedirler; ve Persler’in ve bütün anakaranın kralı, en yiğit ve en güzel insan, Hystaspes oğlu Dareios ve ordusu, Skythler üzerine yürürken bu kaynakların yanından geçti. Buraya yazdırdığı yazıt işte buydu.”

E- KENTLER

1- AINOS

M. Ö. IX.- VIII. Y.Y.

HOMEROS, *Ilyada*, IV, 519-520.

“... (Amarynkeusoğlu Diores’e) Thraklar’ın önderi
Imbrasoğlu Peiros’tu taşı atan,ta Ainos’tan gelmişti ...”

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, IV, 90.

“...Hebros da Ainos kenti yanında, denize dökülür...”
Bkz. Böl. II, D, 6,s. 153.

_____, VII, 58.

“...Aiol kenti Ainos’u ve...”
Bkz. Böl. IV, s.268.

THUKYDIDES, *Peloponnesos Savaşı*, VII, 57. 4.

“... Tümü, Atina’nın uyuğu ve askerlikle yükümlü olan ve Dorlara karşı ilerleyen Ionlardı. Ayrıca sefere Aioliyalılar da katılmışlardı : vergiye bağlı olan Tenedoslular ve Ainoslular, Aioliyalılar kurucuları ve Sykusai’in müttefiki olan Aioliyalı Boiotialılar’la çarpışmak zorunda kalmışlardı ...”

_____, IV, 28. 4.

“... Kleon, sonunda sözünden daha fazla geri dönmeyip kabul etti; hatta kürsüye gelip Lakedamonialılar’dan korkmadığını bildirdi; şehirden tek bir kişi bile istemeyip Atina’da bulunan Lemnos ve Imbros birliklerini, Ainos’tan takviye gelen Peltasteler’i ve sağdan soldan toplanmış dört yüz okçuyu alarak denize açılacaktı ...”

M. Ö. III. Y. Y.

KALLIMAKHOS, *Epigrammata*, LXII.

“Aenuslu Menecratus, senin bu şehirde uzun kalmadığın görülüyor...”

M. Ö. II. Y. Y.

POLYBIOS, *Historiai*, V, 34.

“...Ainos ve Maroneia’yı ...”
Bkz. Böl. V, s. 319.

_____, XXII, 9.

“ ... Ainos’ ta uzun zamandan beri parti çatışmaları vardı, fakat kısa bir süredir Eumenes’e yakınlık duyanlarla Makedonia’yı tutanlar arasındaki gerginlik yaşanıyordu ...”

_____, XXII, 15.

“...aşkerlerini Ainos ve Maroneia’dan çekmesini...”
Bkz. Böl. V, s. 324.

_____, XXX, 3.

“...nihayet Ainos ve Maroneia’dan bahsetti...”
Bkz. Böl. VI, s.326.

M. Ö. I. - M. S. I. Y. Y.

TITUS LIVIUS, *Ab Urbe Condita*, XXXI, 16, 4-6.

“...Ganymedes’in ihaneti sayesinde Aenus’u aldı...”
Bkz. Böl. V, s.328.

_____, XXXVII, 60.

“...Aenus ve Maronea şehirleri özgür olmak
istedikleri için...”
Bkz. Böl. V, s. 338.

_____, XXXIX, 27.

“...Aenus ve Maronea’nın özgürlüğü...”
Bkz. Böl. V, s. 339.

_____, XLIII, 7, 10.

“...Maronea ve Aenus dokunulmamış olacaktı...”
Bkz. Böl. V, s.342.

_____, XLV, 20.

“...Aenus ve Maronea’nın kendisine bırakılmasını
istedi...”
Bkz. Böl. V, s.346.

_____, XXXIX, 33.

“...(başında Appius Claudius’un bulunduğu elçiler)
işgal kuvvetlerini Aenus ve Maronea’dan
uzaklaştırma...”

Bkz. Böl. V, s. 339.

STRABON, *Geographika*, VII, 331, fragmenta 51.

“İki ağızlı olan Hebros’un çıkış yerine yakın, Ainos
kenti bulunur...”

_____, fragmenta 51a (Steph. Byz.)

“Thrakia şehri Ainos, Apsinthos olarak adlandırılır.
Strabon 7.kitabında; Ainos’un iki ağızlı Hebros’un
çıkış yerinde olduğunu ve Kumailer tarafından
bulduğunu; ve böyle adlandırılmasının sebebinin
orada bulunan Ainos nehirinden kaynaklandığını
söyler...”

M. S. I. Y. Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 42.

“...Özgür Aenus kenti...”

Bkz. Böl. II, A, s. 68.

_____, IV, 72-74.

“...Aenus 62,5 mil...”
Bkz. Böl. II, A, s. 68.

M. S. II. Y. Y.

APPIANOS, *Romaike Historia*, IV, 102, 426.

“Melas körfezini dolaşmak iki gün sürdü; ve sonunda
ordu Ainos’a ulaştı...”
Bkz. Böl. V, s. 363.

M. S. II. - III. Y.Y.

ATHENAEUS, *Deipnosophistae*, VIII, 351 c.

“...Aenus’ta ortalığın sekiz ay boyunca buz kestiğini ve
senenin diğer dört ayının da kış olduğunu söyledi...”

M. S. IV. Y. Y.

AMMIANUS MARCELLINUS, *Rerum Gestarum Libri*, XXII, 8, 4-6.

“...Aeneas’ın uygunsuz olsa da kurmaya başladığı,
fakat Tanrıların emriyle Ausonia’ya acele ettiği,
Aenus şehri vardır...”
Bkz. Böl. II, A, s. 72.

_____, XXVII, 4, 11-12.

“...Aeneas’ın kurduğu, fakat terkettiği Aenus şehri...”
Bkz. Böl. II, A, s. 74.

2- APOLLONIA

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, IV, 93.

“...Apollonia'nın yukarısındaki Salmydessos'da...”
Bkz. Böl.IV, s. 263.

_____, IV, 90.

“...Pontos Eukseinos üzerindeki Apollonia...”
Bkz. Böl. II, D, 6, s. 153.

ARİSTOTHELES, *Minor Works*, 973 a 21.

“...Apollonia olarak adlandırılan...”
Bkz. Böl.II, C, 2, s. 108.

M. Ö. II. Y. Y.

POLYBIOS, *Historiai*, XXXIV, 12.

“Apollonia’dan itibaren Via Egnatia doğu yönünden
Makedonia’ya uzanmaktadır...”
Bkz. Böl. II, A, s. 76.

XXXIV, 12. (Strabon, epitome VII, 57.)

“...Ionia denizindeki Apollonia’dan Byzantion’a kadar
olan toplam uzaklık 7320 stadiadır...”
Bkz. Böl. II, A, s. 141.

M. Ö. I. Y. Y. - M. S. I. Y. Y.

STRABON, *Geographika*, XII, 3, 3.

“...Apollonia ile Salmydessos yakınındaki kıyının
Thynia olarak adlandırıldığını ileri sürerler...”
Bkz. Böl I, G, s. 50.

M. S. I. Y. Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 92.

“...Istros’un bu yanında Apollonialılar’a ait olan bir adası vardır...”

Bkz. Böl. II, C, 2, s.121

_____, V, 32.

“...Phykus’dan Apollonia’ya kadar 24, Cherronessos’a kadar ise 88 mil vardır...”

Bkz. Böl. II, A, s. 69.

3- APRIS

M. S. I. Y. Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 11, 47.

“...Philippi’den 189 mil uzakta olan Apros kolonisi bulunur...”

Bkz. Böl. II, A, s. 67.

_____, IV, 11, 49.

“...Şimdi ise Apros kolonisinden 22 mil uzaklıkta olan Parion...”

Bkz. Böl. II, A, s. 67.

M. S. IV. Y. Y.

AMMIANUS MARCELLINUS, *Rerum Gestarum Libri*, XXVII, 4, 11-12.

“...iki büyük şehre de sahiptir; Apri ve...”

Bkz. Böl. II, A, s. 74.

M. S. VI. Y. Y.

PROCOPIUS, *Peri ton Polemon*, IV, 27.

“...Thrak şehri Apri’ye hareket ettiler...”
Bkz. Böl. VI, s. 408

4- ATHYRA

M. S. IV. Y. Y.

AMMIANUS MARCELLINUS, *Rerum Gestarum Libri*, XXII, 8, 4-6.

“...Sol sahilden Athyra limanı...”
Bkz.Böl. II, A, s. 72.

5- BISANTHE

M. Ö. V. - IV. Y.Y.

KSENOPHON, *Anabasis*, VII, 5. 8.

“ O zamana kadar Ksenophon’a deniz kıyısına varınca Bisante, Ganos ve Neontikhos’u ona vereceğini her zaman söylemişti; o andan sonra bir daha bunun sözünü (Seuthes) etmedi ...”

M. Ö. I. Y. Y.

CORNELIUS NEPOS, *De Viris Illustribus*, (*Alcibiades*), VII, 7, 4-5.

“Orni, Bizante ve Neontichos’un ve bulunduğu Pactia’ya gitti...”

Bkz. Böl. V, s. 302.

M. S. I. Y. Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 42.

“... Bizanthe...”

Bkz. Böl. II, A, s. 66.

PLUTARKHOS, *Bioi Paralleloi*, (*Alkibiades*), XXXVI, 3, 5.

“... Thrakia'daki Bisanthe'de...”

Bkz. Böl. IV, s. 312.

6- BIZYE (VIZIA)

M. Ö. I. - M. S. I. Y.Y.

STRABON, *Geographika*, VII, 331, fragmenta 48.

“...Bizye, Astailar’ın krali kentiydi...”

M. S. I. Y.Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 11, 47.

“...Taerus tarafından işlenen bir zorbalıktan dolayı kırılmaçların sevmediği Vizia (Bizye) şehri vardır...”
Bkz. Böl. II, A, s. 66.

7- GALLIPOLIS

M. Ö. I. Y.Y. - M. S. I. Y.Y.

STRABON, *Geographika*, XIII, 18.

“... Khersonesos’un karşı kıyısında küçük bir kasaba olan Kallipolis vardır. O, Lampsakoslular’ın kenti yönünde, uzaklara Asya içerlerine doğru uzanan yolun başlangıcıdır. Oradan Asya’ya geçiş kırk stadiadan fazla değildir...”

TITUS LIVIUS, *Ab Urbe Cordita*, XXXI, 16, 4-6.

“...Callipolis ve Madytus da, başka küçük yerlerin yanı sıra teslim oldular...”
Bkz. Böl. V, s. 328.

_____, XXXVI, 30, 4-5.

“...(Manlius Acilius) Callipolis ve Naupactus arasındaki en yüksek dağ olan Corar’a geldiğinde...”
Bkz. Böl. V, s. 334.

M. S. I. Y. Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 11, 49.

“...Avrupa’da Kallipolis ve Sestus...”
Bkz. Böl. II, A, s.66.

M. S. IV. Y. Y.

AMMIANUS MARCELLINUS, *Rerum Gestarum Libri*, XXII, 8, 4-6.

“...Sestus ve Callipolis’ten geçerek...”
Bkz. Böl. II, A, s.72.

XXXI, 18, 32.

“...Crispus ise Constantin’in donanmasıyla
Callipolis’te görüldü...”
Bkz. Böl. VI, s.397.

8- GANOS

M. Ö. V. - IV. Y. Y.

KSENOPHON, *Anabasis*, VII, 5. 8.

“...Bisanthe, Ganos ve Neontikhos’u ona vereceğini...”
Bkz. Böl. II, E, 5, s. 167.

M. S. I. Y. Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 11, 47.

“...Kıyıda ise Ergines nehri bulunmaktadır ve burada
Ganos kenti vardır...”
Bkz. Böl. II, A, s. 66.

9- HADRIANOPOLIS

M. S. IV. Y. Y.

AMMIANUS MARCELLINUS, *Historia Romana*, XIV, 11.

“(Diokletianus) Hadrianopolis’e giden uzun yolun düzlüğünü arkasında bıraktığında...”
Bkz. Böl. VI, s. 395.

..., XXVII, 4, 11-12.

“...Ondan sonra Hadrianopolis...”
Bkz. Böl. II, A, s. 74.

..., XXXI, 6, 1-2.

“...Seurides ve Colias, kışı bu çevrede, Hadrianopolis’te geçirmişlerdi...”
Bkz. Böl. VI, s. 397.

..., XXXI, 11, 2-3

“...Kısa sürede Hadrianopolis’e vardığında, ona şehrin kapılarını kapattılar ve girmesine izin vermediler...”
Bkz. Böl. VI, s. 397.

_____, XXXI, 12, 4.

“...(Valentinus) kapalı sıra halinde yürüyerek
Hadrianopolis yakınlarına ulaştı...”
Bkz. Böl. VI, s. 397.

_____, XXXI, 16, 1-2.

“...Hadrianopolis’te kalan birlikler...”
Bkz. Böl. VI, s.398.

_____, XXXI, Eksc. 17, 27.

“... Valentinus, Thracia’daki Hadrianopolis’te büyük bir
ordu topladı...”
Bkz. Böl. VI, s.398.

_____, XXXI, 18, 31.

“...Licinius’un kendisi, güçlü bir orduyla
Hadrianopolis’te dik bir dağın yamacında kamp
kurmuştu...”
Bkz. Böl. VI, s. 398.

M. S. V. - VI. Y.Y.

ZOSIMOS, *Historia Nova*, II, 22, 2-4.

“...Licinius’un ordu karargahı Thracia’daki
Adrianopolis’teydi...”
Bkz. Böl. VI, s. 401.

10- KARDIA

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, VI, 36.

“...Kardia ve Paktya arasına duvar çekmekle...”
Bkz. Böl.I, C, s. 36.

_____, VI, 41.

“...Kardia’ dan yola çıktığı için...”
Bkz. Böl. III, s. 253.

_____, VII, 58.

“...Kardia kentini soluna alarak...”
Bkz. Böl. IV, s.268.

_____, IX, 115.

“...Kardia kentinden gelip...”
Bkz. Böl. IV, 271.

KSENOPHON, *Hellenika*, I, 1. 11.

“...gece Kardialı’ya geçerek felaketten kurtuldular...”
Bkz. Böl. IV, s.293.

DEMOSTHENES, *Orationes*, IX, 16.

“...Kardialı’ya yardım ettiğinizi kabul ettiği...”
Bkz. Böl. IV, s.301.

M. Ö. I. - M. S. I.Y.Y.

STRABON, *Geographika*, VII, 331, fragmenta 51.

“...Melas Körfezi’ndeki Kardialı, Khersonesos
şehirlerinin içerisinde en büyüğüdür...”

_____, fragmenta 53 (54).

“...Melas Körfezi’ne yakın Kardialı...”
Bkz. Böl. II, A, s. 76.

M. S. I. Y. Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 11, 48.

“...Melas körfezinde Kardia...”
Bkz. Böl. II, A, s. 67.

_____, IV, 11, 49.

“...ve yukarıda anılan Kardia bulunur...”
Bkz. Böl. II, A, s. 67.

FRONTINUS, *Strategematon*, IV, 7, 34.

“Kardia’dan Eumenes...”
Bkz. Böl. VII, B, s.440.

M. S. II. - III. Y.Y.

ATHENAEUS, *Deipnosophistae*, VIII, 351 f.

“...Kardia’daki banyo sorumlusu (hamamcı) acımsı tuzlu bir sudan ve kötü tozdan sabun hazırladığından deniz ve kara tarafından kuşatıldığını söyledi...”

11- KHERSONESOS

M. Ö. VI. - V. Y.Y.

HEKATAİOS, *FGrH*, I, F 150.

“ Thrakia Khersonesos’unda bulunan Pallene kenti Mkyberna. Hekatois onu Avrupa (kenleri arasında) sayar.”

_____, *FGrH*, I, F 163.

“ Khersonesos’un aşağısındaki Knidos kenti Thrakia Khersonesos’un ikinci kentidir. Hekatois onu Avrupa (kenleri arasında) sayar.”

M. Ö. V. - IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, IV, 12.

“...Besbelli Kimmerler Skythler’den kaçarlarken Asya’dan geçmişler ve Khersonesos’ta, içinde bugün Sinoplu Yunan kolonlarının oturdukları, kentleri kurmuşlardır...”

_____, IV, 99,

“...Taurika Khersonesos’u, ya da kayalık
Khersonesos’u denilen yarımada kadar uzanır...”
Bkz. Böl. II, A, s. 56.

_____, IV, 137.

“ İonialılar, aralarında konuştuılar. Khersonesos
kıyılarında yaşayanların tyranı olan Atinalı general
Miltiades, Skythler’in dediklerini yapıp İonia’yı
özgürlüğüne kavuşturmak görüşünü savundu ...”

_____, IV, 143.

“...Khersonesos’ta Sestos’a geldi...”
Bkz. Böl. IV, s.264.

_____, VI, 33.

“...Avrupa kıyılarında Khersonesos...”
Bkz. Böl. IV, s.265.

_____, VI, 34.

“...Khersonesos,Thrak uluslarından Dolonkların...”
Bkz. Böl. I, C, s.35

_____, VI, 36.

“...Khersonesos kıstağını kesmek...”
Bkz. Böl. I, C, s. 36.

_____, VI, 37.

“...Khersonesos’u Apsinthler’in saldırılarından...”
Bkz. Böl. I, A, s. 31.

_____, VI, 38.

“... Miltiades ölünce Khersonesos ulusları onun adına da kent kurucularına yapıldığı gibi kurban adama günleri ayırdılar; şerefine jimnastik gösterileri, at yarışları tertiplədiler, bu yarışlara Lampsakoslular’ın katılmalarını yasak ettiler. Bu kentle yeniden savaşa tutuştular ...”

_____, VI, 39.

“... Peisistratidler, Kimon’un oğlu ve ölen Stesagoras’ın kardeşi olan Miltiades’i bir trireme bindirip, iktidarı almak üzere Khersonesos’a yolladılar...”
Bkz. Böl. III, s. 253.

_____, VI, 40.

“...Khersonesos’a geldiği zaman...”
Bkz. Böl. IV, s. 266.

_____, VI, 41.

“...Khersonesos boyunca inerken Fenike donanmasının üzerine düştü ...”
Bkz. Böl. III, s.253.

_____, VI, 103.

“ ... Khersonesos’da koloni kurmuş olan amcası gibi Miltiades adını taşıyordu.”
Bkz. Böl. III, s. 254.

_____, VI, 104.

“ İki kez ölümden kurtulduktan sonra Khersonesos’dan gelip Atina’da general olan işte bu Miltiades’tir...”
Bkz. Böl. III, s. 254.

_____, VI, 140.

“...Hellespontos Khersonesos’u Atinalılar’ın eline...”
Bkz. Böl. III, s. 254.

_____, VII, 22.

“ ... Khersonesos’daki Eleiu’da demir üzerinde gemiler bulunuyordu, bu bağlantı limanında her ulustan birçok insan toplanmıştı, gemiler bunları ekipler halinde getiriyor, nöbetleşe ve kamçı altında, kazı işlerinde çalıştırıyorlardı ... (Kserkses’in hazırlıkları) ”

_____, VII, 33.

“...Hellespontos Khersonesos’unda...”
Bkz. Böl. IV, s. 267.

_____, VII, 58.

“...Khersonesos’a ileliyordu...”
Bkz. Böl. IV, s. 268.

_____, VIII, 130.

“...Khersonesos’da kralı ve kara ordusunu alıp...”
Bkz, Böl. IV, s.269.

_____, IX, 114.

“... Atinalılar Abydos’tan kalkıp Khersonesos’u
geçtiler ve Sestos’u abluka altına aldılar.”

_____, IX, 116.

“...Khersonesos’daki Elaius’da...”
Bkz. Böl. IV, s. 270

_____, IX, 118.

“...Sabah olunca Khersonesoslular...”
Bkz. Böl. IV, s. 270

_____, IX, 120.

“Khersonesos’da anlatılır...”
Bkz. Böl. VII, A, 6, s.419.

ISOKRATES, *Panegyrikos*, VIII, 22.

“...Sanmayın ki, Kersobleptes Khersonesos yüzünden savaş çıkarır...”
Bkz. Böl. IV, s.274.

THUKYDIDES, *Peloponnesos Savaşı*, I, 11. 1.

“ ... Gerçekten, Yunanlılar yiyecek kıtlığı yüzünden pek büyük olmayan ve ancak çarpışırken bakımını sağlayabilecekleri birlikleri kapsayan bir ordu götürmüşlerdi; buna karşın, oraya varınca zaferi kazandılar. Kazandıkları besbellî; öyle olmasa, ordugahlarını bir metrisle savunamazlardı; görünüşe bakılırsa tüm güçlerini kullanmamışlar, yiyecekleri olmadığından Khersonesos’ta tarımla uğraşmış, eşkiyalık yapmışlardır ...”

_____, VIII, 62.

“...Khersonesos şehri Sestos’a geçti...”
Bkz. Böl. II, C, 2, s.100.

_____, VIII, 99.

“...Khersonesos’un bir kısmında akınlar yapmıştı...”
Bkz. Böl. II, C, 2, s. 101.

_____, VIII, 102.

“...gizlice Khersonesos’a doğru çekildiler...”
Bkz. Böl. IV, s. 279.

_____, VIII, 106.

“...hattını Khersonesos boyunca...”
Bkz. Böl. IV, s. 280.

KSENOFON, *Anabasis*, I, 1. 9.

“...Khersonesos’ta toplanmaktaydı...”
Bkz. Böl. IV, s. 280.

_____, I, 3. 4.

“...Khersonesos’tan kovarak cezalandırdım...”
Bkz. Böl. IV, s.280.

_____, II, 6. 2.

“...Khersonesos’un... yukarısındaki Thraklar’la...”
Bkz. Böl. IV, s.282.

_____, V, 6. 25.

“Pontos’tan çıkınca güzel ve zengin bir bölge olan
Khersonesos’a rastlayacaklarını söyledi...”
Bkz. Böl. IV, s 282.

_____ , VII, 1. 13.

“ ... Alıp Khersonesos’a gidin; orada, Kynikos size ücret verecek.”
Bkz. Böl. IV, s.285.

_____ , VII, 2. 2.

“...Khersonesos’a götürmek istiyordu ...”
Bkz. Böl. IV, s.286. .

_____ , VII, 2. 15.

“ ...yiyecek de bulamayacağı Khersonesos’a yönelmek de istemiyordu.”
Bkz. Böl. IV, s.286.

_____ , VII, 3. 3.

“ ... Aristarkhos, Kutsal Dağdan (Hieron Oros) zorla geçerek Khersonesos’a gitmemizi istiyor...”
Bkz. Böl. IV, s.288.

_____ , VII, 6. 14.

“ Bir yandan Aristarkhos’un Khersonesos’a gitmemizi öte yandan Seuthes’in kendisiyle sefere çıkmamızı istediklerini işitmediniz mi ? Hep bir ağızdan Seuthes’le gitmek gerektiğini söyleyip hep birlikte onaylamadınız mı bunu ?...”

KSENOPHON, *Hellenika*, I, 3. 8.

“...Alkibiades, Hellespontos’a ve Khersonesos’a para toplamaya gitti...”
Bkz. Böl. IV, s.294.

_____, I, 3. 10.

“...silahlı tüm grubuyla Khersonesos’tan ... Byzantion’a geldi...”
Bkz. Böl. IV, s.294.

_____, II, 1. 20-21.

“...180 gemi ile Khersonesos’taki Elaius’a demirlediler...”
Bkz. Böl. IV, s. 295.

_____, III, 2. 8.

“...Khersonesos’ta tarım yapamıyorlarmış...”
Bkz. Böl. IV, s.296.

_____, III, 2. 9-10.

“...Seuthes’in misafirhane kabulüyle Khersonesos’a vardı...”
Bkz. Böl. IV, s.296.

_____, IV, 8, 5.

“...Khersonesos'ta faaliyete geçmelerine minnet duyanları...”
Bkz. böl. IV, s.299.

_____, IV, 8, 35.

“ Khersonesos'a vardıktan sonra...”
Bkz. Böl. IV, s.300.

DEMOSTHENES, *Orationes*, VI, 32-33.

“(Eğer Philippus geçitten geçerse)...Chersonesus'un bir başından öbür başına bir hendek kazdırır (maliyeti kendine ait olmak üzere)...”

_____, VII, 39.

“ Chersonesus'a gelince, size gönderdiği raporun şartlarını incelemek ve bu konuda ne yaptığını bilmek önemlidir.”

_____, IX, 16.

“...Chersonesus'a paralı asker gönderdiğinizde...”
Bkz. Böl. IV, s. 301.

_____, XII, 16.

“Ortak düşmanlığımız o kadar şiddetli bir hal aldı ki, filomu Hellespontus’a taşımak istediğimde, Chersonesus’dan geçerken filoma eşlik etmeye mecbur kaldım...”
Bkz. Böl. V, s.318.

M. Ö. II. Y. Y.

POLYBIOS, *Historiai*, XVIII, 51.

“...Khersonesos ve Thrakia’daki şehirlerin...”
Bkz. Böl. V, s.321.

_____, XXI, 15.

“...Khersonesos’a geçit üzerinde Bey iken...”
Bkz. Böl. V, s. 322.

_____, XXI, 48.

“...Avrupa’daki Khersonesos...”
Bkz. Böl. V, s. 323.

_____, XXXIV, 7.

“... Polybios ilk ikisi için (deniz geçitleri) aynı şeyleri söylemektedir. Onda (Polybios’ta) üçüncüsü Kap

Malea ve Sunion'da biten yarım adadır. Bu yarım adada tüm Yunanistan, İlyria ve Thrakia'nın bazı bölümleri bulunmaktadır. Dördüncüsü, Thraklar tarafından iskan edilen Sestos ve Abydos arasındaki boğaza kadar olan Thrakia Khersonesos'udur. Beşincisi ise Kimmeria Bosporos'unda ve Maetis'in ağzındakidir.”

M. Ö. I. Y. Y.

CICERO, *Ad Atticum*, VI, 1, 19.

“ Philotimus ve 580.000 sesterin ödenmesi meselesi için Philotimus alacağı için 1 Ocak'ta Chersonesus'a gitti; fakat ben ondan şimdiye kadar hiçbir şey (mektup) almadım...”

M. Ö. I. Y. Y. - M. S. I. Y. Y.

STRABON, *Geographika*, VII, 331, fragmenta 52 (53).

Thrakia Khersonesos'unu üç deniz çevreler : kuzeyde Propontis, doğuda Hellespontos ve güneyde Melas Körfezi...”

_____ , fragmenta 53 (54).

“ Khersonesos'taki Isthmus'ta üç şehir vardır : Melas Körfezi'ne yakın Kardia, Propontis'e yakın Paktye, ve ortada Lysimakheia...”

_____ , XIII, 18.

“... Khersonesos'un karşı kıyısında küçük bir kasaba olan Kallipolis vardır...”
Bkz. Böl. II, E, 7, s. 170.

_____ , XIII, 22.

“...Köprünün kurulduğu yerde Avrupa en dar çıkıntısını oluşturur ve şeklinden ötürü Khersonesos olarak adlandırılmıştır...”
Bkz. Böl. II, A, s. 63.

_____ , XIII, 28.

“...bunun karşısında, Khersonesos'da Hekabe'nin mezarı olduğu söylenen Kynos-Sema yer alır...”

_____ , XIII, 31.

“... Sigeonlular burnu karşısında, Khersonesos'ta, her ikisinden de Thrakia'yı anlattığımda sözünü ettiğim Eleussa (limanı) ve Protesilaos'un tapınağı vardır.”

_____, XIV, 1, 6.

“...Hellespontos yanındaki Khersonesos’da
Limnai’i...”
Bkz. Böl. III, s. 256.

TITUS LIVIUS, *Ab Urbe Condita*, XXXI, 16, 4-6.

“...Chersonesus’a ilerledi...”
Bkz. Böl. V, s. 327.

_____, XXXIII, 38, 8.

“...Kara ordusunu Chersonesus’taki Madytus’a
gönderdi...”
Bkz. Böl. V, s. 330.

_____, XXXIII, 40.

“...Lysimachos’a ait olan Chersonesus...”
Bkz. Böl. V, s. 330.

_____, XXXVI, 41, 6-7.

“...gemileriyle Chersonesus’a doğru yola çıktı...”
Bkz. Böl. V, s. 331.

_____, XXXIV, 58, 4-5.

“...Antiochus’un Thracia kentlerinden ve
Chersonesus’tan kovulduğu...”
Bkz. Böl. V, s. 331.

_____, XXXVII, 33.

“...Chersonesus’tan geçerek...”
Bkz. Böl. V, s. 336.

_____, XXXVII, 36.

“...(Scipio:) Bizim Chersonesus’a girmememiz için
Lysimachia’yı elinizde tutmalıydınız...”
Bkz. Böl. V, s. 336.

_____, XXXVIII, 16.

“...tüm Chersonesus’u işgal ettiler...”
Bkz. Böl. V, s. 337.

_____, XXXVIII, 39.

“...Avrupa’daki Chersonesus ile Lysimachia...”
Bkz. Böl. V, s. 337.

_____, XXXVIII, 40.

“...(Manlius) seferinde Chersonesus’u geçerken, ancak masalarda rastlanan bir ganimetle yüklüdü...”
Bkz. Böl. V, s. 337.

_____, XXXIX, 27.

“...Ayrıca kendisine bir yönergeyle Chersonesus ve Lysimacheia ve hatta tartışmasız Maronea ve Aenus’u veren on Delege’nin geçici kararına sahiptir...”
Bkz. Böl. V, s. 338.

M. S. I. Y. Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 42.

“...öne çıkan Cherronesus’u kapattığından...”
Bkz. Böl. II, A, s. 66.

_____, IV, 46.

“...Cherronessos’a kadar 125 mildir...”
Bkz. Böl. II, A, s. 66.

_____, IV, 11, 47.

“...Hatta Cherronessos’daki Lysimacheia da terkedilmiştir.”
Bkz. Böl. II, A, s. 67

_____, XXXVIII, 40.

“...(Manlius) seferinde Chersonesus’u geçerken, ancak masalarda rastlanan bir ganimetle yüklüdü...”
Bkz. Böl. V, s. 337.

_____, XXXIX, 27.

“...Ayrıca kendisine bir yönergeyle Chersonesus ve Lysimacheia ve hatta tartışmasız Maronea ve Aenus’u veren on Delege’nin geçici kararına sahiptir...”
Bkz. Böl. V, s. 338.

M. S. I. Y. Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 42.

“...öne çıkan Cherronesus’u kapattığından...”
Bkz. Böl. II, A, s. 66.

_____, IV, 46.

“...Cherronessos’a kadar 125 mildir...”
Bkz. Böl. II, A, s. 66.

_____, IV, 11, 47.

“...Hatta Cherronessos’daki Lysimacheia da terkedilmiştir.”
Bkz. Böl. II, A, s. 67

_____, IV, 11, 49.

“Cherronessos, Propontis’te Tristasis, Krithotes ve Aigos Nehrin’deki Kıssa kentini kapsamaktadır...”
Bkz. Böl. II, A, s. 67.

_____, IV, 72-74.

“...Cherronessos ve Samothrake arasında...”
Bkz. Böl. II, A, s.69.

_____, V, 32.

“...Cherronessos’a kadar ise 88 mil vardır...”
Bkz. Böl. II, A, s. 69.

FRONTINUS, *Strategematon*, I, 4, 13a.

“...Khersonesos’u işgal edemedi...”
Bkz. Böl. IV, s. 305.

_____, II, 5.

“ Atinalı Iphikrates, Khersonesos’tayken...”
Bkz. Böl. IV, s. 305.

PLUTARKHOS, *Bioi, Paralleloï*, (Perikles) III, 9, 5.

“...kolonist olarak Khersonesos’a...”
Bkz. Böl. IV, s.307.

_____ (Phokion), VIII, 14, 2.

“...Khersonesos ve Perinthos şehirlerini...”
Bkz. Böl. IV, s.308.

_____ (Lysandros), IV, 9, 4-5.

“...Khersonesos'taki Eleus limanına...”
Bkz. Böl. IV, s. 309.

_____ (Lysandros), IV, 10, 4.

“...Khersonesos'taki sarayında yaşayan
Alkibiades...”
Bkz. Böl. IV, s. 309.

_____ (Lucullus), II, 4, 1.

“...Khersonesos'ta birleşti...”
Bkz. Böl. V, s. 350.

M. S. II. Y. Y.

LUKIANOS, *Dialogi Marini*, IX, 2.

“ (Poseidon:) Olamaz, Amphitrite. Burada kumlar
altında yatması doğru değildir. Ya dediğim gibi Troia
ülkesine götürürler, ya da Khersonesos'a...”

APPIANOS, *Romaike Historike*, (Syria), 1, 3.

“(Antiokhos) sonra Avrupa’ya geçti, Thrakia’yı yendi ve karşı koyanları zorladı, Khersonesos’u tahkim etti...”

Bkz. Böl. V, s. 366.

_____, (Syria), 21, 98-99.

“(Antiokhos) Khersonesos’u yeniden tahkim etmek için karşıya geçti...”

Bkz. Böl. V, s. 367.

_____, (Syria), 28, 137.

“...Antiokhos bunu duymadan Khersonesos’un ve Lysimakheia’nın tahkimatı ile ilgilendi Philippos...”

Bkz. Böl. V, s. 367.

_____, (Syria), 28, 139-140.

“...Khersonesos’a yağmış olduğu tahılı, silahları, paraları ve savaş makinalarını yakmadan kaçtı...”

Bkz. Böl. V, s. 367.

_____, (Syria), 37, 190.

“...(Antiokhos) Khersonesos ve Lysimakheia şehrini...”

Bkz. Böl. V, s. 368.

_____, (Syria), 38, 194.

“...Thrakia’yı zaptetmiş, Khersonesos’u işgal ederek
Lysimakheia’yı yeniden kurmuştu...”
Bkz. Böl. V, s. 368.

_____, (Syria), 43, 227.

“...Antiokhos’un Khersonesos’u boşaltırmasının ne
kadar büyük bir hata olduğunu ortaya koydu.”
Bkz. Böl. V, s. 369.

_____, (Mithridates), 43.

“...Khersonesos’un büyük bir bölümünü zaptetti...”
Bkz. Böl. V, s. 364.

M. S. II. - III. Y. Y.

CASSIUS DIO, *Historia Romana*, 54, 29. 5.

“...Hellespontus’taki Chersonesus...”
Bkz. Böl. V, s. 380.

_____, 54, 34. 5.

“...Rakibini takip ederken Chersonesus’a girdi ve
burasını korkunç biçimde tahrip etti.”
Bkz. Böl. V, s. 380.

M. S. III. Y. Y.

DIOGENES LAERTIUS, *De Clarorum Philosophorum Vitis*, I, 47.

“ (Solon) Atinalılar’ı Thrakia Khersonesos’unu da ellerine geçirmeleri için ikna etti...”

MARCUS IUNIUS IUSTINUS, *Historiae*, (Pompeius Trogus), XVII, 1.

“ Nerdeyse bu zamanda Hellespontus ve Chersonesus’ta bir deprem oldu...”
Bkz. Böl. II, C, 2, s.130.

M. S. IV. Y. Y.

AMMIANUS MARCELLINUS, *Rerum Gestarum Libri*, XXII, 8, 7-8.

“...Anaksagoras’ın taş yağmuru mucizesini gösterdiği Chersonesus...”
Bkz. Böl. II, A, s. 72.

M. S. V. - VI. Y. Y.

ZOSIMOS, *Historia Nova*, V, 19, 7.

“...Thracia’yı terketmeye, acilen Chersonesus’a geri dönüp oradan da Hellespontus üzerinden Asya’ya dönmeye karar verdi.”
Bkz. Böl. VI, s. 404.

_____, V, 21, 1.

“Gainas, Chersonesus’un girişinde, yüksek surlar yüzünden zorlandı ve Thrakia kıyıları boyunca Barbarları yerleştirdi...”

_____, V, 21, 2.

“...Chersonesus’un ormanlarından odun kestirdi...”
Bkz. Böl. VI, s. 404.

_____, V, 21, 4.

“...Chersonesus bölgesine geri döndü...”
Bkz. Böl. VI, s. 404.

M. S. VI. Y. Y.

PROCOPIUS, *Anekdotas*, XVIII, 20.

“...Hellas'a ve Chersonesus'a...”
Bkz. Böl. VI, s. 405.

12- KYPSELA

M. Ö. II. Y.Y.

POLYBIOS, *Historiai*, XXXIV, 12. (Strabon VII, 7. 4.)

“..Kypsela ve Hebros nehrine kadar...”
Bkz. Böl. II, B, s. 76.

_____, XXXIV, 12. (Strabon epitome VII, 57.)

“...Kypsela’ dan Byzantion’a Kyanei kayalıklarına kadar...”
Bkz. Böl. II, D, 3, s. 141

M. Ö. I. Y. Y. - M. S. I. Y.Y.

TITUS LIVIUS, *Ab Urbe Condita*, XXXI, 16, 4-6.

“...Sonra sırasıyla Cypsela, Doriscus ve Serrheum’u
elle geçirdi...”
Bkz.Böl. V, s.327.

XXXVIII, 40.

“...buradan Cypsela’ya ulaştı...”
Bkz. Böl. V, s. 337.

STRABON, *Geographika*, VII, 331, fragmenta 48.

“...Kypsela’ya 120 stadia uzaklıktaki Hebros’a
varılır...”
Bkz. Böl. II, A, s. 45.

M. S. I. Y. Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 42.

“...Cypsela...”
Bkz. Böl. II, A, s. 66.

M. S. II. Y. Y.

APPIANOS, *Romaike Historia*, (*Mithridates*), 226.

“ Bu sözlerinden sonra (Sulla) Thrakia’dan geçerek
Kypsela’ya girdi, bundan önce de Lucullus’u Abydos’a
gönderdi....”

13- LYSIMAKHEIA

M. Ö. II. Y. Y.

POLYBIOS, *Historiai*, V, 34.

“ ... Hellespontos’a kadar olan tüm sahillerine ve Lysimakheia’nın civarına sahiptiler...”
Bkz.Böl. V, s. 319.

_____, XV, 23.

“ ... önce Lysimakheia kentini, sonra Khalkedon’u Aetolialılar’ın elinden alarak kendisine kazandırdı...”
Bkz.Böl. V, s. 320.

_____, XVIII, 3.

“ ... Lysimakheia’yı kendine aldı...”
Bkz.Böl. V, s.320-321.

_____, XVIII, 50.

“ Aynı zamanda Onlar komisyonundan Bargylialı P. Lentulus, L. Terentius ve Thasos’tan P. Villius geldiler. Gelişleri derhal krala bildirildi, ve tümü birkaç gün içerisinde Lysimakheia’da toplandılar ...”

_____, XVIII, 51.

“...Lysimakheia sakinlerini tekrar döndürüp...”
Bkz. Böl. V, s.321.

_____, XXI, 48.

“...Lysimakheia, komşu bölgelere ve...”
Bkz. Böl. V, s. 323.

_____, XXX, 14.

“ ... O (L. Anicius) Yunanistan’dan en ünlü sanatçıları getirtti, Circus’ta büyük bir sahne yaptırdı ve ilk önce tüm flütçüleri bir kerede sahneye çıkardı. Bunlar Boiotia’dan Theodoros, Theopompos (metinde boşluk) ve Lysimakheia’dan Hermippos idi.”

M. Ö. I. Y. Y. - M. S. I. Y. Y.

TITUS LIVIUS, *Ab Urbe Condita*, XXXII, 33, 15.

“...Lysimachia’yı Aetolialı Praetor’u ve askeri kuvvetlerini şehirden kovarak zaptetti.”
Bkz. Böl. V, s. 328.

_____, XXXII, 34, 6.

“...(Philippus:) Lysimachia’yı da Thraklar’dan kurtardım...”
Bkz. Böl. V, s. 328.

_____, XXXIII, 38, 8.

“...Buradan deniz ve kara ordusuyla Lysimachia’ya geçti. Ancak burasını birkaç yıl önce Thraklar soyduktan sonra yaktıkları için çok tahrip olmuş olarak buldu...”
Bkz. Böl. V, s. 329.

_____, XXXIII, 39.

“...Lysimachia’ya giderken...”
Bkz. Böl. V, s. 329.

_____, XXXIII, 40, 4-6.

“...Thraklar tarafından yıkılmış Lysimachia kentini yeniden kuracak...”
Bkz. Böl. V, s. 330.

_____, XXXIV, 57, 4.

“...Lysimachia’daki Kralın yanındaydı.”
Bkz. Böl. V, s. 331.

_____, XXXIV, 58, 4-5.

“...zaman zaman Lysimachia gibi bereketsiz yerler...”
Bkz. Böl. V, s. 331.

_____, XXXV, 15, 1-5.

“...Lysimachia’yı, Seleucus’a, oturması için vermesine rağmen...”
Bkz. Böl. V, s. 332.

_____, XXXVI, 7, 15.

“ Oğlun Seleucus, Lysimachia’da bulunuyor...”
Bkz. Böl. V, s. 334.

_____, XXXVI, 33, 6-7.

“...Lysimachia’ya götürüldüler...”
Bkz. Böl. V, s. 334

_____, XXXVII, 31.

“...Lysimachialılar’ın, Romalılar’ın ilk saldırılarına dayanmaları değil tüm kışı kuşatma altında geçirmeleri sözkonusuydu...”
Bkz. Böl. V, s. 335.

_____, XXXVII, 33.

“...Lysimachia’nın kuşatmadan kurtulduğu haberi geldi...”

Bkz. Böl. V, s. 336.

_____, XXXVII, 35.

“...Kral bu şehirlerden Lysimachia’yı çoktan boşaltmıştı...”

Bkz. Böl. V, s. 336.

_____, XXXVII, 36.

“...(Scipio:) Bizim Chersonesus’a girmememiz için Lysimachia’yı elinizde tutmalıydınız...”

Bkz. Böl. V, s. 336.

_____, XXXVIII, 16.

“...Lysimachia’yı hile ile elde ettiler...”

Bkz. Böl. V, s. 337.

_____, XXXVIII, 39.

“...Avrupa’daki Chersonesus ile Lysimachia...”

Bkz. Böl. V, s. 337.

_____, XXXVIII, 40.

“...Lysimachia’da kamp kurdu...”
Bkz. Böl. V, s. 337.

_____, XXXIX, 27.

“...Ayrıca kendisine bir yönergeyle Chersonesus ve Lysimacheia ve hatta tartışmasız Maronea ve Aenus’u veren on Delege’nin geçici kararına sahiptir...”
Bkz. Böl. V, s. 339.

STRABON, *Geographika*, VII, 331, fragmenta 51.

“...kurucusu olan Kral’ın adını taşıyan Lysimakheia şehri, şimdi Isthmos’un ortasında bulunur; diğer tarafında bir şehir daha vardır, Melas Körfezi’ndeki Kardia, Khersonesos şehirlerinin içerisinde en büyüğüdür...”

_____, fragmenta 53 (54).

“ Khersonesos’taki Isthmus’ta üç şehir vardır : Melas Körfezi’ne yakın Kardia, Propontis’e yakın Paktye, ve ortada Lysimakheia...”

M. S. I. Y.Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 11, 47.

“...Hatta Cherronessos'daki Lysimacheia da terkedilmiştir.”

Bkz. Böl. II, A, s. 67.

_____, IV, 11, 48.

“...**Uzun Duvar**'dan 5 mil uzaklıktaki Lysimacheia ile birleştiler.”

Bkz. Böl. II, A, s. 667.

M. S. I. - II. Y.Y.

LUCIUS ANNAEUS FLORUS, *Epitoma De Tito Livio*, I, 24, 7.

“...Thracia kıyılarında bulunan Lysimachia isimli Avrupa şehrini geri istemekteydi.”

Bkz. Böl. V, s. 357.

M. S. II. Y. Y.

APPIANOS, *Romaike Historia*, (Syria), 1, 3.

“ (Antiokhos) sonra Avrupa’ya geçti, Thrakia’yı yendi ve karşı koyanları zorladı, Khersonesos’u tahkim etti ve Lysimakheia’yı yeniden kurdu ...”
Bkz. Böl. V, s. 366.

_____, (Syria), 21, 98-99.

“...Lysimakheia ise savaşın merkezi antrepo yeri oldu...”
Bkz. Böl. V, s. 367.

_____, (Syria), 28, 137.

“...Antiokhos bunu duymadan Khersonesos’un ve Lysimakheia’nın tahkimatı ile ilgilendi Philippos...”
Bkz. Böl. V, s. 368.

_____, (Syria), 28, 139-140.

“...Kadınlarıyla ve çocuklarıyla ağlaşarak kaçan Lysimakheialılar’la ise hiç ilgilenmedi...”
Bkz. Böl. V, s. 368.

_____, (Syria), 37, 190.

“...(Antiokhos) Khersonesos ve Lysimakheia şehrini...”
Bkz. Böl. V, s. 368.

_____, (Syria), 38, 194.

“...Thrakia’yı zaptetmiş, Khersonesos’u işgal ederek
Lysimakheia’yı yeniden kurmuştu...”
Bkz. Böl. V, s. 369.

_____, (Syria), 63, 331.

“...Lysimakheia Avrupa’dadır...”
Bkz. Böl. V, s. 370.

M. S. II. - III. Y. Y.

CASSIUS DIO, *Historia Romana*, 19, (Zonoras 9. 20).

“...Seleukos’u Lysimachia’dan geri döndürmeyi
gerekli gördü...”
Bkz. Böl. V, s. 376.

_____, Fragmente 19.

“...inba edilmiş olan Lysimachia şehrinin yeniden
iskan edilmesine yardım etti...”
Bkz. Böl. V, s. 376.

M. S. III. Y. Y.

DIOGENES LAERTIUS, *De Clarorum Philosophorum Vitis*, II, 141.

“ Antigonos’un barbarları, Lysimacheia’da yenmesi
üzerine...”

Bkz. Böl. V, s. 381.

MARCUS IUNIUS IUSTINUS, *Historiae*, (Pompeius Trogus), XVII, 1.

“...ancak en çok 22 yıl önce Lysimachos tarafından
kurulan Lysimacheia zarar gördü...”

Bkz. Böl. II, C, 2, s.130.

M. S. IV. Y. Y.

AMMIANUS MARCELLINUS, *Rerum Gestarum Libri*, XXII, 8, 4-6.

“...Lysimachia...”

Bkz. Böl. II, A, s. 73.

14- MADYTOS

M. Ö. VI. - V. Y.Y.

HEKATAIOS, *FGrH*, I, F 165.

“ Hellespontos kenti Madytos. Hekataios (onu) ve diğçerlerini Avrupa (kentleri arasında) sayar.”

M. Ö. V.-IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, IX, 120.

“...Madytos kentinin üzerindeki tepeye ...”
Bkz. Böl. VII, A, 6, s. 420.

KSENOFON, *Hellenika*, I, 1, 3.

“...Atinalılar bir netice elde edemeden, asıl kuvvetlerinin demirli bulunduğı Madytos’a çekildiler.”
Bkz. Böl. IV, s. 294.

M. Ö. I. - M. S. I. Y. Y.

TITUS LIVIUS, *Ab Urbe Condita*, XXXI, 16, 4-6.

“...Callipolis ve Madytus da başka küçük yerlerin
yanısıra teslim oldular...”

Bkz. Böl. V, s. 327.

_____, XXXIII, 38, 8.

“...Kara ordusunu Chersonesus'taki Madytus'a
gönderdi...”

Bkz. Böl. V, s. 329.

M. S. VI. Y. Y.

STEPHANUS BYZANTINUS, FGtH I, 165.

“ Hellespontos kenti Madytos.”

15-MELENTIADA

M. S. IV. Y. Y.

AMMIANUS MARCELLINUS, *Rerum Gestarum Libri*, XXX, 11, 1.

“...Melentiada’ya gitti.”
Bkz. Böl. VI, s.397.

16- PERINTHOS

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, IV, 90.

“...Perinthos yakınındaki Heraion...”
Bkz. Böl. II, D, 6, s. 153.

_____, V, 1.

“ ... Strymon kıyılarından olan bu Paionialılar, Perinthoslular üzerine yürüyerek onların karşısında savaş düzenine geçtikleri zaman, eğer Perinthoslular onları adlarıyla çağırıp meydan okurlarsa o zaman savaşmak üzere bir orakl'den emir almışlardı, eğer adlarını çağırmazlarsa, savaşa kesin olarak girmemeliydiler. Bunun üzerine Paionialılar şöyle yaptılar: Perinthoslular, onlara karşı, kentlerinin dışında safa girmişlerdi; meydan okuma üzerine görülmedik üçlü bir savaş oldu : Bir adama karşı bir adam, bir ata karşı bir at ve bir köpeğe karşılık bir köpek çıkardılar. Perinthos şampiyonları bire iki kazandılar ve Perinthoslular sevinç içinde Paian okumaya başladılar. O zaman paionialılar durumu orakl ile karşılaştırdılar ve kendi kendilerine aşağı yukarı şöyle dediler : “İşte orakl'ın dediği olmak üzere; şimdi sıra bize geldi.” Ve tam Paian'ın orta yerinde Perinthoslular'a yüklendiler, büyük farkla kazandılar, pek az kişi ellerinden kurtulabildi.”

_____, V, 2.

“...Perinthoslular’a baş eğdirdikten sonra ...”
Bkz. Böl. IV, s. 264.

_____, VI, 33.

“... Perinthos gibi Thrak kaleleri ...”
Bkz. Böl. IV, s. 266.

_____, VII, 25.

“...Perinthoslular’ın Tyrodiza kentine...”
Bkz. Böl. IV, s. 267.

KSENOFON, *Hellenika*, I, 1. 20-21.

“...Oradan Perinthos ve Selymbria’ya yollandı...”
Bkz. Böl. IV, s. 293.

KSENOFON, *Anabasis*, II, 6. 2.

“...Khersonesos’un ve Perinthos’un yukarısındaki
Thraklar’la savaşmak için denize açıldı.”
Bkz. Böl. IV, s.282.

_____, VII, 2. 8.

“...Perinthos’a kadar kıyı kıyı ilerleyerek...”
Bkz. Böl. IV, s. 286.

_____, VII, 2. 11.

“ Yunanlılar Perinthos’a varınca, Neon birliklerden ayrılıp sekiz yüz kadar askerle ayrı ordugah kurdu. Ordunun geri kalan kısmı bölünmeyip Perinthos’un surları dibinde konakladı.”

_____, VII, 2. 28.

“...Perinthos’a varınca ...”
Bkz. Böl. II, E, 19, s.227.

_____, VII, 4. 21.

“Herakleides’i Perinthos’a ganimeti satmaya gönderdi...”
Bkz. Böl. I, G, s. 49.

_____, VII, 6. 24.

“ Sizi Seuthes’e götürdüğüm zaman ne büyük sıkıntıdan kurtardığımı hatırlayın; Perinthos’a yaklaşmak istediğinizde, Lakedamonialı Aristarkhos şehrin kapılarını kapattırarak girmemize engel olmuyor muydu ...”

DEMOSTHENES, *Orationes*, XI, 1-4.

“...Perinthoslular ve müttefikleriyle beraber Byzantiumlular...”

M. Ö. II. Y. Y.

POLYBIOS, *Historia*, XVIII, 2.

“...Perinthos’un Byzantion birliğine yeniden girmesini...”
Bkz. Böl. V, s. 320.

_____, XVIII, 44.

“...Perinthos’u serbest bırakacaktı...”
Bkz. Böl. V, s. 320.

M. S. I. Y. Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 11, 47.

“...anakaraya 200 fit uzunluğunda bir berzahla bağlı
Selymbria ve Perinthos şehirleri vardır...”
Bkz. Böl. II, A, s. 67.

TACITUS, *Annales*, II, 54.

“...thrak şehirlerinden Perinthos ...”
Bkz. Böl. V, s. 350.

PLUTARKHOS, *Bioi Paralleloi*, (Aleksandros) LXX.

“...Kral Philippos’un Perinthos kuşatmasında...”
Bkz. Böl. IV, s. 307.

_____, (Phokion), VIII, 14, 2.

“...Chersonesus ve Perinthos şehirlerini...”
Bkz. Böl. IV, s. 308.

M. S. II. Y. Y.

PAUSANIAS, *Periegesis tes Hellados*, I, 29. 10.

“...Perinthos şehrini kurtaran...”
Bkz. Böl. V, s. 360.

M. S. II. - III. Y. Y.

CASSIUS DIO, *Historia Romana*, 75. (R. St. Xiphilinos 297, 5 - 299, 9).

“ Savaş patlak verince Niger, Byzantium’a ilerledi ve oradan da Perinthos’a geçti...”

75, 14. 3.

“...ve bu bölgeyi Perinthos vatandaşlarına hediye etti...”
Bkz. Böl. VI, s. 389.

ATHENAEUS, *Deipnosophistae*, IV, 131 f.

“...onun konuğu olan ben ise bir Perinthoslu'yum...”
Bkz. Böl. VII, s. 420.

M. S. IV. Y. Y.

AMMIANUS MARCELLINUS, *Rerum Gestarum Libri*, XXII, 8, 4-6.

“... vakfettiği Perinthus...”
Bkz. Böl. II, A, s. 72.

, XXVII, 4, 11-12.

“...daha sonra Heraclea olarak adlandırılan
Perinthus...”
Bkz. Böl. II, A, s. 74.

, XXXI, 16, 1-2.

“...Perinthus'un zaptedilmesine...”
Bkz. Böl. VI, s. 397.

“...Hunlar ve Alanlar’la birleşerek Perinthus’ta
bir kamp kurdular...”
Bkz. Böl. VI, s. 397.

M. S. VI. Y. Y.

PROCOPIUS, *Peri ton Polemon*, III, 12, 6.

“...bugün adı Heracleia olan Perinthos’a doğru rota
verdi...”
Bkz. Böl. VI, s. 407.

17- RHEGION

M. Ö. IV. Y. Y.

ARISTOTHELES, *Minor Works*, 835 b 15.

“...Rhegium’da kazılarak çıkarılan balıkların olduğu söyleniyor...”

Bkz. Böl. II, F, s. 108.

18- SALMYDESOS

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, IV, 93.

“...Apollonia'nın yukarıdaki Salmydessos'da...”
Bkz. Böl. IV, s. 263.

AISKHYLOS, *Persae*. 726.

“ Zamanla, denizin ön tarafında Salmydesos'un
bulunduğu, Thermodon'daki Themiscyra'ya yerleşmek
için gelecekler...”

KSENOPHON, *Anabasis*, VII, 5. 12-13.

“...Thraklar'ın ülkesini geçip Salmydessos'a vardı...”
Bkz. Böl. VII, B, s. 431.

M. Ö. III. Y. Y.

LYKOPHRON, *Aleksandria*, 186.

“... Salmydesos Denizi, bu civarda kocasını arayan kadının, Yunanlılar’ın gırtlığını kestiği yerdir...”

_____, 1286.

“Kendileri Helle denizine, gürültülü kayalıklara Salmydesos’un misafirperver olmayan dalgalarına, ve Skythialılar’a komşu idiler...”

STRABON, *Geographika*, XII, 3, 3.

“...Thynler için de, Apollonia ile Salmydessos yakınındaki kıyının Thynia olarak adlandırıldığını ileri sürerler...”

Bkz. Böl. I, G, s. 50.

19- SELYMBRIA

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, VI, 33.

“...Selymbria ve Byzantion bulunuyordu...”
Bkz. Böl. IV, s. 266.

KSENOFON, *Anabasis*, VII, 2. 28.

“ Peki, Selymbria’ya geldiğin zaman ne dedim ? Sana imkansız bir şey önerdiğimi, Perinthos’a varınca yeniden Asya’ya geçeceğinizi söyledin. (dedi Ksenophon, Seuthes’e) “

_____, VII, 5. 15.

“...Selymbria’nın yukarısında...”
Bkz. Böl. I, H, s. 290.

KSENOFON, *Hellenika*, I,1. 20-21.

“...Selymbrialılar bunu yapmadılar...”
Bkz. Böl. IV, s. 293.

I, 3. 10.

“... Alkibiades bu antlaşma esnasında Selymbria bölgesindeydi...”
Bkz. Böl. IV, s. 294.

M. Ö. II. Y.Y.

POLYBIOS, *Historiai*, XVIII, 49.

“... Antiochos Thrakia'dayken, Senato'nun gönderdiği L. Cornelius ve muhafız erleri, Antiochus ve Ptolemaios arasında barışı bildirmek için Selymbria'ya geldiler.”

M. Ö. I. Y.Y. - M. S. I. Y. Y.

TITUS LIVIUS, *Ab Urbe Condita*, XXXIII, 39.

“...Lucius Cornelius, Selymbria'ya yolculuğunda durmadı...”
Bkz. Böl. V, s. 329.

M. S. I. Y. Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 11, 47.

“...anakaraya 200 fit uzunluğunda bir berzahla bağlı
Selymbria ve Perinthos şehirleri vardır...”
Bkz. Böl. II, A, s. 67.

PLUTARKHOS, *Bioi Paralleloi*, (Alkibiades), IV, 30.

“...Selymbria’yı zaptetti...”
Bkz. Böl. IV, s. 311.

M. S. IV. Y. Y.

AMMIANUS MARCELLINUS, *Rerum Gestarum Libri*, XXII, 8, 4-6.

“...Selymbria...”
Bkz. Böl. II, A, s.72.

20- SESTOS

M. Ö. IX. - VIII. Y.Y.

HOMEROS, *Ilyada*, II, 835-839.

“Perkote’de, Praktios’ta oturanlar gelir sonra,
Sestoslular, Abydoslular, tanrısal Arisbe’nin
yurttaşları, başlarında Hyrtakes’in oğlu erlerin
başbuğu Asios var, Selleis ırmağı kıyılarından,
Arisbe’den, kocaman atlırın getirdiği Hyrtakesoğlu
Asios.”

M. Ö. V. - IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, IV, 143.

“...Khersonesos’ta Sestos’a geldi...”
Bkz. Böl. IV, s.264.

_____, VII, 33.

“...Sestos ve Madytos illeri arasında...”
Bkz. Böl. IV, s. 266.

_____, VII, 78.

“ ... Makronlar’la Mosynoikialılar ise, Hellespontos üzerindeki Sestos kentinin valisi olan Khorasmis oğlu Artayktes’in buyruğu altındaydılar.”

_____, IX, 114.

“...Sestos’u abluka altına aldılar...”
Bkz. Böl. IV, s. 271.

_____, IX, 115.

“ Sestos, bölgede kalesi en sağlam olan kentti...”
Bkz. Böl. IV, s. 271.

_____, IX, 116.

“...hazineyi Elaius’tan Sestos’a taşıtmış...”
Bkz. Böl. IV, s. 271.

_____, IX, 119,

“...Sestos’tan en son ayrılmış olan Artayktes...”
Bkz. Böl. IV, s. 273.

ISOKRATES, *Panegyrikos*, XV, 108.

“...Sestos ve Krithote’nin Hellespontos bölgesindeki...”

Bkz. Böl. IV, s. 274.

THUKYDIDES, *Peloponnesos Savaşı*, I, 89.

“...işgal altındaki Sestos’un surları önünde...”

Bkz. Böl. IV, s.274.

_____, VIII, 62.

“...Khersonesos şehri Sestos’a geçti...”

Bkz. Böl. II, C, 2, s.100.

_____, VIII, 102.

“ Sestos’ta bekleyen on sekiz Atina gemisi...”

Bkz. Böl. IV, s.279.

_____, VIII, 106.

“ Savaş şöyle başladı. Tek sıra halinde Atina gemileri, Sestos yönünde kıyıyı izlemekteydi...”

Bkz. Böl. IV, s. 280.

KSENOFON, *Hellenika*, I, 1. 7-8.

“... otuz gemi ile Sestos’a hareket ettiler...”
Bkz. Böl. IV, s. 292-293.

_____, I, 1. 11

“ Sestos’taki Atinalılar...”
Bkz. Böl. IV, s. 293.

_____, I, 1. 36.

“...diğerleri de Sestos’a kaçtılar...”
Bkz. Böl. IV, s.293.

_____, I, 2. 13.

“... (Thrasyllos) oradan sonra, ordunun geri kalan kısmına katılmak üzere Sestos’a hareket etti...”

_____, II, 1. 20-21.

“...derhal Sestos’a hareket ettiler...”
Bkz. Böl. IV, s. 295.

_____, II, 1. 25.

“...Sestos’tan getirdikleri erzaklarını...”
Bkz. Böl. IV, s.295.

_____, IV, 8, 3.

“... Sestos’a gitmesi ve orada kendisiyle buluşması...”
Bkz. Böl. IV, s.299.

_____, IV, 8, 5.

“...Hellespontos üzerinden Sestos’a geçti...”
Bkz. Böl. IV, s.299.

_____, IV, 8, 6.

“Pharnabazos, Abydos ve Sestos’u bu zihniyette
bulunca...”
Bkz. Böl. IV, s. 299.

M. Ö. II. Y.Y.

POLYBIOS, *Historiai*, IV, 50.

“...Sestos önünde demirlerken...”
Bkz. Böl.II, C, 2, s. 109.

_____, XVI, 29.

“ Abydos ve Sestos’un konumlarını ve bunların bu iki
kent için olan avantajlarını aktarmak bana anlamsız
geliyor. Çünkü uzun süre ve geniş anlamda
birbirleriyle anlaşamayan bu kentlerin topografik

özellikleriyle daha önceki bilginler uğraşmıştır. Yine de okuyucularına oluşmuş olan en önemli olayları aktarmayı gereksiz bulmuyorum. Bu kentlerin konumları hakkında şu şekilde olan bir topografik tasvir yapılabilir : Bazılarında Okeanos, diğerlerinde ise Atlantik denizi olarak anılan dıştaki denizden Herakles sütunlarındaki yoldan geçmeden bizim denize nasıl girilemezse, aynı şekilde eğer Sestos ve Abydos arasındaki boğazdan geçmeden bizim denizden Propontis'e ve Pontos'a ulaşamaz. Sanki Tykhe iki deniz yolunu birbirine koymuştur; Herakles sütunlarındaki denizin darlığı Hellepontos'tan kat kat daha fazladır. Orada 60 stadiadır. Burada ise sadece iki ...”

_____, XVIII, 2.

“...Sestos, Abydos ve tüm ticari merkezler...”
Bkz. Böl. V, s. 320.

_____, XXXIV, 7.(Strabon,II, 4.8.)

“...Sestos ve Abydos arasındaki boğaza kadar...”
Bkz. Böl. II, E, 11, s. 140.

M. Ö. I. Y.Y. - M. S. I. Y.Y.

STRABON, *Geographika*, XIII, 2.

“... Abydos ve Sestos'a kadar uzanan bölge...”
Bkz. Böl. II, A, s. 62

_____ , XIII, 6.

“...önce Sestos ve Abydos’a ve sonra Asya kıyısı boyunca Karia’ya kadar uzanabileceğini söylemişim...”

Bkz. Böl. II, A, s. 62.

_____ , XIII, 20.

“... (Homeros) Şöyle der: “Perkote ve Praktios’ta oturanlar ve Sestos, Abydos ve kutsal Arisbe’yi zapt edenler, Selleis nehrinden, Arisbe’den onun (Hyrtakos’un) iri kızıl atları tarafından getirilmiş Hyrtakos’un oğlu Asios tarafından yönetiliyordu.”

_____ , XIII, 22.

“...Sestos, Khersonesos’taki kentlerin en iyisidir...”

Bkz. Böl. II, A, s. 63.

_____ , XIII, 22.

“...Hem Sestos, hem Abydos’dan Thrakia bölgesini tanımlarken söz etmişim, Theopompos, Sestos’un küçük, fakat iyi tahkim edilmiş olduğunu ve limana iki plethra’lık çifte surla bağlandığını, bu nedenlerden ve bir de akıntıdan ötürü boğazın hakimi olduğunu söyler.”

M. S. I. Y. Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 11, 49.

“...Avrupa’da Kallipolis ve Sestos...”
Bkz. Böl.II, A, s. 67

OVIDIUS, *Heroides*, XIX, 29-30.

“ Seni (iyi olup olmadığını) sorabilmem ve sana yazabilmem için Sestos’u kimin terkettiğini ve Abydos’tan kimin geldiğini soruyorum...”

V. FLACCUS, *Argonautica*, IV, 201.

“ Ve ben ne zaman yine senin denzinde seyredeceğim?
Ve ne zaman altın... ve Sestos’un belalı sularını göreceğim ?”

PLUTARKHOS, *Bioi Paralleloi*, (Lysandros), IV, 9, 4-5.

“...derhal Sestos’a yelken açtılar...”
Bkz. Böl. IV, s. 309.

_____, (Lysandros), IV, 10, 4.

“...Sestos limanına geri dönmelerini...”
Bkz. Böl. IV, s. 309.

_____, (Kimon), II, 9, 2.

“...Sestos’taki bir çok Barbar...”
Bkz. Böl. IV, s. 310.

_____, (Alkibiades), XXXVII, 1.

“...donanmayı oradan Sestos’a sevk etme fikrine...”
Bkz. Böl. IV, s.312.

M. S. II. Y. Y.

APPIANOS, *Romaïke Historia*, IV, 82, 345.

“Sestos’a gidebilmeleri için beklemeye başladı...”
Bkz. Böl. V, s. 364.

_____, (Syria), 23, 111-113.

“...Sestos, Rhoiteion, Akhaionlimai ve diğer yerler gönüllü olarak ona katıldılar, Abydos karşı koydu ve bu yüzden Livius tarafından işgal edildi.”
Bkz. Böl. V, s. 367.

_____, (Syria), 21, 98-99.

“...Sestos ve Abydos’u güçlendirdi...”
Bkz, Böl. V, s. 367.

M. S. IV. - V. Y. Y.

AMMIANUS MARCELLINUS, *Rerum Gestarum Libri*, XXII, 8, 4-6.

“...Sestus ve Callipolis’ten geçerek...”
Bkz. Böl. II, A, s. 72.

Q. SMYRNAEUS, *Posthomerica*, I, 268.

“ Sestuslu Cabeirus’un laneti onların üstünü
savruldu...”

NONNOS, *Dionysiaka*, XIII, 444.

“ Ve akıllı bir yunus Cyprus’a doğru yüzdü, sırtındaki
yüzgecinde bir tanrıça taşıyan Hylates ülkesine ve
Sestos’a hakim olanlara...”

M. S. VI. Y. Y.

PROCOPIUS, *Peri ton Polemon*, III, 1, 4-8.

“...Zira Sestos ve Abydos’ta tekrar birleşirler...”
Bkz. Böl. II, A, s. 75.

STEPHANUS BYZANTINUS, FGrH I, 164.

“ Sestos yakınındaki Hellespontos kenti Limnai.”

F- DOĞAL ZENGİNLİKLER

M. Ö. IX.- VIII. Y.Y.

HOMEROS, *Ilyada*, IX, 359-361.

“...balığı bol Hellespontos’un sularında ...”
Bkz. Böl. II, C, 2., s. 91.

_____, X, 434-437.

“...Yeni gelen Thraklar ötede, uzaktalar, kralları da var, Rhesos, Eioneus’un oğlu. Görmedim onun atları gibi güzel, iri atlar, giderler yel gibi, kardan beyazdırlar. Arabası altınla, gümüşle işlenmiş, çok güzel. Kocaman silahları var ki, görme hep altın, sanki insanlar için değil, tanrılar için.”

M. Ö. VII. Y.Y.

HESIODOS, *Erga kai Hemerai*, 505.

“ Toprak donar esince Poyraz, atları bol Thrakia ovalarından gelip allak bullak edince denizi.”

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, IV, 74.

“ Topraklarında kenevir yetişir, tıpkı keten gibidir, yalnız daha kalın ve daha büyüktür. Hem insan eliyle ekilir, hem kendiliğinden yetişir. Thraklar bundan tıpkı ketene benzer giyecekler yaparlar. Hatta bu işten çok iyi anlamayanlar için, bu giyecekler ketenden mi yapılmış, yoksa kenevirden mi hiç belli olmaz ve keneviri hiç bilmeyenler, ketendir diye yemin edebilirler.”

_____, IV, 90.

“...bu ırmak (Tearos) bir çok hastalığa iyi geldikten başka, insanlar ve atlarda görülen uyuzu da geçirir...”
Bkz. Böl. II, D, 6, s. 153.

_____, V, 23.

“...orada orman çok, gemi ve kürek yapmak için istediği kadar ağaç bulabilir, gümüş madenleri...”
Bkz. Böl. IV, s. 264.

THUKYDIDES, *Peloponnesos Savaşı*, I, 100.2.

“...ticaret limanları ile işlettikleri madenler konusundaki anlaşmazlıklar...”
Bkz. Böl. IV, s. 274.

KSENOPHON, *Anabasis*, V, 6.25.

“...Pontos’tan çıkınca güzel ve zengin bir bölge olan Khersonesos’a rastlayacaklarını söyledi.
Bkz. Böl.IV, s. 285.

_____, VII, 1.13.

“...orada pek çok arpa, has buğday ve gerekli her erzakı bulursunuz...”
Bkz. Böl. IV, s. 286.

KSENOPHON, *Hellenika*, III, 2. 9-11

“...toprağın özellikle verimli ve elverişli olduğunu...
her cins hayvanın otlayabileceği çayırılık alan...”
Bkz. Böl. IV, s. 296.

ARISTOTHELES, *Minor Works*, 831 b 29.

“Lydia’da pek çok balın ağaçlardan toplandığı,
sakinleri tarafından balmumu kullanılmadan küçük
toplar haline getirilip şiddetli sürtünme ile onlardan
parçalar kestikleri söyleniyor. Benzer bir şey
Thrakia’da da yapılıyor, fakat o kadar taşlı olmasına
rağmen çok sert değildir. Bal, su veya diğer sıvılar
kadar ince olmayıp arı kovanlarında bulunur.”

_____, 833 a 24.

“Diyorlar ki, Thrakia’daki spinos adlı taş ikiye
ayrıldığında kömür kuru gibi yanıyormuş, ve tekrar
birleşebiliyormuş. Eğer birleşirse, su serpilse de

yaniyormuş; ve buna benzer şeyi *marieus* da yapıyormuş.”

_____ , 835 b 15.

“ Pontos'taki Heraclea ve Rhegium'da kazılarak çıkarılan balıkların olduğu söyleniyor. Bunlar ya nehir kenarlarında ya da sulak yerlerde daha çok bulunuyorlarmış...”

DEMOSTHENES, *Orationes*, VII, 45.

“...Thracia'nın çavdar ve darı depoları...”
Bkz. Böl. V, s. 317.

M. Ö. I. Y.Y.

M. T. VARRO, *De Re Rustica* , I, 57, 2.

“... Bazıları yerelti mağaralarını tahıl ambarı olarak kullanır, bunlara *sirus* denir. Kappadokia ve Thrakia'da bunlara rastlanır...”

_____ , II, 1, 5.

“ Halen Dardania, Macedonia, Thracia'da vahşi öküzler vardır. Phrygia ve Lycaonia'da vahşi eşekler ve ileri Hispania'da da vahşi atlar vardır.”

_____ , II, 5, 10.

“... Italia’da beyaz sığıra, Thracia ve Kara Körfez kıyılarında olduğu kadar fazla rastlanmıyordu...”

M. Ö. I. Y.Y. - M. S. I. Y.Y.

STRABON, *Geographika*, XIV, 3, 28.

“... Kadmos’unki Thrakia’dan ve Pangaion dağından; Priamos’unki Abydos dolaylarında Astyra altın madenlerinin (bugün hala az miktarda kalıntı vardır. Bu madenlerden çıkartılan toprak çok fazladır ve yapılan kazılar çok eski çağlardan beri madenin işlediğini gösterir.); ve Midas’ınki Bermios dağı dolaylarından...”

TITUS LIVIUS, *Ab Urbe Condita*, XXXIX, 1.

“Asia, kentlerinin güzelliği, karada ve denizdeki zenginliklerinin çokluğu...”
Bkz Böl. V, s. 338.

M. S. I. Y.Y.

PLUTARKHOS, *Bioi Paralleloi*, (Kimon), II, 14, 1-2.

“...Bu arada karşı kıyıda altın madenini...”
Bkz. Böl. IV, s. 310.

M. S. II. - III. Y. Y.

ATHENAEUS, *Deinosophistae*, I, 9 d.

“Homeros, Hellespontos’u her nekadar balıkların kaynakığı bir yer olarak tanımlasa da ve Phaiakialılar’ı kendilerini denize adanmış insanlar olarak resmetse de, ve Ithaka’da çeşitli limanlar ve içinde balıkların kaynaştığı ve yabani kuşların uçtuğu kıyılara yakın adalar olduğunu söylese de, bunula beraber bu balıkları yiyen herhangi bir kimseden söz etmez.”

_____, II, 56 f.

“...Bazı kişilerce **leiotha**’ya (bir turşu çeşidi) Thrakialı da denir, ama en lezzetlisi Boetialılar’inkisidir, şekli yuvarlaktır...”

_____, II, 59 b.

“ Hellespontoslular uzun su kabaklarına **Sikyae** derlerken yuvarlak kabaklara **kolokynt** derler...”

_____, II, 62 a.

“...Kyrene’de yetişen bir tür yermantarı çeşidi olan bu mantara Misy denir ve Thrakia’da yetişen **Oiton** gibi et kokusu vardır...”

_____, II, 62 d.

“ Delphoslu Hegesandros, Hellespontos'ta ne kekik ne de yermantarı veya **Glaukiskos** bulunmadığını söyler; ki bu da Nausikleides'in bu bölgede ne bahar zamanı ne de arkadaş olduğunu söylemesine yol açar...”

_____, III, 116 b.

“ Tuzu bol, balık açısından zengin Bosporos'ta insanlar balıkların karın bölgelerini kare şeklinde keserler ve turşusunu yaparlar.”

_____, VII, 284 e.

“ Ulpian, o mükemmel eserinde (çev. “Tavsiyeler”) Arcestratus'un Bosporos'taki tütsülü balıktan söz ederken : Bosporos'un yelkenliyle gidilebilecek en beyaz yerinde, Maiotik gölünde yetişen bu balığın sert beyaz etine başka bir şey ilave edilmesin, der. Bu balıktan şiiirde de bahsedilemez. Şimdi bu şiiirde bahsedilemeyecek balık nedir ?”

_____, VII, 285 e-f.

“...Samoslu Lynkeus, Diadoras'a yazdığı mektubunda Rhodos'a özgü küçük kızartmayı över, Rhodos'takilerle Atina'daki pek çok ürünle karşılaştırarak şöyle der : Phalerikas hamsisi ile Ainos'tan gelen hamsiyi, deniz kertenkelesini, **elopaları** ve bir tür dikenli balık olan **horophonları** kıyaslar, ve Eleusinia'nın pisi balığını ya da uskumruyu, ya da Atinalılar'ın herhangi bir başka balığıyla karşılaştırır...”

_____, VII, 300 e.

“ Fakat Antiphanes “Thamyras” adlı eserinde Strymon nehrinden gelen yılanbalıklarının meşhur olduğundan bahseder “Kimilerin raporlarında belirttiğine göre ünlü Thrakia’yı sulayan bu nehir sana adını verir Strymon- en büyük yılan balıkları açısından zengin bir ırmak-...”

_____, VIII, 333 a.

“ Pek çok kere balıkların yağmur gibi yağdığını da biliyorum. Phaenias, örneğin ikinci kitabında (çev. Eresus’un Hükümdarları) üç gün boyunca Chersonesus’a balık yağdığını söyler.”

_____, VIII, 345 e.

“...Thrakia’da, Mossynon civarındaki -yemliklerindeki balıkları yiyen- öküslerin boynuzlarıyla balıkları onlara fırlattığını biliyoruz...”

SCRIPTORES HISTORIAI AUGUSTAE, (*Trebellius Pollio*), XVIII, 8.

“ Galatia’da hububat fazlalığı vardır, Thracia bununla doludur, Illyricum’da ise bolluk vardır. Halk buraya yerleştirilmelidir. Aynı zamanda atlılar, sakinlerini rahatsız etmeden Thracia’da kışlayabilirler...”

M. S. IV. Y. Y.

AMMIANUS MARCELLINUS, *Rerum Gestarum Libri*, XXXI, 16, 3.

“...verimli ve zengin toprakları gerçek bir çöle çeviriyorlardı...”

Bkz. VI, s. 397.

M. S. V. - VI. Y.Y.

ZOSIMOS, *Historia Nova*, V, 21, 2.

“...Chersonesus’un ormanlarından odun kestirdi...”

Bkz. Böl. VI, s. 404.

II. BÖLÜM İÇİN BIBLİYOGRAFYA

Asgari 1982 : 337-345.

Başaran 1996 : 105-141.

Bengtson 1962 : 18-28.

Bengtson 1963 : 96-104.

Danov 1976 : 98-134.

Danoff 1979 a : 143-144.

Danoff 1979 b : 177.

Danoff 1979 e : 708.

Danoff 1979 f : 908.

Danoff 1979 h : 912.

Danoff 1979 i : 1143-1145.

Danoff 1979 k : 691.

Danoff 1979 l : 963.

Danoff 1979 m : 117-118.

Danoff 1979 n : 408.

Danoff 1979 q : 638.

Danoff 1979 r : 1520.

Danoff 1979 s : 149.
Danoff 1979 t : 551-552.
Dönmez 1990 : 90-102.
Erzen 1988 : 89-109.
Günsenin 1992 : 85-103.
Kuban 1973 : 35.
Mansel 1979 a : 906-907.
Mansel 1979 b : 1010-1012.
Mansel 1979 c : 838.
Mansel 1979 d : 859-860.
Meyer 1979 : 933-934.
Otto 1979 : 93-94.
Penck 1919 : 358-370.
Sontheimer 1979 : 165
Velkov 1977 : 102 vd.
Wiesner 1963 : 11-23.

III- GREK KOLONİZASYONU

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, IV, 137.

Bkz. Böl. II, E, 11, s.263.

_____, VI, 34.

Bkz. Böl. I, C, s. 35

_____, VI, 35.

Bkz. Böl. I, C, s. 35.

_____, VI, 36.

Bkz. Böl. I, C, s. 36.

_____ , VI, 38.

“...Miltiades ölünce Khersonesos ulusları onun adına da kent kurucularına yapıldığı gibi kurban adama günleri ayırdılar...”

Bkz. Böl. II, E, 11, s. 181

_____ , VI, 39.

“... Peisistratidler, Kimon’un oğlu ve ölen Stesagoras’ın kardeşi olan Miltiades’i bir trireme bindirip, iktidarı almak üzere Khersonesos’a yolladılar. Atina’da Atinalılar sanki babası Kimon’un ölümünde parmakları yokmuş gibi onu çok sayarlardı, Kimon’la ilgili olayı başka bir hikayede anlatacağım. Miltiades, Khersonesos’a gelince, kendisine borçlu olduğu kardeşi Stesagoras’ın anısına saygı göstermiş olmak için evine kapandı. Bunu haber alan Khersonesos ileri gelenleri bütün illerden bir kurul seçerek onun yanına gönderdiler ve acısını paylaştıklarını belirttiler: O da bunları hapse attı. Ve böylece Khersonesos’un efendisi oldu; beş yüz paralı asker tuttu ve Thrakia kralı Oloros’un kızı Hegesipyle ile evlendi.”

_____ , VI, 41.

“Fenikeliler’in Tenedos’a geldiklerini öğrenir öğrenmez (Miltiades) varını yoğunu beş trireme yükleyip Atina’ya doğru yelken açtı. Kardis’den yola çıktığı için Melas körfezinden geçiyordu; Khersonesos boyunca ilerlerken Fenike donanmasının üzerine düştü ...”

_____ , VI, 103.

“... Kimon’un oğullarının büyüğü Stesagoras’dı ve o zamanlar amcası Miltiades’in yanında Khersonesos’

da bulunuyordu; en küçükleri Atina'da Kimon'un yanındaydı ve o da Khersonesos'da koloni kurmuş olan amcası gibi Miltiades adını taşıyordu.”

_____, VI, 104.

“ İki kez ölümden kurtulduktan sonra Khersonesos'dan gelip Atina'da general olan işte bu Miltiades'tir. İki kez ölümden kurtulduktan sonra diyorum, çünkü bir kendisini yakalayıp Büyük kral'a göndermek isteyen ve yakalayana büyük paralar vaadeden Fenikeliler'den kaçıp Imbros'a gelmişti, sonra Atina'ya dönüp de tam kendini kurtulmuş saydığı sırada düşmanları yakasına sarılmış ve Khersonesos'daki zorbalıklarını ileri sürerek hakkında kovuşturma açtırmışlardı. Bu yeni beladan da kurtulduktan sonra halkın oyları ile Atinalılar strategos'u seçilmişti.”

_____, VI, 140.

“ ... Aradan uzun yıllar geçti, Hellespontos Khersonesos'u Atinalılar'ın eline geçti, Kimon oğlu Miltiades, Etesios rüzgarından yararlanarak, Khersonesos'un limanı Elaius'tan yola çıktı, Lemnos'a indi, Pelasglar'a bir gün gelip gerçekleşebileceğine inanmadıkları oraklı hatırlatarak adadan çıkmalarını istedi. Hephastia'lılar boyun eğdiler, ama Myrinalılar, Khersonesos'u Attika toprağı saymıyorlardı ...”

ISOKRATES, *Panegyrikos*, VI, 42.

“... Geçmişteki tüm savaşları: Atinalılar'ın, Amazonlar'a, Thraklar'a ya da Peloponnesoslular'a karşı yaptıkları savaşları anlatacak olsaydım...”

“...Polis’inizin ne kadar büyük bir krizde olduğunu farketmiyor musunuz ? Aynı durumdaki insanları mukayase mi ediyorsunuz : Thrakia’daki tüm Polis’leri kaybettiğimiz halde, bin taletten fazlasını paralı askerlere ödedik.”

M. Ö. I. Y. Y.

CORNELIUS NEPOS, *De Viris Illustribus*, (*Miltiades*), I, 1, 1.

“ (Miltiades) sadece vatandaşları arkadaşlarından yüksek moral ve umutlar bulamadığı zamanlarda bile onlara, birbirlerine danışmaya ihtiyaçları olduğunda yardım edebilecek bir adam olacağı konusunda güven verdi ki, bu zamanlarda Atinalılar, Chersonesus’a bir koloni göndermeye niyetliydi.”

(*Miltiades*), I, 1, 4.

“ Bunlar orakl’in Miltiades’e cevap vermesi yüzünden oldu; o da, dikkatli seçtiği grubu kendisine eşlik edince bir gemiyle Chersonesus’a doğru açıldı...”

M. Ö. I. Y.Y. - M. S. I. Y.Y.

STRABON, *Geographika*, XIII, 1, 3.

“ Orestes’in göç seferinin (Yunan kolonizasyonu) ilk lideri olduğunu, fakat onun Arkadia’da öldüğünü ve oğlu Penthilos’un onun yerine geçtiğini ve Thraika’ya aşağı yukarı Heraklidler’in Peloponnesos’a dönüş tarihi olan Troia savaşlarından altmış yıl sonra vardığını... söylerler ve şöyle ilave ederler; Dorus oğlu Kleues ve keza Agamemnon’un soyundan gelen Malaos hemen hemen Penthilos’la aynı zamanda ordularını toplamışlar, fakat Penthilos’un donanması hemen Thrakia’dan Asya’ya geçmiş, Kleues ve Malaos ise uzun süre Lokris ve Phrikios dağı dolaylarında oyalandıktan sonra karşıya geçerek Lokris dağına izafeten adlandırılan Phrikios Kymesi’ni kurdurmuşlardır.”

_____, XIV, 1, 6.

“...Pontos Eukseinos’un her tarafı, keza Propontis ve diğer birçok bölgeler, Miletoslular tarafından kolonize edilmiştir. Lampsakoslu Anaksimenes, İkaros ve Leros adaları ve Hellespontos yanındaki Khersonesos’da Limnai’ı, keza Abydos ve Arisba’yı, Asya’da Paisos’u, Kyzikos adasında Artake ve Kyzikos’u ve Troas bölgesinin iç kısmında Skepsis’i Miletoslular’ın kolonize ettiğini söyler...”

M. S. I. Y. Y.

PLUTARKHOS, *Moralia*, 303e- 304c.

“...Samoslular’ın kurduğu en önemli şehirlerinden biri olan Perinthos’ ta zaman zaman Megaralılar’la çatışmalar yaşınyordu...”

M. S. III. Y. Y.

DIOGENES LAERTIUS, *De Clarorum Philosophorum Vitis*, I, 47.

“ (Solon) Atinalılar’ı Thrakia Khersonesos’unu da ellerine geçirmeleri için ikna etti...”

III. BÖLÜM İÇİN BIBLİYOGRAFYA

- Bengtson 1950 : 7 vdd.
Bilabel 1920 : 171 vdd.
Brandes 1989 : 12 vdd.
Buckley 1996 : 19 vdd.
Carpenter 1948 : 1-10.
Crossland 1967 : 10 vdd.
Cook 1946 : 71 vdd.
Courtils-Remy 1986 : 53-64.
Danov 1960 : 75-80.
Danov 1973 : 195-225.
Danoff 1976 : 202 vdd.
Ehrhardt 1983 : 86-87.
Georges 1994 : 110 vdd.
Kahrstedt 1954 : 72 vdd.
Kazarow 1930 : 557-559.
Kazarow 1936 : 417-419.
Keil 1936 : 555-604.

Lotze 1995 : 85 vdd.

Olshausen 1991 : 15 vdd.

Roebuck 1959 : 110 vdd.

Schuller 1994 : 18 vdd.

Tekin 1995 : 48-53.

Wiesner 1963 : 68-79.

V- PERS HAKİMİYETİ

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, I, 28.

“Günler günlere katıldı, Halys ırmağının beri yakasındaki ulusların, Kilikia ve Lykia’ dan gayri hepsi boyun eğmiş, Kroisos’un egemenliğini tanımışlardı; bunlar: Lydialılar, Phrygialılar, Mysialılar, Mariandynler, Khalybler, Paphlogonialılar, Thraklar, Thyner, Bithynialılar ve Karialılar, İonialılar, Dorlar, Aiolialılar ve Pamphialılardır.”

_____, IV, 80.

“Skyles her zamanki yerine döndükten sonra, Skythler, Teres’in kızından olma kardeşi Oktamasades’i başlarına geçirip ona karşı ayakladılar. Başına geleceği ve bunun nedenini anlamış olan Skyles, Thrakia’ya kaçtı. Oktamasades bunu haber alınca Thrakia’ya sefer açtı; Istros üzerinde düşman kuvvetleriyle karşılaştı, tam çarpışma başlayacakken Sitalkes, Oktamasades’e şu haberi gönderdi: “Niye dövüşüyoruz sanki ? Sen benim kız kardeşimin oğlusun ve erkek kardeşlerimden birisi senin elinde; sen onu bana ver, ben de sana Skyles’i vereyim; neden kaderimizi savaşa teslim edelim ?”. Sitalkes’in gönderdiği haber böyleydi...”

_____, IV, 83.

“Dareios, Skythler’e karşı sefer hazırlığı yapıyordu, üst üste haberciler salıyor, kimilerinden yaya asker, kimilerinden gemi, kimilerinden de Thrakia Bosporos’u üzerine köprü kurmalarını istiyordu ...”

_____, IV, 85.

“... Dareios, Susa’dan çıktı, üzerinde köprünün kurulmuş olduğu Bosporos’taki Khalkedon’a geldi; orada gemiye bindi, Kyaneia adalarına gitti, bu adalar, Yunanlılara’a göre, eskiden yüzer adalardı. Kutsal duvarlar içinde oturup Pontos Eukseinos’un doyulmaz güzelliklerini seyre koyuldu ...”

_____, IV, 87.

“... (Dareios) Bosporos’u da gördü ve deniz kıyısına beyaz mermerden iki direk dikirdi; birine Asur, öbürüne Yunan harfleriyle, savaşa götürdüğü halkların dökümünü yazdırdı; İmparatorluğundaki ulusların hepsini götürmekteydi. Bütün bu birliklerin hesabı yapılmıştır, donanmayı saymazsak, atlı-yaya hepsi yedi yüz bindir; ayrıca altı yüz gemi toplanmıştı. Sonradan Byzantionlular direkleri kente taşımışlar ve Orthosia Artemis sunağı yapmışlardır; Asur yazılarıyla dolu bir tek taş Byzantion’daki Dionysos tapınağı için ayrılmıştır. Benim hesabıma göre, Dareios’un Bosporos üzerine kurduğu köprü, Byzantion ile Pontos Eukseinos’un ağzındaki tapınağın orta yerine düşer.”

IV, 88.

“ Bu çarçabuk yapılmış olan yapı (Dareios’un) hoşuna gitti , mimarı Samos’lu Mandrokles’e verilebilecek her şeyin on katını verdi. Mandrokles bunlarla aslına bakarak yapılacak tablo için ödül koydu ve tabloyu Samos’taki Hera tapınağına astırdı : Resim, Bosporos üzerine atılmış olan köprüyü şeref yerinde oturan Dareios’u ve boğazı geçmekte olan orduyu gösterir; bir de şu yazıyı yazdırdı :

“Mandrokles bu sunguyu Hera için ayırdı. Balıkları bol Bosporos’ta dalgalara hükmeden bir köprü. Bu değersiz tablo bu duvarlara asılsın. Zira, Dareios’un planlarını uygulayan adam, kendisinin ve Samos’un şerefini yükseltti.” Bu işi yöneten adamın bıraktığı anıt böyledir.”

IV, 89.

“ Mandrokles’i mükafatlandırdıktan sonra Dareios, Avrupa’ya geçti. İonialılar’a verdiği görev, gemilerini Pontos Eukseinos’a sokacaklardı, Istros üzerine bir köprü atıp orada bekleyeceklerdi; donanma İonia, Aiolia ve Hellespontos kıyıları denizcilerinin yönetimi altındaydı. Kyaneia adalarını geçip doğru Istros’a çıktı; ırmağı girip iki gün gitti ve Istros’un kollara ayrıldığı bu yönde bir köprü kurdu. Dareios, çarçabuk kurulan köprüden Bosporos’u geçtikten sonra Thrakia’da ilerledi, Tearos ırmağı kaynaklarına vardı ve orada üç gün dinlendi.”

IV, 91.

Bkz. Böl. II, D, 6, s. 153

_____, IV, 92.

“(Dareios) buradan kalktı, bir başka ırmağın kıyılarına geldi, bu Odrysler ülkesindeki Artiskos Irmağıdır. Bu ırmağın yanına vardığında bakınız ne yaptı : Ordusuna bir yer gösterdi, herkesin buradan geçerken bir taş getirip bırakmasını emretti. Bütün ordu bu emri yerine getirdi ve buraya bu çok yüksek taş yığını bırakıp öyle gitti.”

_____, IV, 93.

“Istros’a varmadan önce ilk yendiği ulus Getaililer, ölmek istemeyen halktır; zira Apollonia’nın yukarısındaki Salmydessos’da ve Mesambria’da ve Syrmiadai ve Nipseia denilen yerlerde oturanlar Dareios’a, dövüşmeden teslim olmuşlardı. Getaililer, ki ona karşı durmak çılgınlığını gösterdiler. Hemen köleleştirildiler, oysa Thrakların en yiğit ve en doğru halkı bunlardı.”

_____, IV, 118.

“... Persler, (Skythler’e) komşu anakarayı bütünüyle egemenlikleri altına almışlar, Bosporos boğazına köprü kurdurmışlar ve bu yana, kendi anakaralarına geçmişlerdi, bunları açıklıyorlardı; Thrakları yenmişler, Istros üzerine köprü atmışlardı, çünkü egemenliklerini bu topraklara kadar yaymak istiyorlardı ...”

_____, IV, 137.

“İonialılar kendi aralarında konuşular. Khersonesos kıyılarında yaşayanların tyranı olan Atinalı general Miltiades, Skythler’in dediklerini yapıp İonia’yı özgürlüğüne kavuşturmak görüşünü savundu...”

_____, IV, 143.

“ Dareios, Thrakia içinde ilerledi. Khersonesos'ta Sestos'a geldi; gemileri onu Asya'ya geçindiler; Avrupa'da bıraktığı birliklerini Megabazos adında bir Persli'ye emanet etmişti ...”

_____, IV, 144.

“ Bu Megabazos, Hellespontoslular'a unutulmaz bir hatıra olarak, tarihe geçecek bir söz bırakmıştır. Byzantion'da bulunduğu sırada, Khalkedonlular'ın kentlerini Byzantionlular'dan on yedi yıl önce kurmuş olduklarını öğrenmişti; bunun üzerine Khalkedonlular'ın o zaman kör olmaları gerektiğini söyledi; gözleri kör olmasaydı ellerinin altında bu kadar güzel bir yer dururken gidip o kadar güzel olmayan bir yeri seçmezlerdi. - Bu Megabazos, Hellespontos bölgesinde kaldığı sürece, Pers egemenliği dışında kalmış olan sitelere de boyun eğdirmiştir.”

_____, V, 1.

“ Dareios'un, başlarına Megabazos'u koyup Avrupa'da bırakmış olduğu Persler, Hellespontos ulusları arasında önce, Dareios'un uyruğu olmayı kabul etmeyen Perinthoslular'a boyun eğdirdiler. Bunları, onlardan önce Paionialılar fena halde hırpalamışlardı ...”

_____, V, 2.

“ Paionialılar'ın Perinthoslular'ı uğratmış oldukları felaket böyle olmuştu. Bu dediğim tarihte ise Perinthoslular özgürlüklerini yığıtçe savunmuşlardı; ama Megabazos'un Persleri onları sayı üstünlüğü ile ezmişlerdir. Megabazos, Perinthoslular'a baş

eğdirdikten sonra Thrakia içinde ilerledi, bu ülkedeki bütün siteleri ve ulusları Büyük Kral adına ele geçirdi. Zaten Dareios'un emri de buydu, Thrakia'ya baş eğdirmektir.”

_____, V, 10.

Bkz. Böl. VII, B, s. 425.

_____, V, 14.

“ Bunun üzerine Dareios, Thrakia'daki askerlerinin başında bırakmış olduğu Megabazos'a bir mektup yazdırdı; Painialılar'ı anayurtlarından çıkarmasını, çocukları ve kadınlarıyla birlikte kendisine getirmesini emretti. Bir haberci bu haberi hemen Hellespontos'a doğru koşturdu ve yolculuğunun sonunda mektubu Megabazos'a verdi. O da ne yazıldığını öğrenince yanına kılavuz olarak Thraklar'ı aldı ve Paionialılar'a karşı sefer açtı.”

_____, V, 23.

“...Megabazos, Histiaios'un neler yaptığını öğrenmişti; onun için Paionialılar'la birlikte Sardes'e gelir gelmez Dareios'a şunları söyledi: “Ey kral, sen ne yapıyorsun, böyle kurnaz ve becerikli bir Yunanlıya Thrakia'da kent kurması için izin verilir mi, orada orman çok, gemi ve kürek yapmak için istediği kadar ağaç bulabilir, gümüş madenleri ve gerek Yunanlı, gerek barbar, kalabalık bir halk yığını var...”

“ İonia’ dan ayrılan donanma, Hellespontos’ un batı kıyısını da baştan başa egemenliği altına aldı. Doğu kıyılarını sırf Persler’ den kurulu kolordular zaten daha önce anakaradaki bir savaşla ele geçirmişlerdi. Hellespontos’ un Avrupa kıyılarında Khersonesos - ki pek çok oturma yerini kapsıyordu - Perinthos gibi Thrak kaleleri ile Selymbria ve Byzantion bulunuyordu. Byzantion ve karşısındaki Khalkedonlular Fenike gemilerinin gelmesini bile beklemişlerdi; ülkelerini bırakıp çıkmışlar, Pontos’ a girerek orada Mesambria kentini kurmuşlar. Fenikeliler bu dediğim ülkeleri ateşe vermişler, taş üstünde taş bırakmamışlar, arkasından Prokonessos ve Artake’ ye saldırmışlar, buraları da yaktıktan sonra, ilk seferinde dokunmadıkları illeri yağma etmek üzere yeniden Khersonesos’ a dönmüşlerdir. Yalnız Kyzikos’ a dokunmamışlardır, çünkü bunlar Fenikeliler gelmeden önce Daskyleion valisi Megabazos oğlu Oibares ile anlaşarak, kralın egemenliği altına girmeyi kabul etmişlerdi. Kardias ili dışında bütün Khersonesos böylece Fenikeliler’ in eline geçmiş oluyordu.”

“ Kimon oğlu Miltiades, Khersonesos’ a geldiği zamanda burasını şu anlattıklarımızdan başka ve önemli zorluklar içerisinde bulmuştu. Şu ulaştığımız dönemden iki yıl önce, Skythler’ in önünden kaçmıştı; çünkü kral Dareios’ un kızkırtmış olduğu Skyth göçebeleri Khersonesos’ a kadar inmişlerdi. Miltiades onların gelmesini beklemeden kaçmış ve onlar geri gidene kadar da dönmemişti; sonradan Dolonklar gidip kendisini bulmuşlar ve geri getirmişlerdir. Bu olay şimdi anlatmakta olduğumuz tarihten iki yıl önce geçmişti.”

_____, VII, 10c.

“ (Hystaspes oğlu Artabanos :) Bu benim kendi uydurduğum bir varsayım değildir; baban (Kserkses’in babası Dareios), Skythler’e karşı yürürken Thrakia Bosporos’u kıyılarına vardıktan sonra Istros üzerine köprü atmıştı, o zaman az daha başımıza böyle bir felaket geliyordu ...”

_____, VII, 20.

“ ... hatta bize dediklerine göre, ne Atreus oğullarının Ilion’a karşı açtığı sefer, ne Mysialılar’ın ve Teukriahlar’ın Troia olaylarından önce, Bosporos’u geçip Avrupa’ya attıkları ve bütün Ionia denizine doğru indikleri ve güneyde Peneios ırmağına kadar ulaştıkları sefer onunla (Kserkses ile) ölçüştürülebilir.”

_____, VII, 25.

“ ... (Kserkses’in yiyecek depolarının) kurulacakları yerleri uzun incelemelerden sonra seçilmişti ve Asya’nın dört bucağından gemiler, dubalar dolusu yiyecek taşıyorlardı, her ulus için depolar ayrılmıştı, bunları doldurmakla yükümlüydüler. Yiyeceklerin en büyük bölümü Thrakia’da Beyaz Yalı denilen yerde toplanmıştı; öbürleri Perinthoslular’ın Tyrodiza kentine, bir bölümü Strymon üzerindeki Eion’a, bir bölümü Makedonia’daki depolara gönderilmişti.”

_____, VII, 33.

“ (Kserkes) sonra Abydos’a gitmek üzere hazırlıklara başladı, bu arada Hellespontos’ta Asya ile Avrupa’yı birleştirecek köprü için boyunduruk kuruluyordu. Hellespontos Khersonesos’unda Sestos ve Madytos

illeri arasında, kıyı Abydos'un karşısında denize doğru inen sarp kayalıktır. Sonradan, ama çok sonradan değil, Aripbron oğlu Ksanthippos'un komutası altındaki Atinalılar'ın Sestos valisi Persli Artayktes'i diri diri direğe çakmış oldukları yer burasıdır; bu adam sık sık Elaius'daki Protesilaos tapınağına kadın götürür, günah işlerdi."

_____, VII, 56.

"Avrupa'ya geçen Kserkses durup boğazı kamçı altında geçmekte olan ordusuna baktı. Geçiş aralıksız olarak yedi gün yedi gece sürdü, bir an bir duraklama olmadı. Bu kıyılarda oturanlardan birisi, diye anlatırlar, az önce Hellespontos'a geçmiş olan Kserkses'e bakmış: "Ey Zeus, demiş, madem ki Yunanistan'ı batırmak istiyordun, ne diye bu Pers'in kılığına büründün ve Zeus adını Kserkses ile değiştirdin ? Bunlar olmadan da pekala yapabiliirdin yapmak istediğini !"

_____, VII, 58.

"... (Kserkses'in) Donanması Hellespontos'tan çıkıyordu, sırtını kara ordusuna dönmüş kıyı boyunca gidiyordu; batıya yönelmişti, Sarpedon burnunu tutacak ve aldığı emre göre, oralarda bir yerde demirleyecekti; kara ordusu tanyerine ve gündoğusuna yönelmişti, Athamas kızı Helle anıtını sağına, Kardias kentini soluna alarak ve Agora denilen kentin doğrudan içinden geçerek, Khersonesos'a ilerliyordu. Oradan Melas körfezini izleyerek ve bu körfeze adını vermiş olan ve böyle bir ordu için yeteri kadar suyu olmadığından kuruyuveren, Melas ırmağını geçerek batıya yöneldi, Aioli kenti Ainos'u ve Stentoris gölünü geçerek Doriskos'a ulaştı."

_____, VII, 95.

“ ... Hellespontoslular- Kraldan, köprüleri kurmak üzere kendi ülkelerinde kalmak buyruğu almış olan Abydoslular dışında - sefere katılmak üzere Pontos'tan gelmiş olanlarla beraber, hepsi yüz gemi donatmışlardı. İonia ve Doris kolonilerinden oldukları için onlar da Yunan donanımı taşıyorlardı.”

_____, VII, 106.

“...Daha sefer başlamadan Thrakia'ya, Hellespontos'un her noktasına valiler atanmıştı. Doriskos valisi dışında, bunların hepsi, Thrakia'dakiler ve Hellespontos'takiler, bu seferden sonraki yıllar içerisinde, Yunanlılar tarafından kapı dışarı edilmişlerdir, ama Maskamas'ın komutası altında bulunan Doriskos kalesi önünde, Yunanlıların Persler'i atmak için yaptıkları tüm saldırılar, bugüne kadar sonuç vermemiştir. Pers krallarının hiç aksatmadan bu aileye armağanlar yollamalarının nedeni budur.”

_____, VII, 108.

“ ... Doriskos'tan kalkan Kserkses önce Samothrake kaleleri boyunca yürüdü, ki bu kalelerin günbatısına doğru sonuncusu, Mesambria adında büyük bir kenttir. Buradan sonra yol Thasos'a ait olan Stryme'den geçer, Lisos ırmağı bu iki il arasında akar, bu su orduya yetmemiş, kurumuştur. Eskiden Gallaika denilen bu ülkenin günümüzde adı Briantika'dır, zaten o da Kikonların elindedir.”

_____, VII, 110.

“ (Kserkses’in) ülkelerinden geçtiği Thrak ulusları şunlardır; Paitiler, Kikonlar, Bistonlar, Sapailer, Dersailer, Edonlar ve Satrailer; deniz kıyısında oturanlar donanmaya, adlarını saydığım, içerdeki kentlerde oturanlar ise, asker olarak zorla toplamı kara ordusuna katılıyorlardı, yalnız Satrailer bunun dışında bırakılmıştı.”

_____, VII, 185.

“ Ama bütün bu sayıları (Pers ordusunun toplam sayısına) bir de Avrupa’dan toplananları katmak gerekir; burada gerçeğe en yakın olduğunu sandığım sayıları veriyorum. Gemi olarak Thrakia Yunanlıları ve Thrakia’ya yakın adalar yüzyirmi gemi donatmışlardı; şu halde bu gemiler için yirmi dört bin sayısını buluruz. Ayrıca, Thraklar’dan, Paionialılar’dan, Eordialılar’dan ve Bottialılar’dan, Khalkisliler’dan, Brygler’dan, Pierialılar’dan, Makedonialılar’dan, Perrhabialılar’dan, Enienler’dan, Doloplar’dan, Magnetialılar’dan, Akhaialılar’dan, Thrakia kıyılarında oturan herkesten derlenmiş bir kara ordusu daha vardı; bunların toplamı da bence üçyüzbin kişiyi tutar ...”

_____, VIII, 97.

“ Kserkses başına gelen felaketin büyüklüğünü anlayınca ürktü, ya İonialılar’dan birisi Yunanlılar’a Hellespontos’a gidip - köprüleri yıkmalarını - eğer onlar bunu daha önce kendiliklerinden akıl etmemişlerse - salık verirse ! O zaman Avrupa’da kalır, mahvolurdu ...”

_____, VIII, 130.

“ ... Kserkses’in ordusundan kalanlar Salamis’te kaçtıktan sonra Asya’ya geçtiler, Khersonesos’ta kralı ve kara ordusunu alıp Abydos’a geçirdikten sonra, kışı geçirmek üzere Kyme’ye vardılar ...”

_____, IX, 114.

“ ... Mykale’den Hellespontos’a doğru yola çıkan Yunanlılar, ters rüzgarlar yüzünden önce Lekton’da demir üzerinde beklemek zorunda kaldılar, sonra Abydos’a geldiler ve köprüleri yerinde bulamadılar, - ki bu, uzun yolculuklarının en önemsiz nedeni değildi - köprüler yıkılmıştı. Leotykhidas ve Peloponnesoslular Yunanistan’a doğru yelken açmak düşüncesindeydiler; ama Atinalılar ve strategosları Ksanthippos, kalmak ve Khersonesos’a saldırmak istiyorlardı. Peloponnesoslular dönüp gittiler; Atinalılar Abydos’tan kalkıp Khersonesos’u geçtiler ve Sestos’u abluka altına aldılar.”

_____, IX, 115.

“ Sestos, bölgede kalesi en sağlam olan kentti; Yunanlıların Hellespontos’ta gördükleri haberi geldiği zaman, çevrede oturanların çoğu kendisini oraya attı ve köprülerin yapımında kullanılan materyeli taşıtmış olan Pers Oiobazos da Kardi kentinden gelip buraya kapandı. Garnizon, yerli Aiollar’la Persler’den ve müttefiklerden toplanmış önemli birliklerden oluşuyordu.”

“ ... (Pers Artayktes) Elaius'ta Iphikles oğlu Protesilaos hazinesini çalmıştı. Khersonesos'daki Elaius'ta, belli bir yerde Protesilaos türbesi vardır; içinde çok değerli şeyler bulunur, altın, gms ve bronz kupalar, kumaşlar ve Atayktes'in kralın (Kserkses) izni ile yağma ettiği başka sunular. şöyle dolaba koymuştu Kserkses'i : “Efendimiz, demişti ona, burada senin lkene karşı sefere girmiş olduğu için cezasını canıyla demiş olan bir Yunanlı'nın konutu var. Bu evi bana ver, gelecekte kimse senin topraklarına göz dikmesin”. Kserkses bu söze kolay kanmıştı, çünkü - birisinin konutu va - derken kafasından neyin geçtiğini bilmiyordu. Protesilaos'un Büyük Kral'ın topraklarına karşı sefer aması da şuydu : Persler, Asya'yı kendilerinden sayarlar ve krallarının babadan oğula kalan mlk olarak tutarlar. Bu krallara layık armağanı aldıktan sonra hazineyi Elaius'tan Sestos'a taşıtmış, kutsal toprağı ekip işletmiş ve Elaius'a her gidişinde türbeye kadın götürüp saygısızlık etmişti ...”

“ Kuşatmaya alınmış olanlarda açlık son kerteye dayanmıştı, yatak kayışlarını bile kaynatıp yemişlerdi. Ama bu yiyecek de tükendi. Bir gece Persler, Artayktes ve Oiabazos da beraber, düşman nbetilerinin seyrek olduğu bir yerden, kentin gerilerinde, duvardan aşıp gizlice kaçtılar. Sabah olunca Khersonesoslular kulelerin tepesinden Atinalılar'a durumu bildirdiler ve kapıları açtılar; Atinalılar'ın büyük bölümü Persler'in peşine düştü, geri kalanı kenti girdi.”

_____ , IX, 119.

“ Oiobazos, Thrakia savuşmuştu; Apsinth Thraklar’ı onu yakaladılar ve ulusal töreleri gereğince, yerli bir tanrı olan Pleistoros’a kurban olmak üzere kafasını kestiler. Yanındakileri başka türlü öldürdüler. Sestos’tan en son ayrılmış olan Artayktes grubuna gelince, bunlar da Aigos Potamos’un az yukarısında yakalandılar ve epeyce de dayandılar; askerlerin bir bölümü öldü; öbürleri yakalandılar. Yunanlılar tutsakları bağladılar, Sestos’a götürdüler; zincire vurulmuş olan Artayktes ve oğlu da bunlar arasındaydı.”

AISKHYLOS, *Persae*, 566.

“ Öğrendiğimize göre kralın kendisi (Darius), Thrakia ovasının karlı yollarından geçerek kaçmış...”

_____ , 723.

“ Darius: Ne ! Güçlü Bosporus’u kapatmakta başarılı mı oldu ?”

ISOKRATES, *Panegyrikos*, IV, 89.

“...(Kserkses) bir taraftan Hellespontos’u geçtikten, diğer taraftan ise Athos’u bir kazmayla deştirdikten sonra, ordusuyla yoluna devam etti...”

_____ , V, 62.

“ (Alkibiades) kendi suçundan değil komutanlarının sebep olduğu, Hellespontos'taki deniz savaşının başarısızlığından sonra evine döndü...”

_____ , VIII, 22.

“...Sanmayın ki, Kersobleptes Khersonesos yüzünden savaş çıkarır ya da Philippos, Amphipolis uğruna, eğer bizim yabancı yerlerin egemenliği için uğraşmadığımızı görürlerse...”

_____ , XV, 108.

“ Kim, Kerkyra'nın Peloponnesos çevresindeki adaların en uygun ve en iyi; Samos'un , Ionia adalarındaki; Sestos ve Krithote'nin Hellespontos bölgesindeki; Poteidaia ve Torone'nin ise Thrakia'daki en iyi karargahı olduğunu bilmez ki ? Tüm bu yerleri Timotheos aldı ve sizlere devretti...”

_____ , XVI, 29.

“...Phormion, seçilmiş en iyi 1000 Atinalı'yı Thrakia'ya karşı savaşa götürdüğünde, babam onlarla sefer esnasında mükemmel anlaşığı için bir çelenkle onurlandırıldı...”

THUKYDIDES, *Peloponnesos Savaşı*, I, 89.

“ ... Daha o sırada krallarına karşı isyan etmiş olan Atinalılar, İonialılar ve Hellespontoslu müttefikler ise, Persler'in işgali altındaki Sestos'u surları önünde

kalıp şehri kuşattılar; kışı orada geçirdiler, Persler'in boşaltmasından sonra şehri işgal ettiler; sonra Hellespontos'tan ayrılarak her biri kendi yurduna döndü ...”

_____, I, 100, 2.

“ ... Kısa süre sonra, Thasoslular karşı kıyada Thrakia'da bulunan ticaret limanları ile işlettikleri madenler konusundaki anlaşmazlıklar yüzünden ittifaktan ayrıldılar ...”

_____, I, 130.

“ ... Artık yerleşmiş geleneklere uymak elinden gelmediğinden (Pausanias), Byzantion'dan Pers tarzında giyinmiş olarak çıktı ve Thrakia'yı aştığı sırada peşinden Persler'den ve Mısırlılar'dan oluşan bir maiyett gitmekteydi ...”

_____, II, 29.

“ Aynı yaz, Atinalılar Abdera yurttaşı olan Agthes oğlu Nymphodoros'u poksenosluğa atayıp Atina'ya çağırdılar; kızkardeşini Sitalkes'le evlendirdiği için Nymphodoros'un bu prensin yanında itibarı büyüktü. Atinalılar, Thrakia kralı Teres oğlu Sitalkes'le ittifak yapmak istiyorlardı. Sitalkes'in babası olan bu Teres, güçlü Odrys Krallığını kurmuş ve Thrakia'nın geri kalan kısmında büyük ölçüde genişletmişti. Ne varki, Thrakia'da büyük bir bölge bağımsızdı. Bu Teres'in Atina'lı Pandion'un kızı Prokne ile evlenmiş olan Tereos ile hiç bir ilgisi yoktur. Bu iki adam aynı Thrakia'dan da değildirler. Tereos, şimdi Phokis adı verilen ve o zamanlar Thrakların yaşadığı Daulis'te oturuyordu oysa Odrys Krallığı arasında bir çok günlük yol vardı. Tereos'unkinden farklı olan Teres, Odrysai halkının ilk güçlü kralı oldu. Atinalılar, oğlu

Sitalkes ile ittifak yapmayı başardılar; Sitalkes'in Thrakia ve Perdikkas şehirlerini onların safına çekmesini istiyorlardı. Nymphodoros Atina'ya geldi, Sitalkes'in ittifak pazarlığını yaptı, oğlu Sadokos'a yurttaşlık hakkı verirdi. Thrakia savaşına son verdirmeğe, Sitalkes'in süvarilerden ve peltasteslerden oluşan bir Thrakia ordusu göndermesini sağlamaya söz verdi. Aynı zamanda da Perdikkas'ı, Therma'yı ona geri vermeye razı ettiği Atinalılar'la barıştırdı. Perdikkas hemen Atinalılar ve Phormion ile Khalkidikeliler'e karşı savaşa katıldı. Atinalılar, Thrakia kralı Teres oğlu Sitalkes ile Makedonia kralı Aleksandros oğlu Perdikkas'ı ittifaklarına böyle aldılar.”

II, 67.

“...Atinalılar'ın kuşatmaya devam ettikleri Potidea'yı kurtarmak için birlikler göndermesini istemek amacıyla, Thrakia'da Teres oğlu Sitalkes'in yanına gittiler. Aynı zamanda da Pharnabazos'un oğlu Pharnakes'in yanına gidebilmeleri için Hellespontos'u aşmasına yardımcı olmasını istiyorlardı; Pharnakes de onları yukarı ülkeye, kralın yanına gönderecekti. Tam o sırada Sitalkes'in yanında Atinalı elçiler - Kallimakhos'un oğlu Learchos ile Philemon oğlu Ameiniades- bulunmaktaydı. Bunlar Sitalkes'in Atina yurttaşı olmuş olan oğlu Sadokos'tan, düşman elçilerini onlara teslim etmesini istediler; ...Elçiler onun buyruğuyla Atinalı temsilcilere teslim edilip onlar tarafından Atina'ya götürüldü. Şehre varışlarında, Atinalılar Aristeos'un kaçmayı başarırrsa onlara daha çok zarar vermesinden -çünkü onun daha önce Potidaia'da ve Thrakia'da olup biten her şeyi yaptığına inanıyorlardı- korktular. Bu yüzden, hemen o gün, elçileri yargılamadan ve kendilerini savunmalarına izin vermeden öldürdüler...”

“ Kış başında, aynı döneme doğru, Thrakia kralı Teres oğlu Odrysaili Sitalkes, Makedonia kralı Aleksandros oğlu Perdikkas'ın ve Thrakia Khalkidekileri'nin üstüne yürüdü. Bu seferin nedeni, kendine verilen sözün yerine getirilmesini sağlamak, kendinin verdiği bir sözü de tutmaktı. Çünkü savaşın başında kritik bir durumda olan Perdikkas, ona kendisini Atinalılar'la barıştırmasını ve dargın olduğu kardeşi Philippos'u tahta çıkarmaması için bazı vaadlerde bulunmuştu. Ama bu vaadler tutulmadı. Öte yandan, Sitalkes Atinalılar'la bir ittifak yaparken Khalkidike'de savaşı sona erdirmeğe söz vermişti. Seferin iki nedeni bunlardı ...”

“ Odrysai ülkesinden hareket ederek önce Haimos ve Rhodop dağları arasında oturan ve Pontos Eukseinos ile Hellespontos'a kadar egemenliği altında bulunan Thraklar'dan, sonra da Pontos Eukseinos'a doğru uzanan bölgede Istros'un berisinde oturan Getler'den asker topladı. Getler ve bu bölgede yaşayan halklar Skythier'le sınırdadır; tümü aynı biçimde donatılmışlardır ve atlı okçulardır. Ayrıca Thrakia dağlılarından da çok sayıda asker aldı; bunlar bağımsız aşiretlerdir, çoğu saldırmalarla silahlıdır, Dies adını taşır ve çoğunlukla Rhodope dağlarında yaşarlar. Bunların bazılarını para vaad ederek yanına aldı, öbürleri gönüllü geldi Gene bağımsız olan Triballer yönünde ise Sitalkes'in egemenliği, Skombros dağının kuzeyinden batıda Oskios ırmağına kadar uzanan bölgede yaşayan Treler'de ve Tilataeliler'de sona erer. Oskios ırmağı, Nestos ve Hebros ile aynı dağdan doğar; Rhodope dağlarına bağlı olan bu dağ ıssız ve yüksektir.”

“ ... (Sitalkes) Odrys Ülkesinden geldiğinden, dağı aşarken sağında Paionialılar, solunda Sintialılar ve Maedialılar vardı. Bundan sonra birlikleri Paionia’da Doberos’a ulaştı. Yürüyüşü sırasında hastalıktan ölen birkaç kişi dışında adam kaybetmemişti. Tersine birlikleri çoğalmıştı : bağımsız Thraklar’ın çoğu, yağma umuduyla kendiliğinden peşine takıldılar. Bu yüzden ordusunun toplam olarak en az elli piyade, üçte biri süvari idi. Süvarilerin büyük kısmını Odrysailer, onlardan sonra da Getler vermişti ...”

“ Bu sırada Sitalkes, seferinin nedenlerini açıklamak için Perdikkas ile görüşmeye başlamıştı. Atina donanması gelmiyordu; çünkü Sitalkes’in savaşa gireceğini pek inanmayan Atinalılar ona armağanlarla bir elçi heyetinden başka bir şey göndermemişti. Sitalkes, ordusunun ancak bir kısmını Khalkidikelilerle Bottialıların üstüne gönderip onları kalelerinde abluka altına aldı...Sitalkes, Khalkidike, Bottia ve Makedonia’yı aynı zamanda işgal edip yağmaladı. Ne varki, seferinin hedeflerinden hiç birine ulaşamadı. Ordusunun yiyeceği kalmamıştı ve kıştan zarar görmekteydi; bu yüzden Sitalke, yeğeni ve kendisinden sonra krallığın en güçlü insanı olan Sparadokos oğlu Seuthes’in geri dönme önerisine razı oldu. Seuthes’i, Perdikkas, kızkardeşini onunla evlendirmeyi ve pek çok zenginlik vermeyi vaat ederek gizlice elde etmişti. Sitalkes razı oldu ve sekiz günü Khalkidike’de geçen otuz günlük bir seferden sonra ordusuyla, çarçabuk topraklarına döndü. Perdikkas sonradan sözünü tutarak, kızkardeşi Stratonike’yi Seuthes’le evlendirdi. Sitalkes’in seferi böyle oldu.”

, IV, 101.

“...Odryesai kralı Sitalkes’in ölümü Delion olaylarıyla aynı zamanda oldu. Sitalkes, Triballoslar’a karşı yaptığı bir seferde yenilip öldü. Sitalkes’in egemenliği altında bulunan Odryesai’e ve Thrakia’nın geri kalan kısmına yeğeni Sparadokos oğlu Seuthes hükmetmeğe başladı.”

, VII, 30.

“ Thebaililer bu felaketi haber alınca yetişip Thraklar’ı şehrin biraz uzağında yakaladılar. Ellerindeki ganimetleri bırakıp, teknelerinin demirli olduğu kıyıya kadar kovaladılar. Bir çoğunu, özellikle gemilere bindikleri sırada öldürdüler.; çünkü Thraklar yüzme bilmiyordular ve gemidekiler karada olup bitenleri görünce gemileri ok menziline dışına çıkarmışlardı. Thraklar oraya kadar, bir yandan çekilirken bir yandan da Thebai süvarilerinin saldırılarına dayanmayı başarmışlardı; ülkelerin taktığı gereğince önce biraz koşup sonra yeniden bir araya toplanmaları sayesinde pek az kayıp vermişlerdi. Yağma için şehirde kalmış bir kaçı, yakalayıp öldürüldü. Toplam olarak 1300 kişiden ikiyüzellisini kaybettiler...”

, VIII, 102.

“ Sestos’ ta bekleyen on sekiz Atina gemisi, gözcülerin işaretleriyle uyarılıp düşman topraklarında ansızın birçok ışık belirdiğini de görünce, Peloponnesoslular’ın boğaza girdiklerini anladılar. Aynı gece tüm güçleriyle kürük çekip, Elaun’te yönünde kıyıyı izleyerek gizlice Khersonesos’a doğru çekildiler. Niyetleri, açık denize ulaşarak düşman gemilerinden kurtulmaktı ...”

“ Savaş şöyle başladı. Tek sıra halinde Atina gemileri, Sestos yönünde kıyıyı izlemekteydi. Bunu haber alan Peloponnesoslular Abydos’tan onları karşılamağa yöneldiler. Savaş kaçınılmaz bir hal alınca altmış yedi gemilik Atina donanması, hattını Khersonesos boyunca Idakos’tan Arrhianeler ülkesine kadar yaydı. Seksen altı gemilik Peloponnesos donanması ise Abydos’tan Dardanos’a kadar dizilmişti ...”

KSENOFON, *Anabasis*, I, 1. 9.

“ Kyros için başka bir ordu da Abydos’un karşısındaki Khersonesos’ta toplanmaktaydı. Bu ordu şöyle toplanıyordu : Lakedamonialı Klearkhos, yurdundan sürgün edilmişti. Kyros onunla görüştü, kendisini beğendi ve ona on bin Dareikos verdi. Klearkhos, altınları alıp bir ordu toplamakta kullandı; sonra, Khersonesos’u üs olarak kullanıp Hellespontos’un ötesinde yaşayan Thraklar’la savaştı. Böylece Yunanlıların yardımına koşmuş olduğu için, Hellespontos şehirleri onun birliklerine seve seve erzak yardımı yapmaktaydılar. Kyros’a hizmet etmesi için gizlice el altından tutulan ikinci ordu buydu.”

, I, 2. 9.

“ ... Kyros, Kelainai’da otuz gün kaldı; Lakedamonialı sürgün Klearkhos, bin ağır piyade, sekiz yüz Thrakialı hafif piyade ve iki yüz Giritli okçuyla gelip ona katıldı ...”

, I, 3. 4.

“ (Klearkhos, askerleriyle konuşur :) Önce, Thraklar’la savaştım ve sizin yardımınızla,

Yunanistan'ın iyiliği için onları, Yunanlı kolorduların elinden almak istedikleri Khersonesos'tan kovarak cezalandırdım. Sonra Kyros beni çağırınca, ihtiyacı varsa ona yardım etmek ve yaptığı iyilikleri ödemek için sizleri de yanımda getirdim.”

_____, I, 5. 13.

“ Klearkhos, (Menon'un saldırısından) kendi ordugahına kaçıp ansızın “ silah başına !” diye haykırdı. Ağır piyadelere oldukları yerde, kalkanları dizlerine dayalı halde beklemelerini buyurdu. Kendisiyse, Thraklar'ı ve ordugahındaki kırktan fazla süvariye (ki onların çoğu Thrak idi) yanına alarak dosdoğru Menon'un askerlerinin üstüne yürüdü. Menon ve askerleri korktular ve silahlarını almaya koştular ...”

_____, II, 2. 7.

“ Gece olunca, Thrakialı Miltokythes kaçtı; komuta ettiği kırk süvari ve üç yüz kadar Thrakialı piyadeyle Kralın (Kroisos'un) safına geçti.”

_____, II, 6, 2.

“ (Klearkhos) Lakedaimonia, Atina ile savaştığı sürece ülkesinin hizmetinde kaldı, ama barış yapılır yapılmaz yurttaşlarını thraklar'ın Yunanlılar'ı ezdiğine inandırıp devletin en yetkili görevlilerinin de, elden geldiğince iznini aldıktan sonra Khersonesos'un ve Perinthos'un yukarıdaki Thraklar'la savaşmak için denize açıldı.”

_____, II, 6. 3.

“Yüksek görevliler, herhangi bir nedenle fikir değiştirip onu (Klearkhos’u) kıstaktan geri döndürmek istedikleri zaman, ülke sınırlarından çıkmıştı bile. Buyruğu yerine getirmeyip Hellespontos’a yelken açtı.”

_____, II, 6. 5.

“Klearkhos bu paraları aldı; (Kyros’un verdiği on bin Dareikos’u) ama rahat bir hayata dalmak yerine, bu parayla bir ordu toplayıp Thraklar’la savaştı; onları bir savaşta yendi; sonra ülkelerini yağmalayıp Kyros, birliklerine ihtiyaç duyuncaya kadar savaşmaya devam etti ...”

_____, V, 1. 15.

“Trapezoslular’dan elli kürekli bir gemi alıp komutasını Lakonia’lı Perioikos Deksippos’a verdiler. Bu adam gemi yakalamak zahmetine gireceğine, buyruğundaki gemiyle Pontos Eukseinos’tan kaçtı; ama sonradan hak ettiği cezayı buldu; çünkü Thrakia’da Seuthes’in yanında entrikalara girişince Lakonia’lı Nikandros tarafından öldürüldü.”

_____, V, 6. 25.

“Ondan sonra ordu komutanlığını Ksenophon’dan almak isteyen Boiotialı Thoraks ayağa kalktı. Pontos’tan çıkınca güzel ve zengin bir bölge olan Khersonesos’a rastlayacaklarını söyledi. İsteyen oraya yerleşir, isteyen yurduna döner. Ama Yunanistan’da bunca verimli toprak varken Barbar ülkesinde toprak aramak gülünç, dedi.”

_____ , VI, 2. 16.

“... Khirisophos’un yönetimi altındaki ikinci küme 1400 ağır piyade ile yediyüz hafif piyadaden oluşuyordu: bunlar Klearkhos’un Thraklar’ıydı...”

_____ , VI, 2. 17-19.

“... (Arkadialılar) Thrakia’nın ortasına yakın bir yerde bulunan Kalpe Limanı’na çıkarma yaptılar. Khirisophos, Herakleia’dan çıkınca önce karaların içinde yol aldı; ama Thrakia’ya varınca hatalandığı için kıyıyı izledi. Ksenophon denize açılıp Thrakia ile Herakleia topraklarının sınırı yakınına çıktı; sonra yoluna karadan devam etti...”

_____ , VI, 3. 4.

“ Ama kaçan Thraklar bir araya toplandılar; hafif silahlı olduklarından pek çoğu ağır piyadelerin elinden kurtulmuştu. Bir araya toplanır toplanmaz önce buluşma yerine doğru yola koyulmuş olan ve yanında pek çok ganimet götüren Arkadialı komutan Smikres’in birliğine saldırdılar.”

_____ , VI, 3. 6-9.

“ Öbür birlikler bir kısmı güçlkle, öbürleri güçlkle karşılaşmadan kararlaştırılan yere vardılar. Ama Thraklar, bi başarıdan sonra birbirlerine çığlık çığlığa haykırıyorlardı ve gece boyunca büyük bir kalabalık halinde toplandılar. Gün ışıırken Yunanlılar’ın toplandığı tepenin çevresinde çember biçiminde dizildiler; çok sayıda hafif piyade ve süvarileri vardı ve güçleri her an artıyor, ağır piyadelere çekinmeden saldırıyorlardı. Çünkü Yunanlılar’ın ne okçuları, ne sapancıları ne de süvarileri vardı ve onlara doğru

koşan ve at koşturan Thraklar kargılarını fırlatıyor, Yunanlılar saldırırlarsa kolayca kaçıyorlardı; bu sırada başkaları başka noktalardan saldırıyorlardı. Tek yaralı vermeden düşmanlarından çoğunu yaralamaktaydılar; öyle ki, Yunanlılar yerlerinden kıpırdayamıyorlardı ve sonunda Thraklar onların su aldıkları yerle aralarını kestiler. Bu tehlikeli durumda bir ateşkes yapmak için Thraklar'la konuşuldu ve koşullar üstünde anlaşıldı; ama Yunanlılar rehine istediklerinde, Thraklar da vermeye yanaşmadıklarından işler o noktada düğümlendi. Arkadialılar'ın durumu buydu.”

_____, VI, 3. 11.

“ Yaşlılar ona (Ksenophon'a) olup bitenleri, bu ordunun bir tepede her yönden Thraklar tarafından çevrildiğini anlattılar. Bunun üzerine bu adamları gerekirse kılavuz olarak kullanmak için göz altına aldırdı...”

_____, VI, 3. 24.

“ (Timasion ile süvariler) önce şaşırıldılar, ne olup bitmiş olacağını düşündüler; sonra orada kalmış yaşlılardan Thraklar'ın bir gece önce çekildiklerini, Yunanlılar'ın da şafakta yola koyulduklarını öğrendiler; nereye mi ? Bilmiyorlarmış.”

_____, VII, 1. 4.

“ Bu sözleri işiten askerler, ya da birkaç yüzbaşı, gidip orduya anlattılar. Bu süre içinde komutanlar, Seuthes'in dost mu düşman mı olduğunu; Kutsal Dağ'dan (Hieron Oros) mı yoksa dağın çevresini dolanıp Thrakia'nın içinden mi ilerlemek gerektiğini araştırıyorlardı.”

_____, VII, 1. 13.

“ ... Anaksibios komutanlarla yüzbaşları çağırıp şunları söyledi : Yiyeceklerinizi Thrakia köylerinden sağlayın; orada pek çok arpa, has buğday ve gerekli her erzakı bulursunuz. Alıp Khersonesos’a gidin; orada, Kynikos size ücret verecek.”

_____, VII, 1. 33.

“... Askerlere yaklaşp onları Thrakia’da Delta adı verilen ve pek çok ganimet alabilecekleri bölgeye götürmeye hazır olduğunu bildirdi. (Koiratadas) oraya varıncaya kadar dilediklerince erzak ve şarap vermeyi vaat ediyordu.”

_____, VII, 2. 1.

“ Aksineli Neon, Akhaialı Phrynikos, Akhaialı Philesios, Akhaialı Ksanthikles ve Dardanoslular Timasion ordusunun başında kaldılar ve birlikleri, Byzantion’un karşısındaki Thrak köylerinde konaklamaya götürdüler.”

_____, VII, 2. 2.

“ Komutanlar arasında görüş ayrılığı çıkmıştı : Kleanor ile Phryniskos orduyu, birine bir at öbürüne de bir kadın armağan ederek kazanmış olan Seuthes’in yanına götürmek istiyorlardı; Neon, Lakedamonialılar’a bağımlı bir ülkede olurlarsa başkomutanlığın kendisine verileceğine inandığından, Khersonesos’a götürmek istiyordu ...”

_____, VII, 2. 5.

“ Anaksibios, Byzantion’ dan uzaklaştığı sırada Kleandros’un yerine Byzantion valiliğine atanan Aristarkhos’ la karşılaştı. Yeni amiral Polos’un da, bugün yarı Hellepontos’ a geleceği söylenmekteydi.”

_____, VII, 2. 8.

“ Bunun üzerine Anaksibios, Ksenophon’ u çağırıp eldeki imkanlarla deniz açılmak, çarçabuk orduya ulaşmak, dağılan askerlerden geldiği kadar çoğunu biraraya toplamak, sonra Perinthos’a kadar kıyı kıyı ilerleyerek bu güçleri elden geldiğince çabuk Asya’ ya geçirmek konusunda sıkıştırdı. Ona otuz kürekli bir tekne ve bir mektup verdi; yanına Perinthos halkına, Ksenophon’ a orduya yetişmesi için atlar vermelerini buyuracak, bir adam kattı.”

_____, VII, 2. 9.

“ Ksenophon, Propontis’ i geçip ordugaha ulaştı. Askerler onu gördüklerine sevindiler ve Thrakia’ dan Asya’ ya geçmek umuduyla seve seve izlemeğe hazırlandılar.”

_____, VII, 2. 15.

“ ... Üstelik, eğer giderse (Seuthes’in yanına), kapanıp kalacağı ve elinde bir şey olmayan ordunun, bölge valisine boyun eğmek zorunda kalacağı için (Aristarkhos); yiyecek de bulamayacağı Khersonesos’ a yönelmek de istemiyordu.”

_____, VII, 2, 18.

“...Ksenophon önce, Seuthes’in ordugahını dağıtıp gitmiş olduğunu sandı; sonra nöbetçilerin birbirlerine seslenişlerini ve gürültüleri duyup Thraklar’ın, gece nöbetçilerinin önünde ateş yakıtmasının nedeninin nöbetçilerin görülmemesi, kaç kişi ve nerede olduklarının anlaşılmasında ve yaklaşanların karanlığa gizlenemeyip ateşlerin ışığında görülmeleri olduğunu anladı.”

_____, VII, 2, 21.

“ Seuthes, çevresinde eyerlenmiş atlar bulunan ve sıkıca korunan bir kalede oturuyordu; bir baskından korktuğundan atları gece gündüz otlatıyor, gece eyerli halde tutuyordu.”

_____, VII, 2, 25.

“ Sonra Medosades, “Doğru”, dedi. Ksenophon devam etti: “Parion”dan ordugaha döndüğüm sırada Medosades ikinci kez gelip orduyu sana getirirsem bana dost ve kardeş gibi davranmakla kalmayıp gücünün altındaki kıyı şehirlerini de vereceğimi vaat etti.”

_____, VII, 2, 28.

“ Peki, Selymbria’ya geldiğin zaman ne dedim?” “Sana imkansız bir şey önerdiğimi, Perinthos’a varınca yeniden Asya’ya geçeceğinizi söyledin.”

_____, VII, 2, 32-34.

“ Seuthes şu cevabı verdi : Melanditler, Thynler ve Tranipsalar babam Maisades’in uyruğuydular. Ama Odryler’in işleri bozulunca, babam bu ülkeden kovulup hastalanarak öldü ve yetim kalan ben şu anda tahtta olan kral Medokos’un sarayında büyütüldüm. Ama erginlik çağına geldiğimde yabancı ekmeği boğazımdan geçmez oldu. Yanında otururken, bizi ülkeden kovmuş olanlardan öğ alabilmem ve onun ekmeğine muhtaç yaşamamak için elden geldiğince çok askeri birlik vermesi için tanrılara yalvarır dururdum. Bunun üzerine, sonunda bana yarın gün doğunca göreceğiniz askerleri ve atlıları verdi. Şimdi onlarla birlikte, babamın ülkesinde çapulculuk yaparak yaşamaktayım ...”

_____, VII, 3. 3.

“ ... Aristarkhos, Kutsal Dağdan (Hieron Oros) zorla geçerek Khersonesos’a gitmemizi istiyor. Bunu başarıp oraya varırsak bizi Byzantion’da yaptığı gibi köle olarak sattırmayacak ...”

_____, VII, 3. 16.

“ ... Önce, Odrys kralı Amadokos’la ittifak yapmak için gelen ve kral ile karısına armağanlar götüren Parionlular’ın yanına (Maroneia’lı Heraklides) yaklaştı. Onlara Medokos’un yukarı ülkede denizden on iki gün uzaklıkta hüküm sürdüğünü, oysa Seuthes’in yardımcılarıyla kıyıya egemen olacağını söyledi.”

_____ , VII, 3. 34.

“ Güneş batmak üzereydi. Yunanlılar kalkıp gece nöbetçileri yerleştirme ve parolayı bildirme vaktinin geldiğini söylediler. Seuthes’e gece ordugaha hiçbir Thrakialı’nın girmemesi buyruğunu vermesini rica ettiler; “çünkü dostumuz olan sizler gibi, düşmanlarımız da Thrak,” dediler.”

_____ , VII, 4, 1.

“ Ertesi gün Seuthes, tek bir ev bile ayırt etmeden köyleri baştan başa ateşe verdi...”

_____ , VII, 4, 11-15.

“... Ksenophon seçme birliğiyle dağın eteğindeki en yüksek köyde konokladı; öbür Yunanlılar da oraya yakın bir yerde **Dağ Thrakları** denen insanlar arasında açık ordugah kurdular. Birkaç gün geçti, sonra Thraklar dağlardan inip Seuthes’le barış görüşmesi yapmaya ve rehinelere vermeğe geldiler ... Seuthes ona (Ksenophon’a) hiçbir şeyden çekinmemesini söyleyip Thrakların getirdiği rehinelere gösterdi. Dağdan inen bazı Thraklar da Ksenophon’u bulup barışa yardımcı olmasını rica ettiler. Yardımcı olacağına söz verdi; cesaretlerini kaybetmemelerini söyledi ve Seuthes’e boyun eğerseniz hiçbir zarar görmeyeceklerini konusunda teminat verdi. Oysa aslında Thraklar Ksenophon’a sırf casusluk etmek için başvurmuşlardı. O gün boyunca olup bitenler bunlardı. Ertesi gün Thyler dağlardan inip saldırdılar. Her evin sahibi onlara kılavuzluk ediyordu; yoksa gece karanlığında köylerde evleri seçmek güçtü, çünkü hayvanları çıkmaması için evleri çitlerle çevriiydi. Thraklar her evin kapısının önüne gelince bir kısmı harbelerini fırlattı, öbürleri mızrakların uçlarını kırmak için getirdiklerini söyledikleri lobutlarla vurdular, bir kısmı da evleri ateşe veriyordu. Ksenophon’a adıyla seslenip gelip

kendini öldürtmesini yoksa olduğu yerde diri diri yakacaklarını söylüyorlardı.”

_____, VII, 5. 1.

“ Byzantion’un yukarısında, Delta adı verilen bölgede oturan Thraklar’ın yanına gitmek için dağlar aşıldı. Bu bölge artık Maisades’e bağlı değildi; Odrysler’den Teres’indi.”

_____, VII, 5. 15.

“ O sırada Seuthes’in ordusu Yunanlılar’inkinden çok daha kalabalıktı, çünkü daha pek çok Odrys gelmişti, boyun eğdirilen halklar da onun ordusuna katılıyorlardı. Selymbria’nın yukarısında denizden otuz stadion kadar uzakta ovada açık ordugah kuruldu.”

_____; VII, 6: 25.

“ Oysa Thrakia’da kalmak zorundaydınız; limanı abluka eden kadirgalar boğazı aşmamızı önlüyordu. Thrakia’da kalmak, bize karşı pek çok süvari ve pek çok hafif piyade bulunan düşman bir ülkede kalmak demektir.

_____, VII, 6. 32.

“ Asya Barbarları’na karşı şanlı başarılar kazandıysanız, kazandığınız bu şana başka bir şan; üstlerine yürüdüğünüz Avrupa Thrakları’nı yenmiş olma şansını eklemiyor musunuz ?...”

_____, VII, 6. 41.

“ Atinalı Polykrates de Ksenophon’un teşvikiyle kalkıp şunları söyledi : “Arkadaşlar ! İlerde Herakleides’i görüyorum. Güçlkle kazandığımız ganimeti aldı, sattı ve satıştan elde ettiği parayı ne Seuthes’e verdi ne bize; çalıp kendine ayırdı. Akıllı insanlarsak yakasına yapışırız; çünkü o bir Thrakialı değil Yunanlılar’a ihanet eden bir Yunanlıdır.”

_____, VII, 7. 1-2.

“ Seuthes, bundan sonra, toprakların daha iç kısmında ordugah kurdu. Yunanlılar da, kıyıya varmadan önce en çok yiyecek bulmayı umut ettikleri köylerde konakladılar. Bu köyleri Seuthes, Medosades’e vermişti. Bu yüzden, Yunanlılar’ın bu köylerde buldukları herşeyi tükettiklerini gören Medosades, büyük bir hoşnutsuzluğa kapıldı. Yanına yukarı ülkeden inen Odryslar’ın en ileri gelenlerinden birini alarak otuz kadar süvariyle Yunanlılar’ın ordugahına gelip Ksenophon’u çağırtdı ...”

_____, VII, 7. 32.

“ Oysa sana boyun eğen Thraklar’ın, seninle yürümekten çok sana karşı yürümeyi tercih edeceklerine kuşku yok; çünkü senin kazanman onlar için kölelik, yenilme ise özgürlük demektir.”

KSENOFON, *Kyropaedia*, VII, 2. 10.

“ Haber verdiler ki, pek çok Thrakialı kılıçlı , halen ücretli olarak temin edilmiş ve Mısırlılar onlara katılmak üzere, 120 bin kalkanlı piyade, iri mızraklar ve kılıçları yelken açmışlardır. Bunlardan başka, Kıbrıs ordusu da bulunmaktaydı. Kilikialılar’ın da

hepsi mevcuttu; denildiğine göre her iki kıta Phrygia'sından, Lykaonia, Paphlagonia, Kappadokia, Arabia ve Phoenika'dan da gelmişlerdi; Assyrialılar, Babylon kralı emri altındaydılar; İonialılar da, Aeolialılar ve hemen bütün Grek kolonileri Kroisos'a katılmaya mecbur bırakılmışlardı ve Kroisos, Lakedaimonia'ya bir ittifak kurmak için haber göndermişti ...”

_____, VII, 4. 8.

“ Bu sırada Kyros, Hystaspos'un emri altında bir birliği, Hellespontos boyunca uzanan Phrygia'ya karşı göndermişti. Böylece Adusius dönünce ona Hystaspos'un idaresi altına girmesini emretti, bunlar başka bir ordunun yolları üzerinde olduğunu işittiklerinde Hystaspos'a katılabileceklerdi.”

KSENOFON, *Hellenika*, I, 1, 2

“...Diagoras'ın oğlu Dorieus ondört gemi ile Rhodos'tan kalkarak bir sabah şafak sökerken Hellespontos denizine girdi...”

_____, I, 1, 3.

“ Atinalılar'ın üzerine varması ile gemiden gemiye ve sahil boyunca dövüş başladı; sonunda Atinalılar bir netice elde edemedi, asıl kuvvetlerinin demirli bulunduğu Madytos'a çekildiler.”

_____, I, 1. 7-8.

“... Atinalılar ise düşmandan mürettebatsız olarak ele geçirdikleri otuz gemi ile Sestos'a hareket ettiler; ki

bu gemileri önce kendileri kaybetmiş, sonra da geri kazanmışlardı. Oradan sonra yaklaşık kırk gemiyle Hellespontos haricinde çeşitli yönere, para toplamak için yöneldiler; yalnız strateglerden bir, Thrasyllus, olayları bildirmek, adam ve gemi istemek için Atina'ya gitti.”

_____, I, 1. 11.

“ Sestos'taki Atinalılar, Mindaros'un 60 gemiyle kendilerine saldırmayı hedeflediğini öğrenince, gece Kardia'ya geçerek felaketten kurtuldular. Oraya Klazomenai'dan Alkibiades'de beş trev ve bir küçük kayıkla geldi. Peloponnesos gemilerinin Abydos'tan denize açıldıklarını ve Kyzikos'a gelmekte olduklarını öğrenince, kendisi de piyadeleriyle Sestos'a geçti, gemilerine de dolaşıp aynı yere gelmelerini emretti.”

_____, I, 1. 20-21.

“ Alkibiades orada yirmi gün kaldı ve Kyzikoslular'dan yüklü bir para kaldırdı, fakat bunun haricinde şehirde başka hiç zarar vermedi ve sonra Prokonnesos'a gitti. Oradan Perinthos'a ve Selymbria'ya geçti. Perinthoslular orduyu şehre aldılar, fakat Selymbrialılar bunu yapmadılar, sadece para verdiler.”

_____, I, 1. 36.

“... (Klearkhos'un) üç gemisi, dokuz Attika gemisi tarafından Hellespontos'ta tahrip edildi, bunlar oradaki yük gemilerini kontrol ediyorlardı, diğerleri de Sestos'a kaçtılar.”

_____ , I, 2. 11.

“ Atinalılar, ateşkesin güvencesiyle ölümlerini emniyete aldıktan sonra, onları gömdükleri Notion’a gittiler ve sonra dosdoğru Lesbos’a ve Hellespontos’a geçtiler.”

_____ , I, 3. 8.

“ Bunun üzerine Alkibiades, Hellespontos’a ve Khersonesos’a para toplamaya gitti. Diğer komutanlar, Pharnabazos’un Khalkhedon için Atinalılar’a yirmi talant ödemesine ve Atinalılar’ın elçilerini büyük kralın karşısına çıkarması hususunda bir anlaşmaya vardılar.”

_____ , I, 3. 10.

“ Alkibiades bu anlaşma esnasında Selymbria bölgesindeydi. Bunun kabulünden sonra silahlı tüm grubuyla Khersonesos’tan ,Thrakialı askerlerle ve 300’den fazla atıyla birlikte Byzantion’a geldi.”

_____ , I, 3. 17.

“...(Klearkhos) sonra kıyının diğer tarafına, Pharnabazos’un yanına geçti, ondan askerleri için ücret almak ve Pasippidas tarafından gözetleyici olarak kısmen Hellespontos’ta bırakılan gemileri bir araya getirmek için...”

_____, I. 4. 9.

“ Fakat Thrasybulos, otuz gemi ile Thrakia’ya hareket etti, harplerin, iç karışıklıkların ve açlığın zor duruma düşürdüğü Thasos adasını, ve Lakedaimonialılar’ a ait yerleri de diğerlerinin yanısıra zaptetti.”

_____, I, 5, 11.

“ Diğer taraftan Alkibiades, Thrasybulos’un Hellespontos’tan çıkıp Phokaia’yı istila ettiğini öğrenince, yanına gitmek için boğazı geçti...”

_____, II, 1, 17.

“ Lysandros, Rhodos’tan kalkıp Ionia sahillerini takiben Hellespontos’a girdi : gayesi boğazdan çıkan gemileri kontrol etmek ve Sparta’dan ayrılan şehirlere baskı yapmaktı...”

_____, II, 1. 20-21.

“ Lakedaimonialılar’ı adım adım takip eden Atinalılar, 180 gemi ile Khersonesos’taki Elaius’a demirlediler. Kahvaltı yapırlarken Lampsakos’un durumu bildirildi ve derhal Sestos’a hareket ettiler. Oradan yeni erzaklar alıp Lampsakos karşısındaki Aigospotamoi’a geçtiler, Hellespontos’un oradaki genişliği, yaklaşık 15 Stadia’dır. Bu noktada akşam yemeklerini hazırladılar.”

_____, II, 1. 23.

“... Onlara (Atinalılar’a) karşı Lysandros harekete geçmeyince ve çokta geç olunca Aigospotamoi’a geri döndüler.”

_____, II, 1. 25.

“ Sağlam bir kaleden Atinalılar’ın bir şehrin önü yerine açık kumsalda yerleştiklerini, Sestos’tan getirdikleri erzaklarını, 15 Stadia uzaklıktaki gemilerinden getirmek zorunda kaldıklarını; oysa düşmanlarına bir limandan ve şehirden ihtiyaçları olan herşeyin hizmetlerinde olduğunu gören Alkibiades, Atinalılar’a uygunsuz bir yerde demirlediklerini ve acilen destek noktalarını Sestos’ta bir limana ve şehre nakletmelerini tavsiye etti.”

_____, II, 1, 27.

“ Atinalılar’ın karşı sahile gelişlerinin beşinci günüydü, Lysandros, emrine uyararak düşmanın harekelerini takip edenlere yeni bir talimat verdi: onların karaya çıkıp Khersonesos’ta etrafa dağılmalarını kollayacaklardı...”

_____, II, 2, 5.

“ Lysandros 200 gemisiyle Hellespontos’tan çıkarak Lesbos’a geldi, Lesbos dahil, adanın bütün şehirlerini aldı; sonra on trierle Eteonikos’u Thrakia kalelerine gönderdi...”

III, 2, 2.

“ Bu da olduktan sonra Derkylidas, Bithynia Thrakiası'na geçti ve kışı orada geçirdi. Bu iş Pharnabazos'un hoşuna gitmedi değil, çünkü Bithynialılar'la çok kere savaşmıştı. Burada her bakımdan emniyette olan Derkylidas Bithynia'da mal ve can yağmacılığna başladı. Günler böyle geçerken, karşı sahilden Seuthes'in gönderdiği iki yüz kadar süvari ve yüz kadar peltasttan oluşan Odrys kuvvetleri geldi, bunlar Yunan ordugahına 20 stadia uzaklıkta bir kamp kurarak etrafını kazıklarla çevirdiler ve Derkylidas'tan ordugahın korunması için hoplitler istediler; sonra akınlar yaparak ülke yağmalamaya başladılar : pek çok insan ve mal ele geçirdiler.”

III, 1, 4-5.

“...Sonunda, bir ağıla kapatılmış gibi sıkışıp kalan hoplitler karguların altında serildiler. İçlerinden yalnız onbeş kişi kurtulup Yunan ordugahına sığınabilmişti; bunlar da durumu derhal kavrayıp, savaş devam ederken bir yol açarak kaçmayı başaranlardı. Aslında Bithynialılar onlara aldırış etmemişlerdi. Bu başarıyı bir çırpıda elde eden Bithynialılar, Odrysler'in çadırlarını bekleyenleri de öldürdükten sonra, bütün esirleri alıp uzaklaştılar. Yunanlılar durumu öğrenip yetişinceye kadar ordugahta ölenlerin çıplak vücutlarından başka bir şey kalmamıştı. Odrysler dönüp geldikleri zaman ölülerini gömdüler, onların şerefine bol bol şarap içip, bir de at yarışı tertipleddiler, sonra Yunanlılar'la birlikte bir kamp yeri kurmaya razı olarak Bithynia'yı yakıp yıkmaya devam ettiler.”

III, 2, 8.

“ Bu esnada elçiler Derkylidas ile paylaşırken, Arakos'un adamlarından biri, Lakedaimonia'da Khersonesoslu elçileri bıraktıklarını hatırlattı. - Bildirildiğine göre bunlar Khersonesos'ta tarım

yapamıyorlarmış, zira sürekli Thraklar tarafından soyuluyor ve yağmalanıyorlarmış. Eğer bir kıyıda diğer kıyıya bir duvar çekilirse, sadece kendilerine tarım yapmak için yeterince topraklar kalmayacak, aynı zamanda isteği olan her Lakedaimonialı'ya da toprak olacaktı..."

III, 2, 9-11.

"... Pharnabazos, bu sefer de ateşkesi seçtiğinden, Derkylidas bu yüzden onun bölgesinde sınırlanmış şehirleri barış içinde geride bırakarak ordusuyla Hellespontos üzerinden Avrupa'ya geçti ve Thrakia'nın dost kısmından yürüyerek ve Seuthes'in misafirhane kabulüyle Khersonesos'a vardı. Burada, yarımadada onbir ya da oniki şehrin bulunduğunu ve bildirildiği gibi toprağın özellikle verimli ve elverişli olduğunu, ancak Thraklar tarafından talan edildiğini öğrenince Isthmos'u ölçtürdü ve bunun genişliği 37 Stadia'yı buluyordu. Uzun süre tereddüt etmedi, kurban keserek duvar inşa etmeye başladı, toplam uzunluğunu bölümlere ayırarak her askere yerini gösterdi. Kendilerine verilen duvar kısmını ilk önce bitirene ödül vereceğine ve diğerlerine de yapacakları iş kadar ödüllendireceğine söz verince, ilk baharda başlayan duvar, sonbahardan önce bitti. Eserinin sonucunda, onbir şehrin ve buna ilaveten pek çok kurulmuş alanların ve her cins hayvanın otlayabileceği çayırılık alanın duvarın içinde kaldı. Bu uğraştan sonra tekrar Asya'ya geçti..."

IV, 3, 17.

"... Yaklaşık üç plethron alan, iki ordu arasındaki ortada boş iken, Agesilaos'un ön saflarındaki Herippidas'ın ücretli askerleri ayrıldılar ve kendi taraflarında düşmana saldırdılar, onlarla birlikte Ionia'lılar, Aioller ve Hellespontoslular..."

_____, IV, 8, 3.

“ (Pharnabazos) Ephesos’a çıkmadan önce Kono’a, Sestos’a gitmesini ve orada kendisiyle buluşması için 40 Trier verdi, kendisi ise kara yolunu seçti ve kıyı boyunca kendi satraplığına ulaşmak için yürüdü...”

_____, IV, 8, 5.

“... (Derkylidas) şehirdeki faydalı insanlar bu şekilde bir araya gelince, Hellespontos üzerinden Sestos’a geçti, ki burası 8 Stadia’dan daha az Abydos’un tam karşısında bulunuyordu; ayrıca Lakedaimonialılar’ın Khersonesos’ta faaliyete geçmelerine minnet duyanları çevresinde topladı...”

_____, IV, 8, 6.

“ Pharnabazos, Abydos ve Sestos’u bu zihniyette bulunca, eğer Lakedaimonialılar’ı kovmazlarsa onlara karşı savaş yürüteceğini bildirdi... Kono’a Hellespontos’taki şehirleri kendi tarafına çekme görevi verdi, böylece ilkbahara kadar mümkün olduğu kadar büyük bir donanmayı bir araya getirmeliydi...”

_____, IV, 8, 26.

“ (Thrasymbulos) bunun yerine Hellespontos’a hareket etti ve orada hiç düşmana rastlamayınca, şehri için yararlı bir şey yapabileceğine inandı. Odryslar’ın kralı Amadokos ile kıyı bölgelerin kralı Seuthes’in arasının bozuk olduğunu tespit edince, onları tekrar barıştırdı ve Atinalılar’ın dostu ve müttefiki haline getirdi, bunu yaparken Thrakia’daki grek şehirlerinin, eğer Thraklar Atinalılar’la dostça ilişkiler içerisinde

bulunurlarsa, Atinalılar'a eğilim göstereceklerini umuyordu.”

_____, IV, 8, 28.

“ (Thrasymbulos) buna ulaştıktan sonra ve hatta Khalkhedonlular'ı da Atina ile iyi ilişkiler içerisine soktukten sonra, tekrar Hellespontos'tan dışarı çıktı...”

_____, IV, 8, 34.

“... Atinalılar bunu öğrenince, Thrasymbulos'un Hellespontos'ta başardığı her şeyin ellerinden gideceği korkusuyla, Iphikrates'i sekiz gemi ve yaklaşık 1200 peltaste ile Lakedaimonialılar'ın üzerine gönderdiler...”

_____, IV, 8, 35.

“ Khersonesos'a vardıktan sonra Iphikrates ve Anaksibios, savaşı önce haydutlar grubuyla sürdürdüler, Iphikrates, Anaksibios'un ücretli askerleriyle Lakonios ve maiyetinin, 200 Hoplittin Abydos'tan Antandros'a gittiklerini farkedinceye kadar bunları birbirlerine gönderdiler; Antandros'un Lakedaimonialılar'ın dostluğunu kazanmış olduğu haberi onda, diğerinin de oradaki işgal kuvvetlerini yeniden düzenledikten sonra Abydoslular'ı eve götürecek geri dönüşü yapma umudu onu uyandırdı ve gece Hellespontos'u geçmeye sevketti, Abydos bölgesinin en tenha bölgesinde indi, orada dağlara çıktı ve pusuya yattı. Onu buraya, karşıya getiren Trierleri Khersonesos kıyıları boyunca, gün doğumuyla birlikte yüzmesini sağladı.”

_____ , V, 1, 26.

“... Ondan sonra Kollytos’tan Thrasybulos, geri kalan Atina donanmalarıyla birleşmek amacıyla Thrakia’dan sekiz gemiyle geliyordu.”

DEMOSTHENES, *Orationes*, IX, 16.

“ Şimdi bana söyle : Chersonesus’a paralı asker göndermenizin Pers kralı ve tüm Yunanlılar tarafından hak tanındığı iddianız, Cardialılar’a yardım ettiğinizi kabul ettiği ve bunun böyle olduğunu söylemek için siz yazdığı, ne demektir ?”

_____ , XXIII, 8.

“...(Ey Atinalılar) Kotys’in vasiyeti üzerine, bir yerine üç kişi Thrakia’nın krallığını aldı. -Berisades, Amadokos ve Kersobleptes. Doğal olarak bunlar birbirleriyle çekişiyor, bu nedenle sana dalkavukluk ediyor ve senin itibarını elde etmeye çalışıyorlar...”

_____ , XXIII, 10.

“ Üç kraldan biri olan Berisades ölünce Kersobleptes, ihlal ederek bozarak sona erdirdi; Berisades’in oğluna ve Amadokos’a karşı savaşmak için adam topladı...”

_____ , XXIII, 107.

“...Philippos ne yaptı onlar için ? Ve onlar ona nasıl davrandılar ? Onlar için Poteidaia’yı onardı; tabii bunu onları uzak tutmak için gücü olduğu sırada ve kersobleptes Khersonesos’u iade edeceği sırada değil,

seninle (çev. Burada Atinalılar kastedilmiştir) olan savaşında ona büyük paralar bağışlandıktan sonra yaptı bunu...”

_____, XXIII, 118.

“...Atinalı erkekler, eminim ki benim olduğum kadar sizde her şeyi biliyorsunuz. Karşı taraftan gelen Kotys’i öldüren birine yurttaşlık hakkı verdiniz; besbelli siz de onu o sıralar içten biri olarak kabul ediyordunuz...”

_____, XXIII, 169.

“...Bu adamın (Miltokythes’in) Kersobleptes’e sığınarak hayatının kurtulacağını biliyordunuz -çünkü başka birisi için öldürmek Thraklar arasında alışılmış bir şey değildir-, Kharidemos onu ,sizin düşmanlarınız olan Kardialılar’a karşı kullandı...”

_____, XXIII, 183.

“...ve (Maroneia’yı) kontrol eden Amadokos, Philippos’a buraya ayak basmayı yasaklamasaydı, şimdi sizin Kardialılar’la ve Kersobleptes’le yapacağımız muhtemel bir savaşı hiç bir şey önleyemezdi...”

M. Ö. I. Y.Y.

CICERO, *De Finibus*, V, 112.

“... Kserkses, muazzam donanmasını, atlı ve piyadelerini alarak Hellespontus’u ve Athos’u geçti, denizleri ve toprakları aştı...”

HORATIUS, *Odes*, II, 16, 2.

“ Savaşlardan kurtulmuş Thrakia’ya sessizlik gelmekte, Ahçının süslerindeki Medlere, saf altın ve incileri satmaması için Grosphus’a da sessizlik gelmekte.”

CORNELIUS NEPOS, *De Viris Illustribus, (Alcibiades)*, VII, 7, 4-5.

“ Alcibiades bu hareketi duyar duymaz, eve dönme fikrinden vazgeçip daha önce güç takviyesinde bulunduğu üç kalesi olan Orni, Bizanthe ve Neontichos’un ve bulunduğu Pactia’ya gitti; daha sonra bir çelenk çiçek topladı, ve Greacialılar’dan çok barbarları yağmalamanın kendisininidaha zengin edeceğini düşünerek Thracia’ya geçen ilk Yunan Devleti üyesi olmuştu. Bu girişimle, Thracia Krallarınının dostluğunu kazanmanın yanısıra ününü ve zenginliğini de arttırmış oldu.”

, *(Alcibiades)*, VII, 9, 1-2.

“ Fakat Alcibiades, Atinalılar’ın yenilmesinden sonra, o anki yerinin emniyetli olmadığını düşündüğünden Thracia’ya çekilip Propontis’in uzaklarında

saklanmaya gitti; bir taraftanda orada varlığının kimse tarafından farkedilmeyeceğini düşünüyordu. Fakat yanılmıştı; çünkü Thraklar onun oraya çok parayla geldiğini öğrenince, ona bir tuzak hazırladılar ve kendisini götürmeseler de, yanında taşıdıklarının hepsini çalmayı başardılar.”

_____, (Conon), IX, 1, 2.

“...(Conon) Peloponnesos savaşları sırasında komutandı; Atinalılar Aegospotamoi’da Lysandros’a yenildiğinde...”

_____, (Iphicrates), XI, 2.

“ (Iphicrates) Thraklar’la etkin bir biçimde savaştı; Seuthes’i eski mevkiine getirdi; ve hükümdarlığına Atinalılar’ı kattı...”

_____, (Chabrias), XII, 3, 4.

“... Buna bağlı olarak Conon hayatının en güzel günlerini Cyprus’ta, Iphicrates Thracia’da, Timotheus ise Lesbos’ta geçirdi...”

M. Ö. I. - M. S. I. Y. Y.

STRABON, *Geographika*, VII, 331, fragmenta 48.

“...Karakoma’dan gelen birisi önce Kserkses’in ordusunu saydığı Doriskos’a ulaşır...”
Bkz. Böl. II, A, s. 48.

M. S. I. Y.Y.

FRONTINUS, *Strategematon*, I, 4, 7.

“ Atinalı komutan Iphikrates, Spartalı Anaksibios’a karşı, Abydos yakınlarında, Hellespontos’ta bulunuyorken ordusunu, düşmanlarca korunan ve bir tarafı dik dağlık, diğer tarafı ise denizin suladığı boğaz olan yerden geçmek zorunda kaldı. Bir süre tereddüt etti, ancak olağan dışı bir soğuk başlayınca, hiç kimsenin şüphelenmeyeceği, en güçlüleri seçti, onları yağ ve şarapla ısıttıktan sonra sahil boyunca sessizce ilerlemelerini emretti...”

_____, I, 4, 13a.

“ Aynı Philippos, Atina yönetim alanına ait olan Khersonesos’u işgal edemedi, çünkü Bosporos’u sadece Byzantionlular değil Rhodoslular ve Khioslular da gemileriyle kontrol ediyorlardı...”

_____, I, 5, 24.

“ Iphikrates, Thrakia’da alçak bir yerde kamp kurduğunda, haberciler ona, düşmanların yakındaki tepeyi kendisine saldırmak için işgal ettiklerini ve bu tepeden yalnız bir tek yolun aşağıya indiğini bildirdiler...”

_____ , I, 6, 3.

“ Iphikrates Thrakia’da arazinin durumundan dolayı ordunun menziline uzatmak zorunda kaldığında, düşmanların, kafilenin sonuna saldırmaya hazırlandıklarını kendisine bildirildi...”

_____ , II, 1, 18.

“ Sparta’dan Lysandros, Atinalılar’a karşı Aigospotamoi’da yürüttüğü savaşta, Atina gemilerine belli bir zamanda saldırmayı, fakat kendi donanmasını sonra geri çekmeyi planlıyordu...”

_____ , II, 5.

“ Atinalı Iphikrates, Khersonesos’tayken ve Lakedaimonialı komutanın ordusuyla yayan ilerlediğini biliyorken, seçilmiş askerleriyle gemilerden inip karaya çıktı, burada pusuya yattı. Fakat gemileri, düşmanların gözü önünde yüzdürmeye devam ettirdi, böylece onların, hala gemilerde bulduklarını sanmalarını sağladı...”

_____ , II, 5, 44.

“ Atinalı komutan Alkibiades, Hellespontoss’taki savaşta. Lakedaimonia komutanı Mindaros’a karşı, görülmeye değer bir ordusu ve gemileri olduğunda, geceleyin bazı askerlerini karaya çıkarttı ve gemilerin bir kısmını da birkaç kılburun arkasına sakladı...”

II, 12, 4.

“ Atinalı Iphikrates, kampını düz alanda kurduğunda ve habercilerden, Thraklar’ın sadece tek bir yolun aşağıya götürdüğü tepelerden, geceleyin, kampını dağıtmak için inceklerini öğrendiğinde, alayını gizlice dışarıya çıkarttı, Thraklar’ın ineceği yolun her iki tarafına askerlerini yerleştirdi ve onlara pozisyon aldırdı...”

III, 5, 1.

“ Spartalı Klearkhos, Thraklar’ın besin maddelerini dağlara taşımalarını sadece kendisi erzak bulamayınca geri döner umuduyla gerçekleştirdiklerini öğrenince, elçilerini beklerken, bir esiri ulu orta öldürtüp parçalara böldürdü ve çadır topluluğuna yemek gibi dağıttırdı. Thraklar, böyle iğrenç bir öğün yiyebilecek bir adamın, dayanabilmek için her şeyi yapabileceğine inanarak, ona kapitülasyon teklif ettiler.”

PLUTARKHOS, *Bioi Paralleloi*, (Aleksandros) LXX.

“ ... Antigenes iyi bir askerdi; savaşlarda büyük yararlıklar göstermişti. Kral Philippos’un Perinthos kuşatmasında daha pek gençti...”

(Perikles) III, 9, 5.

“...(Perikles), içinde, sekiz ay maaş alan ve deniz hayatını öğrenecek olan insanlarla dolu olan 60 gemiyi denize doğru gönderiyordu. Bunlardan başka 1000 vatandaşı kolonist olarak Khersonesos’a, 500’ü Narus’a ve bunun yarısı kadarını Andrus’a, 1000 tanesini Bisaltlar’ın ülkesine yerleşmek üzere Thrakia’ya gönderdi...”

_____, (Perikles) III, 17, 2-3.

“...Bunun için elli yaşlarının üzerinde yirmi adam dışarıya gönderildi. Bunlardan beşi, İonialılar’ı ve Dorlar’ı Asya’da ve Lesbos’a ve Rhodus’a kadar, adalılarını da davet edeceklerdi; diğer beşi ise Hellespontos çevresine ve Thrakia’ya, ta Byzantium’a kadar gittiler...”

_____, (Perikles) III, 19, 1-2.

“... (Perikles’in) hiçbir seferi ona, orada oturan Yunanlılar’ın sosyal yardımını sağlayan thrak yarımadasından daha fazla onur sağlamadı. Zira şehri, kolonist olarak oraya sürüklediği Athenalılar ile güçlendirmekle kalmadı, berzahı da bir duvar ve siper ile bir denizden diğerine koruma sağladı, bu sayede Yarımada’yı, orada oturan Thraklar’ın kavgalarından korudu ve uzun zamandan beri eziyet çeken, içteki ve dıştaki soyguncu çetelerle dolmuş, barbarları komşu edinen bu ülkedeki savaşa son verdi.”

_____, (Phokion) VIII, 14, 2.

“...Ümitleri ve projeleri hep büyük şeylere yönelen Philippus, şimdi tüm gücüyle Hellespontos’a, Chersonesus ve Perinthus şehirlerini ve Byzantium’u zaptetmek için girdi...”

_____, (Phokion), VIII, 14, 5.

“ (Phokion’un) bu konuşması halk üzerinde öyle büyük bir etki yaptı ki, derhal fikirlerini değiştirdiler ve Phokion’un kendisi vatandaşlarından aldığı güçle Hellespontos’a yardıma koşulmasını emretti...”

_____ , (Aristeides), II, 10, 1.

“ Bundan dolayı Kserkses öyle bir korkuya kapıldı ki, Hellespontos’a acele geri döndü, fakat Mardonius, yaklaşık 300000 adamdan oluşan ordunun çekirdeği ile Yunanistan’a döndü ve hala yeterince korkunçtu.”

_____ , (Lysandros), IV, 9, 4-5.

“ (Lysandros) Hellespontos’u tamamen korumasız bulunca gemilerle deniz tarafından Lampsakos’a bir deneme yaptı; bu esnada kara ordusuyla gelen Thoras, diğer taraftan duvarlara saldırıyordu. Şehri hücumla ele geçirdi ve askerlerine ödül olarak yağmayı serbest bıraktı. O sıralarda Chersonesus’taki Eleus limanına 180 gemiyle gelen Atina donanması, Lampsakos’un elden gittiği haberini alınca derhal Sestos’a yelken açtılar ve oradan erzak temin ettikten sonra hala Lampsakos’ta demirleyen düşmanların karşısındaki Aigospotamoi’ya geçtiler...”

_____ , (Lysandros), IV, 10, 4.

“ O arada Chersonesus’taki sarayında yaşayan Alkibiades, Athenalılar’ın kampına geldi ve komutanları yaptıkları hatadan dolayı azarladı. Öncelikle, gemiler için bu kadar rahatsız, güvencesiz bir açık alan ve limansız bir kıyı seçtikleri için ve sonra da yiyecekleri bu kadar uzaktan, Sestos’tan getirttikleri için. Onlara derhal Sestos limanına geri dönmelerini tavsiye etti...”

_____, (Lysandros), IV, 24.

“ Bu konuşmadan sonra Hellespontos’a elçi olarak gönderildi ve Agesilaos’a karşı öfkesi devam etmekle beraber kendisine düşen vazifeyi yapmaktan geri kalmadı...”

_____, (Kimon), II, 4, 1.

“ Kimon, Miltiades ve bir Thrakialı olan Kral Olorus’un kızı Hegesiple’nin oğlu idi...”

_____, (Kimon), II, 7.

“...(Kimon) önce Persler’i yenerek onları şehirden dışarı çıkartmayı başardı; sonra da Strymon’da oturan Thraklar üzerine yürüdü, ki bunlardan Persler yardım sağlıyorlardı...”

_____, (Kimon), II, 9, 2.

“...Byzantium ve Sestus’taki bir çok barbarı esir eden müttefikler Kimon’dan ganimeti paylaşırmasını istediler...”

_____, (Kimon), II, 14, 1-2.

“ Thrak yarımadası hala orayı terketmek istemeyen Persler’le doluydu, bunlar üst bölgelerden Thraklar’ı yardıma çağırıyorlardı ve çok az gemiyle oraya yelken açmış Kimon’a karşı koyuyorlardı. Fakat (Kimon) onlara karşı ilerledi ve dört gemisiyle onlardan onüç tanesini aldı, ve Persler’i kovalayıp Thraklar’ı da yendikten sonra, tüm yarımadaı Atinalılar’ın

egemenliği altına aldı. Kısa süre sonra da Atinalılar'dan kopan Thraklar'ı da bir deniz savaşında mağlup etti, 33 gemiyi ele geçirdi ve şehri teslim olmaya zorladı. Bu arada karşı kıyıdaki altın madenini de Atinalılar'ın sahipliğine soktu ve Thraklar'a ait olan tüm ülkeyi ele geçirdi.”

(Alkibiades), IV, 30.

“ Bu zaferden sonra (Alkibiades) Hellespontus'taki şehirlerden para toplamak için tekrar gemilere gitti ve bu fırsatta, kendisini gereksiz yere büyük tehlikeye attığı Selymbria'yı zaptetti. Zira şehri kendisine teslim isteyenler, gece yarısı sinyal göndermeye söz vermişlerdi, fakat kendileriyle birlikte yemin edenlerden birinin birden farklı düşünmeye başlaması yüzünden, korkuya kapılarak, erken sinyal gönderme gereği duydular. Birlikleri sinyale hazır olmayan Alkibiades sadece yaklaşık otuz adam ile duvara doğrukoştı ve diğerlerine mümkün olduğu kadar hızlı kendisini takip etmelerini emretti. Kapılarnaçılması esnasında kendisine yirmi peltast katıldı; bunlarla şehre giren (Alkibiades), Selymbrialıların ellerinde silahlarla düşman olarak karşı durduğunu gördü. Burada kalırsa kendisinin kurtuluşunu kaybetmiş gördü, fakat kaçmaya da karar veremiyordu, çünkü şimdiye kadar tüm seferlerinde hiç yenilgiye uğramamıştı... Atinalılar, silahlarını Selymbrialılar'a yöneltmediler... Bu esnada geri kalan birlikler Alkibiades'e geldiler ve aslında Selymbrialılar'ın barışçıl olduğunu tahmin ettiği için, kendisine gönüllü olarak seferine katılmak üzere gelendost Thraklar'ın şehri yağmalamayı düşünecekleri korkusuyla, onların tümünü geri gönderdi ve kendisinden hoşgörü dileyen Selymbrialılar'a merhamet etti. Sadece bir miktar para ödetti ve şehre bir birlik bıraktıktan sonra çekip gitti...”

(Alkibiades), XXXVI, 3, 5.

“(Alkibiades’in) Thrakia’daki Bisanthe’de bir saray inşa ettirmesini suç olarak gördüler, eğer vatanında daha fazla kalamaz ya da kalmak istemezse bir kaçış yeri olarak orayı saydılar...”

(Alkibiades), XXXVII, 1.

“ Alkibiades’in bu hatırlatmasına Atinalı komutanlar, onun donanmayı oradan Sestus’a sevketme fikrine ilgi gösterdikleri kadar az, kulak astılar...”

Q. CURTIUS RUFUS, *Historia Aleksandri Magni Macedonis*, X, 1, 6.

“... Thrakia’nın valisi Zopyrio, Getler’e karşı yürüyüşünde, birden kopan fırtına ve kasırga yüzünden tüm ordusuyla birlikte yaşamını yitirdi. Bu bozgun haberi üzerine Seuthes, halkı olan Odrysler’i geri çekti. Thrakia bu şekilde nerdeyse kaybedildikten sonra Yunanistan da kalmadı.”

, X, 10, 1.

“ Perdikkas, ordusunu şehre sevk ederek liderlerle bir toplantı yaptı ve yönetimin, kral baş otorite olacak şekilde paylaşılmasını kararlaştırdılar, öyle ki, Ptolemaios, Mısır ve Macedonialılar’ın yetkisi altındaki Africa kabilelerin satrabı olacaktı; Laemedon’a Syria ile Phonicia, Philotas’a Cilicia verilecek, Antigonos ise Lycia, Pamphylia ve Büyük Phrygia’ya atandı. Cassandrus Caria’ya, Menandrus Lydia’ya gönderildi. Küçük Phrygia, ki sınırları Hellespontus’a uzanır, Leonnatus’un olacaktı.”

M. S. II. Y. Y.

PAUSANIAS, *Periegesis tes Hellados*, IX, 32, 7.

“...Atinalılar’ın yüz gemisi Aigospotamoi’da (keçi nehirleri) demirlerken, (Lysandros) o gemileri, tayfalar su temin etmek ve alışveriş yapmak için dağıldıklarında, zaptetti.”

ARRIANOS, *Anabasis*, I, 28, 4.

“...Yanları emniyet altına almak için sağ kanada okçular ve Aprianlar; sol kanada da Sitalkes’in komutasındaki Thrakialı sapancılar yerleştirilmişti...”

_____, II, 5, 1.

“ Bundan sonra Parmenio’yu, geçişi önceden emniyet altına almak için, Kilikia ile Assyria’nın sınırını teşkil eden öteki geçitlere gönderdi. Bunun için de onun maiyetine müttefiklerin yayalarını, Hellen ücretli askerlerini, Sitalkes’in komutasındaki Thraklar’ı, Thessalialı atlıları verdi...”

_____, II, 7, 5.

“ Bundan başka, yabancılardan Thraklar, Paionialılar, Illyriahlar, Aprianlar, ki bunlar Avrupa’nın en kuvvetli ve savaşçı milletleriydi; bunlar şimdi Asya’nın en çok rahata alışmış, gevşemiş kavimlerinin karşısına çıkacaklardı...”

_____, II, 9, 3.

“ Sol yanda en ön sıraya yayalardan Giritli okçular ve Sitalkes komutasındaki Thraklar, bunların ilerisine doğru, sol kanada atlılar, en uca da yabancı ücretli askerler geçtiler...”

_____, III, 12, 4.

“ ...sol kanatta, açılı oluşturacak biçimde Sitalkes komutasındaki Thraklar bulunuyordu, bunların yanında Koïranos komutasındaki müttefik atlılar ve nihayet Tyrimmos oğlu Agathon’un komuta ettiği Odrys atlıları bulunuyordu. Bu tarafta en ileriye Hieron oğlu Andromakhos’un komuta ettiği, yabancı ücretli askerlerin atlıları yerleştirilmişti. Ağırlığın muhafazasına Thrak yayaları memur edilmişti...”

_____, III, 19, 7.

“...Parmenion’a yabancı savaşçı kuvvetler, Thraklar ve atlı hassa askerleri müstesna, geri kalan bütün atlılarla Kodusialılar’ın hudutları boyunca, Hyrkania’ya doğru yürümesini emretti...”

M. S. II. - III. Y. Y .

ATHENAEUS, *Deipnosopnistaë*, VI, 252 a.

“ Anabasis’in 7. kitabında, Ksenophon tarafından, Thrakia kralı Seuthes’in paraziti, Moraneialı Herakleides’ten böyle sözedilir...”

M. S. III. Y. Y.

MARCUS IUNIUS IUSTINUS, *Historiae*, (Pompeius Trogus), VII, 2.

“ Bu arada Perslerin kralı Darius, Scythia’yı kaçarak terk etmek zorunda kaldı ve kaybettiği askerlerinden dolayı her yerde göze batmamak için Megabazus’u ordunun geri kalanı ile birlikte Thracia ile bu bölgelerin diğer yerlerini ele geçirmek için gönderdi ve son olarak Macedonia ele geçirilecekti...”

M. S. IV. Y. Y.

AMMIANUS MARCELLINUS, *Rerum Gestarum Libri*, XXIII, 6-7.

“...Genel olarak bilinen bu milletin (Persler) topraklarının sınırlarını pek çok halkı boyunduruğu altına alarak Propontis ve Thracia’ya kadar genişlettiğidir. Bazı komutanların aşırı cesareti ile özlere dışarda olduğu için göçlerini çevreye yaymışlar, büyük zulümlere yol açmışlardır: ilk önce muhteşem ordusuyla Bosphorus’u geçen Kyros sebep olmuştur...”

IV. BÖLÜM İÇİN BIBLİYOĞRAFYA

Archibald 1995 : 444-475.

Balcer 1988 : 1-21.

Briant 1992 : 38 vdd.

Danov 1976 : 222-282.

Danov 1971 : 271 vdd.

Danov 1965 : 11-29.

Duchesne-Guilemin-Liege 1979 : 554-653.

Erzen 1994 : 88-91.

Kazarow 1936 : 419-421.

Tekin 1995 : 71-87.

Wiesner 1963 : 86-95.

Wieshöfer 1994 : 47 vdd.

V- HELLENİSTİK DÖNEM

M. Ö. IV. Y. Y.

DEMOSTHENES, *Orationes*, VII, 45.

“ Hiç kimse için, Philippos’un bu Thrakia’daki bedbaht nesnelere kıskandığına (çok istediğine) inanmak bu kadar kolay değil ! Yoksa şu anda işgal etmiş bulunduğu ve sürekli techiz etmekte olduğu Drongos, Kabyle ve Mastyra başka ne sebeple kimin umrunda olurdu ki ? Buralara sahip olmak imtiyazları için her ne kadar bir sürü emek verip, kış fırtınalarına ve ölümcül tehlikelere katlanıyorsa da Atina limanlarını ve gemi tersanelerini, savaş kadirgalarını, gümüş madenlerini ve benzeri zenginlik kaynaklarını kıskanmıyor ve onların sizde kalmasına izin veriyor. Kendisi bu çile doldurma yerinde, Thrakia’nın çavdar ve darı depoları uğruna kışı geçiriyor.”

, XI, 1-4.

“ Ey Atinalılar, artık gerçek hepiniz tarafından biliniyor olsa gerek; Philippos asla sizinle barış yapmak için uğraşmadı, sadece savaşı erteledi. Halys’ü Pharsalialılar’a vererek Phokia sorununu halletti ve tüm Thrakia’ya boyun eğdirdi, sahte mazeretler uydurarak ve içi boş bahaneler yaratarak pratikte her zaman Atinalılar’la savaş halinde oldu; ancak şimdilerde bunu göndermiş olduğu mektubunda açıkça itiraf ediyor, Perinthoslular ve müttefikleriyle beraber Byzantionlular, onun amacının bir zamanlar Olynthialılar’la uğraştığı gibi, kendileriyle de uğraşmakta olduğunu yeni anlıyorlar.”

_____ , XII, 16.

“ Ortak düşmanlığımız o kadar şiddetli bir hal aldı ki, filomu Hellespontos’a taşımak istediğimde, Khersonesus’ dan geçerken filoma eşlik etmeye mecbur kaldım; çünkü sizden buraya yerleşenleriniz, kararlarınızla desteklediğiniz Polykrates’in fermanı gereğince bizimle savaş halindeydiniz...”

M. Ö. II. Y. Y.

POLYBIOS, *Historia*, IV, 46.

“...(Brennos) Hellespontos’a ulaştı, fakat Asya’ya geçmedi, orada kaldı, zira Byzantion çevresi hoşuna gitmişti. Thraklar’ı yendikten ve Tylis’te kraliyet yerleşimi kurduktan sonra Byzantionlular’ı ölümcül tehlikeye soktular. Başlangıçta, ilk kralları Komontorios’un baskınlarında Byzantionlular her seferinde hediyeler, 3000 ya da 5000, bazen de 10.000 altın veriyorlardı, ülkelerini talandan kurtarmak için...”

_____ , IV, 51.

“ ... Böylece Byzantionlular’ın cesareti kırıldı; fakat savaşın kendi lehine dönmesinden güç alan Prusias, Asya’da savaşı tüm gücüyle sürdürdü. Aynı zamanda Avrupa tarafından, Byzantionlular’ı sınırlarından dışarı çıkmayacak kadar sıkıştıran Thraklar’ı paralı asker olarak tuttu ...”

_____ , V, 34.

“ ... Onlar (Ptolemaioslar) Koile Syria’ına sahip olmakla birlikte Syria’nın krallarına suda ve karada zorluk çıkardılar ve küçük Asya’daki Dynastların ve Adaların ensesinde boza pişirdiler. Çünkü Pamphylia’nın Hellespontos’a kadar olan tüm sahillerine ve Lysimakheia’nın civarına sahiptiler. Aynı zamanda Thrakia ve Makedonia için de tehlikeli bir komşu idiler. Çünkü Ainos ve Maroneia ile birkaç kente daha sahiptiler ...”

_____ , V, 111.

“ ... (Galatlar) Hellespontos’taki şehirleri zorla ve dizginsiz talan edip, sonunda Ilion’u da kuşatınca Troas’taki Aleksandreia halkı, şanlı bir askeri muvaffakiyet gösterdiler...”

_____ , VIII, 24.

“ İleriyi gören ve hükümdarane bir adam olan Thrakia’daki Galatlar’ın kralı Kanaros, ticaret için Pontos’a giden tüccarlara güvenlik sağlamıştır ve Byzantionlular’a Thraklar’la ve Bithynialılar’la yaptıkları savaşta büyük hizmetler vermiştir ...”

_____ , XV, 23.

“ ... Onlarla (Rhodoslularla) daha henüz barışmasına (Philippos) ve onlarla anlaşma için elini uzatmasına rağmen, kısa süre önce hiç bir nedeni olmaksızın ilk önce Lysimakheia kentini, sonra Khalkedon’u Aetoliahlılar’ın elinden alarak kendisine kazandırdı - Aetoliahlılar, Lysimakheialılar ve Kianlar arkadaş ve müttefiktiler - üçüncü olarak Kios’u ele geçirerek sakinlerini köle olarak sattı ...”

_____, XVIII, 2.

“ ... Önce Attalos’un elçisi Dionysodoros söz aldı; ve Philippos’un Khios’daki deniz savaşında ele geçirdiği kralın gemilerini ve tayfalarını geri vermesini istedi. Yıkığı Aphrodite tapınağını ve Nikephorion’u eski hallerine döndürmesini istedi. Rhodoslu amiral Akesimbrotos, Rhodos’un yönetimi altında bulunan Perae’nın boşaltılmasını, askerlerin Iasos, Bargylia ve Euromos’dan geri çekilmesini, Perinthos’un Byzantion birliğine yeniden girmesini, Sestos, Abydos ve tüm ticari merkezler ile limanların boşaltılmasını istedi ...”

_____, XVIII, 3.

“ ... Aleksandros o konuda birçok şeyi anlattıktan sonra sonunda Philippos’a şu soruları sordu : neden Aetolialılar’la anlaşmaları olan ve onlardan bir kumandan almış olan Lysimakheia’yı kendine aldın ve ordularını buraya yerleştirdin ...”

_____, XVIII, 44.

“ Bu zamanda, Yunanistan ile ilgili meseleleri halledecek olan onlar meclisi Roma’dan geldi ve Philippos ile ilgili barışın senato kararını getirdi. Ana içeriği Avrupa’daki ve Asya’daki tüm Yunanlılar’ın özgür olduğunu ve kendi kanunlarına göre yaşayabilecekleri yönündeydi. Philippos tüm Yunanlılar’ı ve içinde askeri bulunduğu kentleri Isthmik oyunlara kadar Romalılar’a verecekti. Euromos, Pedasa, Borgylia, Iasos, Abydos, Thasos, Myrina ve Perinthos’u serbest bırakacak ve ordularını buradan çekecekti.”

“ Kral (Antiokhos), birincisi, hangi nedenle Asya şehirlerinin onun tarafından zaptedilmesini (Romalılar’ın) neden tartıştıklarını bilmediğini, zira bu Romalılar’dan ziyade herkese daha yakın olduğunu ve ikincisi, Asya ile ilgili her türlü müdahaleyi yasakladığını söyler. Kendisi de İtalya’da olup bitenle hiç ilgilenmiyordur. Fakat Avrupa’ya ordusu ve donanmasıyla, sadece Khersonesos ve Thrakia’daki şehirlerin hakimiyetini geri kazanmak için geçmiştir. Çünkü ülke üzerinde egemenlik kurmak başkalarından çok kendi hakkıdır. Önceleri Lysimakhos’a aitti, fakat sonra ona karşı Seleukos savaşı yürütülmüş ve yenerek, Lysimakhos’un tüm krallığı savaş ganimeti olarak ona kalmıştır. Ancak o dönemlerde başka görevlerle meşgulken, önce Ptolemaios, sonra da Philippos ülkeyi onlardan koparmış ve kendilerine dahil etmişlerdir. Şimdi kendisini Philippos’un şansızlığından faydalaniyor görmüyordu. Hakimiyeti, hakkı olarak ele alıyordu. Thraklar tarafından derin barışlarında saldırıya uğramış, yerinden yurdundan edilmiş Lysimakheia sakinlerini tekrar döndürüp şehre yerleştirirse Romalılar’a haksızlık yapmış olmayacaktı ...”

“ Bu esnada konsül Lucius ve kardeşi Publius Scipio’nun Samos mektupları Lucius (Aemilius Regillus) ve Eumenes’e vardı, ki bu mektuplar Aetolialılar’la yapılan ateşkes anlaşmasını ve kara ordusunun Hellespontos’a olan yürüyüşünü bildiriyordu ...”

_____ , XXI, 15.

“ ... (kendisini kazanmaya çalışan kral Antiokhos’a) Publius cevap verir; oğlunu ilgilendiren konudaki teklifi kabul edeceğini (zira oğlu Antiokhos’la olan savaşın başında ona esir düşmüştür ve Antiokhos ona bazı şartlar karşılığında oğlunu kurtarmalık almadan serbest bırakacağını söylemiştir) ve eğer Antiokhos sözlerini gerçekleştirirse ona büyük bir minnettarlıkla bağlanacaktır. Bundan başka Herakleidler yanığı içerisinde bulunuyor ve kralın gerçek ilgisini tanımıyorlardır; sadece kendisi ile olan müzakeresini değil harp şurasını da bilmiyorlardır. Antiokhos bu teklifi Lysimakheia ve Khersonesos’a geçit üzerinde Bey iken yapmış olsaydı bu isteğinde yine başarı sağlayabilirdi. Aynı şekilde, eğer bu yerlerin göreviyle ilgili olarak ordusuyla Hellespontos’ta görünseydi, bizlerin caddeyi geçmemiz engellenirdi ve ondan sonra aynı tekliflerle bir elçi grubu gönderseydi, yine hedefine erişebilirdi ...”

_____ , XXI, 17.

“ (Harp şurası), Romalılar’ın zaferden sonra nadiren şartlarını zorlaştırdıkları, ancak başarısızlıklardan dolayı ihlallerde bulduklarını; bu nedenle elçiler, Romalılar’an Hellespontos’aki ilk görüşmedeki gibi aynı talimatı alacaklarını açıkladı ...”

_____ , XXI, 22.

“... Sizlere (Romalılar’a) Lykaonia, Hellespontos’daki Phrygia, Pisidia, bunlara sınır olan bölümleri aittir. Ve bunları istediğinize vermekle özgürsünüz. Bunlardan yalnızca az bir kısmını Eumenes’e verirsiniz onu (topraklarınızı) şimdikinden on kez daha genişletebilirsiniz. Ancak tüm yerleri Eumenes’e verirsiniz onun imperatorluğu hiç bir yönetimin altında kalmayacaktır ...”

_____, XXI, 48.

“ ... Kral Eumes ve kardeşleri için, onlar Antiochos ile yaptıkları anlaşma ile en iyi kuvvetleri almışlardı; şimdi onun krallığını Avrupa’daki Khersonesos, Lysimakheia, komşu bölgelere ve daha önce Antiochos’a ait olan Asya’daki Hellespontos’daki Phrygia, Mysia (bunu yönetimi) sırasında Prusias ondan (Eumenes’den koparmıştı), Lykania, Milyas, Lydia, Tralleis Ephesos ve Telmissos’a kadar genişlettiler. Bu şekilde en çok ve en önemli şeyleri hallettikten sonra Hellespontos’tan yürüyüşe geçtiler ...”

_____, XXI, 49.

“ (Tamamen parçalanmış ve boşluklarla dolu metin, Romalılar’ın geri dönüşlerinde Thrak saldırılarına nasıl uğradıklarını anlatan tehlikeyi bildirir : bkz. Liv. 38, 40, 6 ff.)”

_____, XXII, 9.

Bkz. Böl. II, E, 1, s. 156.

_____, XXII, 15.

“ Kaekilius ve yandaşları, Yunanistan’dan Roma’ya dönünce ve senatoya Makedonia’daki durumlarını ve Peloponnesos olaylarını bildirince; Senato, bunun için gelen elçileri kabul etti. İlk önce Philippos ve Eumenes’in elçilerini dinledi, sonra Thessalonike’de Kaekilius’un önünde de kendilerini aynı şekilde ifade etmiş olan Ainos’lu ve Maroneialı Sürgünleri dinledi. Bunun üzerine senato, ilk önce yollananları yerinde kontrol etmeleri, Kaekilius’un kararlarına uyup uymadıklarını ve Perrhaebia’daki şehirleri toparlayıp toparlamadıklarına bakmaları için Philippos’a ikinci

bir grup elçi gönderdi. Bunlar ayrıca, Philippos'a askerlerini Ainos ve Maroneia'dan çekmesini ve hatta Thrak kıyılarındaki şehir ve yerleri teslim etmesini emredeceklerdi ...”

_____, XXIII, 8.

“ Q. Markius (Philippos)'un emri altındaki Romalı elçi heyetinin Makedonia'ya gelmesiyle birlikte, Philippos, Thrakia'daki Yunan kentlerini boşalttı ve askerlerini çekti. Bunu istemeyerek ve direnerek yaptı ve savaşa girmeden önce hazırlıklarını yapabilmek için zaman kazanma düşüncesiyle Romalılar'ın ona söylediği herşeyi nefretini belli etmeden yerine getirdi. Bu düşüncesi her zaman aklındaydı, Barbarlara karşı yürüdü, Thrakia'nın ortasına girerek Odryslar'in Bessiler'in ve Dentheletler'in memleketlerine girdi. Kendi adını taşıyan kente girdi ve burayı ele geçirdi. Buranın sakinleri dağlara kaçtı ...”

_____, XXVII, 7.

Bkz. Böl. II, C, 2, s.111.

_____, XXX, 3.

“... (Attalos) nihayet Ainos ve Maroneia'dan bahsetti ve bu şehirleri hediye olarak almak istediğini belirtti...”

M. Ö. I. Y.Y.

DIODORUS SICULUS, *Bibliothèque Historique*, I, 2, 20.

“ (Aleksandros) Filleri de avlamıştı, ve seferi sırasında her yerde hatıra sütunları dikmişti. Asya'nın diğer halklarına da gelmişti, Hellespontos'u geçerek Avrupa'ya gitmişti ve Thrakia'da kendisinin yaptığı işlere direnen Barbar önderi Lykurgos'u öldürmüştü.”

_____, II, 31.

“... (Khaldailer) Aleksandros'un Bosporos'u geçmesi ve kendilerinin ilk kez yıldızları gözlemlemeye başlamaları arasındaki zamanı 473000 yıl olarak hesaplamaktadırlar...”

_____, II, 46.

“...(Themyskyra'nın kızı) Tanais'in öte yanındaki ülkelere bir seferi sırasında, sıraya göre Thrakia'ya kadar olan tüm halkları ele geçirdi...”

_____, II, 55.

“... (Aleksandros) Avrupa'ya geçtiği sırada tehlikeye girdi, çünkü Thrakia'dan geçerken besin maddelerinin eksikliği ve buraların konuksevmezliği yüzünden nerdeyse ordusunu kaybediyordu. Bu nedenle, Thrakia seferini sona erdirdi ve ele geçirdiği birçok ülkenin değişik yerlerinde sütunlar diktirdi...”

M. Ö. I. Y. Y. - M. S. I. Y. Y.

STRABON, *Geographika*, XII, 3, 29.

“...Polemon’dan iki oğlu ve bir kızı vardı. Kızı Sapaili Kotys ile evli idi, fakat Kotys haince öldürüldü ve karısı dul yaşadı, çünkü ondan çocukları vardı ve bunların en büyüğü şimdi iktidardadır...”

_____, XIII, 2, 2.

“...(I.Eumenes) Thrakia’ya yapılan bir seferde Kainler kralı Diegylis’i yendi, Nicomedes’i babası Prusias’a karşı kışkırtarak, onu öldürdü. Sonunda krallığı Attalos’a bıraktı...”

TITIUS LIVIUS, *Ab Urbe Condita*, XXVI, 24.

“...Attalus, Asya’da Thraklar’ın ve İliyrialılar’ın son kralı idi...”

_____, XXVI, 25, 6.

“...(Philippus) ordusuyla Macedonia’ya ve oradan da Medler’in üstüne yürümek için Thracia’ya geçti.”

_____, XXVI, 25, 9.

“Scopas, kralın Thracia’ya geçtiğini ve savaşla diğer tarafta meşgul olduğunu duyunca, tüm Aetolialılar’ı Acarnania’ya karşı savaşa soktu.”

, XXVIII, 5, 7.

“...Medler, Thracia tarafından, kral (Attalus) bir savaş yüzünden uzaklara çağırılırsa, Macedonia’ya girmeyi planlıyorlardı.”

, XXVIII, 5, 12.

“...Euboa adasını tamamen almak için (Attalus Menippus’a) 500 Agrianesli verdi...”

, XXXI, 15, 11.

“...(Aetolialılar) Philippus’u serbest bırakmasalardı, Yunanistan’ın kurtarıcısı olma onurunu yitirirlerdi, fakat ona Hellespontus’u geçmesi ve Thracia’daki avantajlı yerleri fethetmesi için zaman tanıdıklarından savaşı beslemiş oldular ve mücadele ederek sonuç alma şansını Romalılar’a bırakmış oldular.”

, XXXI, 16, 4-6.

“(Philippus) ilk hücumla Maronea’yı aldı; büyük güçlükle, fakat Ptolemaios’un komutanlarından Ganymedes’in ihaneti sayesinde Aenus’u aldı. Sonra sırasıyla Cypsela, Doriscus ve Serrheum’u elle geçirdi; Chersonesus’a ilerledi, kendiliğinden teslim olan Elaeus’u ve Alopeconnesus’u zaptetti: Callipolis ve Madytus da, başka küçük yerlerin yanı sıra teslim oldular...”

_____, XXXI, 26, 1.

“Philippus Achaia’da iken, aynı günlerde komutanlarından biri olan Philocles, 2000 Thrak ve Makedon ile Euboea’yı terketti ve Athenalılar’ın bölgesi Eleusis’i talan etmek için dağlık alan Cithaeronis’i geçti.”

_____, XXXII, 25, 10-11.

“...(Philocles) Thraklar’ın (Aenesidemus ve adamları) onları dağıtmalarına izin verdi ve hepsi öldü...”

_____, XXXII, 33, 7.

“(Rhodoslular) Hellespontus’taki Sestus ve Abydus’un askeri işgalinin kalkmasını, Byzantiumlular’a Perinthus’un antlaşmalar gereği geri verilmesini ve Asya’nın tüm ticari noktalarının ve limanlarının özgür bırakılmasını istediler.”

_____, XXXII, 33, 15.

“(Philippus) Aetolialılar ile müttefikliğinde onlardan daha çok şehir aldı. Lysimachia’yı Aetolialı Praetor’u ve askeri kuvvetlerini şehirden kovarak zaptetti.”

_____, XXXII, 34, 6.

“...(Philippus:) Lysimachia’yı da Thraklar’dan kurtardım, fakat şu anki savaşın sıkıştırması beni o şehrin korunmasından alıkoydu. Böylece Thraklar yine o şehre hakim oldular.”

_____, XXXIII, 7, 11.

“...(Philippus) Athenagoras’ı, Thraklar’ın, Makedonlar’ın ve Thesallialı atıların haricindeki yardımcı birliklerle gönderdi.”

_____, XXXIII, 12, 10.

“...(Quinctius:) Macedonia kralları Yunanistan’ın özgürlüğünü tehlikeye mi atıyordu ? Eğer bu güç ve bu ulus yok edilecek olursa Thraklar, İlyrialılar, sonra Gallialılar ve bir sürü bağımsız vahşi halklar Macedonia ve Yunanistan’a hücum edecektir.”

_____, XXXIII, 15,5.

“...(Nicostratus’un gönderdiği) Thraklar, köylerde dolanan düşmanları (Androsthene’s’in askerlerini) dağıttılar ve kamplarına saldırdıklarında da büyük korku saçtılar...”

_____, XXXIII, 38, 8.

“ Baharın başlamasıyla Antiochus Ephesus’tan Hellespontus’a donanmasıyla açıldı. Kara ordusunu Chersonesus’taki Madytus’a gönderdi, şehrin vatandaşları ona kapıyı kitledikleri için duvarları ordusuyla çevreledi. Hücumlar sonuç verdi ve teslim oldular. Korkudan, Chersonesus’taki diğer şehirler de kendiliğinden teslim oldular. Buradan deniz ve kara ordusuyla Lysimachia’ya geçti. Ancak burasını birkaç yıl önce Thraklar soyduktan sonra yaktıkları için çok tahrip olmuş olarak buldu. Böylece bu kadar ünlü ve konumu uygun bir şehri yeniden kurmaya karar verdi. Büyük hırsla her şeyi birden yapmaya başladılar. Hem evleri ve duvarları yeniden inşa ediyorlar, köle olan Lysimachialılar’ı satın alıyorlar, hem de Hellespontus ve Chersonesus’a kaçmış olanları arıyor, biraraya

getiriyorlardı. Yeni binalar inşa ederek avantajlarını sunuyor ve nüfusu ayağa kaldırmaya çalışıyordu. Fakat onları Thraklar'dan da koruyabilmek için kara kuvvetlerinin yarısını en yakındaki Thrak bölgesini yakıp yıkmaya götürdü; diğer yarısını ve tüm deniz birliklerini şehrin yeniden kuruluşunda işçi olarak geride bıraktı.”

, XXXIII, 39.

“ Bu sırada sadece senato tarafından, kral Antiochos ve Ptolemaios arasındaki kavgalara elçi olsun diye gönderilen Lucius Cornelius, Selymbria'ya yolculuğunda durmadı, aynı zamanda on Delege'den Bargylia'dan Publius Lentulus, Thasos'tan Publius Billius ve Lucius Terentius, Lysimachia'ya giderken; ve sırada Selymbria'dan Lucius Cornelius da çıka geldi ve birkaç gün sonra da Thracia'dan Antiochos. Elçilerin bir araya gelmeleri önce çok kibar ve dostça bir havada geçti, fakat karşılıklı Küçük Asya'nın durumu ve kendilerine verilen görevler dile geldikçe herşey düşmanca bir havaya büründü...”

, XXXIII, 40.

“...Lysimachos'a ait olan Chersonesus, savaşın ona verdiği hakla seleucus'un malı olmuştu, böylece kendi ülkeleri arasında sayıyordu. Kendi ataları bir bu , bir şu meselelerle uğraşırken önce Ptolemaios, sonra da Philippus, oradaki ve hatta komşu Thracia'daki bazı şehirleri kullanır olmuşlardı, ki bunlar tereddütsüz Lysimachos'a ait idiler. O (Antiochos) yetkili bir komutan olarak mülkünü almaya gelmiş, Thraklar tarafından yıkılmış Lysimachia kentini yeniden kuracak, oğlu Seleucus kendi topraklarının başkenti olarak kullanacaktı.”

, XXXIII, 41, 5.

“...(Antiochus) Romalılar’dan izin alıp oğlu Seleucus ve kara birlikleri ile Lysimachia şehrini yeniden kurma işini ardında bıraktıktan sonra tüm donanmasıyla Ephesus’a geçti...”

, XXXIV, 57, 4.

“...Antiochus’un elçileriyle olan anlaşmazlık, on yetkiliye aktarıldı. Bunlardan çoğu Asya’da ya da Lysimachia’daki Kralın yanındaydı.”

, XXXIV, 58, 4-5.

“Ve Hegesianaks bağırdı: Antiochus’un Thracia kentlerinden ve Chersonesus’tan kovulduğu, aslında kulağa hoş geliyor. Bunları kendisine, Seleucus, kral Lysimachus’u yendiği ve onu öldürdüğü zaman büyük onurlu bir zaferden sonra bırakmıştı. (Bu yerler) Antiochus’un aynı onuruyla zaman zaman silahla Thraklar’ın eline geçti, zaman zaman Lysimachia gibi bereketsiz yerlerin yeniden halkın geri getirilmesiyle; ve hatta yıkıldıklarında ve yanarak mahvolduklarında bile büyük masraflarla yeniden inşa edildiler.”

, XXXIV, 59, 8.

“ Böylece bu mesele karar verilmeden bırakıldı. Kral ile Lysimachia’da biraraya gelen aynı elçileri gönderme kararı alındı. Bunlar Publius Sculpicius, Publius Villius ve Publius Aelium idi.”

_____, XXXV, 15, 1-5.

“...Yapılan gizli işin ikinci emiri için şunlar yapıldı: Lysimachia’yı, Seleucus’a, oturması için vermesine rağmen, Antiochus’a ise onun da kendisinden onurlu ayrılması için benzer bir yer vermedi.”

_____, XXXV, 23, 10.

“...Eumenes’in kardeşi olan Attalus’un gelmesi, tüm söylentileri büyüttü. O (Attalus) Kral Antiochus’un ordusuyla Hellespontus’u geçtiğini haber verdi. Ve Aetolialılar onun gelmesinden önce silahlara sarılmak için harekete geçti.”

_____, XXXV, 48, 3.

“Birçokları gibi büyük laf eden ve kralın artıklarıyla beslenen biri, büyük sözleriyle denizi ve ülkeyi doldurdu. Atlılardan büyük bir kısmı Hellespontus’tan Avrupa’ya geçti. Bunların sayılamayacak kadar kısmı zırhlıydı, diyor...”

_____, XXXVI, 7, 15.

“ Oğlun Seleucus, Lysimachia’da bulunuyor. Şayet yanındaki orduyla Thracia’dan geçerek Macedonia’nın bölgelerine talan amacıyla girerse, Philippus, Romalılar’dan gelecek yardımı isteyecektir, ve kendi mallarının korunmasını herşeyden önce tutacaktır...”

_____, XXXVI, 30, 4-5.

“...(Manlius Acilius) Callipolis ve Naupactus arasındaki en yüksek dağ olan Corar’a geldiğinde, yük hayvanları yükleriyle birlikte uçuruma düştüler ve insanlar bundan çok zarar gördü...”

_____, XXXVI, 33, 6-7.

“...Antiochus’un askerleri kendi güvenlikleri açısından Macedonialı (korumaları) arasında Macedonia ve Thracia’dan geçirilerek Lysimachia’ya götürdüler...”

_____, XXXVII, 9.

“...Hemen Canaeli Livius, otuz gemiyle Kral Eumenes’in yedi gemisini karşılamak ve karaya çıkacağını düşündüğü için, gerekli her şeyi hazırlamak için Hellespontus’a hareket etti...”

_____, XXXVII, 11.

“...Samos’tan fazla uzak olmayan Rhodoslu gemilere yardıma gelmekte olan Erythraia’nın üç küreklileri, onları kaçarken bulunca, Hellespontus’taki Romalılar’ın yanına geri döndüler...”

_____, XXXVI, 41, 6-7.

“...Böylece Kral (Antiochus), yelken açmaya ve tayfası hazır, gemileriyle Chersonesus’a doğru yola çıktı...”

_____, XXXVI, 43, 3.

“...Kral (Antiochus) Hellespontus'ta dolaşmayı bıraktı, gagalı gemileriyle mümkün olduğu kadar hızla Ephesus'a geri döndü ve derhal savaş konseyini topladı; deniz savaşına girilmeli miydi ?...”

_____, XXXVII, 7.

“...Manlius Acilius, Amphissa'nın kuşatılmasını kaldırdı, orduyu consule devretti ve nöbetçileriyle birlikte ayrıldı. Consul, Amphissa'dan Thessalia'ya geri döndü, Asya'ya gitmek için Macedonia ve Thracia'dan geçti...”

_____, XXXVII, 7.

“...Böylece, sadece Macedonia'dan değil Thracia'dan da geçtiler Hellespontus'a varıncaya kadar, Philippus'un ve her yerde rastladıkları muhafızları ile ilerlediler.”

_____, XXXVII, 18.

“...(Antiochus'a) Consul'ün ordusuyla Macedonia'ya vardığı ve Hellespontus'u geçmek için gerekli hazırlıkları yaptıkları bildirilince, onlar karaya inip, silah zoruyla kendisini barışa zorlamadan önce, Elaea karşısında bir tepeyi işgal etmeyi uygun buldu...”

_____, XXXVII, 26.

“...(Antiochus) Rhodoslu donanmanın büyük bir kısmının Patara'da bulunduğunu ve Kral Eumenes'in tüm gemileriyle Consul'e karşı Hellespontus'a yelken

açtığı duyunca, beklentilerine darbe inmiş oldu: fakat bu da ona yine de bir cesaret verdi...”

, XXXVII, 26.

“...Hellespontus’a gitme isteğine karşı (Lucius Aemilius’u) Samos’ta öncelikle Rhodoslu Eudamus alıkoydu, ve diğerleri de onu sıkıştırdılar ve onun için en iyisinin ya vatandaşları kuşatmadan kurtarmak ya da daha önce yenilmiş olan donanmayı tekrar yenmek ve düşmanı denizlerden tamamen kovmak olduğunu söylediler, yoksa savaş yeri olarak Hellespontus’u seçen, ki burada Eumenes’in donanmaları bulunuyordu; karada ve suda Antiochus’a ulaşmak doğru değildi.”

, XXXVII, 31.

“ Bundan korkan Antiochus, denizi sahiplenmeye, uzak yerler üzerinde hak iddia etmeye cesaret edemediğinden, kuşatmayı, Romalılar tarafından esir alınamayacakları Lysimachia’ya kaydırmalarını emretti. Bu daha sonradan ortaya çıktığı gibi ihtiyatlı bir tedbirdi. Lysimachialılar’ın, Romalılar’ın ilk saldırılarına dayanmaları değil tüm kışı kuşatma altında geçirmeleri sözkonusuydu; böylece kuşatmayı yapan taraf zayıf düşmüştü...”

, XXXVII, 33.

“ Yaklaşık aynı zamanlarda, Aenus ve Maronea bölgelerini arkasında bırakan Consul’a kralliyet donanmalarının Myonnesus vurulduğu ve Lysimachia’nın kuşatmadan kurtulduğu haberi geldi. Romalılar buna, deniz savaşına sevindiklerinden daha çok sevindiler...Herkes toparlandıktan sonra Chersonesus’tan geçerek Eumenes’in geçiş için herşeyi düzenli bir şekilde ayarladığından dolayı sorunsuz ve

en ufak düzensizlik yaşamadan Hellespontus'a geldiler...”

, XXXVII, 35.

“...Herzaman Smyrna, Lampsacus, Aleksandria, Troas ve Avrupa'da Lysimachia, her müzakerenin problemi olmuştur. Fakat, Kral bu şehirlerden Lysimachia'yı çoktan boşaltmıştı, böylece hiç kimse Avrupa'yı sahiplendiğini söyleyemezdi, zaten Asya'nın karşısında bulunan her şehirden geri çekilmeye kendiliğinden hazırды...”

, XXXVII, 36.

“...(Scipio:) Bizim Chersonesus'a girmememiz için Lysimachia'yı elinizde tutmalıydınız., ya da Asya'ya geçmememiz için Hellespontus'ta karşımıza dikilmeliydiniz...”

, XXXVII, 60.

“...Fabius, Creta'dan Ephesus'a döndü ve buradan Thracia sahillerine, Aenus ve Maronea şehirleri özgür olmak istedikleri için, Antiochus'un kuşatmasını kaldırmaları emriyle üç gemi gönderdi...”

, XXXVIII, 16.

“...(Gallialılar, Dardanos'ta) birbirleriyle anlaşmazlığa girdiler ve 20000 insan dükları Leonorius ve Lutarios önderliğinde Brennus'tan ayrıldılar. Thracia'ya doğru kendi yollarını aldılar...Lysimachia'yı hile ile elde ettiler; tüm Chersonesus'u işgal ettiler ve Hellespontus'a geldiler. Burasının Asya'dan dar bir boğazla ayrıldığını görünce karşıya geçme istekleri arttı...”

XXXVIII, 21.

“...(Gallialılar’ı) gören Romalılar, kendilerini savaşa hazırladılar. Sıralarının belli bir mesafe önünde hafif silahlar ve Attalus’un yardımcı halklarından Cretalılar yaylarıyla gidiyorlardı; ve sonra Traller ve Thraklar...”

XXXVIII, 39.

“...Kral Eumenes’in krallığını Romalılar, Avrupa’daki Chersonesus ile Lysimachia ve diğer yerler sayesinde genişlettiler, Antiochus’un sahip olduğu köyler ve topraklardı bunlar; Asya’da ise bir tanesinin Hellespontus’ta bulunduğu iki Phrygia’dan sağladılar...”

XXXVIII, 40.

“Tüm kararların ve anlaşmaların hazırlanmasından sonra, on delege ve tüm ordusuyla Hellespontus’a giren Manlius, oraya (yerleşen) Gallialılar’ın, Eumenes’le barışta kararlaştırdıkları şartlara uymalarını istedi...(Manlius) seferinde Chersonesus’u geçerken, ancak masalarda rastlanan bir ganimetle yüklüydü. Lysimachia’da kamp kurdu, çünkü herkesin korktuğu Thracia’dan geçerken yük hayvanlarının mümkün olduğu kadar dinç ve güçlü olmalarını istiyordu. Lysimachia’dan hareket ettiği günde Melas adlı nehre geldi ve buradan Cypsela’ya ulaştı. Cypsela’dan sonra dar, ormanlık ve kayalıklarla kesilmiş yaklaşık on bin adımlık bir yol vardı önünde...bu şekilde ormanlık ve dağlık alandan geçerken Thraklar’dan dört halk onları kuşattı: Astailar, Caenerler, Mediatenler ve Coreler. Onbin adamdan fazla değildiler, yolun her iki tarafındaydılar. Deniliyor ki, Macedonia Kralı Philippus, bundan habersiz değilmiş. O, Romalılar’ın dönüşte Thracia’dan geçeceklerini ve bu kadar parayı yanlarında taşıdıklarını biliyormuş. Öndekilerin dağ geçitinden çıktıklarını ve sondakilerin henüz

yaklaşmadıklarını görünceye kadar Thraklar hiç kıpırdamadılar, sonra yük arabasına saldırdılar, koruyucuları öldürdüler ve kısmen yükleri indirdiler ya da hayvanıyla birlikte götürdüler. Bağrısmalar, en önde, ormanın girişine varanlara, ulaştığında her iki taraftan ortaya doğru saldırdılar ve düzensiz bir çarpışma başladı. Thraklar, kendi ganimetlerini bıraktılar, çünkü zaten yükle doluydular ve soymak için boş eller gerekiyordu. Fakat bu nedenle silahsız kaldıklarından düşmanların kılıçlarına büyük bedel ödemek zorunda kaldılar...”

, XXXIX, 1.

“ Asia, kentlerinin güzelliği, karada ve denizdeki zenginliklerinin çokluğu, düşmanlarının güçsüzlüğü ve krali hazinelerinden dolayı, askerleri olduğundan daha da zengin yapıyordu. Gnaeus Manlius’un emri altındakiler en ihmal edilenleriydi. Bu nedenle Thracia’dan zorlu bir yoldan (Romalılar) geçtiler ve az sayıda kayıp verdiler.”

, XXXIX, 23-24.

“ (Philippus) bundan sonra Thracia’daki birkaç kenti ele geçirdi. Bunlar baştan çıkarıcı özgürlükleriyle, ganimet doluydular... Thessialılar ve Perrhablar kentlerinin (Philippus) tarafından ele geçirildiği için şikayette bulunuyorlardı. Philippus’un ele geçirdiği Thracia kentlerinden kral Eumenes tarafından gönderilen elçiler de şikayette bulunuyorlardı...”

, XXXIX, 27.

“ (Eumenes’in elçileri) Kralı aşağıladıkları halde Thracia şehirlerinin davranışlarını araştırmak üzere Thessalia’ya gittiler. Burada şunları söylediler : Eğer Aenus ve Maronea ‘nın özgürlüğü Romalılar’ın

planları arasında ise, mütevazilikle Romalılar'a şunları hatırlatmaktan başka bir şey söylemeyeceklerini; bu şehirlerin gerçekte de özgür olmaları gerektiğini yoksa üçüncü bir kişi tarafından sahiplenileceklerini; fakat Romalılar Thracia'da bulunan bu şehirlerle ilgilenmeyeceklerse, bir zamanlar Antiochus'un vatandaşları olarak Philippus'tan ziyade Eumenes'e savaş bedeli olan kendileri, ve kısmen de babası Attalus'un Philippus'a karşı Romalılar'ın yanında yer aldığı için ve kısmen de kendisinin, ki kendisi de Antiochus'a karşı yürütülen savaşta ülkenin tüm şikayetlerini ve tehlikelerini üzerine almıştır, bu hediyeyle daha çok haketmektedir. Ayrıca kendisine bir yönergeyle Chersonesus ve Lysimacheia ve hatta tartışmasız Maronea ve Aenus'u veren on Delege'nin geçici kararına sahiptir..."

, XXXIX, 28.

"(Attalus:) ...seferinde Hellespontus'tan geçmek isteyen Consul Lucius Scipio'nun sadece benim devletimden geçmesini sağlamadım, onun için kaldırımlar döşedim, köprüler kurdum ve bunu sadece Macedonia yollarında değil Thracia'da da yaptım; ki burada bir de Barbarlar'a karşı güvenliğini de sağlamalıydım."

, XXXIX, 33.

"...(başında Appius Claudius'un bulunduğu elçiler) işgal kuvvetlerini Aenus ve Maronea'dan uzaklaştırma ve tüm Thracia kıyılarını, Philippus ve Macedonialılar'dan kurtarma görevi aldılar..."

, XXXIX, 47.

“...Kral Eumenes tarafından da aralarında kardeşi Athenaeus’un bulunduğu elçiler; hem Thracia’dan işgal kuvvetlerinin çekilmediğini hem de Philippus’un Eumenes’e karşı, savaşta Prusias’a katılmak üzere yardımcı kuvvetlerini Bithynia’ya gönderdiğini şikayet etmek için geldiler.”

, XXXIX, 53.

“...yeni bir Romalı elçi grubu daha gelince Philippus, Thracia’dan çıkmaya mecbur bırakıldı; ya önceki elçilerin sonuçlarına ya da Senato’nun yeni kararlarına uyması gerekiyordu. Tüm bunları elbette içten bir keder ve kahırla yaptı, çünkü oğlunu, kendi topluluğundan ziyade Romalılar’la otururken görüyordu; fakat onlara savaşmak için fırsat vermesin diye çok dikkatliydi. Ayrıca kendisini en ufak bir şüpheden uzak tutmak için ordusuyla Thracia’nın içine yürüdü, Odrysler’e, Dentheletler’e ve Bessiler’e savaş açtı...”

, XL, 3, 4.

“ Marcus’un kaygıları Philippus’dan dolayı büyüdü. Çünkü kral Senato’nun kendisine yüklediği şeyi öyle bir şekilde yaptı ki, onun bu şeyleri ihtiyacından fazla yapmayacağı belli oldu. Hatta savaşı yeniden başlatacağı açık görünüyordu. O zamanki tüm anlaşmaları ve açıklamaları bu yöndeydi. Öncelikle deniz kentinde yaşayan tüm vatandaşları bir zamanlar Paionia adını taşıyan Emathia’ya sürdü, ve kentte Thraklar’ın ve Barbarların oturmalarına izin verdi. Çünkü Roma’ya karşı yapacağı savaşta bu tip insanlara çok güveniyordu...”

..., XL, 10, 5.

“(Perseus :) Kaçabileceğim Romalılar yok. Benim ölümüm onların istediği şey, çünkü senin kederin benim canımı yakıyor, çünkü senden bu kadar çok şehri, bu kadar çok halkı ve hatta Thracia'nın tüm sahil şeridini aldıkları için kızıyorum...”

..., XL, 56, 7.

“...Perseus, Thracia'da bulunmuyorken Philippus, Macedonia şehirlerini ziyaret etti, burada Antigonos'u tavsiye etti, uzun süre yaşasaydı, ona hiç tartışmasız tacı bırakırdı...”

..., XL, 58, 2.

“...Philippus'un ölüm haberinden hemen sonra Thraklar, kendilerine iyi davranılmasına fırsat vermediler, Bastarnlar sadece alışverişle yetinmediler, ya da yollarını ayırmadan birarada yaşamayı bıraktılar. Ondan sonra her iki taraftan şikayetler yükseldi ve bu her gün artınca savaş patlak verdi. Sonunda, düşmanlarına sayıca ve güç olarak denk olmayan Thraklar, arkalarında iz bırakarak oldukça yüksek bir dağlık bölge olan Danuca'ya doğru göçtüler...”

..., XLI, 19, 7.

“...Dardonoslar, Bastarnlar'ın sadece umuttan değil de, komşu Thraklar'ın yardımcı grupları ve Scordiskler tarafından desteklendikleri için ülkelerini bırakmadıklarını görünce; kendilerine her gün yük olan (olanlardan) kurtulmak için toplandılar...Kıştı, Thraklar'ı ve Scordiskler'i kendi vatanlarına çekip gitmelerine zorlamak için bu mevsimi seçmişlerdi...”

, XLII, 20, 6.

“...Praetor C. Sicinius bir evi tamamen döşeyecekti, ki burada Prens (Ariarathes’in oğlu) refakatçılarıyla kalabilsindi. Maediler, Cepnotiler ve Astailar gibi Thrak kabilelerin elçilerinin, kendi kavgalarını anlatmaları, müttefik ve dostluk istemeleri üzerine, her birine 2000 aslık hediyeler gönderildi. Ayrıca, bu halklarla müttefiklik yapmak onlara da (senato) sevinç veriyordu, çünkü Thracia, Macedonia’nın sırtlarında bulunuyordu...”

, XLII, 52, 5.

“...Paionia’dan, Parorea ve Parstrymonia’dan gelen- bu bölgeler Thracia’ya sınırdır- ve çiftçi olmayan Thracialı Agrianesliler de yaklaşık 3000 kişi oluşturuyorlardı. Genç Demetrius’un katili olan Paionialı Didas, bunları bir leştirdi ve silahlandırdı. 2000 askerden oluşan Gallia birliklerinin başında Asclepiodotus bulunuyordu. Sinthia bölgesinden olan Heraclea kentinden 3000 özgür Thracialı’nın kendi komutanları vardı....Odryslar’in kralı olan Cotys’un oğlu Seuthes buna, özel seçilmiş 1000 atlı ve bir o kadar da piyade ile katıldı. Böylece, tüm ordu 39000 piyade ve 4000 atlıdan oluştu.”

, XLII, 52, 8.

“...Romalılar’ın yardımcı grupları Lydialılar, Phrygialılar, Aumidermler’den oluşuyordu; kendilerinininkiler ise en kavgacı halklardan olan Thraklar ve Gallialılar’dı. Herbiri, kendi fakirlerinde edinebildikleri silahlara sahiptiler. Macedonialılar ise buna karşılık, kralliyet silahları gibi, babalarının kendilerine uzun yıllardan beri özenle ve büyük paralar harcıyarak hazırlattıklarını taşıyorlardı...”

, XLII, 59, 2.

“...karşılaşma başladı. Şimdi ilk olarak Thraklar, gelişi güzel, sanki uzun süre kafeste tutulmuş hayvanlar gibi, korkunç çığlıklar atarak, sol kanada doğru koşuyorlardı. Roma atlıları böyle bir deneyimden ve cesareten habersiz, düzensizliğe girip korkuya kapıldılar. Thraklar, yaya olarak kılıçları ve mızraklarıyla hedeflerine ulaştılar, kısa sürede atların uyluklarına vurup karınlarını deştiler...”

, XLII, 60, 2.

“ Romalılar'dan o gün 200 atlı ve 2000'den az olmamak üzere piyade öldü; yaklaşık 200 atlı esir alındı. Kralın ise 20 atlısı ve 40 piyadesi öldürüldü. Galipier kamplarına döndüklerinde gerçi hepsi memnundu, fakat en çok Thraklar büyük sevinç gösteriyorlardı, zira esirlerle dönmüşler ve düşmanların kopmuş kafalarıyla meşgul oluyorlardı.”

, XLII, 65, 4.

“ Yolun uzaklığına canı sıkılan Kral, kampıyla Mopselus tepesine doğru yola çıktı. Crannon'daki tarlaları biçmiş olan Romalılar da Phalanna bölgesine hareket ettiler. Bir döneke tarafından romalılar'ın tarlalara dağıldığını ve hiç silahlı koruma olmadan ekin biçmekle meşgul olduklarını öğrenen kral, 1000 atlı, 2000 Thracialı ve Cretalı ile yola çıktı ve çok hızlı bir şekilde hareket ettikleri için Romalılar'a aniden saldırdılar...”

, XLII, 67, 5.

“...Pella'ya vardığında, orduyu kışlık konakta bıraktı ve Cotys ile birlikte Thessalia'ya geçti. Burada, Thrak

prensi Atlesbis ve Eumenes'in komutanı Corragus'un Cotys'in bölgesine saldırdığını ve Morene adlı bir bölgeyi fethettiği haberini aldılar..."

, XLIII, 7, 10.

"Şimdi Lucretius ve Hortensius, onları (Thraklar'ı) şehre almaktansa kapıları kapalı tutmuş olmanın daha iyi olacağını gördüler. Eğer bunu yapsalardı Emathia, Amphipolis, Maronea ve Aenus dokunulmamış olacaktı..."

, XLIII, 18.

"...Thracia'dan itibaren Cotys ona (Perseus'a) barışı temin etti, zira Dardanoslular'ı da kendisi yeni yaptığı bir seferle uysallaştırmıştı..."

, XLIV, 11.

"...Müdafaa kıtaları olarak Cassandrea'da büyük sayıdaki yerel halk haricinde, 800 Agrianesli ve Illyria'dan 2000 Penest bulunuyordu, her ikisi de en savaşçı halklardandı..."

, XLIV, 12.

"Düşmanlar önce bu ani bağışmaların ne anlama geldiğine şaşırıyorlardı. Fakat kıtaların komutanları Pytho ve Philippus yolun açıldığını duyunca, saldırıya geçmek için her şeyin halledildiğinden emin olarak bir ordu Agrianesli ve Illyriyalı harekete geçtiler ve Romalılar'ı kovaladılar..."

, XLIV, 27.

“...(Gallialılar) yollarının üzerinde olduğu kadarıyla Thracia’yı yakıp yıktıktan sonra Tuna’ya doğru geri döndüler...”

, XLIV, 40, 2.

“ Kıyıda herşey sessizlik içerisindeydi. Çünkü her iki tarftan da hiç kimse diğerine saldırmıyordu. Ta ki günün dokuzuncu saatinde, pişirilecek olan bir hayvan nöbetçilerin elinden kaçana ve nehrin diğer tarafına geçene dek. Üç asker, diz boyundaki sudan geçtiğinde, iki Thracialı, nehrin ortasındaki hayvanı kendi tarafınaçetti. Böylece karşı taraftakiler bunlardan birini öldürdüler ve yeniden nöbet yerlerine döndüler. Düşmanın bulunduğu kıyıda 800 Thracialı’ dan oluşan bir birlik bulunuyordu. Bunlardan bazıları kendi adamlarının öldürüldüğünü görünce katilleri takip etmek için nehri geçti. Daha sonra biraz daha fazlası ve sonunda hepsi geçti. Böylece Romalılar’ın tarafındaki kıyıyı koruyan askerler ile eşitlendiler...”

, XLIV, 43.

“...Kralın kendisi kaçarken en öndeydi. Derhal Pydna’dan kutsal atlıların filosuyla Pella’ya acele etti. Bunu, Odrys atlılarıyla takip etti...”

, XLIV, 44.

“ Savaşın dedikodusu Amphipolis’e ulaşmıştı. Kadınlar tanrıçanın desteğini almak üzere Tauropolos adını da taşıyan Diana’nın tapınağına koştular. Bu arada kentin valisi Diodorus korkudan kentte bulunan ve burayı talan etmeye hazır 2000 Thracialı’ya, bir kurye ile

agoraya bir mektup gönderdi. Bu mektupta şunlar yazıyordu: Emathia'ya Romalı bir donanma geldi, ve civardaki tüm kentleri tahrip etti. Emathia'nın valisi, bu saldırganlara karşı yardıma çağırıyor. Mektubu okuduktan sonra Thraklar'a şöyle dedi: Emathia sahillerini korumak için yola çıkın. Köylerin çevresini tamamıyla saran Romalılar'ın üzerinde büyük bir kan banyosu yapın ve birçok ganimet ele geçirin. Aynı zamanda, kaybedilen bir savaşın dedikodusunu yaptın. Çünkü şayet doğruysa, kaçanlardan bir elçinin üzerine biri gelecekti. Thraklar'ı gönderdikten sonra ve onların Strymon'u geçtiklerini gördüğünde kale kapılarını kapattı.”

, XLV, 6.

“...(Perseus) Thracia kıyılarını tanıyan Cretalı Oroandres'e yöneldi, çünkü o bu çevrede ticaret yapmıştı, ondan kendisini barkosuna almasını ve Cotys'e götürmesini rica etti...”

, XLV, 20.

“...(Attalus) sözleriyle silahları bırakabilecek elçileri Senato'ya götürmeye çalıştı. Krallığı için en iyisi olan bu görevi yerine getirdikten sonra, Aenus ve Maronea'nın kendisine bırakılmasını istedi...”

, XLV, 42.

“...Thrak kralının oğlu Bithys, esirlerle birlikte Carseoli'ye gönderildi. Triumph'a gösterilen diğer esirler zindana atıldılar. Bu olaydan birkaç gün sonra Cotys'in elçileri prenslerini ve geri kalan esirleri kurtarmak için belli bir miktar parayla geldiler. Senato'nun önüne çıkmalarına izin verildiğinde ve Cotys'in Perseus'u savaşta kendi isteğiyle desteklemediğini, buna zorlandığını kanıtladıklarında;

esirlerin, kurtarmalık karşılığında serbest bırakılmasını, babalarının miktarı belirlemelerini istediler. Senato'nun kararıyla şu cevabı aldılar: Roma halkı, bir zamanlar Cotys'in, daha önceleri de atalarının ve Thrak halkının dostlugunu hatırlamaz değildir... Thrak esirleri geri götürecektir elçiler olarak Flamininus, Nerva, Rebilus atandı, Thrak elçilerinin herbirine ise 2000 bakır para verildi..."

M. S. I. Y. Y.

FRONTINUS, *Strategematon*, II, 10, 3.

"Aleksandros, Thrakia'yı yendiğinde ve boyunduruk altına aldığı ve Asya'ya doğru yoluna devam etmek istediğinde, onların kendisinin gitmesinden sonra silahlara sarılmalarından korkuyordu. Bu nedenle prenslerini, komutanlarını ve kaybolan özgürlükleriyle ilgileniyor görünen herkesi beraberinde götürdü, sanki onlara onur bahsetmek istiyormuş gibi..."

V. FLACCUS, *Argonautica*, II, 107.

"Nihayet, Thraklar'ı savaşta yerle bir eden gün gelmişti. Lemnoslu kumandan soğukkanlılıkla gemilerini, eğilebilir sazlardan yapmıştı..."

PLUTARKHOS, *Bioi Paralleloi*, (Aemilius) VI, 15, 4.

"... (Aemilius'un) orduları, 3000 İtalyalı müttefik ve Nascia'nın da 120 atlı ve 200 adam eklediği- ki bunlar Thraklar ve Giritliler idi -sol kanattaki 5000 adamdan oluşuyordu. İşte bu güçlerle denize doğru ilerledi ve

sanki düşman kampına denizden saldırıcağını hissinin uyandırarak, Herakleum’da kampını kurdu...”

_____, (Aemilius) VI, 18.

“ Bazılarının aktardığı gibi, akşama doğru Aemilius’un sanatsal hareketiyle saldırı önce düşman tarafından yapıldı. Çünkü Romalılar atları gemsiz kullanıyorlardı ve bu da onları vurmak için iyi bir neden oluyordu. Başkaları, Aleksandros’un komutası altındaki Thraklar’ın, yem getiren Roma yük hayvanlarına saldırdıklarını ve 700 Ligurialı’nın bunlara ateşli biçimde karşı koyduklarını ve bunun sonucunda da her iki taraftan yardıma gelenler çoğaldığı için onları vurmanın kolay olduğunu aktarmaktadır... önden, kendisinin de itiraf ettiği gibi en çok güvendiği olağanüstü iri; beyaz kalkan ve ayak koruyucularından oluşan zırhlara sahip, siyah etek giyen ve sağ omuzlarından yukarıya doğru ağır demir mızrak taşıyan Thraklar gitti. Thraklar’ın yanında paralı askerler ilerledi...”

_____, (Nikias), III, 6, 4...

“ Atinalılar, Thrakia’da Khalkidialılar tarafından mağlup edildiler...”

_____, (Pompeius), V, 32, 1.

“ Kısa süre sonra Lucullus hareket etti, Pompeius ise tüm donanmasını, Phoenika ve Bosporus arasındaki denizin korunması için, çevreye dağıttı.”

_____, (Pompeius) V, 38.

“... Mithridates hala Bosporus'ta ve oldukça güçte olmasına rağmen, (Pompeius) eyaletler kurdu ve ödüller dağıttı...”

_____, (Sulla) IV, 11, 2-3.

“...(Mithridates'in) oğullarından birisi Pontus ve Bosporus'u aldı, ki buraları ikamet edilmeyen steplerden Maeotis Denizine kadar uzanıyordu ve Mithridates'in topraklarıydı, hiç kimse itiraz etmedi. Ariarthes adlı diğeri ise güçlü bir donanmayla Thrakia ve Makedonia'yı egemenliği altına aldı.”

_____, (Antonius) IX, 61, 2.

“Ona (Antonius'a) bağlı pek çok kral onu destekledi, Afrika halkının kralı Bolchus, üst Kilikia kralı Tarkondemus, Kappadokia kralı Archelaus, Paphlagonia kralı Philadelphus, Kommagene kralı Mithridates ve Thrakia kralı Adallas. Tüm bunlar şahsen hazırıldılar.”

_____, (Lucullus), II, 4, 1.

“Bunun üzerine, Asya'ya geçmek niyetinde olan Sulla ile Chersonesus'ta birleşti, karşıya geçişini güvenceye aldı ve birliklerin geçişine de yardım etti. Barış yapıldıktan sonra Mithridates, Pontus'a geri döndü...”

_____, (Lucullus), II, 12, 1.

“ Lucullus ilk önce arkadaşlarıyla olağanüstü tazimlerle karşılandığı Kyzikus’a gitti. Sonra kendisi Hellespontus’a geçti ve orada bir donanma oluşturdu...”

TACITUS, *Annales*, II, 54.

“...Buradan sonra (Germanicus) Euboea’yı ziyaret etti ve oradan da Agrippina’nın son çocuğu olan Iulia’yı doğurduğu Lesbos’a geçti. Daha sonra da Asya’nın sınır bölgeleri olan: thrak şehirlerinden Perinthos ve Byzantion’u, Propontis’teki ve Pontos’un ağzı olan Bosporos’u; eski efsanelerle meşhur yerleri tanımak için gitti; daha sonra savaşlardan ve zorba hükümdarlardan yıpranmış olan bu şehirlere refah getirdi.”

_____, II, 64.

“...(Tiberius) Bu nedenle Thrakia kralı Rheskuporis’e hile ile yaklaştı. Buradaki tüm halka Rhoimetalkes egemendi, ancak ölümünden sonra Augustus, Thrakia’nın bir kısmını ağabeyi Rheskuporis’e, diğer bir kısmını da oğlu Kotys’e bıraktı. Bu bölüşümde, toprak işlenmiş yerler, şehirler ve Yunanlılar’a komşu bölgeler Kotys’e ; işlenmemiş topraklar, ıssız yerler, düşmana açık olanlar Rheskuporis’e düşmüştü; ve her iki kralın karakterine gelince, birincisi barışçıl ve lütüfkar, diğeri ise sert, açgözlü ve katlanılmaz idi. Önceleri, aldatıcı bir birlik içerisinde yaşıyorlardı. Sonra Rheskuporis sınırlarını aştı ve Kotys’e ayrılan yerleri gaspetti, kendisini koruyan Kotys’e şiddet gösterdi...”

“...Rheskuporis, söylediği gibi, antlaşmanın pekişmesi için bir şart ileri sürdü. Çok sesli eğlenceler, gecenin içinde kaybolduğu zaman, yemekten ve şaraptan doyarak hiçbir şeye aldırmayan Kotys’i zincire vurdurttu. Bunun üzerine (Kotys), bunun altındaki ard niyeti farkettiğinde, tahtın kutsallığını, ortak aile tanrılarını ve misafirperverliğin sembolü olan masayı tank olarak gösterdi. Tüm Thrakia’ya sahip olduktan sonra Tiberius’a yazdı ve kendisine bir komplo yapıldığını ancak bunu yapan kişiye engel olduğunu ileri sürdü. Aynı zamanda, Bastarnlar ve Skythler’e karşı yaptığı savaşı ileri sürerek askeri gücünü yeni aldığı süvari ve atlılar ile güçlendirdi. (Kotys) şu cevabı aldı, onun suçluluğuna inanabilirdi; yine de senatonun bu konudaki araştırmalarla onun suçlu ya da suçsuz olduğunu belirlemeliydi; bu nedenle Kotys’i teslim edecekti. Buraya gelmeliydi ve iğrenç suçlamaya karşılık vermeliydi. Bu mektubu Moesia’nın valisi Latinus Pandusa- ki Kotys ona teslim edilecekti- askerlerle birlikte Thrakia’ya geçti ve olağanüstü sözler vererek adamı getirdi. Bir yandan büyük hırsızlıklarını düşünerek yine de Romalılar’ın elinde bulunan alana girdi. Burada kralın etrafı onur korumalarıyla ve güçlü bir askeri birlik ile koruma altına alındı. Tribunlar ve Centurionlar onu şikayet ve uyarılarla zorladılar. Ve sonunda en açık biçimde Roma’ya olan borcu hatırlatıldı. Thrakia, babasına karşı olan direnişiyle tanınan ve Kotys’in çocukları arasında paylaşıldı. Yaşları küçük olduğundan yönetim konusunda bunlara bir zamanlar praetor olan Trebellenus Rufus yardımcı olacaktı...”

“ Caesar (Tiberius), Makedoniali bir asil olan ve daha önce bir boşanma davasından berrat eden Antistius Vetus’u sert bir biçimde mahkemeye çağırdı. Bu adam olasılıkla bir isyancıydı ve Rheskuporis’in planlarına karışmıştı. Kotys’in öldürüldüğü zaman bize karşı bir

savaş açmıştı: Bu durum dikkate alındı ve onun ne Makedonia ne de Thrakia'ya yakın olan bir adada tutulmasına karar verildi. Çünkü Thrakia, bölündüğünden bu yana, Rhoimetalkes ve Kotys'in çocuklarının emri altındaydı. Bunlar küçük yaşta olduğundan onların önderliğini Trebellenus Rufus yapıyordu. Rhoimetalkes ve Trebellenus'un yüzünden bunlar bizim (Romalıların) yönetimine ve yerel halkları yönetim altına almamıza alışmamışlardı. Koilaleter, Odrisler ve Dieler gibi güçlü kabileler, farklı yöneticilerin önderliğinde silahlara sarıldılar. Bunlar birbirlerine benzemelerinin eksikliği yüzünden, kanlı bir savaş yürütebilmek için rahatsız ediyorlardı, diğerleri daha uzak halkları ayaklandırmak için Haimos'u geçtiler. En iyi düzenlenmiş savaş ordusu, Makedoniyalı Philippos tarafından kurulan Philippopolis ve kralı kuşattı."

_____, IV, 5.

" Thrakia'da Rhoimetalkes ve Kotys'in oğulları, Don nehrinin kıyıları Pannonia'da iki, Moesia'da iki ve bir bu kadar da Dalmatia'da bulunan legionlara sahiptiler. Italia aniden yardım isteyecek olursa bunları onların arkalarını savunmak için kullanacaklardı."

_____, VI, 10.

" Aynı zamanda doğal bir yoldan -böyle bir insanın böyle ölmesi nadirdir- büyük din adamı L. Piso öldü. Baskı olmadığı takdirde, köleci bir anlayışa has hiçbir olayı onaylamamıştı. Babasının censor olduğunu daha önce söylemiştim. 80 yaşındaydı ve Thrakia, zafer şanını hak etmişti..."

Q. CURTIUS RUFUS, *Historia Aleksandri Magni Macedonis*, II, 30.

“...O (Rhodoslu Memnon) Kyzikos’u zaptetmek için gönderilmiş ve hızlı bir yürüyüşle Phrygia’ya gelmişti ki, burası Troas’a, Ida dağına bitişiktir. Buranın adı yerin tabiatını gösterir: çünkü eskiler sık ağaçlıklı yerlere Idas derler; o, Hellespontus’un en yüksek dağıdır.”

_____, III, 5.

“ Aleksandros, bu yazıyı getirenlere, Darius’un kaybettiği ve şimdi bir Hintli’ye ait olan herşeyi onunla paylaşacağı yönünde cevap verdi. Başlık parası olarak ona Hindistan, Ionia, Aeolia ve Hellespontus’un kıyı şeridini önerdi...”

_____, III, 10.

“ Soygunculuğa alışmış olan Illyrialılar’a ve Thraklar’a düşmanın altın gibi parıldayan ordularını seyrettirdi. Bunlar onlar için silah değil, ganimet taşıyordu...”

_____, III, 12, 32.

“ Ömrünün sonuna kadar kendisine bu kadar sahip olsaydı, şimdi olduğundan daha mutlu olabileceğine inanıyorum (Aleksandros’un). Çünkü babasının zafer geçişini taklit etmiş ve Hellespontus halklarının arasından (Hint) Okyanusu’na kadar olan bölgede zafer koşusunu tamamlamıştı...”

_____, IV, 1.

“ Bunun üzerine Aleksandros yaklaşık şu şekilde cevap verdi : “ Kral Aleksandros’dan Darius’a. Adını aldığıın

Darius, Hellespontus kıyılarını iskan eden Yunanlılar'ı ve Ionia'daki Yunan kolonilerini her türlü savaş ile tehdit etmiştir...”

_____, IV, 3.

“...(Aleksandros) Daha önceleri Hindistan'a sınır olan Halys'ü sınır olarak kabul ediyordu, şimdi ise sana Hellespontus ve Euphrates arasındaki tüm bölgeleri kızının başlık parası olarak veriyor...”

_____, V, 1, 1.

“ Şayet Yunanistan, Illyria ve Thrakia'da, Aleksandros'un yönetimi ve emri altında olanları anlatmaya kalksaydım, Asya tarihini kesmek zorunda kalırdım...”

_____, V, 3, 10.

“ ...Aleksandros, nehri geçtikten sonra, 9000 piyade Agrianeliler, okçu 1000 adet Thrakialı'nın yanı sıra 3000 Yunanlı paralı asker ile Uriahlar'ın memleketine girdi...”

_____, VI, 2, 6.

“...(Skytler'in) asıl yerleşimlerinin yarısı Avrupa'da, yarısı Asya'dadır; Bosporus'da oturanlar Asya'ya sayılmaktadır. Ancak Avrupa'da oturanlar Thrakia'nın sol yanından, Bornsthenes'e (Dnepr), buradan da başka bir nehir olan Tanais'a (Don) doğru düz şekilde uzanmaktadırlar. Tanais, tam olarak Avrupa ve Asya arasında akmaktadır, ve Parthlar'ın türediği Iskitler'in

Bosporus'tan değil de Avrupa'daki topraklardan
girdiği su götürmez bir olaydır...”

, VI, 3, 3.

“(Aleksandros’un konuşması:) Hellespontus’ta savaşı
başlatarak, İonialılar’ı ve Aelialılar’ı vahşi barbara köle
olmaktan kurtardık, kendimizi Caria, Paphlagonia,
Pamphylia, Pisidialılar’ın... sahipleri kıldık.”

, VII.

“(Aleksandros’tan) bu şahıs (Berdas) ülkenin
durumunu izleme görevi aldı ve aynı zamanda
Bosporus’un diğer tarafında oturan Skythler’i ziyaret
edecekti...”

, VIII, 1, 1.

“...Aleksandros da, Sogdianlar tekrar egemenlik altına
aldıktan sonra Marakanda’ya geri çekildi. Burada,
Bosporus’un diğer tarafında yaşayan Skythler’e
gönderdiği Berdas ile karşılaştı...”

, VIII, 14, 49.

“...Aleksandros, fil ordusuna karşı hafif silahlı
Agrianesliler’i ve göğüs göğüse çarpışmadan ziyade
dağınık düğüşte iyi olan Thraklar’ı gönderdi. Bunlar,
fillerin ve sürücülerinin üzerine sayısız kargılar
fırlattılar...”

“(Koenus) Akesines nehrinde kamp kurdu. Burada ise tesadüfen bir hastalıktan öldü. Ölümüne Kral ağladı, fakat kısa bir süre önce Koenus’un uzun bir konuşma yaptığını, tek başına Makedonia’yı görmeyi nasıl istediğini, sözlerine ekledi. Hemen yaptığı donanma suya girdi. Bu arada Memnon, Thrakia’dan 5000 atlı ve bunun haricinde Harpalus’tan 7000 yaya.....(topluyordu)....”

“...Porus ve Tariles’in (ikisi de kral) mektupları Abisares’in hastalıktan, valisi Philippus’un ise aldığı bir yaradan dolayı öldüklerini ve onu yaralayanların ise yakalandığını bildiriyordu. Bu nedenle Philippus’un yerine Thraklar’ın komutanı Eudaemon geçti ve Krallık, Abisares’in oğluna bırakıldı.”

T. P. ARBITER, *Satyricon*, 123.

“...Pontus’u titreten, Hydaspes’i keşfeden, korsanları öldüren kayayı bulan, üçüncü zaferinde Jüpiter’in kalbini sallayan Pontus sularında tehlike yaratan ve Bosporus’u işgal eden Büyük Pompeius, donanmalarına ve iki konsülüne boyun eğip saltanat ünvanını düşürmüştü...”

M. S. I. - II. Y.Y.

LUCIUS ANNAEUS FLORUS, *Epitoma De Tito Livio*, I, 24, 7.

“ Avrupa şüphesiz fethin verdiği hakla Romalılar’a aitti, ama Antiochus hala, ırkının verdiği hakla, ataları tarafından Thracia kıyılarında bulunan Lysimachia isimli Avrupa şehrini geri istemekteydi.”

, I, 39, 4, 1-4.

“Macedonialılar’dan sonra,Thraklar, Macedonialılar’ın eski sömürgeleri de başkaldırmaya başladı ve sadece Dalmatia ve Thessalia’daki komşu şehirlere saldırmaktan hoşnut kalmamaya başladılar... Scordiskler, Thraklar’ın en acımasız idiler ve güçlerine kurnazlıklarını da eklemişlerdi; her zaman barındıkları ağaçlıklar ve dağlar arasındaki barınakları da kendi vahşi huylarıyla uyum gösteriyordu.”

, I, 39, 4, 5.

“ Didius, onları amaçsızca birbirlerinden bağımsız olarak dolaşırken bulduktan sonra, onları Thracia’daki kendi topraklarına çekti. Drusus onları mümkün olduğunca uzakta tutmaya zorladı ve onların Danube’ye geçmelerini engelledi. Minicius her ne kadar adamlarının çoğunun kalles bir buzla kaplı bir nehirde kaybetmiş olsa da Hebrus boyunca her yeri yakıp yıktı”

, I, 40, 25.

“ (Minicius) Düşmandan Colcianlılar’ın yanına kaçtıktan sonra Bosporus köprüsünden Thracia’ya, ve sonra Macedonia, ve Graecia üzerinden Italia’ya bir saldırı planlamaya başlamıştı.”

, I, 47

“...Armenialılar’ın ve Britonialılar’ın boyunduruğunda olan toprakları, Cappadocia, Cilicia, Thracia ve Gallia’nın zengin ve güçlü eyaletlerini kazanmak onurlu ve şerefli bir iştir...”

, II, 13, 5.

“...eğer müttefikler tarafından verilen yardıma bakılırsa bir taraftan Gallia ve Germania’dan alınan vergileri, diğer taraftan da Deiotarus, Ariobarzanes, Tarcondimotus, Cotys ve Rhascypolis, Thracia’nın, Cappadokia’nın, Macedonia’nın, Cilicia, Graecia ve tüm Doğu’nun gücü farkedilebilecektir.

DIO CHRYSOSTOMOS, *Orationes*, III, 37.

“ (Aleksandros) Adı Asya olan her yere, Hindistan’a kadar hükmediyordu, ve bunlardan da kendisine teba olan çoktu, Lybia’nın büyük bir bölümü ve Avrupa’daki Thrakia ve Makedonia; tüm buraların efendisiydi, zaten bu yüzden Büyük Kral deniliyordu.”

M. S. II. Y. Y.

PAUSANIAS, *Periegesis tes Hellados*, I, 6. 4.

“...(Ptolemaios) Antipatros’un oğlu Kassandros’u ve Thrakia’da hüküm süren Lysimachos’u; Seleukos’un sürülmesini gözleri önüne sererek Antigonos’un onlar için ne kadar tehlikeli olabileceğini göstermeye çalıştı. Onları, savaşa girmeleri için böyle ikna etti.”

_____, I, 6. 5.

“...(Antigonos) aşağı Hellespontos’a indi. Üzerinden geçmeden önce Demetrios’un bir çarpışmada Ptolemaios tarafından öldürüldüğünü duyunca ordusunu geri döndürdü...”

_____, I, 29. 4.

“...Buraya ancak, bir zamanlar Drabesos’a kadar Thrakia’ya hakim olan ve hiç beklenmedik bir şekilde Edonlar tarafından saldırıya uğrayıp öldürülmüş olanlar gömülüyorlardı. Onlar yıldırımlar tarafından da vurulmuşlarmış.”

_____, I, 29. 5.

“...Athenalılar, Iolaos ile birlikte Sardinia’ya hareket ettiler, ikincisinde şimdiki Ionia’ya ve üçüncüsünde ise o zaman ki Thrakia’ya...”

_____ , I, 29. 10.

“... Athenalı olmasına rağmen Hellespontos Phrygia’sının satrabı Arsites tarafından gönderilen ve Philippos, ordusuyla bölgeye girdiğinde Perinthos şehrini kurtaran, paralı askerlerin komutanı Apollodoros da sayılmalı. O da burda gömülü...”

_____ , I, 29. 13.

“ Başka bir stel üzerinde Thrakia’da savaşanların ve Megara, ve Alkibiades Mantinea’da Arkadialılar’ı ve Eleialılar’ı, Lakedaimonialılar’ı bırakmalarına dair ikna ettikleri ve Sicilya’ya varan Demosthenes’in yendiği Syrakousalılar’ın adları yazılıdır. Buraya Hellespontos’taki deniz savaşlarında savaşanlar da gömülmüştür...”

_____ , III, 17, 8.

“ (Pausanias) Hellespontos’ta, diğer Yunanlılar’ın ve Lakedaimonialılar’ın gemileriyle bulunuyorken, Byzantion’da bir kıza hayrandı...”

_____ , X, 9, 9.

“ Bu sayılanların arkasında, Lysandros ile Aigospotamoi’daki savaşta etki gösterenler durur...”

_____ , X, 15, 2.

“...(Phaennis:) Hellespontos’un dar boğazının üzerinde nakledilecek, Asya’yı kanunsuz kuralsız tahrip eden

Galatlar'ın felaket getirici ordusu kendisiyle övünerek...”

_____ , X, 19, 5.

“...Galatlar'ın ordusu ilk istilasını Kambaules idaresi altında gerçekleştirdiler. Thrakia'ya kadar gelmişken devam etmeye cesaret edemediler...”

_____ , X, 19, 7.

“ Thraklar'a ve Triballos halkına karşı seferi Kerethrios gerçekleştirecekti; Paionia'ya giden komutanları ise Brennos ve Akihorios idi...”

_____ , X, 20, 1.

“...Bu savaşta sadece Yunanistan'ın özgürlüğünün sözkonusu olmadığı farkedildi, bir zamanlar Persler'de olduğu gibi ve bunlara (Galatlar) su ve toprak sunulsa da güvenlik olmayacağı anlaşıldı; daha çok Galatlar'ın, Makedonialılar'la, Thraklar'a ve Paionialılar'a yaptıkları seferler ve bu aralar Thessalialılar'a karşı işledikleri suçların bildirildiği haberler geldi akla...”

_____ , X, 38, 10.

“...Athenalılar'ın Aigospotamoi'daki yenilgilerinden sonra Lakedaimonialılar'ın da, Messenialılar'ı Naupaktos'tan kovduklarını Messenia hakkındaki kitabımda ayrıntılarıyla verdim...”

APPIANOS, *Romaiké Historia*, II, 89, 373.

“ Beklenildiği gibi Caesar yine kurtarılmıştı ve Hellespontus’u geçebilecekti. Buna göre İonialılar’ı, Aioliyalılar’ı ve “aşağı Asia” olarak adlandırılan büyük Yarımada’da oturan diğer halkları affetti. Pompeius’un Mısır’a doğru yola çıktığını öğrenince, Rhodos’a hareket etti...”

_____, IV, 38, 159.

“ (Messalla) affedilmek namına hiç birşey duymak istemiyordu, yine de Brutus ve Cassius’un ölümü üzerine Thrakia’ya asker ve para dolu gemiler geldiğinde Mesalla’yı komutan olarak seçmek istediler. Ancak o, buna hazır olmadığını açıkladı ve yandaşlarına kadere boyun eğmek gerektiğini ve Antonius ile onun ordularına katılmak gerektiğini söyledi...”

_____, IV, 75, 318.

“...Brutus, birçok atlı, hafif silahlı piyade ve okçuya sahipti. Makedoniahlar’dan beklentileri fazla olduğundan, onları Roma savaş sanatlarına göre eğitti. Asker ve para topladığı sırada Thrakia’dan ona şu yardım geldi : Oradaki kralların birinin karısı olan Polemokratia, düşmanlar nedeniyle eşini kaybetmişti ve henüz büyümemiş olan oğlu ile uğraşıyordu. Böylece çocuğuyla Brutus’un yanına geldi ve ona çocukla birlikte eşinin tüm hazinelerini teslim etti...”

_____, IV, 82, 345.

“...Lykia Birliği, Brutus’a elçiler gönderdi ve askeri yardım ile mümkün olduğu kadar vergi yardımı söz verdi. (Brutus) Ksanthoslular’ın vergilerini kaldırdı ve

kentlerini geri verdi. Lykia Deniz Gücü'ne ise diğer gemilerle Abydos'a gitmelerini emretti. Kara ordusunu oraya bizzat kendisi götürdü, ve Cassius'un Ionia'dan gelip birlikte Sestos'a gidebilmeleri için beklemeye başladı..."

, IV, 88, 373.

" Brutus, 4000 Gallialı ve Lusitanialı atlı, buna ek olarak 2000 Thrakialı Illyrialılar'a, Parthialı ve Thessialı askere sahipti. Buna karşılık Cassius 2000'den fazla İspanialı ve Ballialı atlı, 4000 Arabia, Media ve Parthialı okçuya sahipti..."

, IV, 102, 426.

" Melas körfezini dolaşmak iki gün sürdü; ve sonunda ordu Ainos'a ulaştı. Buradan da Doriskos'a ve Serreion Dağı'na kadar olan diğer deniz kentlerine ulaşıldı. Serreion Dağı, denize doğru uzandığından Cassius ve Brutus iç bölgelere doğru ilerlediler. Ancak L. Tillius Cimber'i bir deniz birliği ve bir legion da ağır silahlı asker ve okçular ile birlikte deniz yoluyla dağın etrafından geçmesi için görevlendirdiler. Burası eskiden verimli topraklar olmalarına rağmen boştu; çünkü denizle barışık olmayan Thraklar, korsanların saldırılarından dolayı kıyı şeridinde yerleşmek istemiyorlardı. Kalkidianlılar ve diğer Yunanlılar, bu topraklara sahip olunca ve burayı ticaret ve tarımla harekete geçirince, Thraklar'a mallarını barış içinde değiş tokuş etme fırsatı doğdu..."

, IV, 119, 500.

" (Antonius) : Onlar (Brutus'un adamları) böyle büyük bir orduyu Thrakia'nın verimsiz topraklarına yerleşmek ve orada kalmak gibi boş bir neden için toplamadılar.."

_____ , V, 28, 108.

“ (Oktavianus) : İç savaşlar hakkında bir şey duymak istemiyorum. Şayet bir zorlama yoksa, geri kalan vatandaşları birbirine düşürerek öldürtmek istemiyorum. En azından bu sivil savaşta değil, zira sadece Makedonia ya da Thrakia’ dan haberler gelmiyor size, Roma’ da da neler dönüyor, hepsi kulağınıza geliyor...”

_____ , V, 133, 553.

“ (Pompeius) aynı zamanda Thrakia’ ya ve Pontos’ taki bir prence de gizlice bir başka görevli gönderdi. Eğer Antonius ile ilgili niyetleri başarısız olursa, kendisine Pontos’ tan Armenia’ ya kaçış imkanı yaratmaya çalışıyordu.”

_____ , (Illyria), I, 1-2.

Bkz. Böl. II, A, s. 70.

_____ , (Makedonia), IX, 5.

“...Bundan kısa bir süre sonra, Philippos Romalılar’ ın müttefiki olarak onlarla beraber Yunanistan’ da Kral Antiokhos’ a karşı savaştı. Ve onlar kendisine karşı Asya’ ya doğru ilerlediklerinde, (Philippos) onları zorlu bir yoldan Thrakia ile Makedonia’ dan geçirtti, müttefikleri Hellespontos’ a kadar getirene dek vergi olarak para ve yiyecek maddeleri aldı, yolları yeniden işler vaziyete soktu, geçilmez nehirlerin üzerine köprü yaptırdı ve Thrakialı işgalcileri dağıttı. Senato, kendisine teşekkür için Roma’ da esir bulunan oğlu Demetrius’ u geri verdi, ve borçlu olduğu paraları sildi. Ancak bu Thraklar, Romalılar Antiokhos ile yaptıkları savaştan dönerken ve Philippos onların yanında

olmadığından tüm ganimeti aldılar ve birçok kişiyi öldürdüler.”

_____, (*Makedonia*), XI, 1.

“...Sonunda Perseus, Thrakia ile birlikte güçlü bir toprak tesisi de ele geçirdi ve Thessalılar ile Perrhaibler’in arasına, bunlar Roma’ya elçi göndermeye kalkışınca, fitne soktu...”

_____, (*Mithridates*), 43.

“ Bithynia’ya kral yaptığınız Nikomedes, böyle davrandı Mithridates’e, Asyalı krala Avrupa topraklarına sadece ayak basabileceğini söylediğiniz halde o, Khersonesos’un büyük bir bölümünü zaptetti...”

_____, (*Mithridates*), 158.

“ İki taraf birbirine yaklaşınca (Mithridates ve Sulla), Thermopylai’dan düşman kuvvetler Phokis’e doğru hareket etti; Thraklar, Pontos’tan erkekler, Skythler, Kappadokialılar, Bithynialılar, Galatlar, Phrygler ve Mithridates’e yeni katılan diğer müttefikler, toplam 120000 adam ediyorlardı.”

_____, (*Mithridates*), 226.

“ Bu sözlerinden sonra (Sulla) Thrakia’dan geçerek Kypsela’ya girdi, bundan önce de Lucullus’u Abydos’a gönderdi....”

_____, (Mithridates), 435.

“ Sicilia ve İon denizinden Akarnania’ya kadar gözetimi Plotius Varus ve M. Terentius Varro üstlendi; Peloponessos ve Attika, buna ilaveten Euboia üzerinden Thessalia, Makedonia ve Boiotia’ya Lucius Sisenna; Ege’nin adalarına, Hellespontos’a Lucius Lollius; Bithynia, Thrakia, Propontis ve Pontos’un ağız kısımlarına M. Pupius Piso, Lykia, Pamphylia, Kypros ve Phoinikia’ya Q. Caecilius Metellus Nepos bakacaktı.”

_____, (Mithridates), 473.

“...Böylece Mithridates, örneğin Thrakia’dan Makedonia’ya ve Makedonia’dan Paionia’ya girmek; sonra da Alpler’den İtalya’ya yönelmek istiyordu.”

_____, (Prologus), I, 6.

Bkz. Böl. II, A, s.71.

_____, (Prologus), III, 8.

“...(Asya’dan) deniz geçildiğinde; Romalılar’ın Pontos’da daha birçok halka, avrupalı Moesia ile Thraklar’a hükmettikleri görülür...”

_____, (Syria), 1, 3.

“ (Antiokhos) sonra Avrupa’ya geçti, Thrakia’yı yendi ve karşı koyanları zorladı, Khersonesos’u tahkim etti ve Lysimakheia’yı yeniden kurdu - burasını Aleksandros’tan sonra Thrakia kralı olan Lysimakhos,

Thraklar'a karşı tampon kent olarak kurmuştu, fakat ölümünden sonra tahrip edilmişti. Antiokhos yeniden kurdu ve kaçmış vatandaşları geri çağırdı, köle olarak satılanları geri aldı ve diğerlerini de geri gelmeye davet etti. Sığırlar, koyunlar ve tarım için demir aletler getirtti ve bu tampon kentte hiçbir tesisi unutmadı. Zira burası ona tüm Thrakia için parlak bir yer ve gelecekte olabilecek her şey için çok uygun bir üs olarak görünüyordu.”

, (Syria), 3, 11-12.

“...(Gnaeus) Antiokhos'un neden böyle büyük bir donanma ve kara ordusuyla Medler'in satraplıklarının bulunduğu yerlerden Asya Denizi'ne geldiğini, Avrupa'ya girdiğini, burada kentler kurduğunu ve Thrakia'yı kendi yönetimi altına aldığı soru, ve bunların yeni bir savaş için bir neden olabileceğini anlattı. (Antrokles) Thrakia'nın bir zamanlar kendilerine ait olduğunu, zamansızlık nedeniyle ellerinden alındığını ve şimdi zamanı olduğundan buraları ele geçirip, Lysimakheia'yı oğlu Selukos için yeniden inşa edeceğini ve bunu için Roma'ya değil de kendisine teşekkür edildiği takdirde Asya'daki kentlere dokunmayacağını söyledi...”

, (Syria), 21, 98-99.

“ (Antikhos) Khersonesos'u yeniden tahkim etmek için karşıya geçti. Aynı zamanda, Roma orduları Asya'ya girmek istedikleri halde geçmeleri gereken Sestos ve Abydos'u güçlendirdi. Lysimakheia ise savaşın merkezi antrepo yeri oldu...”

....., (Syria), 23, 110.

“ (Publius Scipio) Thrakia ve Makedonia’ dan geçecek Hellespontos’a doğru yola çıktı, ve eğer Makedonialılar’ın (kalı) Philippos caddeleri düzeltmemiş ve nehirleri köprüleyip yiyecek hazırlatmamış olsaydı, bu (yolculuk) çok yorucu ve zor olurdu...”

....., (Syria), 23, 111-113.

“...Duyduklarına sevinen Prusias, Antiokhos’a karşı (Romalılar’la) müttefikliğe girdi. Donanmanın komutanı Livius, Scipio’ların ilerlediğini duyunca Rhodoslu Pausimakhos’u Rhodos gemileri ve kendi askerlerinin bir bölümüyle Aiolis’te bıraktı ve kuvvetlerinin büyük çoğunluğuyla orduyu güverteye almak için Hellespontos’a gitti. Sestos, Rhoiteion, Akhaionlimai ve diğer yerler gönüllü olarak ona katıldılar, Abydos karşı koydu ve bu yüzden Livius tarafından işgal edildi.”

....., (Syria), 28, 137.

“ Myonnesos’taki deniz savaşı böyle sona erdi. Antiokhos bunu duymadan Khersonesos’un ve Lysimakheia’nın tahkimatı ile ilgilendi Philippos; keşke buna devam etseymiş, eğer Philippos eşlik etmeseydi Romalılar, Thrakia’nın geri kalanını geçmekte ne kadar zorlanırlardı.”

....., (Syria), 28, 139-140.

“ Tüm bu gerçekler kralı (Antikhos) sarstı, ve böyle şanssızlıklarda tüm insanların başına geldiği gibi ruhu zayıfladı; düşmanla yüzyüze gelmeden; Khersonesos’a yığılmış olduğu tahılı, silahları, paraları ve savaş

makinalarını yakmadan kaçtı, düşmanlara tüm bu ihtiyaçları el değmeden bırakmış oldu. Kadınlarıyla ve çocuklarıyla ağlaşarak kaçan Lysimakheialılar'la ise hiç ilgilenmedi...”

, (Syria), 37, 190.

“...(Antikhos) Khersonesos ve Lysimakheia şehrini, tüm silahları ve diğer materyalleri hiç bir düşmanla karşılaşmaya cesaret etmeden kendiliğinden teslim ett ve Hellespontos'un korunmasından da vazgeçti; Romalılar bu kadar zahmetsizce bir teslimiyeti beklemiyorlardı.”

, (Syria), 38, 194.

“ Publius şu kararı açıkladı : Antikhos şimdiki ve geçmişteki başarısızlıklarının suçunu açgözlülüğü yüzünden taşıyordu. Büyük bir krallığı varken ve Romalılar buna karışmıyorken, kendi akrabalarının ve Romalılar'ın dostu Ptolemaios'tan Koile-Syria'yı almıştı, orada işi olmadığı halde Avrupa'ya girmişti, Thrakia'yı zaptetmiş, Khersonesos'u işgal ederek Lysimakheia'yı yeniden kurmuştu. Oradan da Yunanistan'a geçerek Yunanlılar'ı kışkırtmıştı, ki bunlara Romalılarca bağımsızlık tanınmıştı; tüm bunları Thermopyai'da yenik düşünceye kadar yapmıştı.”

, (Syria), 43, 225.

“ (Manlius) yılın en sıcak mevsiminde, dar, uzun ve zorlu yolda, Thrakia'dan geçti. Ne Makedonia'daki Philippos'a yazılı bir bildiri gönderdi, kendisine eşlik etmesi için, ne de ordusunu gruplara ayırdı...”

(Syria), 43, 227.

“ Bu nedenle Thraklar her taraftan saldırıya geçince; Manlius, ganimetinin yüklü bir bölümünü ve ordusunu kaybetti. Geri kalanlarla Makedonia’ya geçerek kurtuldu. Bu şansızlık, Philippos’un Scipio’lara eşlik etmesinin ne kadar faydalı ve Antikhos’un Khersonesos’u boşalttırmasının ne kadar büyük bir hata olduğunu ortaya koydu.”

(Syria), 53, 269-270.

“ Antigonos, Mesopotamia valisi Blitor’u Seleukos’un kaçmasına göz yumduğu için ülkeden kovdu, ve Antipater öldüğü halde Babylonia, Mesopotamia ve Medler halklarının oturduğu yerden Hellespontos’a kadar olan yerleri egemenlik altına almak istiyordu. Böyle büyük bir bölgede hüküm sürdüğü için diğer satrapların kıskançlığına maruz kaldı. Bu nedenle Seleukos’un ricalarıyla Ptolemaios, Lysimakhos, Thrakia satrapı, ve Antipater’in oğlu Kasandros müttefik olmuşlardı....”

(Syria), 62, 329-330.

“ (Seleukos) son savaşını Hellespontos’taki Phrygia’da, Lysimakhos’la yaptı; savaş alanında ölen Lysimakhos’u yenerek Hellespontos’u geçti, fakat Lysimakheia’ya giderken yolda öldürüldü. Katili, yanında götürdüğü, Ptolemaios Soter ve Antipater’in kızı Eurydike’nin oğlu olan Keraunos lakaplı Ptolemaios idi...”

(Syria), 63, 331.

“ Böyle öldü 73 yaşındaki ve bunun 42 yılı kral olan Seleukos. Sanırım onun için de geçerli oldu : *Avrupa*

için zahmet etme- Asya belki de daha iyidir sözü;
çünkü Lysimakheia Avrupa'dadır, ve o,
Aleksandros'un seferinden sonra Avrupa'ya geçen ilk
kişi olmuştur."

_____, (Syria), 63, 334.

"(Seleukos) Hellespontos'tan Lysimakheia'ya doğru
ilerlerken, gözüne büyük ve uzaktan da görünebilen bir
Altar ilişti; ya Argonautlar Kholkhis'e giderken
kurmuşlardı, ya da Akhalar Ilion seferini
düzenlediklerinde..."

ARRIANOS, *Anabasis*, I, 2, 3.

"Aleksandros'un seferini çoktan haber almış olan
Triballer kralı Syrmos, Triballerin kadın ve
çocuklarını Istros'a yollamış ve onların nehrin
adalarından biri olan Peuke adasına çıkarılmalarını
emretmişti. Triballer'e komşu olan Thraklar da,
Aleksandros'un seferi sırasında çok daha evvel bu
adaya kaçmışlardı..."

_____, I, 3, 3.

"Burada (Skkythia) Aleksandros, Byzantion'dan
gönderilip Potos Eukseinos üzerinden ve nehir
boyundan, bulunduğu yere kadar gelen savaş
gemileriyle buluştu. Bunlara okçuları ve ağır silahları
yükleyerek Triballer'le Thraklar'ın sığınmış oldukları
adaya gitti ve kıyıya asker çıkmaya çalıştı..."

_____ , I, 3, 4.

“...Aleksandros, Makedonia’ya dönünce Asya seferi için silahlanma işine girişti. Fakat ilkbaharla beraber Thrakia istikametinde, Triballer ve Illyrialılar’a karşı yola çıktı...”

_____ , I, 5, 6.

“ Böylece Amphipolis’ten yola çıktı ve bağımsız Thraklar memleketine hücum etti. Bu sırada Philippoi şehrini ve Orbelos dağlarını solda bıraktı. Sonra Nestos nehrini aştı ve söylendiğine göre on gün sonra Haimos dağlarına vardı. Burada da dağa çıkan boğazlarda bir çok silahlı tüccarlar ve bağımsız Thraklar ona karşı durdular. Bunlar ordunun geçmek zorunda olduğu Haimos’un tepesini tutmuşlar ve ilerlemesine engel olmayı akıllarına koymuşlardı.”

_____ , I, 10, 12.

“...Böylece en çok korktukları arabaların kendilerine zarar vermediğini gören Makedonlular’ın cesareti arttı ve bağırarak Thraklar’ın üstüne atıldılar. Fakat Aleksandros, okçuları sağ kanattan ve ordunun geri kalan kısmının önünden yürüttü, burada arazinin zorluğu azdı, bunlar, Thraklar’ı, nereden hücum ederlerse etsinler, okla karşılayacaklardı. Kendisi muhafız kıtasını bilhassa Hyospist ve Agrianlar’ı yanına aldı ve onları sol kanada sevketti. Okçular, mevzilerinden dışarı çıkan Thraklar’ı okla geri püskürttüler. Phalankslar da taaruza geçti ve çok zorluk çekmeden hafif silahlı kıtaları ve çok kötü donanımlı barbarlarımevzilerinden püskürttü. Bunlar sol kanattan ilerleyen İskender’e artık karşı duramadılar ve hepsi silahlarını atarak dağlardan aşağıya kaçtılar. Onlardan yaklaşık beşyüz kadar adam öldü, fakat çeviklikleri ve araziyi tanımaları nedeniyle pek az esir alınabildi. Buna karşı onlarla beraber gelmiş olan bütün kadınlar ve çocuklara, bütün malları düşman eline düştü.”

_____ , I, 12, 6.

“Aleksandros, Ilion’dan, bütün ordusuyla Hellespontos’u geçtikten sonra ordugah kurduğu Arisbe’ye, ertesi gün de Perkote’ye geldi. Bir gün sonra Lampsakos’un yanından geçerek Pratikos’a kadar gitti ve orada konakladı. Bu nehir Ida Dağı’ndan gelir ve Hellespontos ile Pontos Eukseinos arasında Marmara Denizi’ne dökülür...”

_____ , I, 18, 3.

“ Ertesi gün yayalardan geri kalanlar, okçular, Agrianesli’ler, Thrak atlıları, kralın hassa maiyet bölüğü ve hassa askerlerinden diğer üç kıta ile yola çıktı ve Miletos’a doğru yöneldi...”

_____ , I, 18, 5.

“ Pers donanması neden sonra gelipte komutanları, Nikonor’un Lade’ye çoktan varmış olduğunu öğrenince, Mykale burnu önünde demirledi. Çünkü Aleksandros, Lade adasının yalnız donanmanın gelmesiyle değil Thraklar ve dört bin kadar yabancı savaşçıları karşıya geçirmek suretiyle ele geçirmişti. Fakat Pers donanması dört yüz kadar gemi idi.”

_____ , I, 25, 2.

“...Sonraları Aleksandros onu (Thessalialı atlılar komutanı Aerophos oğlu Aleksandros’a) hatta rütbelere vererek maiyetinde alıkoymuş, sonunda ordu komutanı olarak Thrakia’ya göndermişti...”

_____, IV, 7, 2.

“...Melamnidas ve Thraklar komutanı olup Menes eliyle, gönderilen paraları ve müttefik askerleri deniz kıyısına kadar götürmüş olan Ptolemaios geldi...”

_____, IV, 13, 4.

“ Her ikisi bu sefer Syria eski satrabı Theokritos’un oğlu Antipatros, Arsoios oğlu Epimenes, Theokritos oğlu Antikles ile Thrakialı Karsis oğlu Philotas’ı kendilerine uydurmuşlar. Antipatros’un nöbetine rastlayan gece Aleksandros’u uykuda bastırarak öldürmeye karar vermişler...”

_____, V, 26, 6.

“...eğer Makedonia’da oturup kalsaydık ve sıkıntısızca yurdumuzu korumakla ve sınır komşularımız Thraklar’ın, İlyrialılar’ın, Triballer’in veya bize dost olmayan Hellenler’in hücumlarını püskürtmekle yetinseydik, büyük ve şerefli ne yapmış olurduk ?...”

_____, VI, 15, 2.

“ Aleksandros, Philippos’un ülkesinin sınırı olarak Akesine ile Indos’un birleştikleri yeri tayin etti ve Philippos’un yanına yaya kıtasından, memleketin korunmasına yetecek kadar askerle bütün Thraklar’ı bıraktı ve tam bu iki nehrin birleştikleri yerde bir şehir kurulmasını ve tersaneler yapılmasını emretti...”

_____ VII, 9, 2-3.

“(Aleksandros:) Önce yakışık aldığı gibi, sözüme babam Philippos’la başlayacağım. Babam sizleri yersiz yurtsuz ve zavallı bir halde buldu. Post giyerdiniz, çoğunuz dağlarda bir kaç koyunu güder ve bunlar yüzünden de Illyrialılar, Triballer ve komşu Thraklarla zavalhıca dövüşüp durdunuz. Babam size postların yerine asker mantoları giydirdi ve komşu barbarlarla savaşta boy ölçüşebilecek ve selameti mevkilerin sağlamlığında değil, şahsi cesaretle görececek hale getirdi. Sizi şehirlerde oturttu, size faydalı kanunlar ve teşkilat verdi. Önceleri sizi soyan ve malınızı mülkünüzü yağmalayan, kölesi ve tebaası barbarlara sizi efendi etti. Thrakia’nın en büyük kısmını Makedonia ile birleştirdi, deniz kenarındaki en müsait yerleri zaptederek memleketin ticaretine açtı...”

_____ VII, 12, 4.

“Krateros’a bunları memlekete götürmesini, onları yurtlarına kavuşturduktan sonra Makedonia, Thrakia ve bağımsız Hellas’ı idaresi altına almasını emretmiştir...”

LUKIANOS, *Scholia in Lucianum*, XIV.

“(Philippos:) ...Asıl zor iş Yunanlılar’ı, Boiotialılar’ı, Phokialılar’ı, Athenalılar’ı yenmekti; insana asıl onur verecek şey, Arkadia piyadelerini, Thessalia süvarilerini, Elea’nın kargı taşıyan askerlerini, Manthenea’nın kalkanlı erlerini, Thraklar’ı, Illyrialılar’ı ve Paionialılar’ı yenmektir...”

M. S. II. - III. Y. Y.

CASSIUS DIO, *Historia Romana*, 19, (Zonaras 9.19).

“...Makedonialı (Philippos) Roma ile yaptığı anlaşmayla sağlam duruyordu, herşeyden önce Antiochos Thrakia'daki bazı yerleri gaspettiği için.”

_____, 19, (Zonaras 9.20).

“... (Scipio Africanus ve kardeşi Lucius) Makedonia'ya varışlarından sonra Philippos'tan destek buldular, bunun üzerine yolları Hellespontos'a devam etti. Buradan da Asya'ya devam ettiler...Bundan, Antiochos, Avrupa'dan tamamen vazgeçmeyi ve oğlu Seleukos'u Lysimachia'dan geri döndürmeyi gerekli gördü...”

_____, Zonaras 9. 20.

“...Manlius o zamanlar Pisidia, Lykaonia ve Pamphylia, asyalı Gallia'nın da büyük kısmını kazanmıştı. Orada da Gallia halkının bir kısmı yaşıyordu, ki bunlar avrupalı kökenlerinden ayrılmışlardı. Zira kralları Brennus başta olmak üzere Gallialılar, Yunanistan ve Thrakia'yı tahrip edip oradan da Bithynia'ya geçmişlerdi...”

_____, 20, 66. 1.

“...Bu hükümdar (Perseus), aynı şekilde maaşlarını alamamış olan Thraklar'ın da hırslarını kaybetmeleriyle öyle bir endişe içerisine düştü ki, barışı arar oldu.”

_____ , 21, (Zonaras 9. 28).

“...(Andriskos) Serbest bırakıldıktan sonra çevresine ihtilalciler topladı ve pek çok şehri tarafına çekti, krallık giysisini giydikten ve kuvvetlerini silah altına çağırıldıktan sonra, Thrakia’da nihayet görüldü. Burada ordusunu, sayısız bağımsız halk topluluklarıyla ve Romalıların umursamadığı bir sürü prens ile güçlendirdi. Onlarla Makedonia’ya girdi...”

_____ , Epitome 21.

“...Andriskos, Thrakia’ya kaçtı, tekrar askeri güç topladı ve ilerleyen Metellus’un yoluna çıktı. Bu arada öncüsü bozguna uğratıldı, bunun üzerine müttefiklerinin kontenjanı da dağıldı; kendisi ise Thrak prensi Byzas tarafından teslim edildi ve cezasını buldu...”

_____ , 36, 9. 3.

“ Bir zamanlar Mithridates’e paralı asker olarak hizmet vermiş Thraklar, şimdi Fabius’un emri altına girmişlerdi, ona Roma ordularındaki köleler gibi kuvvetli yardım sağlıyorlardı. Böylece Fabius tarafından haberci olarak gönderilen Thrak komutanına doğru haber getirmede.”

_____ , 37, 3. 1.

“ Phasis’in fazla uzakta olmadığını tespit ettiren Romalı komutan, bu ırmak boyunca Colchis’e inebileceğine ve oradan Bosporos istikametinde Mithridates’e karşı ilerleyebileceğine inandı. Yürüyüş planlandığı gibi gitti.”

_____ , 37, 14. 3.

“ Mithridates’in sonuyla birlikte topraklarının hepsi, birkaç bölge haricinde, boyunduruk altına alınmıştı. Zira bazı kale müdafaa kıtaları o sıralarda Bosporos haricinde belirli kaleleri koruyorlardı ve bunlar o kadar çabuk teslim olmak niyetinde değildiler...”

_____ , 41, 7. 3.

“...şimdi az çok Pompeius’un planı biliniyordu ve bu nedenle, eğer yaşamlarını kurtarmak istiyorlarsa, bundan böyle Makedonia ve Thrakia’da mesken tutmak görüşündeydiler.”

_____ , 42, 6. 2.

“ Bu esnada şans ondan yanaydı. Hellespontos’u geçerken Lucius Cassius’un komutasında ilerleyen Pompeius’un donanmasına rastladı...”

_____ , 42, 46. 4.

“ Bu arada (Pharnakes), Bosporos’ta vali olarak bıraktığı Asandros’un ayaklandığını öğrendi, ve bu nedenle daha fazla ilerlemedi...”

_____ , 42, 47. 5.

“... Pharnakes, denize kaçtı ve niyeti daha sonra güç kullanarak Bosporos’a girmektir, fakat Asandros onu geri püskürttü ve onu öldürdü.”

_____ , 42, 48. 4.

“... Caesar ona (Pergamonlu Mithridates’e) Asandros’la savaşıma izni verdi, böylece onu yensin ve Bosporos’un sahipliğine ulaşsın diye, zira Asandros dostlarına karşı hainlik göstermişti.”

_____ , 47, 29. 1.

“...(Dolabella) seyahatı esnasında Makedonia’dan ve Thrakia’dan geçerek oldukça geç bir zamanda Asya Eyaleti’ne vardı...”

_____ , 49, 41. 3.

“...(Antonius) Kleopatra’dan olan çocuklarına, aşağıdaki ülkeleri söz verdi : Ptolemaios’a Syria’yı ve Euphrates’in batısındaki bölgelerden Hellespontos’a kadar, Kleopatra’ya Libya’da Cyrenaica’yı, ağabeyi Aleksander’e Armenia’yı ve doğu Euphrates’ten Hindistan’a kadar olan herşeyi, zira bu alanları kendi mülkiyetindeymiş gibi hediye etti.”

_____ , 50, 6. 5.

“ Antonius’un tarafında, Asya kıtasının Romalılar tarafından kendilerine bağlanmış bölgeleri ve Thrakia, bundan başka Yunanistan, Makedonia, Mısır ve Kyrene halkı bulunuyordu...”

_____ , 51, 25. 2.

“ O zamanlar kış olduğu için Crassus dost bölgeye geri döndü, fakat soğuktan ve daha da fazlası Thraklar’ın

elinden çok zaiyat verdikten sonra idi bu, zira onların ona dost olduğunu sanarak ülkelerinden geçmişti...”

_____ , 51, 25. 4-5.

“ (Crassus) Yine silahlara sarıldığı için Mysia dönüşünde ona zor anlar yaşatan Thraklar’a da dersini vermek istiyordu, zira o sıralarda ona, onların yerlerini aldıklarını ve savaş niyetleri taşıdıkları haberi gelmişti. Onların kabilelerinden zor da olsa, Medler’i ve Serderler’i (?), savaşta yenerek ve tutsakların ellerini kestirerek boyunduruk altına almıştı; daha sonra geri kalan bölgeyi, Odrisler’in ülkesi hariç zaptetmişti. Sadece bunlara mûsama gösterdi, çünkü bunlar Dionysos kültürüne saygılarını sunuyorlardı ve onun yanına silahsız gelmişlerdi. Hatta onlara bu tanrıya hürmetlerini sunabilecekleri topraklar bile hediye etti...”

_____ , 54, 29. 5.

“ Caesar, mülkiyetinin çoğunu miras bıraktı ona (Augustus’a), hatta nasıl Agrippa’ya geçtiğini bilmediğim, Hellespontos’taki Chersonesus’ta vardı arasında...”

_____ , 54, 34. 5.

“... Aynı sıralarda Thrakialı bir zengin Volagaisos ve Dionysos’u onurlandıran halkın rahibi, çeşitli kehanetlerle bir sürü taraftar kazandı ve onları ayaklandırdı. Rhaskyporis’i (Kotys’in oğlu) yenerek, onu öldürdü, ona göksel güç veren adı çaldı, Rhoimetalkes, kuvvetlerine bir kılıç darbesi vurdurtmadan onu kaçmaya zorladı. Rakibini takip ederken Chersonesus’a girdi ve burasını korkunç biçimde tahrip etti.”

, Fragmente 19.

“...Antiochos şimdi de Thrakia’ya geçiyordu, hatta diğer bölgelerin de egemenliğini kazanıyordu ve başka savaşlarda destek noktası olarak kullanmak için imha edilmiş olan Lysimachia şehrinin yeniden iskan edilmesine yardım etti... Ptolemaios’un ölümünü duyunca, mısır’ı işgal etmeyi herşeyden çok istediği için oğlu Seleukos’u kavga gücü ile Lysimachia’da bıraktı ve kendisi de yola koyuldu...”

, Fragmente 30-35, 101. 2.

“ Mithridates’in emriyle Thraklar, Epirus’a ve diğer bölgelere, Dodona’ya kadar saldırdılar, hatta burada Zeus’un kutsal mabedini soydular...”

ATHENAEUS, *Deipnosophistae*, VI, 248 e.

“...Delphoslu Hegesandros “Yorumlar” adlı eserinde Kleisophos hakkında aşağıdakileri anlatır: “Philippos, Thrakia kralı Kotys’ten mektupların ona getirildiğini duyduğunda, o sırada orada bulunan Klesophos “Tanrılar adına, iyi haber !” diye haykırdı. Philippos ona şöyle sordu “Peki ama ne yazdığını nereden biliyorsun ?” Klersophos cevap verdi: “tüm Tanrıların en büyüğü şahimdir ki bu temiz bir azarlamadır”...”

M. S. III. Y. Y.

DIOGENES LAERTIUS, *De Clarorum Philosophorum Vitis*, II, 141.

“ Antigonos’un barbarları, Lysimacheia’da yenmesi üzerine, Menedemos ondan bir halk kararı istedi. Bu halk bildirisi yağcılıktan uzaktı ve şöyle idi: Komutanlar ve Danışmanlar şöyle demektedirler; “Kral Antigonos, Barbarları yendikten sonra yine kendi memleketine döneceğinden meclis ve halk şu kararı aldı...”

_____, IX, 65.

“ Dioklei’in söylediğine gibi, Atinalılar (Pyrrhon’a) Thrakialı Kotys’i öldürdüğü için vatandaşlık hakkı vererek onurlandırdılar...”

MARCUS IUNIUS IUSTINUS, (Pompeius Trogus), *Historiae*, V, 4.

“ Sestus’ta, Lakedaimonialılar’ın komutanı Pindarus ve Pharnabazus, gemileriyle hazır bekliyorlardı. Savaş başladı ve Athenalılar’ın zaferi ile sonuçlandı.”

_____, VII, 2.

“ Argeus, halkın sevgisi ve iradesiyle (Macedonia’yı) yönettikten sonra, miras olarak burayı oğlu Philippus’a bıraktı. (Philippus) zamansız ölümüyle küçük bir çocuk olan Aeropus’u varis olarak seçti. Ancak Macedonlar Thraklar ve Illyrialılar bitmez tükenmez savaşlar sürdürüyorlardı ve bunların hergün yaptıkları idmanlarla güçlendikleri silahlarıyla ve olağüstü savaşçılıklarıyla komşularını korkutuyorlardı...”

“ (Philippus) bunun üzerine, sanki yaptığı herşey hakkıymış gibi Thessalia’daki altın ve Thracia’daki gümüş madenlerini ele geçirdi; ve tanrısal ile insana has olan şeyleri yaralamak için korsanlık da yapmaya başladı... Bunlar olduktan sonra Thracialı iki kardeş Kral, onun tarafsız olmasından değil de her iki tarafın kaygısından dolayı, kendi aralarındaki tartışmalara hakemlik yapması için seçtiler...”

“ (Aleksandros’un ölümünden sonra) Büyük Phrygia, Philippus’un oğlu Antigonos’a bırakıldı. Lycia ve Pamphylia, Rearkhos’a; Caria, Cassandros’a; Lydia, Menandros’a bırakıldı. Leontus’a ise Küçük Phrygia’nın bir bölümü; Lysimachos’a Thracia ve Pontus denizindeki bazı yerler bırakıldı... Cappadocia ve Paphlagonia ise Eumenes’e verildi...”

M. S. V. - VI. Y.Y.

ZOSIMOS, *Historia Nova*, II, 36, 2. - 37, 1.

“...Prusias’ın oğlu Nicomedes sözleri dinledi ve kendine uygun bir anlayışla açıkladı; bundan sonra Attalus’un önerisiyle kendi babası Prusias’la savaşa girdi. Oysa kehanet şöyleydi: “ Ey Thraklar’ın kralı, şehrinde çekilmek zorunda kalacaksın. Küçük baş hayvanların ortasında bir arslan yetireceksin, kıvrık pençeli, korkunç bir hayvan. Bir gün babasının topraklarındaki hazineleri alacak ve dünyaya zahmetsizce hükmedecek. Ve sen, sana bildirdiğim gibi, uzun süre kraliyet onurunla sevinemeyeceksin,

daha çok çevreni saran köpekler tarafından tahttan düşürüleceksin... Thracia kucağında büyük bir keder taşıyordu -doğum uzak değil- genç, küçük bir yılan, bu ülkeye felaket getirecekti.”

M. S. VI. Y. Y.

PROCOPIUS, *Anekdotası*, XII, 17.

“...Byzantion’a yapılan tahıl donanmasının transportu, ihtiyacın gerisinde kalınca ve Petros sıkıntılı bir duruma düşünce, Kral, Bithynia, phrygia ve Thracia şehirlerine büyük miktarda tahıl satın almaya karar verdi. Şimdi büyük zorluklarla bölge sakinleri, teslimatı denize kadar taşınmalı ve tehlikeli bir yolculuklu Byzantion’a götürmeliydi.”

V. BÖLÜM İÇİN BİBLİYOGRAFYA

Bengtson 1944 : 50 vdd.

Bengtson 1950 : 44 vdd.

Bengtson 1962 : 18-28.

Buckley 1996 : 89 vdd.

Danov 1965 : 11-28.

Danov 1980 a : 21-185.

Danov 1980 b : 241-300.

Erzen 1994 : 94-114.

Gehrke 1990 : 15 vdd.

Hammond 1993 : 38 vdd.

Hoddinott 1981 : 270 vdd.

Kazarow 1930 : 535.

Kazarow 1936 : 428-452.

Olshausen 1991 : 324 vdd.

Picard 1933 : 244-270

Schuller 1994 : 178 vdd.

Seibert 1985 : 24 vdd.

Tekin 1995 : 95-114.

Tscherikower 1973 : 118 vdd.

Wiesner 1963 : 135-164.

Werner 1961 : 109-119.

VI - ROMA DÖNEMİ

M. Ö. I. Y.Y. - M. S. I. Y.Y.

T. LIVIUS, *Ab Urbe Condita*, XXXVIII, 42.

“ Buna karşılık Claudius, o zamanlar bile yaklaşık olarak 15000 Thracialı'nın, bölgeyi ele geçirmek için ilerleyen Numidialı Mutines'in önüne atladığını (karşısına dikildiğini) söylemektedir. Numidialılar 400 atlı ve birkaç fil'e sahiptiler...”

_____, XLII, 52, 2.

“ Romalılar'ın müttefikleri Lydialılar, Phrygialılar ve Numidialılardı, Thraklar ve Gallialılar bütün ulusların en savaşçılarıydılar...”

V. PATERCULUS, *Res Gestae Divi Augusti*, II, 98, 1.

“ Panonia ve Germania'da yukarıda bahsettiğimiz olaylar gerçekleşirken, Thracia'da vahşi bir başkaldırı başlamış ve halklar silahlanmaya başlamıştı...”

_____, II, 101, 3.

“ Daha önce Babanızın, Marcus Vinicius'un, ve Publius Silius'un Thracia ve Macedonia'da hizmetine

girmiştim; daha sonra Achaia ve Asya'yı ve tüm doğu eyaletlerini, Pontos dışını ve tüm sahillerini ziyaret ettim...”

II, 112, 4.

“ A. Caeceina ve Silvanus'un deniz aşırı memleketlerinden oluşturduğu orduyla daha önceleri buluşmak için yola koyulan ordunun bir bölümü Kral'ın (Thrakia kralı Rhoemetalces) süvarileri müttefiklerimizin askerlerinin de yardımıyla bölgelerimizin beşini işgal altına almış ve nerdeyse herkesi öldürebilecek güçteki bir hastalık bulaştırdı.”

M. S. I. Y. Y.

TACITUS, *Historiae*, I, 11, 2.

“...Her iki Mauretania, Raetia, Noricum, Thracia ve vekiller tarafından yönetilen diğer eyaletler, ordunun ne kadar yakında olduğuna bağlı olarak, güçlü bir etkiyle ya yarar ya da nefret gösteriyorlardı.”

TACITUS, *Annales*, XII, 63.

“ (Byzantion) sakinleri, önceleri bundan (balıkçılıktan) iyi bir gelir elde ettiler ve durumları iyileşti, sonradan yükün ağırlığı onları ezince, azat edilmek ya da en azından hafifletilmek istediler ve bunda Caesar'ın desteğini aldılar. Caesar, yakın geçmişte yapılan Thrak ve Bosporos savaşlarında onların ezildiğine işaret ederek yardıma ihtiyaçları olduğunu kabul etti. Böylece 5 yıllığına vergiden muhaf tutuldular...”

M. S. II. Y. Y.

POLEMON, *Physiognomonica*, I, 5, 2.

“... İmparator Hadrianus, Thrakia’dan Asya’ya seyahat ettiği sırada onun bir arkadaşı idim: kralın yanında ordusu ve arabaları da bulunuyordu. Denize ulaşmaya kadar bir çok kentten geçtik...”

M. S. II. - III. Y. Y.

CASSIUS DIO, *Historia Romana*, 60, 8. 2.

“(İmp.) Claudius, Bir başka Mithridates’e, büyük ihtimalle bu Büyük Mithridates’in soyundan geliyordu, Bosporus’u bıraktı...”

75, 14. 3.

“Şehrin (Byzantium) özgürlüğünü ve devlet olarak onur payesini (Severus) çaldı, onları tribut ödemeye mecbur ederek vatandaşların kazancını aldı. Sonra da onları ve bu bölgeyi Perinthus vatandaşlarına hediye etti, bunlarda her fırsatta onlara kızmak için saldırıyorlardı.”

_____, 78, (Exc. Val. 385), 7.

“Thracia’ya (I.S. 214’te) varışından sonra Antoninus, Dacia ile ilgilenmedi, bilakis Hellespontus’u tehlikesiz geçmedi ve Achilleus’u kurbanlarla ve askerleriyle höyük çevresinde silah dansı yaparak onurlandırdı...”

_____, 80, 3. 2.

“ (Avitus) kışı Bithynia’da geçirdikten sonra, Thracia üzerinden yoluna devam etti...”

_____, 80, 3. 5.

“Eskiden Thracia’yı yönetmiş olan Claudius, Attalus’u (yendi). Niger ile olan savaş sırasında Severus ile beraber Sanatus’tan uzaklaşmıştı...”

SCRIPTORES HISTORIAE AUGUSTAE, (*Otuz Sahtekar*) Celsius XXIX, 1-3.

“Gallia, Doğu, hatta Pontus, Thracia ve Illyricum gibi imperatorluğun bölgeleri alındığında ve Gallienus zamanını özel evlerde harcarken ve yaşamını banyo yapmaya ve kadın simsarlarına adamışken; Africalılar, Africa’nın proconsulü Vibius Passienus ve Lybia kalesinden sorumlu Fabius Pomponianus yönetiminde yeni bir imperator seçti, adı Celsus’tu ve tanrıça Caelestis’in peleriniyle giydirilmişti.”

_____, (*Otuz Sahtekar*), Trebellius Pollio XXXIII, 5. 6.

“ Ailesi halen hayattaydı, Censorini adıyla biliniyorlardı. Bazıları Romalı olan herşeyden nefret ettikleri için Thracia’ya, bazıları da Bithynia’ya göç etmişti...”

_____, (*Aurelianus*), XXII, 2-4.

“ Bu yürüyüşü sırasında birçok, değişik özelliklerdeki savaşlara son verildi. Thracia ve Illyricum’da kendisine karşı gelen barbarları yenilgiye uğrattı...”

_____, (*Maksimisque Balbinus*), VII, 1-2.

“ Balbinus çok asil bir aileden idi, iki kez consullük ve bir çok bölgenin yöneticiliğini yapmıştı. Aslında askeri işlerde sivil yönetime kadar başarılı olamadığı için, Asya, Africa, Bithynia, Galatia, Pontus, Thracia ve Gallia’nın sivil yöneticiliğinde bulundu.”

_____, (*Pescennius Niger*), V, 6.

“...Ancak Severus doğuya doğru ilerlediğinde, Pescennius Yunanistan’ı her iki Thracia’yı ve Macedonia’yı işgal etti. Bu olayda birçok ileri gelen adam hayatlarını verdiler. (Pescennius) Severus’u ortak bir yönetim için davet etti...”

_____, (*Antonius Caracalla*), V, 8.

“ (Caracalla) Thrakia eyaletlerini praetor eşliğinde geçti; buradan Asya’ya geçtiği sırada, tehlikeli bir gemi

kazası geçirdi, anadirek kırıldığında, korumalarıyla birlikte bir filikaya binmeyi uygun buldu...”

, (*Julius Capitolinus*), IV, 4.

“Antoninus Caracalla’nın yönetimi altında Maksimus uzun süre Centuria teşkilatını giydirdi ve sıkça askeri işlerde bulundu. Sevdiği Caesar’ın oğlunu öldürdüğü iddiasıyla nefret ettiği Macrinus’un (yönetimi) altında görevi bıraktı ve memleketi olan Thracia’da bir arazi alarak Gotlar’la ticari ilişkiler kurdu...”

, (*Julius Capitolinus*), IX, 5.

“...Maksimus, maskaranın sahnede ne dediği hakkında, çevresinde araştırma yaparken ona haşin doğaya karşı eski dörtlükler söylediğini aktardılar. Thracialı ve barbar olan Caesar söylenenlere inandı...”

, (*Julius Capitolinus*), XXVI, 4.

“...(Gordianus) Moesia’ya doğru ilerledi ve asıl hareketle, Thracia eyaletlerinde olan düşmanları yok etti, ezdi ve kovaladı. Buradan Syria üzerinden Persler tarafından işgal edilmiş olan Antiocheia’ya ulaştı...”

, (*Trebellus Pollio*), XII, 13.

“ (Pollio) askerler tarafından Caesar olarak seçildi ve Gallienus’a karşı sefere çıktı. Bu arada doğuyu iyi ya da kötü kendisine bıraktı. Ancak 45 bin askeri beraberinde götürdüğünde, Aureolus tarafından Illyricum ya da Thracia’nın sınır bölgesinde yenilgiye uğratıldı ve oğlu ile birlikte öldürüldü...”

, (*Trebellius Pollio*), XV, 2.

“ (Claudius) tüm Illyricum’un komutanı oldu. Thracialı, Moesialı, Dalmatialı, Pannonialı ve Dacialı askerler onun emri altına girdi...”

, (*Syrakusalı Flavius Vopiscus*) XII.

“ Aurelianus (Valerius’un) yerine orduya hükmediyordu; bütün sınır koruyucularını harekete geçirdi, askerleri ganimete doydurdu ve Thracia eyaletlerini inek, at, savaş esirleri ve kölelerle doldurdu. Ganimetle gelen paraları Caesar’ın sarayına depoladı...”

, (*Syrakusalı Flavius Vopiscus*), XIII, 1.

“...(Valerius’un yanında) Illyria ve Thracia’nın sınır koruyucularının komutanı Flavius Boius oturuyordu...”

, (*Syrakusalı Flavius Vopiscus*), IX, 4.

“ Caus’un iyi bir Caesar olduğuna dair birçok şeyin yanında, komutayı ele alır almaz, Probus’un ölümünden sonra savaş cesareti iyice artan ve yalnız Illyricum’u değil aynı zamanda Thracia topraklarını ve Italia’yı saldırmakla tehdit eden Sarmatlar’ı, yetenekli savaş düzenleri sayesinde o dağıttı !...”

, (*Syrakusalı Flavius Vopiscus*), XVI, 3.

“ (Probus) bundan sonra Thracia topraklarından geçti, ve bazı Got halkları onun yaptığı işlerin ününden ve

eski , tanınmış adından dolayı ya ona teslim oldular ya da dostluk oluşturdular...”

(*Syrakusalı Flavius Vopiscus*), XVII, 2-3.

“...Flavius, Claudius Aurelius’u selamlamaktadır. Bizim ülkemiz senden bilinen işleri yapmanı istiyor: İşe başla. Neden hala tereddüt ediyorsun ? Tribunlar ve askerler üzerinde emretme yetkinin olması benim isteğimdir. Gotlar’a saldır, Gotlar’ı Thracia eyaletinden dışarı at. Çünkü seninle savaştıktan sonra kaçanların birçoğu Aemimontus eyaleti* ve Avrupa’ya sığındı. Thracia’nın ve Illyricum’un tüm askerlerini ve sınır koruyucularını senin emrine veriyorum...”

(*Syrakusalı Flavius Vopiscus*), XVIII, 1.

“ Persler’le dostça anlaştıktan sonra, Probus Thracia topraklarına döndü ve Roma topraklarına yüzbin Bartarnialı’yı bağladı ve bunların tümü kendisine sadık kaldı...”

(*Syrakusalı Flavius Vopiscus*), XXII, 2.

“ (Aurelianus) geçişi sırasında, askeri birçok başarı elde etti. Thracia eyaletlerinde ve Illyricum’da kendisine karşı gelen barbarları vurdu. Ayrıca Cannabas veya Cannabandes adındaki Got kralını 5000 adamıyla, bu taraftaki Tuna bölgesinde öldürdü...”

(*Syrakusalı Flavius Vopiscus*), XXXII, 2.

“Yükselen güven duygularıyla Aurelianus yeniden Avrupa’ya döndü ve orada bulunan düşmanları, bilinen cesareti ile vurdu. Aurelianus, Thracia ve Avrupa’da

sert önlemler aldığı sırada, Firmus adında biri, İmparatorluk nişanına aldırılmadan, sanki özgür bir bölgeymiş gibi, Mısır üzerinde hak iddia etti...”

, (Syrakusalı Flavius Vopiscus), XLI, 8.

“ (Aurelianus’a) Gallia topraklarını borçluyuz, Italia’yı o kurtardı, o, Vindelikalılar’ın üzerinden Barbarlara köle olmanın boyunduruğunu çıkardı. Onun zaferiyle Illyricum yeniden yapılandırıldı ve Thracia toprakları yeniden Roma kanunları altına girdi...”

M. S. IV. Y. Y.

AMMIANUS MARCELLINUS, *Rerum Gestarum Libri*, XIV, 11.

“ (Diokletianus) Hadrianopolis’e giden uzun yolun düzlüğünü arkasında bıraktığında ve eskiden Uskuduma olarak adlandırılan Haemus’un yakınlarna vardığında, burada 12 günden beri zor durumda olan ordusunu dinlendirdikten sonra, komşu kentlerde bulunan Thebai lejyonlarının kendisine birkaç yetkili gönderdiğini öğrendi...”

, XX, 9, 1.

“ Azımsanmayacak bir hırsla Iulianus’un elçileri kendilerine verilen görevle yollarına devam ettiler, ancak yüksek memurlara her geldiklerinde kötü bir şekilde alıkoyuluyorlardı, uzun ve zorlu geçen ertelemelerden sonra Italia ve Illyricum’a vararak, oradan da Bosporus üzerinden geçerek ilerlediler...”

, XXVI, 4.

“ Gallia ve Italia’da bu olaylar olurken Thracia’da yeni bir göç hazırlığı vardı. Valentinus abisinin isteği ile ayaklanıyordu...”

, XXVII, 4, 10-11.

“ Drusus onları (bağımsız Thraklar’ı) kendi bölgelerine kitledi, Minucius onları, Odrisler’in değından aşağıya akan Hebrus nehriindeki büyük bir savaşta yendi; geri kalanlar Proconsul Appius Claudius tarafından tamamen yok edildi. Zira Bosporus ve Propontis’te kurulu şehirlerde aynı zamanda Roma donanmaları hakimdi. Onlardan sonra başkumandan Lucullus geldi, o, kaba bir halk olan Bessiler’le savaşa giren ilk komutan oldu: aynı hamleyle tüm karşı koymalarına rağmen Aemimontuslular’ı yendi. Tehdit eden ordusu sayesinde tüm Thracia, atalarımızın egemenliğine geçti ve böylece bir kaç tehlikeli seferden sonra altı eyalet, devlet için kazandı...”

, XXIX, 1, 15.

“...İmperatorluğun Istros’u geçme ve Thracia’nın bir bölümüne yerleşme izni sonucunda, gemilerle, sallarla ve hatta ağaç kütükleriyle karşıya gece gündüz gruplar halinde geçtiler; ancak nehir çok tehlikeliydi ve yağın yağmurla oldukça yükselmişti, boşuna pek çoğı kabaran dalgalarla boğuşular ve yüzmeye çalışanlar ölümlerini suda buldular...”

, XXXI, 6, 1-2.

“ Yukarıda bahsedilen olaylar olurken ve bir haber diğeri izlerken, zaten çoktan kabul gören Gotlar’ın komutanları Seurid ve Colias, kışı bu çevrede,

Hadrianopolis'te geçirmişlerdi...Birden İmperatorluğun bir yazısı geldi ellerine, içinde Hellespontus'a hareket etmeleri gerektiği yazıyordu..."

, XXXI, 11, 1.

" Yaklaşık aynı sıralarda, nihayet Antiochos'tan çıkan Valentinus, uzun yolculuktan sonra Byzantium'a vardı: kalış süresi kısa sürdü ve kent sakinlerinin küçük ayaklanmaları yüzünden daha da kısaldı. Bu arada kendisine Italia'dan gönderilmiş, dikkatli bir komutan olan Sebastius'a Traianus'un bugüne kadar gözettiği halkın üst komutasına verdi, ve kendisi de askerlerinin ücretlerini ödediği, gıda takviyesi ve öğücü konuşmalar yaparak havaya sokmaya çalıştığı, Melantiada'ya gitti."

, XXXI, 11, 2-3.

" (Valentinus) Buradan belli bir yürüyüş emriyle askeri istasyon Nice'ye geldiğinde,habercilerin raporlarından, barbarların zengin savaş ganimetleriyle Rhodopların eteklerinden, Hadrianopolis'in yakınlarna geri çekildiklerini öğrendi...Kısa sürede Hadrianopolis'e vardığında, ona şehrin kapılarını kapattılar ve girmesine izin vermediler..."

, XXXI, 12, 4.

"...(Valentinus) kapalı sıra halinde yürüyerek Hadrianopolis yakınlarna ulaştı; orada palisat ve çukurlarla siper hazırlanmış kampında, sabırsızca Gratianus'un varışını bekledi..."

, XXXI, 16, 1-2.

“ Şimdi sadece yaralarını sarmayı düşünüyorlardı ve yaz için sadece kısa bir geceyi olağan sağlık işlemleriyle geçirdiler; gün doğumuyla birlikte şimdi nereye yönelinecek sorusu başladı, uzun tartışmalardan sonra Perinthus’un zaptedilmesine ve sırasıyla İmparatorluk tarafından işaretlenmiş şehirlere yönelinmesine karar verildi... Onların çekip gitmesiyle Hadrianopolis’te kalan birlikler de, güvenilir gözcülerin, düşmanların çevrede olmadığı haberleriyle, gece yarısı şehirden çıktılar...”

, XXXI, 16, 3.

“ Gotlar, şimdi kazanmalarını kaçınılmaz olarak gören, kavgacı, ama cesur ve tüm güçlükler içerisinde sertleşmiş Hunlar ve Alanlar’la birleşerek Perinthus’ta bir kamp kurdular, ancak kısa süre önce verdikleri kayıpları ne de saldırıya geçiyorlardı; geniş yayılmış, verimli ve zengin toprakları gerçek bir çöle çeviriyorlardı. Öldürmedikleri vatandaşları ise esir olarak alıp kaçınıyorlardı. Buradan sonra birikmiş hazineleriyle, aceleyle, fakat bir hileden korkarak kapalı sıra yürüyüşüyle Byzantium’a karşı yola çıktılar.”

, XXXI, Eksc. 17, 27.

“...Valentinus, Thracia’daki Hadrianopolis’te büyük bir ordu topladı ve elçileri vasıtasıyla Philippi’de duran Constantin’e barış teklifi yaptı...”

, XXXI, 18, 21, 22.

“...Licinius Asya’yı, Doğu’yu, Thracia’yı, Moesia’yı ve küçük Skythia’yı aldı. Constantin ise tekrar Serdica’ya

geri döndü...Fakat Licinius ve Constantin arasındaki savaş kısa zamanda yeniden alevlendi. Constantin Thessalonia'da olduğundan, o sıralar Gotlar, zaten pek iyi korunmayan sınırlardan içeri girmiş ve büyük tahribatlarla Thracia'yı soymaya başladılar..."

, XXXI, 18, 31.

"...Licinius'un kendisi, güçlü bir orduyla Hadrianopolis'te dik bir dağın yamacında kamp kurmuştu . Constantin, tüm ordusuyla oraya yöneldi..."

, XXXI, 18, 32.

"...fakat Constantin Thracia'dan donanmayı çağırdı. Licinius, derhal onda alışılmış olan, mağrur bir gözboyama ile Martinianus'u imperator olarak kabul etti. Crispus ise Constantin'in donanmasıyla Callipolis'te göründü ve Amandus'u bir deniz savaşı sırasında yendi..."

M. S. V. - VI. Y.Y.

ZOSIMOS, *Historia Nova*, I, 23, 1.

"Philippus'un vurdum duymazlığı yüzünden devlet derinden sarsılmıştı. Skythler , Tanais'ı geçmişti ve Thrak topraklarını talan ediyorlardı..."

_____ , I, 31, 1.

“...Hatta Boranlar Asya’ya geçmeye çalışıyorlardı ve bunu Bosporus’ta oturanların yardımıyla kolayca yapabiliyorlardı...”

_____ , I, 39, 1.

“ Skythler, Graecia’ya felaketi getirmişlerdi; hatta Athena’yı da almışlardı. Şimdi, zaten Thracia’yı işgal etmiş olan onlarla, Gallienus bir savaşta boy ölçüşmeye çalışıyordu...”

_____ , I, 46, 1.

“ Skythler göçmeye devam ederken ve Romalılar onların izlerini sürerken, Creta ve Rhodos’u dolaşarak kayda değer bir şey yapmayan Barbarlar, geri dönüş yoluna koyuldular. Fakat veba hepsine bulaştı; böylece bir kısmı Thracia’da, diğerleri de Macedonia’da öldüler. Hayatta kalanlar ise ya Roma ordusuna girdiler ya da topraklar kendilerine verilince tarımla uğraştılar. Fakat Romalılar da vebadan nasibini aldılar ve ordudaki pek çoğu bundan öldü, tüm erdemleriyle parlayan ve tebası tarafından çok özlenen Claudius da öldü.”

_____ , I, 64, 2.

“...(İmp. Florianus) Bosporus’ta Skythler üzerindeki zaferini tamalamadan arkasında bıraktı...”

_____ , II, 19, 1.

“... Licinius’un yıktığı köprüyü Constantin tekrar kurdu ve ordusuyla izinde kaldı. Thracia’ya yürüyüşünde, Licinius’un kampını bulduğu düzlüğe geldi.”

_____ , II, 22, 2-4.

“...Lengerin önünde, Piraeus’ta Constantinus’un donanması gidiyordu; Licinius’un komuta ettiği ise Hellespontus’tan... Licinius’un ordu karargahı Thracia’daki Adrianopolis’teydi. Constantinus ise çoğunluğunun Graecia’dan geldiği gemilerini Piraeus’tan getirtti ve Thessalonike’den kara güçleriyle, Adrianopolis’in sol tarafından akan Hebrus’un kıyısına yürüdü...”

_____ , II, 22, 6.

“ Sonra Constantinus yanına oniki atlı aldı, onlarla Hebrus nehrinin en dar, geçilmesi en kolay noktasından karşıya geçti ve habersiz düşmanların karşısına aniden çıktı...”

_____ , II, 22, 7.

“...Gün batımında Constantinus ordusunu geri çağırdı. Bu arada Licinius mümkün olduğu kadar çok birliğiyle donanmasına ulaşmak için Thracia’dan süratle geçti.”

_____ , II, 25, 2.

“...(Licinius) Asya’da yeni bir ordu toplayacağına ve tekrar savaşabileceğine inanıyordu. Böylece

Lampsakos'a geçti, Palastgardlar'ın komutanı Martinianus'u (Romalılar magister officiorum'dan söz eder) sıkıntılarına ortak seçti ve onu Caesar'a iletti. Sonra onu bir orduyla düşmanların Thracia'dan Hellespontus'a geçmesini engellemek üzere Lampsakos'a gönderdi. Licinius'un kendisi ise kara kuvvetleriyle Chalcedon çevresindeki tepeere ve uçurumlara dağıldı.”

_____, IV, 3, 1.

“ İmperator, bu düşünceyle kararını verdikten sonra Valentinianus kardeşiyle İmperatorluğu paylaşmaya karar verdi; ona Mısır'a kadar Doğu'yu, Bithynia ve Thracia'yı bıraktı...”

_____, IV, 25, 2.

“ Tüm Thracia, sözü edilen halklar (Gotlar, Taifaller ve diğerleri) tarafından işgal edilmişti ve oradaki şehirlerde ve kalelerde bulunan garnizonlar, dışarıya bir adım bile atmaya cesaret edemiyorlardı...”

_____, IV, 21, 1.

“...Bunun üzerine İmperator Valentianus, Persia ile ilişkilerini mümkün olduğu kadar düzeltti ve hızlıca Antiocheia'dan Byzantium'a geçti ve oradan da Skythialı asker kaçaklarına karşı savaş açmak üzere Thracia'ya gitti...”

_____, IV, 22, 1.

“ İmperator Valentianus, Skythler'in çoktan tüm Thracia'yı talan ettiklerini görünce, kendisiyle doğudan

gelen ve atlı savaşlarda tecrübeli birliğiyle atlı
Skythler'e karşı koymaya karar verdi.”

_____, IV, 27, 1.

“ Thracia ve Doğu'daki felaketler, komutanların
akıllılıkları sayesinde sona erdi...”

_____, IV, 35, 1.

“ İmperator Theodosius, belli ölçüde, yaşanan
mağlubiyetleri düzeltmeye çalışıyordu; fakat
Thracia'daki piyadelere kumandanlık eden Promotus,
bunlarla ve nehir kayıklarıyla Odotheus'un karşısına
çıktı...”

_____, V, 14, 1.

“ Olanlar İmperator'a herhalde bildirildi, fakat o,
felaketle ilgilenmiyordu - zaten akılsız bir insan olarak
ne yapılması gerektiğinin bilincinde de değildi - ve
böylece tüm İmperatorluğun idaresini Eutropius'a
bıraktı. O da Gainas ve Leo'yu komutan olarak seçti,
sonuncusunu (Leo'yu) kendilerine vatan arayan
Barbarlar'ın karşısına çıkması için Asya'ya göndermek
istiyordu. Buna karşılık Gainas, Thracia ve
Hellespontus boğazından geçerek düşmanla
savaşacaktı...”

_____, V, 19, 7.

“ Gainas, duvarların haricinde, ottan başka bir şeyin
bırakılmadığını görünce - çünkü şehrin sakinleri çeşitli
meyveleri, hayvanları ve farklı aletleri duvar alanına
toplardı - Thracia'yı terketmeye, acilen Chersones'e

dönüp oradan da Hellespontus üzerinden Asya'ya geri dönmeye karar verdi.”

_____, V, 21, 1.

“... Yiyecek sıkıntısını katlanılmaz bulan Gainas, Chersonesus'un ormanlarından odun kestirdi ve kalasları düzenli bir şekilde istifletti...”

_____, V, 21, 4.

“...Bu mağlubiyet Gainas'ı bunaltıyordu, ve beraber çarpıştığı insanların çok sayıdaki kayıplarından sonra ne yapacağını bilmediğinden Chersonesus bölgesine geri döndü ve aceleyle dış Thracia'ya çekildi...”

_____, V, 21, 6.

“ Caesar Fravitta, merhametle onu kabul etti ve Consul'e iletti; fakat Gainas, söylendiği gibi ordusunun büyük kısmını kaybetmişti ve geri kalanlarla acele Tuna'yaa geçti; zira Thracia'yı da soygunlar yüzünden çöle dönmüş buldu ve ne varsa onu alabilmişti...”

M. S. VI. Y. Y.

PROCOPIUS, *Anekdotas*, XVIII, 20.

“ Illyria'ya, Ionia körfezinden Byzantion'un varoşlarına kadar tüm Thracia'ya, buna ilaveten Hellas'a ve Chersonesus'a Iustinianus yönetimi aldığından beri,

Hunlar, Sklabenler ve Antenler, nerdeyse her yıl saldırarak oradaki halka korkunç azap çektiriyorlardı.”

_____, XXI, 26.

“...Roma topraklarında ordu kuvvetleriyle insanları kaçıran ve soygunlar yapan Hun düşmanlara geri çekilirlerken saldırmak isteyen Thracia ve Illyria’daki komutanlar, Barbarlara yapılacak her türlü saldırıyı yasaklayan Iustinianus’un yazısıyla yüzyüze gelmemek için, bundan vazgeçmek zorundaydılar.”

PROCOPIUS, *Peri ton Polemon*, I, 1, 4.

“...Romalılar, Got kralı totilas ile savaştığı sürece, Theodebert ciddi ciddi, Narses ordusuyla Italia’ya yerleşmiş olduğundan. Kendisinin bir orduyla Thracia’ya geçmesini, oradaki tüm yerleri egemenlik altına almayı ve savaşı Imperatorluk şehri Byzantion’a kadar taşımayı düşünüyordu...”

_____, I, 1, 478.

“ Yaklaşık aynı dönemlerde, Imperator’un direktifiyle Thracia’da yerleşen Gotlar ayaklanarak silahlarını Imperator’a (Zeno) karşı çevirdiler...”

_____, I, 5, 535.

“...Donanmanın başında Belisar bulunuyordu; yanında 4000adam, kısmen silah altına alınmışlar, kısmen müttefik barbarlar, ve 3000 Isaurialı vardı. En önemli albaylar ise Thracialı Constantin ve Bessas idi; Iberialı bir prens olan peranius ise Med sınırlarından geliyordu

ve sadece Persler'e olan nefretinden dolayı Romalılar'ın tarafına geçmişti..."

_____, II, 5, 1.

" Bu esnada Byzantion'dan ordular (kıtalar) geldi: Neapel limanına, Paulus ve Conon yönetiminde 3000 Isauriah, Hydrus'ta 800 Thracialı atlı, Usurpator Vitalian'ın yeğeni Johannes'in yönetimindeydi, ve onlarla birlikte başka 1000 atlı vardı..."

_____, III, 1, 10.

" Bu nedenle Belisar ikinci kez Italia'ya gitti. Çok az adamı olduğundan, çünkü kendi maiyetini persler'e karşı bırakmak zorundaydı, Thracia içinden geçti ve bol para karşılığında genç insanları gönüllü olarak yanına aldı..."

_____, III, 1, 38.

" Slavlar yeniden Illyria ve Thracia'ya giriyorlardı, Roma birlikleri bozguna uğrattıyor ve Byzantium'dan sadece 12 gün uzaklığa kadar Thracia'nın güney kıyılarına ilerliyorlardı. Talancılıkları korkunçtu; insanlık dışı olarak, yaşayan her canlıya öfkelerini kustular."

_____, III, 40.

"...Romalılar öyle bozguna uğratılmışlardı ki, Constantin'in bayrağı kayboldu. Sonra Slavlar zengin Astica topraklarını talan ettiler ve Byzantium'a bir günden az yolculuk mesafesine kadar uzun duvarlara ilerlediler..."

_____, III, 2, 7.

“...Barbarlarda, Romalılar’a karşı hiç sadakat devamlılığı olmamalı. Zira Alariks’in önderliğinde iki krala (Arkadios ve Honorios) karşı sinsi ve Thracia’dan başlamak üzere tüm Avrupa’ya düşman ülke gibi davranılmıştır.”

_____, III, 2, 39.

“...Bu arada Gotlar (doğu Gotlar) Istros’u geçerek önce Pannonia’yı egemenliklerine aldılar, sonra Kralın onlara buyur etmiş olduğu Thracia’nın bir bölgesinde konakladılar. Burda da sadece kısa süre kaldılar...”

_____, III, 12, 6.

“Tüm donanma, amiral gemisine katıldı ve bugün adı Heracleia olan Perinthos’a doğru rota verdi, burada beş gün demirledi, zira Imperator burada başkomutanlara, Thracia’da otlayan ve Imperatorluk haralarına ait pek çok atı hediye etti.”

_____, IV, 27.

“...Bu Goar, Ildigisal’ın kinine inanınca, gayretle ona (Got kralı Witichis) ilettiler ve onu kaçmaya ikna etti. Ona birlikte Byzantium’dan uzaklaşmaya söz verdi. Planlarını kurduktan sonra, çok az bir adamla Thrak şehri Apri’ye hareket ettiler, fakat orada, oraya yerleşmiş olan Langobardlar’a rastladılar ve bunlar da onlarla birleşti. Imperatorluk harasını basarak büyük sayıda at çalıp yollarına devam ettiler. Imperator bunun haberini alınca tüm Thracia’ya ve Illyria’ya haberciler saldı, tüm albaylar ve komutanlar bu kaçaklara bütün güçleriyle karşı duracaklardı...”

VI. BÖLÜM İÇİN BİBLİYOGRAFYA

Baydur 1982 : 67-124.

Betz 1936 : 452 vdd.

Çapar 1995 : 731-755.

Demircioğlu 1970 : 443-459.

Erzen 1994 : 110-116.

Gerov 1980 : 212-240.

Jones 1937 : 15-21.

Lemerle 1994 : 21 vdd.

Marquardt 1957 : 312-316.

Ostrogosky 1940 : 40 vdd.

Stein 1920 : 35 vdd.

Wiesner 1963 : 164-180.

VII- DİN VE KÜLTÜR

A- TANRILAR VE KÜLTLER

1-ARES

M. Ö. IX.- VIII. Y.Y.

HOMEROS, *Odysseia*, VIII, 361.

“ ... Ares yol aldı Thrakia'ya (Threkende) doğru.”

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, V, 7.

Bkz. Böl. VII, A, 5, s.417.

M. Ö. III. Y. Y.

KALLIMAKHOS, *Hymnos*, IV, 63.

“ Thracia Haemus’unun tepesinde silahlarıyla oturup kıtanın manzarasını gözüpek Ares seyretti...”

M. S. I. Y. Y.

V. FLACCUS, *Argonautica*, III, 83.

“ Yıldız çadırından düşen Mars’ın (Ares) arabası, Thraklar’ın ortasına çarptığı gibi, gururlu cesaret ve kanlı boynuzların sesi tanrıları sevindirdiği gibi Iason’da savaş alanına koştu.”

M. S. IV. -V. Y. Y.

NONNOS, *Diomysiaka*, IV, 244.

“ Fakat ok ve yay ile bir kundağı, Eros’u taşımaktadır, kanatlı genç, küçük ! ancak ben Sidonialı bir gemi görüyorum, sinsiz ve hırsız Ares, batının Aphrodit’ini Libia’dan Thrakia’nın kıyılarına götürmek için geminin pruvasında oturmaktadır.”

2- ARTEMIS

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, IV, 33.

“...Ben kendi hesabıma, Thrak ve Paionia kadınlarında da bu sungular için yapılan benzer bir görenek olduğunu biliyorum : Tanrıça Artemis adına kurban kestikleri zaman, töreni buğday sapı olmadan yapmazlar.”

_____, IV, 87.

“...Orthosia Artemis sunağı yapmışlardır ...”
Bkz. Böl. IV, s. 261.

_____, V, 7.

Bkz. Böl. VII, A, 5, s.417.

M. Ö. I. Y. Y. - M. S. I. Y. Y.

TITUS LIVIUS, *Ab Urbe Condita*, XLIV, 44.

“...Kadınlar tanrıçanın desteğini almak üzere
Tauropolos adını da taşıyan Diana'nın (Artemis)
tapınağına koşular...”
Bkz. Böl. V, s. 346.

3- DIONYSOS

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, IV, 87.

“ ... Dionysos tapınağı için ayrılmıştı ...”
Bkz. Böl. IV, s. 261

_____, V, 7.

Bkz. Böl. VII, A, 5, s.417.

M. Ö. III. Y.Y.

APOLLODOROS, *Bibliotheca Historike*, 325, 5.

“ Dionysos şarabı keşfetmişti, ve Hera tarafından çıldırtılmış, o da Mısır ve Syria dolaylarında dolaşmıştı. Önce Mısır kralı Proteos tarafından kabul görmüştü. Fakat sonra Phrygia’da Kybele’ye ulaştı. Ve orada Rhea tarafından temizlenip kabul edilme ayinlerini öğrendikten sonra, ondan (Rhea’dan) elbiseyi aldı ve Thrakia’dan geçerek Hintliler’e doğru yola çıktı ...”

M. Ö. I. Y.Y.

DIODORUS SICULUS, *Bibliothèque Historique*, IV, 3.

“ Dionysos bunun üzerine Hindistan’a sefer düzenledi ve ancak üç yıl sonra Boiotia’ya geri döndü. Bu arada bir çok ganimeti beraberinde getirdi ve o Hindistan fili üzerinde zaferi kutlayan ilk kişiydi. Onun Hindistan seferinin anısına Boiotialılar’ın yanı sıra Grekler ve Thraklar her iki yılda bir kurban törenleri düzenlediler ve tanrının (Dionysos) bu dönemlerde insanlara gözükeceğine inanıyorlardı...”

, V, 50, 5.

“...(Kororus) soyundan utanarak ve tecavüzlere çok kızarak, Dionysos’u yardıma çağırdı. Ve tanrısal varlık olan Butes’i çıldırttı, bunun üzerine ruhen çıldırdı ve bir kuyuya düşerek ölümü buldu. Buna karşılık geri kalan Thraklar, diğer kadınları ele geçirmeye çalıştılar. Bunların arasında en güzelleri olan Aloeus’un karısı Iphimedeia ve kızı Pankratis bulunuyordu; bunlarla birlikte Strongyle’ye gittiler. Thraklar, Butes’in yerine Agassamenos’u adalar üzerinde kral yaptılar ve onu Alaeus’un kızı olan Pankratis ile evlendirdiler...”

, V, 82, 6.

“... Sonunda -efsaneler böyle diyor- Aristaios, Dionysos’u Thrakia’da aramaya koyuldu, ve tanrının yanında gizli gelenekler ve bir çok gerekli şey daha öğrendi. Bir süre daha Haimos dağlarının etrafında oturduktan sonra, görünmez oldu ve yalnız barbarların ülkesinde değil aynı zamanda Yunanlılar’da da tanrısal onura ortak oldu.”

M. Ö. I. Y.Y. - M. S. I. Y.Y.

STRABON, *Geographika*, XIV, 1, 29.

“...Burası (Lebedos), Hellespontos’tan itibaren bütün Dionisiac sanatçılarının bir araya geldiği ve oturduğu, aynı zamanda her yıl Dionysos onuruna düzenlenen oyunların yapıldığı, genel festivalin düzenlendiği yerdir...”

M. S. I. Y.Y.

OVIDIUS, *Metamorphoses*, XI, 85-96.

“...Bacchus’un her zaman ki arkadaşları Satyrler ve Bacchalar onun etrafında kümelenmişlerdi. Silenus orada değildi. Şarabın ve yılların ağırlığıyla sendelerken Phrygialı köylüler onu esir almışlar, çelenklere sararak kralları Midas’a götürmüşlerdi. -Bu Midas’a Atinalı Eumolpus ile birlikte, Thrakialı Orpheus, Bacchus’un ayinlerini öğretmişti...”

PLUTARKHOS, *Bioi Paralleloi*, (Aleksandros) II.

“...Olympias’ın memleketlilerinden bütün kadınlar öteden beri Orpheus ayinlerine, Dionysos eğlencelerine düşkündürler, Edomisliler’le, Thraklar’la ortak birçok gelenekleri vardır. Bu arada, Thraklar’ın çok taşkın, saçma birtakım törenleri olduğunu da herkes bilir.”

M. S. II. Y. Y.

LUKIANOS, *Dialogi Deorum*, XVIII.

“(Zeus :) Ama Hera, kadın gibi saçlarına sargı saran, gevşeklikte kadınları da geçen o tanrı (Dionysos), Lydios’u ele geçirdi, Tmoloslular’ı yendi, Thrakeliler’e boyun eğdirdi...”

M. S. II. - III. Y. Y.

CASSIUS DIO, *Historia Romana*, 51, 25. 4-5.

“...Odrysler’in ülkesi hariç zaptetmişti. Sadece bunlara mûsama gösterdi, çünkü bunlar Dionysos kültüne saygılarını sunuyorlardı ve onun yanına silahsız gelmişlerdi...”

Bkz. Böl. V, s. 379-380.

_____, 54, 34. 5.

“... Aynı sıralarda Thrakialı bir zengin Volagaisos ve Dionysos’u onurlandıran halkın rahibi, çeşitli kehanetlerle bir sürü taraftar kazandı ve onları ayaklandırdı...”

Bkz. Böl. V, s. 380.

5- HERMES

M. Ö. IX. - VIII. Y.Y.

HOMEROS, *Ilyada*, XXIV, 346-348.

Bkz. Böl. II, C, 2, s. 92.

M. Ö. V. - IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, V, 7.

“ Tanrılar arasında yalnız Ares, Dionysos ve Artemis’i sayarlar. Yalnız kralları, öbür yurttaşlardan ayrı olarak, en büyük saygıyı Hermes’e gösterirler, onu ataları sayar ve yalnız onun adına ant içerler.”

6- PLEISTOROS

M. Ö. V.-IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, IX, 119.

“...yerli bir tanrı olan Pleistoros’a kurban olmak üzere kafasını kestiler ...”
Bkz. Böl.IV, s. 273.

7- PROTESILAOS

M. Ö. IX.- VIII. Y. Y.

HOMEROS, *Ilyada*, II, 704- 710.

“ Onları sıraya dizdi Podarkes, Ares’in filizi, bol sürüsü olan Phylakesoğlu Iphiklos’un oğlu. Protesilaos’un bir anadan kardeşe, küçüğüdür o, yiğit Protesilaos büyüktü, üstündü ondan. Erleri çok özlediler o soylu önderi.”

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, VII, 33.

“...Protesilaos tapınağına kadın götürür günah işlerdi...”
Bkz. Böl. IV, s.267.

_____, IX, 116.

“ ... (Pers Artayktes) Elaius’ta Iphikles oğlu Protesilaos hazinesini çalmıştı. Khersonesos’daki Elaius’ta, belli bir yerde Protesilaos türbesi vardır; içinde çok değerli şeyler bulunur, altın, gümüş ve

bronz kupalar, kumaşlar ve Atayktes'in kralın (Kserkses) izni ile yağma ettiği başka sunular..."
Bkz. Böl. IV, s.

IX, 120.

" Khersonesos'ta anlatılır, bunların başında nöbetçilerden biri, tuzlu balık pişirirken bir mucizeye tanık olmuş:: Balıklar tavanın içinde, sanki yeni tutulmuş taze balıklarmış gibi kımıl kımıl oynamaya, hoplayıp zıplamaya başlamışlar. Nöbetçiler ocağın başına toplanmışlar, şaşkın şaşkın bakıyorlarmış; mucizeyi gören Artayktes, aşçıyı çağırmış ve şunları söylemiş: "Atinalı yabancı, bu mucize seni korkutmasın; bu senin için değil benim için oldu; çünkü Elaius'lu Protesilaos, ölmüş ve mumyalanmış olduğu halde, kendisine fenalığı dokunan adamı tanrılar sayesinde cezasız bırakmadığı gösteriyor. Şimdi ben de kurtalmalık olarak sunak taşına şunları koymaya hazırım: Tapınağından almış olduğum hazineye karşılık bu tanrıya yüz talant vereceğim; ve kendi canımı ve oğlumun canını satın almak için Atinalılar'a iki yüz talant ödeyeceğim." Bu sözler strategos Ksanthippos'u yumuşatamadı; zira Protesilaos'un öcünü almak isteyen Elaiuslular, herifi öldürmesi için yalvarıyorlardı, Strategos da öyle düşünüyordu zaten. Deniz kıyısına götürdüler, Kserkses'in gemi- köprüyü kurduğu yere - kimilerine göre Madytos kentinin üzerindeki tepeye- orada çarpmıha gerdiler; ve oğlunun taşlanarak öldürülüşünü oradan seyretti."

M. Ö. I. Y.Y. - M. S. I. Y.Y.

STRABON, *Geographika*, XIII, 31.

“... Sigeonlular burnu karşısında, Khersonesos'ta, her ikisinden de Thrakia'yı anlattığımda sözünü ettiğim Eleussa (limanı) ve Protesilaos'un tapınağı vardır.”

M. S. I. Y.Y.

PLINIUS, *Naturalis Historiae*, IV, 11, 49.

“...Protesilaos'un türbesi...”
Bkz. Böl. II, A, s. 67.

B- SOSYAL HAYAT

M. Ö. IX.- VIII. Y.Y.

HOMEROS, *Ilyada*, II, 594-600.

“ Musalar buluşmuşlardı eskiden Doiron’da,
keseceklerdi Thrakialı Thamyris’in şarkısını.
Oikhalia’dan gelmişti Thamyris, Oikhalia’lı
Eurytos’un yanından, kendine güveniyor,
övünüyordu, Kalkanlı Zeus’un kızlarını, Musaları bile
yenerim diyordu şarkı söylemede. Onlar da kızdılar,
kör ettiler onu, tanrısal şarkıyı aldılar elinden, çalgı
çalmayı unutturdular ona.”

_____, IV, 534.

“...saçları top top Thraklar sarmıştı, uzun kargıları
vardı ellerinde.”

_____, X, 469-474.

“...kara kanlar içinden, vardılar Thraklar’ın bölüğüne,
hepsi yorgun düşmüş, uyuyordu. Güzel silahları
yanlarında, yerdeydi, düzgün dizilmişti silahlar, tam üç
sıra. İki tane at vardı yanında her adamın, Rhesos
ortalarında uzanmış yatıyordu.”

_____, XIII, 3-4.

“... uzaklara çevirdi ışıltılı gözlerini (Zeus), çevirdi at besleyen Thraklar’ın toprağına.”

_____, XIII, 576-579.

“ Helonos şakağından vurdu Deipyros’u, vurdu koskoca Thrak kılıcıyla, tolgasını parça parça etti, tolga havada uçup yere düştü, sonra gitti yuvarlana yuvarlana, dövüşen bir Akhalı bir erin ayağıının dibine.”

_____, XIV, 225-228.

“ ... Hera da fırladı sivri Olympos’tan aşağıya, geçti Pierie’yi, güzel Emathie’yi, at yetiştiren Thraklar’ın karlı dağlarını geçti, ayaklarını yere hiç dokundurmadan yüksek doruklarını aştı dağların.”

_____, XXIV, 234-235.

“ ... değer biçilmez çok güzel bir sağrak ayırdı, Thrakia’ya elçi gittiğinde armağan etmişlerdi ona.”

M. Ö. VI. - V. Y.Y.

HEKATAIOS, *FGrH*, I, F 66.

“ Thraklar bu nedenle tahıldan yapılmış olan **Bruton**’u içiyorlar.”

M. Ö. V.- IV. Y.Y.

HERODOTOS, *Historiai*, IV, 74.

“...Thraklar bundan tıpkı ketene benzer giyecekler yaparlar...”
Bkz. Böl. II, F, s. 242.

_____, IV, 95.

“...Thraklar, yaşayışları zor, oldukça kaba insanlarmış; Zolmopsis ise İon konforunu tanımıştı, Thraklar’dan daha derin bir yaşama anlayışı vardı...Thraklar bir ölü için yaptıkları gibi onun için de üzülüyor, ağlıyorlardı...”

_____, V, 3.

“ Yeryüzünde, Hintliler’den sonra, en kalabalık olanlar Thraklar’dır. Bir tek adamın komutasında

ya da tek bir iradeyle hareket etseler, hiç yenilmez ve bence, ulusların en güçlüsü ve en kalabalığı olurlardı. Ama onlar için imkansızlık buradaydı ve bu birlik hiçbir zaman kurulamadı; bunların zayıf yerleri burasıdır. Oturdukları yere göre birçok adlar alırlar, ama bütün bu ulusların görenekleri her noktada hemen hemen aynıdır, yalnız Getailer ve Trausililer'le Kreston'un kuzeyinde oturanlar bunun dışında kalırlar.”

_____, V, 6.

“ Öbür Thraklar'ın şu görenekleri vardır: Çocuklarını köle olarak yabancılara satarlar; kızlarını kapamazlar, istedikleri adama gitmekte serbest bırakırlar; buna karşılık, ana-babalarından para karşılığı satın almış olduklarına hiç göz açtırmazlar. Dövme yaptırmak soyluluk işaretidir; dövmesiz olmak kötülük getirir. Hiçbir iş görmemek kibarlıktır; toprakta çalışmak şerefsizliğin en aşağısıdır; soylu yaşamak demek, savaşa gitmek ve başkalarını soymaktır. Bellibaşlı görenekleri bunlardır.”

_____, V, 8.

“ Zenginlerin ölü gömme törenleri şöyledir: Ölüyü üç gün seyre koyarlar, çeşitli kurbanlar keserler, yanıp yakılırlar ve arkasından büyük bir şölen gelir. Sonra gömerler, ölü ya toprağa verilir ya da külleri alınır; bir tümsek yaparlar, çeşit çeşit oyunlar oynarlar, en yüksek kazanç, teke tek yapılan güreş için konulan ödüdür. Thraklar'ın ölü gömme törenleri bunlardır.”

_____, V, 10.

“ Thraklar'a bakılırsa, Istros'un ötesindeki ülke arı doludur, oraya gitmelerine engel olan şey de bu böceklerdir. Ama bu sözler bana pek inandırıcı

gelmiyor, zira bildiğimize göre, arı soğuktan hoşlanmaz; bence ayı burcuna doğru uzanan yöreleri oturmaz hale getiren şey, asıl bu soğuktur. İşte Megabazos'un kıyılarını pers egemenliği altına almakta olduğu ülke hakkında söylenenler bunlardır.”

_____, VI, 34.

“...savaş hakkında danışmak üzere krallarını Delphoi'e göndermişlerdi...”
Bkz. Böl. I, C, s. 35

_____, VI, 38.

“...kent kurucularına yapıldığı gibi kurban adama günleri ayırdılar...”
Bkz. Böl. II, E, 11, s. 181

_____, VII, 75.

“ Thraklar, savaşa tilki derisi başlıklarla gidiyorlardı; zırh gömleklerinin üzerine geniş alacaklı pelerinler atmışlardı; ayaklarında ve dizlerinde geyik derisinden pabuçlar vardı; mızrak, küçük hafif bir kalkan ve kısa bir hançer taşıyorlardı. Asya'ya geçtikten sonra Bithynialılar adını almışlardır (Brygler)...”

AISKHYLOS, *Persae*, 509.

“ Hayatta kalanlar ve güvenliğini kazananlar, yolu Thrakia'dan geçenlerdir.”

ISOKRATES, *Panegyrikos*, IV, 67.

“Skythler, Thraklar ve Persler tüm diğer halklardan daha hırslıdırlar ve daha büyük güce sahiptirler...”

_____, IV, 70.

“...bir zamanlar (Atina) komşumuz olan Thraklar hakkında, o zamanlardaki göçlerinde, bizim ve kendilerinin arasındaki büyük boş alana yerleşmişler, böylece arada kalan topraklarda yaşayan halklar ve çeşitli kabilelerle Poleis gibi büyük kuruluşlara sahip olmuşlar.”

THUKYDIDES, *Peloponnesos Savaşı*, II, 95.

“...Bu seferin nedeni, kendine verilen sözün yerine getirilmesini sağlamak, kendinin verdiği bir sözü de tutmaktır...”

Bkz. Böl. IV, s. 277.

_____, II, 97.2.

“...Sitalkes’in yerine geçen Seuthes’in koyduğu kadarıyla gerek altın gerekse gümüş para olarak dört yüz talenton buluyordu. Altın işlemeli ya da işlemesiz kumaşlar ve öbür armağanlar dışında, altın ve gümüş armağanlar da bundan aşağı değildi. Bu armağanlar yalnız krala değil, devlet büyüklerine ve soylulara da veriliyordu. Pers krallığındakinin tersine, öbür Thrakialılar’da olduğu gibi Odrysailer de büyüklerin verdiklerinden çok almaları yerleşmiş bir adetti. İnsanların istediği şeyi alamaması, kendinden istenen şeyi verememesinden daha onur kırıcı bir şeydir. Bununla birlikte Odrysailer’de herkes gücüne göre bu adetten yararlanmaktaydı; armağan getirilmezse hiç bir iş yaptırmanın imkanı yoktu. Bu

krallık, büyük gücünü bu yoldan sağlamıştı. Avrupa’da Ion körfezi ile Pontos Euxinos arasında yaşayan halkların gelirleri ve her çeşit mal bakımından en güçlüsü buydu...”

KSENOPHON, *Anabasis*, VI, 1. 5-6.

“ Saçılar yapıp zafer türküleri söylendikten sonra, önce Thraklar kalkıp silahlı olarak flüt sesiyle dans ettiler; hafifçe sıçırıyor, hançerlerle dövüşür gibi biri eşine vurdu ve herkes onu yaraladığını sandı; çünkü adam büyük bir ustalikle yarayanmış taklidi yaparak kendini yere atmıştı. Paphlagonialılar haykırıştılar. O zaman kazanan dansçı yenilenin silahlarını alıp Sitalkas’ı söyleyerek dans alanından çıktı. Başka Thraklar, aslında hiç bir şeyi olmayan sözde ölüyü taşıyarak götürdüler.”

_____, VII, 2. 23.

“ Yunanlılar kuleye yaklaşınca Seuthes, Ksenophon’a seçeceği adamlarla içeri girmesi için haber gönderdi. Yunanlılar içeri girer girmez önce iki taraf birbirini selamladı; sonra Thrak usulünce, boynuz kupalarla birbirlerinin sağlığına içtiler ...”

_____, VII, 2, 32-34.

“...Babamın ülkesinde çapulculuk yaparak yaşamaktayım...”
Bkz. Böl. IV, s. 288.

_____, VII, 2. 38.

“ Seuthes, “Evet” diye (Ksenophon’a) cevap verdi. “Onlara kardeş gibi davranacağım; soframda yerleri, ele geçireceğimiz her şeyde payları olacak. Sana gelince Ksenophon, kızlarımdan birini sana veririm; bir kızın varsa, onu Thrak geleneğine göre satın alırım; oturman için deniz kıyısındaki en güzel şehirlerimden biri olan Bisanthe’yi veririm.”

_____, VII, 3. 21-22.

“ Yemek için girildi, Seuthes’in maiyetinden Thrak ileri gelenleri, Yunan komutan ve yüzbaşları ve yabancı şehirden birkaç elçi vardı. Tümü çember biçiminde oturdu. Sonra parçalanmış etler ve etle birlikte şişe geçirilmiş mayalı ekmeklerle dolu yirmi kadar üç ayaklı masa getirildi. Masalar, konukların tam önüne yerleştiriliyordu. Thrak geleneği uyarınca Seuthes ona sunulan ekmekleri alıp küçük parçalara böldükten sonra dilediklerine attı; etler konusunda da aynı biçimde davranıp kendisine ancak tadına bakacak kadar ayırdı.”

_____, VII, 3. 26.

“ Şölen ilerlerken bir Thrak, beyaz bir at çekerek içeri girdi : Dolu bir boynuz alıp, “Seuthes, sağlığına içiyor ve sana bu atı armağan ediyorum, onunla dilediğini kovalayıp yakalayabilir, düşmandan çekinmeden geri çekilebilirsin”, dedi.”

_____, VII, 3. 32.

“ Seuthes kalkıp Ksenophon’la aynı anda boynuz şarabı kafasına dikti ve ikisi de son damlaları yere saçtılar. Bundan sonra içeri, işaretleşmeye yarayan

boruların eşi boynuzlar ve tempo tutmada kullandıkları ve magadis gibi çaldıkları öküz derisinden yapılmış borular taşıyan adamlar girdi. Seuthes de kalkıp savaş çılgınlığını atarak bir oktan kaçınıyormuşçasına büyük bir çeviklikle sıçradı. Soytarılar da içeri alındı.”

_____, VII, 4. 1.

“ Ertesi gün Seuthes, tek bir ev bile ayırt etmeden köyleri baştan başa ateşe verdi. Öbür köylere, boyun eğmezlerse başlarına ne geleceğini göstererek korku salmak istiyordu. Sonra ordugahına döndü.”

_____, VII, 4. 3-4.

“ Kar kalındı ve öyle soğuk vardı ki akşam yemeği için getirilen suyla testilerdeki şarap donmuştu; birçok Yunanlının kulakları ve burunları dondu. Thraklar’ın, başlarını ve kulaklarını neden tilki postlarıyla örttükleri; neden yalnız göğüslerini değil baldırlarını da örten tünikler giydikleri ve atların neden kısa elbiseler yerine ayaklarına inen uzun giyeceklere büründükleri anlaşılmıştı.”

_____, VII, 4. 11-15.

“...hayvanların çıkmaması için evleri çitlerle çevriliydi...”
Bkz. Böl. IV, s. 289.

_____, VII, 4.17-18.

“ Thraklar adetleri üzere kalkanlarıyla sırtlarını koruyarak kaçtılar...”
Bkz. Böl. I, G, s. 49.

_____, VII, 4. 19.

“ Seuthes, öncü birliğinden yedi süvari ve Thrak olan borucuyla yardıma koştu. Olup biteni öğrenince Yunanlılar’a yardıma koşarken durmadan boru çaldırdı; bu da düşmanın cesaretinin kırılmasına yardımcı oldu ...”

_____, VII, 5. 12-13.

“ Seuthes, herkesin onayını alınca sefere devam ettiler. Ordu, Pontos Eukseinos’u sağda bırakarak “darı yiyenler” diye anılan Thraklar’ın ülkesini geçip Salmydessos’a vardı. Orda Pontos’a giren pek çok gemi karaya oturur; çünkü kıyının büyük kısmı sığdır. Bu dolaylarda yaşayan Thraklar, bölgeyi sütunlar dikerek bölmüşlerdir ve her topluluk, payına düşen bölgeye denizin attıklarına sahip çıkar. Bu sınır işaretlerinin konmasından önce çoğunun ganimet için birbirini öldürdüğü söyleniyordu.”

_____, VII, 6. 28.

“ Siz de çok iyi biliyorsunuz ki, bu müttefikler sayesinde Thraklar’ı kaçmak zorunda bırakıp köylerde bol buğday bulduk ve daha çok davar ve tutsak ele geçirebildiniz.”

KSENOFON, *Hellenika*, III, 2. 5.

“...Odryslar dönüp geldikleri zaman ölülerini gömdüler, onların şerefine bol bol şarap içip bir de at yarışını tertitlediler...”
Bkz. Böl. IV, s. 296.

_____, III, 2. 9-11.

“ ... (Derkyllidas) ordusuyla Hellespontos denizi üzerinden Avrupa'ya geçti ve Thrakia'nın dost kısmından yürüyerek ve Seuthes'in misafirhane kabulüyle Khersonesos'a vardı. Burada onbir-oniki şehrin bulunduğunu ve bildirildiği gibi toprakların özellikle verimli ve elverişli olduğunu, ancak anlattığı gibi Thraklar tarafından talan edildiğini öğrenince ...”
Bkz. Böl. IV, s. 296.

PLATON, *Theatetus*, 174.

“ Sokrates: Neden ?, Thales'in davasını ele al, Theodoros. Kendisi yıldızları incelerken ve yukarı bakarken, bir boşluğa düştü ve zarif ve zeki bir Thrakialı hizmetçi kız onunla alay etti, çünkü gökyüzünü inceleyip sırlarını çözmeyi o kadar kafasına takmıştı ki, ayağının dibindeki şeyi bile göremez durumdaydı ...”

PLATON, *Alkibiades*, I.

“ Ama, senin Alkibiades, Perikles'in kendi hizmetçilerden ayrı alarak, tuttuğu bir öğretmenin vardı, yaşlı Thrakialı Zopyrus.”

PLATON, *Nomoi*, I, 637, d-e.

“ Ben genel olarak şarabın içilmesinden veya içilmemesinden değil sarhoş olmaktan bahsediyorum. Soru şudur ki - savaşçı ırklar olan Skythialılar, Persler, Karthagahılar, Keltler, Iberianlar ve Thraklar’ın veya siz Spartalılar’ın yaptığı gibi mi yapalım, sizin dediğinize göre siz hepiniz ondan kaçınıyorsunuz, buna karşılık Skythler ve Thraklar’ın hem kadınları, hem de erkekleri onu elbiselerinden akarcasına içiyorlar ve gösterişli ve soylu bir davranış olarak nitelendiriyorlar ...”

_____, VII, 805, d-e.

“ O zaman, şu anda onlara uyguladığımız arkadaşlık tutumu yerine, moda sistemlerden hangisini kullanalım ? Thraklar’ın ve diğer birçok kabilenin yaptığı gibi kadınlarımıza toprakları sürdürüp, köle gibi, onlara koyunları ve sığırları mı baktıralım ? ...”

PLATON, *Politeia*, IV, 435, e.

“ ... Devlet bunları bizden almaz da nereden alabilir ? Sertlikleriyle tanınmış Thraklar’ın, Skythler’in ve bütün kuzeylilerin devletlerinde de aynı sertlik ve taşkınlık görülür. Bilim tutkusu da bizim memleketin özelliği sayılabilir ...”

M. Ö. II. Y.Y.

POLYBIOS, *Historiai*, IV, 45.

“ Thrakların toprakları Byzantionlular’ın topraklarını denizden denize çevrelediğinden, aralarında, bitmeyen zorlu savaşlar yapmak zorunda kalıyorlardı. Bir keresinde çok sayıda kurbanlarla birlikte rakiplerine karşı efendi durumuna gelmişlerse bile yine de savaşın üstesinden gelemediler. Thraklar’ın ve Dynastlarının sayısı çok fazladır; birisini yendikleri zaman, onun yerine üç yenisi ve daha tehlikelileri geliyordu. Şayet baskıyı azaltırlarsa ve kabul edilebilir vergiler ödemeye razı olsalar bile hiç bir şey elde etmemiş olurlar. Şayet birbirleriyle bir antlaşma yaparlarsa; bununla yalnızca beş başkasının iştahını kabartmış ve böylece yeni düşmanlar elde etmiş olurlar. Bundan dolayı hiç bitmeyen zor bir savaşın içindedirler. Düşman barbarların komşusu olmaktan daha ne tehlikeli olabilir ki?... Şimdi bir alışkanlık haline gelen Thraklar’la olan savaşta benimsemek zorunda kalsalar dahi, Yunanlılar ile olan ilişkilerine sadık kalmışlardır; eskiden olduğu gibi.”

_____, XVIII, 37.

“ ... Yunanlılar’ın da işine Makedonia’nın tamamen silinmesi değil, sadece bastırılması geliyordu. Yoksa ne kanun ne de halk haklarına dikkat eden Thraklar’ın ve Galatlar’ın şiddet hareketlerinden, pek çok kez olduğu gibi eziyet çekerlerdi ...”

M. Ö. I. Y.Y.

M. T. VARRO, *De Re Rustica*, II, 1, 8.

“... Örneğin; Ege denizini, keçiler için kullandıkları isimlerden, Suriye sınırındaki bir dağı; Taurus’u Sabine bölgesindeki bir dağı Centherius ve iki Boğazı Thraklar ve Kimmerler türettiler. Karadaki bir çok yere böyle isimler verilmedi mi ?...”

DIODORUS SICULUS, *Romaike Historike*, II, 55.

“...Thrakia’dan geçerken besin maddelerinin eksikliği ve buraların konuksevmezliği yüzünden nerdeyse ordusunu kaybediyordu...”
Bkz. Böl. V, s. 325.

_____, III, 67.

“ Herakles, onlardan (Fenikeliler’den) arp çalmasını öğrenmek istiyordu, ancak ağır bir ruha sahip olduğundan bunu beceremedi. Bundan dolayı Linos ona vurduğunda, sinirlendi ve öğretmenine müzik alâtiyle vurarak öldürdü. Buna karşılık Thamyris başka yeteneklere sahipti. O müzik yeteneklerini geliştirdi ve kendisine göre şarkı (ezgi) konusunda Musaları bile geçtiğini ileri sürüyordu. Bu tanrıları kızdırdı. Bundan dolayı onlar (tanrılar) onun bu yeteneğini aldılar ve onu kör ettiler. Bunun ıspatını Homeros şöyle aktarmaktadır : “ Musalar, Thrakialı Thamyris’i buldular ve şarkı söylemesini bitirdikleri yer... ve sonra onu kızgınlıkla kör ettiler, tanrı vergisi olan sesini aldılar ve arp çalmasını unutturdular”

, IV, 15, 3.

“ Bunun üzerine Herakles, başka bir iş daha aldı : O, Thrakialı Diomedes’in kısıraklarını geri getirecekti. Vahşiliği nedeniyle demir zincirler ile bağlıydılar, yemleri ise arpa ve buğday gillerden oluşmuyordu...”

, IV, 25.

“ Orpheus’u andığımızı göre, konudan uzaklaşarak ondan bahsetmemiz yerinde olacaktır. O, Thrak kökenli olan Oiagros’un oğluydu, ancak yapı, söylem ve şiir konusunda, bilgi sahibi olduğumuz tüm insanlardan daha üstündü; şayet bir şiir okursa, bu ilgiyle karşılanıyor ve şayet söylenirse, melodik bir anlatımı oluyordu. Onun şöhreti öyle büyüdü ki, onun şarkılarla vahşi hayvanları ve ağaçları etkileyebileceği düşünülüyordu...”

, IV, 43, 3.

“ Ve fırtına dindi, ancak prensler Thrakia’da kral olan Phineus’a ait topraklara geldiler. Burada, bir deliğe kapatılarak aza olarak sürekli kırbaç darbelerine mağruz kalan iki genç adama rastladılar...”

, V, 77.

“ ...Eleusis’deki Atinalılar tarafından uygulanan ve en önemlisi olan adak ritüeli Samothrake ve Thrakia’daki kikonlar tarafından uygulanmaktadır. -Bunu oluşturan Orpheus oralıydı- Tüm bu, ritüeller gizli gizli aktarılmaktadır. Ancak Girit’teki Knossos’da eskiden beri bu adak ritüelleri açık bir şekilde herkes arasında yayılmaktadır...”

M. Ö. I. Y. Y. - M. S. I. Y. Y.

T. LIVIUS, *Ab Urbe Condita*, XXXI, 39, 11-12.

“...Thraklar, alışılmışın dışında uzun kılıçları nedeniyle her taraftan sarkan ağaç dalları tarafından engelleniyorlardı...”XLII, 52, 2.

_____, “...Thraklar ve Gallialılar bütün ulusların en savaşçılarıydılar...”
Bkz. Böl. VI, s. 342.

_____, XLII, 59, 2.

“...Thraklar, gelişi güzel, sanki uzun süre kafeste tutulmuş hayvanlar gibi, korkunç çığlıklar atarak, sol kanada doğru koşuyorlardı...”
Bkz. Böl. V, s. 342.

_____, XLII, 60, 2.

“...Thraklar büyük sevinç gösteriyorlardı, zira esirlerle dönmüşler ve düşmanların kopmuş kafalarıyla meşgul oluyorlardı.”
Bkz. böl. V, s.343.

_____, XLIV, 40, 5.

“ Thraklar korkunç baktış ve uzun boyları ile ilerlediler. Sol yanlarındaki kalkanlarından beyaz bir ışık yansıyordu. Her iki omuzu siyah bir savaş elbisesi ile

kaplıydı: sağ ellerinde zaman zaman ağır bir mızrak sallanıyordu. Thraklar'ın yanında, kiralanmış yardımcı halklar bulunuyordu...”

M. S. I. Y.Y.

TACITUS, *Annales*, II, 63.

“(Byzantion) sakinleri, önceleri bundan (balıkçılıktan) iyi bir gelir elde ettiler ve durumları iyileşti, sonradan yükün ağırlığı onları ezince, azat edilmek ya da en azından hafifletilmek istediler ve bunda Caesar'ın desteğini aldılar. Caesar, yakın geçmişte yapılan Thrak ve Bosporos savaşlarında onların ezildiğine işaret ederek yardıma ihtiyaçları olduğunu kabul etti. Böylece 5 yıllığına vergiden muhaf tutuldular...”

_____, II, 64.

“(Tiberius) Bu nedenle Thrakia kralı Rheskuporis'e hile ile yaklaştı. Buradaki tüm halka Rhoimetalkes egemendi, ancak ölümünden sonra Augustus, Thrakia'nın bir kısmını ağabeyi Rheskuporis'e, diğer bir kısmını da oğlu Kotys'e bıraktı. Bu bölüşümde, toprak işlenmiş yerler, şehirler ve Yunanlılar'a komşu bölgeler Kotys'e ; işlenmemiş topraklar, ıssız yerler, düşmana açık olanlar Rheskuporis'e düşmüştü; ve her iki kralın karakterine gelince, birincisi barışçıl ve lütüfkar, diğeri ise sert, açgözlü ve katlanılmaz idi. Önceleri, aldattıcı bir birlik içerisinde yaşıyorlardı. Sonra Rheskuporis sınırlarını aştı ve Kotys'e ayrılan yerleri gaspetti, kendisini koruyan Kotys'e şiddet gösterdi...”

_____, II, 64-66.

“...Bunun üzerine (Kotys), bunun altındaki ard niyeti farkettiğinde, tahtın kutsallığını, ortak aile tanrılarını ve misafirperverliğin sembolü olan masayı tanık olarak gösterdi...”

Bkz. Böl. V, s. 350.

OVIDIUS, *Heroides*, II, 84.

“ Ancak benim tarafımdan bir zamanlar dikkate alınmayan Thraklar benden sakınıyorlar, Buraların adamlarından daha önemliydi bu yabancı; Şimdi alaylı bir şekilde “ eşimin Atina’ya gittiğini ve Thrakia’nın kesinlikle başka bir lideri bulacağını ” söylüyorlar !”

FRONTINUS, *Strategematon*, III, 15, 5.

“ Thraklar, düşmanların çıkamayacağı kadar dik bir dağda, kuşatıldıklarında, herbiri küçük miktar tahıl yanına aldı ve sonradan düşman bekçilerine doğru sürdükleri bazı koyunları bununla beslediler. Hayvanlar yakalanıp kesilince, bağırsaklarındaki tahıl buluntularından, düşman, hayvanları bile besleyecek kadar çok tahılları olduğuna inanarak kuşatmayı kaldırmış.”

_____, III, 16, 5.

“ Diodoros, Amphipolis yardımcı kuvvetleriyle 200 Thrakialı’nın şehri soymayı düşündüğü şüphesini ileri sürdüğünde, bir yalan buldu. Bazı düşman gemilerin, şehrin az ötesinde kıyıda olduklarını ve soyulabileceklerini söyledi. Bu şansla dürtüklenmiş olan Thraklar’ı dışarı gönderdi ve kapıları kapatarak bir daha içeriye girmelerine izin vermedi.”

_____, IV, 7, 34.

“ Kardia’ dan Eumenes, ki bu Aléksandros’un soyundan geliyordu, bir kalede kısırıldığında atlarını hareket ettiremediğinden, şimdi onları her gün belli saatlerde öyle asıyordu ki, arka ayaklarıyla yere basabiliyor, ama ön ayakları havada kalıyordu. Tabii, bunlar alışıkları duruşa geçmeye çalıştıklarından bacaklarıyla ter boşalınca kadar çalışıyorlardı.”

_____, II, 132.

“ Erkeklerin şarkı söyleyerek, günahkar istekleriyle Thrak kadınlarıyla kampı sevgiyle paylaşmak için geldiklerini söyle.”

_____, II, 165.

“ Söylenen kadını (Iphinoe) kentten dışarı çıkarmanın ve buna Thrakialı kadınlarla birlikte sahip olmanın düşüncesi akla gelmektedir. Acılar ve kin yükselmektedir.”

_____, II, 202.

“ Ve bundan sonra yeniden titreyen havaların arasından cırlıtısını iki katına çıkarttı, Thrakia’nın ilk önce Athos’u, denizi ve kocaman bataklıklarını, annesinin göğsünde sıkı sıkıya yatan çocuklarını dondurdu.”

II, 251.

“ Silahlar güçlü ellerdedir: “ Az sonra Baba !” diye bağırdı. “Birazdan kent ve ben kaçacağım ! düşmanlar değil, duvarların üzerinde duran Thraklar değil.”

II, 406.

“ Gökyüzü neredeyse açılacak ve sen şimdiden yelkenleri açmak istiyorsun, sen ki seni babamdan daha çok seviyorum. Evet azgın dalgalar, dinleniyor. Gemilerin, limanda sıkı sıkıya bağlı olması gibi, sen de Thrak düşüncesine bağlı kalmışsın...”

III, 705.

“ Artık Thrakialı bir genç adam olan Parthaonas’ın oğlu benim kumandanım mı olacak ?”

PLUTARKHOS, *Bioi Paralleloi*, (Aemilius) VI, 18.

“...olağanüstü iri; beyaz kalkan ve ayak koruyucularından oluşan zırhlara sahip, siyah etek giyen ve sağ omuzlarından yukarıya doğru ağır demir mızrak taşıyan Thraklar...”
Bkz. Böl. V, s. 348.

PLUTARKHOS, *Moralia*, 415 a.

“ Platon bütün yaratıkların, şimdi dediğimiz gibi madde ve doğa unsurlarından oluştuğunu ortaya atışı ile, filozofları çok büyük şaşkınlıktan kurtarmıştır; diyenler bana göre daha çok ve daha büyük şaşkınlıkları yarı tanrılar ırkının, insan ve tanrılar

arasına koymakla göstermişlerdir ve bir bakıma bizim mutad dostluğumuzu birleştiren bir güç keşfedilmiştir- bu doktrin ister Zoroaster'ın bilge kişilerinden, ister Thrakialı olsun ve Orpheus'a kadar gitsin veya Mısırlı veya Phrygialı olsun, müşahedemizden çıkardığımız suretle pek çok şeyi her iki ülkede de kutlanan seronomilerle birleşik olarak ölüm ve törenlerdeki yakınmalarla bağlantılıdır...”

T. P. ARBITER, *Satyricon*, 45.

“ Bir adama, bir Thrakialı'ya gözdağı verildi, ama o yine de kurallara göre dövüştü. Kısacası bütün hepsi ilerlemek için kamçılanmışlardı.”

_____ , 55.

“ Nükteli sözlerle bir şiir tartışması başladı ve uzun bir süre Thrakialı Mopsus'un, şarkı tacını elinde tuttuğu görüldü, ama bu Trimalchio şöyle diyene kadar sürdü : “Şimdi sana bir alim olarak şunu soruyorum; Cicero ile Publius'u nasıl karşılaştırırsın?” -Bana göre birincisi daha dokunaklı, ikincisi ise daha güzel...”

V. FLACCUS, *Argonautica*, I, 611.

“ Ve böylece güçlü kapılar, fırtınalı bir biçimde Hippotades'in üzerine düştü. Thrak atlıları, Zephyr ve Notus neşeli bir biçimde hapishaneden çıktılar...”

M. S. I. - II. Y. Y.

DIO CHRYSOSTOMOS, *Orationes*, XIV,1, 19.

“..D.: Neden? Sen daha önce Thracia’da bulundun mu?”

U.: Evet.

D.:Özgür doğan kadınların dövmelerini görmedin mi?

Ne kadar çok ve renkli olurlarsa, onlar ve aileleri o kadar asil sayılırlar...”

, XXXII, 63.

“...Efsane, Orpheus’tur; o, Thracia ve Macedonia çevresinde şarkı söyler ve çok sayıda, çeşitli hayvanlar yanına gelirmiş. Özellikle kuşlar ve koyunlar...”

M. S. II. Y. Y.

ARRIANOS, *Anabasis*, I, 11, 2.

“ Bu sırada Oiagros oğlu Thrakialı Orpheus’un Pieria’daki heykelinin durmadan terlediği haberi geldi. Bu olaya kahinler tarafından kah şöyle kan böyle mana verildi. Fakat Telmissoslu kahin Aristandros, Aleksandros’a memnun olmasını, çünkü bunun epik ve lirik şairlerin ve bütün üstatların, şiir ve şarkı ile kendisini ve yaptıklarını övmek için çok yorulacaklarına işaret olduğunu bildirdi.”

_____, II, 7, 5.

“...Thraklar, Paionialılar, Illyrialılar, Aprianlar, ki bunlar Avrupa'nın en kuvvetli ve savaşçı milletleriydi...”

Bkz. Böl. IV, s. 374.

LUKIANOS, *Alete Diegemata*, II, 23.

“ Yarışmalar sona erer ermez, ceza yerinde terbiye edilen dinsizlerin, zincirlerini (bağlarını) kopardıkları, muhafızları etkisiz hale getirdikleri ve adaya doğru ilerledikleri bildirildi. Onların lideri Akragaslı Phaloris, Mısırlı Busiris, Thrakialı Diomedes ve hırsız Skeron ile Pityakampes ve yandaşları imiş...”

M. S. II - III. Y. Y.

ATHENAEUS, *Deipnosophistae*, I, 31 a-b.

“... Fakat Armenidas Biblian bölgesinin Thrakia'nın **Antisare** ve **Oesyne** özel adlarıyla bilinen bir parçası olduğunu söyler. Thrakia'nın güzel şarapları da boşuna övülmemektedir. Ve genelde onun civarındaki bütün yerlerden Lemnos'tan gelen gemiler şarap yüklü olarak limanlarda beklerler....”

_____, III, 125 c-d.

“ Thrakia'dan çevik Boreas'la yükselen kar, Olympos'un eteklerini örtüp elbisesiz insanların ruhunu kemirir, içine işler, etrafını sarar. Pieria

topraklarını bir kuşak gibi sarar -ve bu kardan birisi benim bardağıma da payıma düşeni versin-...”

_____, IV, 131 f.

“Lynkeus’ta Atina yemekleriyle alay ederek Kentaur’da şöyle söyler “Pişir !” diyorum, kurban sunup beni eğlendirecek olan bir Rhodoslu, halbuki onun konuğu olan ben ise bir Perinthoslu’yum...”

_____, IV, 150-151 a.

“...Anabasis’in 7. Kitabında, Ksenophon tarafından Thrakia yemeklerinden sözedilir, Seuthes’in evindeki toplantıyı şöyle tarif eder: “Herkes akşam yemeğine katılmak üzere içeriye girince (daire şeklinde oturuyorlardı) herkese üçayaklı masalar getiriyorlardı hemen...”

_____, IV, 155 e.

“Seleukos, bazı Thraklar’ın içki alemlerinde asılma sporu gibi bir spor yaptıklarını söyler; belli bir yüksekliğe ip asıyorlardı ve bunun hemen altına bir taş yerleştiriyorlardı, ki bunun üzerine basan herhangi biri tarafından bu taş kolayca yuvarlanabilirdi...”

_____, IV, 156 a.

“...Bunun üzerine Kynulkos dedi ki : “ şu Thraklar’ın oyununu oynamanızı ve ölüme yaklaşmanızı dilerdim, zira sabrımızı zorluyorsunuz ve biz bir zamanlar çok

muhteşem ve görkemli olduğu söylenen o yükselen yıldızı bekleyen ve oruç tutan insanlar gibiyiz ”

_____, VI, 232 d.

“... Ve Tydeos’un oğlu Diomedes - ki çığlık atmada üstüne yoktur- geniş Hellespontos’un yanında, at yarışından sonra bana teklifte bulundu...”

_____, IX, 370 d.

“ Zira o zamanlar Gallipolis peynirinin dilimlerinden tost yapmak, yağdan ışıltılı parlayan bir lahanayı suda haşlamak, kalın kuzu pırlolalarını ızgarada pişirmek, bununla birlikte ardıç kuşu ve kumruların tüylerini yolmak ve aynı zamanda mürekkep balığıyla supya yutmak ve kıvrır kıvrır kıvrılan pek çok poliplerini ezme ve kupalar dolusu su katılmamış sert içkiyi içmek adetti.”

_____, X, 432 a.

“Ve birinci kitabım olan Nomoi’da sarhoşluktan bahsediyorum, Lydialılar, Persler , Kartacalılar, Keltler, Iberialılar ve Thraklar ve benzeri kabileler tarafından uygulandığı şekilden söz ediyorum: oysa Lakedaimonialılar bundan son derece çekiniyor...”

_____, X, 447 b.

“...Bu arpa şarabına, Sophokles’in Triptolemus’unda dediği gibi, bazıları Bryton adını verir. Thrakialı veya Phrygialı Arkhilokhos flüt çalarken bu biradan çok fazla içmişti”

_____, X, 447 c.

“...Hellanikos, Ktisesi adlı eserinde biranın da çavdardan yapıldığını söyler ve şöyle yazar : Çavdardan yapılmış bira içerler, Thraklar’ın arpadan yapılmışını içtikleri gibi...”

_____, XI, 477 c.

“...Zira Thrakia’nın sert şarabını açgözlülükle içmeyi nazikçe geri çevirdi, fakat bir kissybion’la yetindi...”

PHILOSTRATUS, *Epistulae*, 47.

“...Eğer bir Barbarsan ve Thermodon’dan gelen genç kızlardan biriysen, hala genç erkekler tarafından kucaklamp, bu yasak aşklardan çocuklar doğurduğunuz söyleniyor. Sen bir Thrakialı ya da Sidonialı değilsin değil mi ?...”

M. S. IV. Y. Y.

QUINTUS SMRYNAEUS, *Posthomerica*, VI, 245.

“...Orada Thracia topraklarında Diomedes’in haşın, insan yiyen atları vardı.”

ALCIPHON, *Epistulae*, IV, 16. 3.

“...Macedonia, Yunanistan ve Thracia’daki dehşet, bu mu ? Bugün Aphrodite’ye fırtınada flütümü götüreceğim ve bana nasıl davranacağına bakacağım...”

M. S. VI. Y. Y.

PROCOPIUS, *Anekdotae*, I, 15.

“ Belisar’ın evinde, adı Theodosios olan ve ataları gibi eunomian mezhebine mensup Thrakia’dan genç bir adam yaşıyordu.”

VII. BÖLÜM İÇİN BİBLİYOGRAFYA

Danov 1973 : 195-225.

Danov 1976 : 156-175.

Dawkins 1906 : 191-206.

Fauth 1979 a : 526-528.

Fauth 1979 b : 618-625.

Fauth 1979 c : 77-84.

Fauth 1979 d : 1069-1076.

Gaertner 1965 : 300 vdd.

Kazarow 1929 b : 232-239.

Kazarow 1930 : 535-537; 547-553.

Kazarow 1936 : 972

Milcev 1973 : 995-1039.

Radke 1979 : 1195-1196.

Sayar 1992 : 187-195.

Taceva-Hitova 1970 : 87 vdd.

Wiesner 1963 : 34-40; 54-68.

Ziegler 1979 : 351-356.

SONSÖZ

Antik kaynakların taranması sırasında, Doğu Thrakia Bölgesi'nden ziyade Grek ve Roma dünyasındaki olayların aktarılması esnasında, karşımıza Thraklar'ın çıkması, ister istemez bu tezin içerisinde yer alan; coğrafi, kültürel ve sosyal alanlardaki materyalin azlığına sebep olmuştur.

Thrakia topraklarının Roma İmparatorluğu gibi büyük devletlerin ilgi alanı olması nedeniyle Thraklar'dan hep İmparatorların veya komutanların seferleri ya da savaşları sırasında bahsedilmiştir.

Pek çok devletin, askeri güç olarak Thraklar'dan faydalanmak istemesi aklımıza "neden ?" sorusunu getirmiştir. Yukarıda da bahsettiğimiz gibi Thraklar çok cesur savaşçılardı, fakat sadece bu özelliklerinden dolayı, bu toplum sürekli kendilerinden güçlü devletlerin ordularında yer almaya zorlanmış olamazdı.

Thraklar, atlı süvari görevini üstleniyorlardı. Bu nedenle, bugün bir tank ya da bazuka, bir savaşta ne kadar önemliyse, o zamanların şartları içerisinde atlı Thraklar da o denli önemliydi. Süvariler savaşın ön saflarında yer alıyor, düşman kuvvetlerini yararak dağıtıyorlardı. Ayrıca göçebe toplumlara has olan *vur kaç ve düşmanı istediğin noktaya çek* gibi bir savaş taktiğini de kullandıklarından, ordu içerisinde çok büyük hizmetler görüyorlar ve savaşın kazanılmasında büyük rol oynuyorlardı.

Bağımsızlıklarına olan düşkünlükleriyle tanınan Thraklar, hiçbir zaman siyasi bir birlik oluşturamamışlar ve bunun sonucunda yüzyıllar boyu çeşitli devletlerin egemenliğinde yaşamak zorunda kalmışlardır. Buna rağmen kendi öz kültürlerini korumaya çalışan ve özgürlüklerini yeniden kazanmak uğruna kendilerinden çok daha güçlü ve teşkilatlı ordularla zorlu savaşlara girmekten çekinmemişlerdir.

Eskiçağ'da çeşitli göçebe topluluklarının akınlarına uğrayan ve burayı yurt edinen Thrak kabilelerinden ismini alan Thrakia Bölgesi; günümüze değin yeterince araştırılmadığı için siyasi ve kültürel tarih içerisinde oynadığı önemli rolü yeterince aydınlatılamamıştır. Ancak son yıllarda yapılan yüzey araştırmaları ve kazılar sayesinde Thrakia Bölgesi, hakettiği ilgiyi görmeye başlamıştır. Bu bölgedeki çalışmaların ilerideki yıllarda, dünya tarihi açısından da önem taşıyabilecek sonuçları ortaya koyabileceği inancındayız.

HARİTALAR LİSTESİ

Harita : 1- Doğu Thrakia Bölgesi ve Kentleri

Harita : 2- Doğu Thrak Kabilelerinin Yayılım Alanları

DİZİN

A

Abdera,..... 13- 14; 41; 57; 65; 68; 72; 149; 275
Abydos,..... 11; 62- 63; 67; 74- 75; 95; 100; 103; 108;
.....116; 183; 190; 203; 230; 234- 239; 245; 256; 267;
.....269; 271; 280; 293; 299- 300; 305; 320; 362; 365;
.....367; 368
Actium Savaşı,..... 23
Adrianopolis,..... 145; 175; 401
Adymakhos,..... 86
Aegospotamoi,..... 72; 138; 304
Aemilius Pallus,..... 21
Aemimontus,..... 74; 394; 396
Aeneas,..... 72; 74; 114; 160
Aenus,..... 25; 66; 68; 71- 72; 74; 155; 157- 160; 194;
.....209; 323- 324; 327; 336; 339- 340; 344; 347
Aeolialılar,..... 292
Aetoliahılar,..... 204; 319- 321; 326- 328; 332
Agathon,..... 46; 314
Agesilaos,..... 298; 310
Agrianes, 134-136; 153; 327; 342; 344-345; 354-355;
.....373
Agrianlar,..... 372
Aigai,..... 2; 16; 62
Aigos,..... 32; 67; 109; 137- 139; 195; 273; 295- 296;
.....306; 309; 313; 360- 361
Ainos, 3; 7; 11; 19- 20; 140; 142; 154- 156; 158- 159;
.....247; 268; 319; 324; 363
Aioli, 7- 8; 11; 67; 103; 155; 260; 262; 268; 271; 298;
.....361; 368
Aiolia,..... 103; 155; 260; 262; 361
Aioller,..... 7- 8; 298
Aisepos,..... 5; 62
Akhalar,..... 67; 91- 93; 371
Akiborios,..... 361
Aksios,..... 2- 3; 13
Alcibiades,..... 303
Aleksandria,..... 62; 109; 319
Aleksandria Troas,..... 62
Aleksandria,..... 23
Aleksandros,..... 16- 18; 276- 277; 320; 325; 347; 358;
.....366; 370; 440
Alexandros,..... 81; 122; 127; 221; 307; 325; 348;
.....353-355; 371- 374; 383; 415; 443
Alkibiades,..... 101; 105; 124; 168; 187; 196; 228- 229;
.....238; 274; 293- 296; 306; 309; 311- 312; 360; 432
Allaria,..... 33
Amadokos,..... 16; 20; 41- 43; 45; 288; 299; 301- 302
Amazonlar,..... 254
Amedokos,..... 14
Amisos,..... 81
Amphipolis,..... 16; 21; 274; 344; 346; 371; 439
Amphitrite,..... 196
Amyntas,..... 10
Anabasis, 2- 4; 6; 8; 11; 14; 17; 21; 27; 39; 41; 46; 48;
.....52; 57; 71; 107; 127; 136; 150; 167; 172; 185; 218;
.....225; 227; 243; 280; 313- 314; 371; 428; 443; 445

Anadolu,..... 1; 3; 5- 8; 10; 18; 19
Anaksibios,..... 285- 286; 300; 305
Anaxagoras,..... 72; 199
Andriskos,..... 21; 376; 377
Antigonos, 18- 19; 126; 213; 312; 341; 359; 370; 381;
.....383
Antigonos Gonatas,..... 19
Antiochos,..... 110- 111; 228; 321- 323; 330; 375- 376;
.....380; 397
Antiochus,..... 117; 193; 228; 329- 337; 339; 357
Antiochhos, 19- 20; 197- 198; 211- 212; 364; 366- 368
Antipater,..... 370
Antipatros,..... 17; 359; 374
Antoninus,..... 390; 392
Antonius,..... 23; 129; 349; 362- 363; 364; 379; 391
Aparneia Banısı,..... 20
Aphrodite,..... 320; 448
Apollon,..... 28; 92; 140
Apollonia,9; 50; 69; 76; 108; 121; 141; 150; 153;
.....161- 163; 225; 226; 263
Appius,..... 158; 340; 396
Apri,..... 24- 25; 74; 164- 165; 313; 407; 444
Apros,..... 67; 164
Apsinthler,..... 3; 7; 11; 31- 32; 35- 36; 158; 181; 273
Ares,..... 409- 410; 417
Argonautlar,..... 370
Argonautlar,..... 84; 113
Arisbe,..... 142; 230; 236; 372
Arisbos,..... 142
Aristaios,..... 28; 414
Aristarkhos,..... 186; 219; 286; 288
Arkhilokhos,..... 446
Arsakomas,..... 85; 86
Artabanos,..... 11; 267
Artake,..... 256; 266
Artakserkses,..... 13
Artayktes,..... 32; 231; 268; 272- 273; 419- 420
Artemidoros,..... 141
Artemis,..... 261; 411; 412; 417
Artiskos,..... 9; 40; 263
Asia,..... 19; 75; 114; 245; 338; 361
Astailar,..... 2- 3; 33- 34; 38; 169; 338; 342
Astakon,..... 83
Astyages,..... 8
Astyra,..... 245
Asya,..... 11; 17; 19- 20; 57; 62- 63; 67; 69- 71; 83; 94;
96; 113- 114; 119; 121- 122; 132; 170; 179; 200; 227;
.....236; 256; 264; 267; 271- 272; 286; 290; 298; 308;
.....313; 318- 323; 325- 326; 328; 330- 331; 334;
.....336-337; 347; 350; 354; 358; 360; 364- 367;
.....370-371; 376; 379; 388- 389; 391; 398; 400- 401;
.....403-404; 426
Atayktes,..... 272; 420
Athenahılar,..... 73; 308- 309; 328; 359; 361; 375; 382
Athos dağı,..... 11; 98; 112; 273; 303; 440
Athyra,..... 72; 166

Atina, 11-16; 35-36; 94; 99; 101; 103; 114; 138-139;
155; 180; 182-183; 195; 199; 214; 232; 233; 247;
 253-255; 257; 263; 268; 271-272; 274-277; 279-281;
291-296; 299-307; 309-313; 317; 382; 415; 420;
427; 436; 439; 445
 Atinalılar, 12-13; 102; 139; 247; 253-254; 272; 275-277;
292; 294; 296; 299-300; 311; 317; 420
 Attalos,109; 320; 324; 326
 Attalus, 120; 326-327; 332; 337; 339; 347; 383; 390
 Attika,12; 15; 64; 104; 254; 293; 366
 Augustus,23; 350; 380; 438
 Aurelianus,391; 393; 394-395
 Avrupa, 2; 4; 8; 10-11; 19-20; 25; 51; 63-65; 67-70;
 72; 74; 83; 93; 96; 108; 112-113; 117; 120-121; 171;
 179-180; 189; 191; 193; 197; 208; 210-212; 214; 237;
 262; 264; 266-268; 270; 290; 298; 313; 318; 320-321;
323; 325; 332; 336-337; 354; 357-358; 365-367;
369-370; 376; 394; 407; 432; 444

B

Babylon,17; 292; 370
 Bacchus,415
 Balkanlar,5; 8; 22
 Balkan Dağları,2
 Bastarnlar,23; 341-342; 351
 Bebykler,6; 50
 Belisar,75; 405-406; 448
 Berisades,16; 45; 301
 Bessi,4; 21-23; 45; 65; 324; 340; 396
 Bettegeriler,3
 Bisaltlılar,21
 Bisaltlılar,11
 Bisanthe,13; 167; 168; 172; 312; 429
 Bistonlar,11; 32; 65; 270
 Bithynialılar, 6; 8; 43; 48; 50-51; 58; 60; 72-73; 83;
 129; 260; 297; 319; 340; 365; 366; 376; 384; 390-391;
402; 426
 Bithys,21; 347
 Bizanthe,14; 66; 167; 168; 303
 Boetialılar,246
 Boğazlar,8-9
 Boiotialılar, 15; 35; 64; 155; 205; 282; 366; 375; 414
 Borea,25; 73; 444
 Bornsthenes,355
 Boruksa,51
 Bosporos, 2; 5; 8; 77-81; 83-88; 97; 190; 247; 261-263;
267; 305; 325; 350; 377-378; 388; 438
 Bosporus, 61; 64; 66; 69-70; 73; 79; 81-86; 88-90;
121; 273; 315; 349; 354-356; 358; 389; 395-396;
400
 Brennos,109; 318; 361
 Brutus,23; 362-363
 Brygler,5; 10; 51; 65; 270; 426
 Büyük İskender,11; 16
 Byzans,27
 Byzantion, 3; 7; 10; 13; 15; 19-20; 25; 57; 60; 62; 66;
73-74; 81; 101; 108-109; 111; 113; 141; 162; 187;
202; 220; 227; 261; 264; 266; 275; 285-286; 288;
290; 294; 305; 318-320; 350; 360; 371; 384; 388;
404-406; 434; 438
 Byzantionlular,264; 318

Byzantium,26; 75; 133; 219; 221; 308; 310; 317;
328; 389; 397-398; 402; 406-407
 Byzas,89; 113; 377

C

Caecilus,21; 323; 366
 Caenerier,33; 38; 338
 Caesar, 22 23; 127; 352; 361; 378; 380; 388; 392-393;
402; 404; 438
 Calatis,25
 Callipolis,72; 170-171; 215; 239; 327; 333; 399
 Cappadocia,358; 383
 Caracalla,391-392
 Cardialılar,301
 Cassius,22-23; 362-363; 378
 Cepnotiler,34; 342
 Chalcedon,72; 75; 402
 Cherronesos,66-69; 138; 163; 194-195; 210
 Cherronesus,66; 194
 Chersonesus, 72; 108; 114-115; 128; 130; 132; 188-194;
 198-201; 208-209; 215; 221; 248-249; 255; 301; 308-
 309; 318; 327; 329-331; 333; 336-337; 339; 350; 380;
404
 Chrysopolis,72; 104
 Cilicia,119; 312; 358
 Claudius, 22; 24; 158; 340; 387; 389-390; 393-394;
396; 400
 Colonia Aprensis,24
 Constantinopolis,73
 Constantinus,25; 401
 Coreler,33; 38; 338
 Cotys,44; 342; 344; 346-347; 358
 Creta,336-337; 344; 346; 400
 Crispus,171; 399
 Cyprus,239; 304
 Cypsela,202-203; 327; 338

Ç

Çanakkale Boğazı,2

D

Dacia,73; 393
 Dağ Thrakları,289
 Danube,64; 357
 Daphnis,95
 Dardanos,23; 64; 66; 280; 285; 337; 344
 Dardanoshular,23; 344
 Darcios,5; 8-10; 12; 63; 77; 94; 153; 261-267
 Deiphoi,7; 35; 426
 Demetrius,342; 364
 Densclatae,65
 Dentheletier,21; 45; 324; 340
 Derkyidas,100; 106; 297-299; 432
 Dersailar,11
 Diagoras,104; 292
 Diana,346; 412
 Dieler,23; 46; 352
 Digeroi,33
 Dikara,65

Diocletianus,	25
Dioecese,	25
Diokletianus,	173; 395
Diomedes,	27; 65; 72; 130; 436; 444; 446; 447
Dionysos,	261; 380; 413-417
Doğu Thrakia,	1; 3; 10
Dolonklar,	3; 7; 35-37; 50; 65; 180; 266
Doriscus,	202; 327
Doriskon,	66
Doriskos,	11-12; 19; 59; 140; 268-269; 304; 363
Dorlar,	8; 155; 260; 308
Drugerisler,	65
Dyrrhakhion,	65

E

Edessa,	76
Edoniablar,	32
Edonlar,	11; 65; 270; 359
Ege Denizi,	2; 71; 74; 435
Eion,	11; 32; 241; 267
Elaius,	67; 187; 254; 268; 295
Elain,	279
Eleialılar,	360
Eleius,	183; 231; 272; 419
Eleiuslular,	420
Eleussa,	191; 421
elopa,	247
Enez,	4
Epeiros,	22; 43; 64
Ephesos,	110; 299; 323
Ephesus,	117; 329; 331; 334; 336
Ergene Ovası,	2-3
Eteonikos,	105; 296
Euboia,	101; 327; 366
Eukseimos,	2; 57; 60; 77; 256; 261; 277; 282; 371; 431
Eumakhos,	104
Eumenes,	20; 111; 116; 156; 178; 321-323; 326; 332-333; 335-337; 339-340; 344; 383; 440
Eupator,	60
Euphrates,	125; 354; 379
Euromos,	320
Ezerova,	4

F

Fabius Pomponianus,	390
Fenike,	103; 253-254; 266; 435
Fenikeliler,	266
Flaviopolis,	67

G

Gadeira,	75
Gainas,	200; 403-404
Gainus,	132
Galatia,	248; 391
Galatis,	74
Galatlar,	19; 319; 360-361; 365; 434
Gallia,	329; 337; 342-343; 345; 358; 363; 376; 387; 390-391; 395-396; 437
Gallipolis,	446

Ganos,	67; 135; 167; 172
Germania,	75; 358; 387
Getaililer,	148; 263
Getler,	17; 57; 149; 277; 278; 312
Glaukiskos,	129; 247
Gordianus,	392
Gordion,	119
Gotlar,	25-26; 150; 392-394; 396; 398-399; 402; 405; 407
Graecia,	358; 400-401
Granikos,	62; 122
Grek,	1-2; 7-8; 15; 19-20; 22-23; 292; 414
Grekler,	2; 7; 15; 414

H

Hacılar Höyüğü,	5
Hadrianopolis,	25-26; 74; 173-174; 395; 397-399
Hadrianoupolis,	3
Hadrianus,	389
Hacmimontus Bölgesi,	25
Hacmimontuslular,	22
Haimos,	2-3; 16; 19; 23-24; 57-59; 144; 277; 352; 371; 414
Halonesos,	68
Halys,	60; 260; 317; 354
Hebros,	3; 7; 16; 19; 21-22; 45; 59; 65; 72; 76; 134; 140-144; 153-154; 158; 202-203; 277
Hebrus,	47; 66; 68; 140-145; 357; 396; 401
Hebryzelmis,	15
Hegesandros,	129; 247; 381
Hegesianax,	331
Hegesipyle,	253
Hekabe,	67; 191
Hellanikos,	447
Hellas,	201; 375; 404
Helle denizi,	58; 226
Hellen,	11; 15; 27; 43; 104; 137; 177; 187; 214; 218; 227; 233; 243; 292; 313; 374; 432
Hellespontos,	2; 5-6; 10-11; 20; 55; 57; 60-64; 67-69; 71; 77-79; 83; 91-116; 119-123; 126-130; 182-183; 187; 190; 192; 204; 214-215; 231-232; 234-235; 240-241; 246-247; 254; 256; 262; 264-271; 273-274; 277; 280; 282; 286; 292-296; 298-300; 305-306; 308; 310; 318-319; 321-323; 325; 359-360; 364; 366-370; 372; 376; 378-380; 390; 415; 432; 446
Hellespontos,	70; 72; 74-75; 108; 112; 117-120; 124-125; 127; 130-133; 189; 198-200; 303; 311-312; 318; 327-329; 332-337; 339; 350; 353-355; 361; 397; 401-404
Hera,	48; 57; 60; 65; 74-76; 111; 153; 217; 219; 222; 223; 235; 244; 256; 262; 283; 288; 291; 314; 322; 342; 348; 407; 413; 416; 423; 435-436
Heraclea,	74; 222; 244; 342
Herakleia,	57; 60; 65; 76; 283
Herakleides,	48; 111; 219; 291; 314
Heraklidler,	256
Herippidas,	298
Hermes,	92; 417
Hermione,	99
Hieron,	2; 74; 186; 284; 288; 314
Hindistan,	17; 353-354; 358; 379; 414

Hintliler,.....	2; 413; 424
Hocaçeşme Höyüğü,.....	4
horophon,.....	247
Hun,.....	26; 223; 398; 405
Hunlar,.....	26
Hyrkania,.....	314
Hyrtake,.....	230
Hystaspes,.....	9; 153; 267

I

Iberialılar,.....	446
İda dağı,.....	62; 103; 353; 372
Iion,.....	62- 63; 109; 116; 127; 267; 319; 371- 372
Iissos,.....	68
İllyria,.....	3- 4; 21; 70; 74- 76; 135; 190; 313; 326;329; 344- 345; 353- 354; 363- 364; 371; 374- 375;382; 393; 404-407; 444
İllyricum,.....	71; 248; 390-395
İmbros,.....	24; 68; 155; 254
İon, 1; 7- 9; 70- 71; 73; 101; 103; 110; 112; 119; 141;155; 162; 180; 260; 262- 263; 266- 267; 269- 270;274; 292; 295; 298; 308; 353- 355; 359; 361- 362;365; 404; 424	
İphikrates,.....	15; 195; 300; 305- 307
İpsala,.....	3
İpsos Savaşı,.....	18
İskender,.....	11; 16; 372
İsmaion,.....	65
İstanbul,.....	2; 4
İstanbul Boğazı,.....	2
İsthmos,.....	67; 209; 298
Istranca dağları,.....	2
Istros,.....	2- 3; 9; 13- 14; 56; 61; 66; 71; 74; 121; 148149- 151; 163; 260; 262- 263; 267; 371; 396; 407;425
Iulianus,.....	26
Iustinianus,.....	27; 404- 405
IV. Mithradates,.....	22

K

Kabyle,.....	33; 317
Kadmos,.....	245
Kafkas geçitleri,.....	6
Kaimikler,.....	65
Kallipolis,.....	67; 170- 171; 191; 237
Kambaules,.....	361
Kappadokia,.....	8; 27; 60; 71; 244; 292; 349; 365
Karadeniz,.....	2- 4; 9; 19; 23
Karakoma,.....	59; 304
Karanovo,.....	5
Karbiletler,.....	65
Kardia,.....	7; 11; 60; 67; 176- 178; 191; 209; 253;266; 268; 293; 302; 440
Kardialılar,.....	177
Karia,.....	8; 62; 236; 260
Karpatlar,.....	4
Kaynarca,.....	9
Kelt,.....	18- 19; 433; 446
Kerethrios,.....	18; 361
Kersobleptes,.....	15- 16; 45; 184; 274; 301- 302

Ketriporis,.....	16
Khaironeia,.....	22
Khalkedon,.....	60; 81; 204; 261; 264; 266; 319
Khalkhedonlular,.....	10; 300
Khalkidialılar,.....	15; 349
Khalkidikeliler,.....	276
Khalybler,.....	260
Kharidemos,.....	15; 302
Khersonesos,.....	3; 7- 9; 11- 12; 15; 17; 19- 20; 22; 24;31; 35- 36; 56; 60; 63; 100; 102; 105; 116; 170; 177;179-192; 195- 199; 209; 211-212; 218; 230; 232; 236;243; 253- 254; 256- 257; 263-264; 266-268; 271-274;279-282; 285- 286; 288; 294-301; 305-307; 321- 323;365- 369; 419- 421; 432
Khios,.....	100; 305; 320
Khirisophos,.....	283
Kianlar,.....	319
Kikonlar,.....	11; 66; 269- 270
Kilikia,.....	71; 260; 291; 313; 349
Kimmeria Bosporos,.....	190
Kimmerler,.....	6; 61; 73; 179; 435
Kimon,.....	11- 12; 181; 238; 245; 253- 254; 266; 310
Kios,.....	319
Kırım,.....	24
Kıssa,.....	67; 138; 195
Klazomenai,.....	293
Kleandros,.....	286
Kleanor,.....	285
Klearkhos,.....	100- 101; 280- 283; 293- 294; 307
Kleopatra,.....	16; 379
Klersophos,.....	381
Kodusialılar,.....	314
Koilaletler,.....	23; 352
Koilos,.....	67- 68
Koiranos,.....	314
Koiratadas,.....	285
Kolkhis,.....	60
kolkoynt,.....	246
Kommagene,.....	349
Komontorios,.....	19; 318
Konon,.....	106
Korinthliler,.....	13
Korinthos,.....	100
Kotys,.....	15- 17; 21- 24; 45; 301- 302; 326; 350- 352;380- 382; 438- 439
Krestonlar,.....	13
Kreta,.....	33; 108
Krithote,.....	67; 99; 138; 195; 232; 274
Kroisos,.....	8; 128; 260; 281; 292
Ksanthoslular,.....	362
Kserkses,.....	10- 11; 59; 63; 69; 96; 98; 182; 267- 273;303- 304; 309; 420
Kimaksa,.....	14
Kutsal Dağ,.....	186; 288
Küçükçekmece,.....	4
Kyanci,.....	202; 261- 262
Kynikos,.....	186; 285
Kynos,.....	20; 67; 72; 191
Kynoskhephalai,.....	20
Kypseia, 3; 15-16; 19-20; 22; 45; 59; 66; 76; 141-142;202- 203; 365	
Kypselos,.....	35- 36

Kyrene,..... 69; 108; 246; 379
 Kyros,..... 8; 10; 14; 88; 280- 282; 292; 315
 Kyzikene,..... 62
 Kyzikos,..... 100; 129; 256; 266; 293; 353

L

Lakedaimonia, 13; 126; 281; 292; 295; 297; 299- 300;
 306; 360- 361; 382; 446
 Lakedaimoniali,..... 298
 Lakedamonia,..... 99- 100; 102; 155; 219; 280; 285
 Lakedamoniialilar,..... 99- 100
 Lamakhos,..... 99
 Lamnia Savaşı,..... 18
 Lamponcia,..... 68
 Lampsacus,..... 336
 Lampsakos, 31; 63; 67; 95; 109; 116; 137; 170; 256;
 295; 309; 372; 402
 Lampsakoslular,..... 31; 181
 Laodike Savaşı,..... 19
 Lasthenes,..... 66; 82
 Lekton,..... 62; 271
 Lemnos,..... 68; 155; 254; 348; 444
 Lentulus,..... 204; 330
 Lesbos,..... 7; 93; 100; 105; 114- 115; 121; 294; 296;
 304; 350
 Licinius,..... 23; 25; 132; 174- 175; 398- 399; 401
 Limnai,..... 116; 192; 240; 256
 Lisos,..... 269
 Lokris,..... 64; 256
 Lucius, 120; 228; 321; 330; 335; 339; 366; 376- 378
 Lucullus, 81; 121; 124; 196; 203; 349- 350; 365; 396
 Lycia,..... 312; 383
 Lydia, 8; 27; 243; 260; 312; 323; 343; 383; 387; 446
 Lydiialilar,..... 8
 Lydios,..... 416
 Lykaonia,..... 292; 322
 Lykhnidos,..... 76
 Lykia,..... 260; 362; 366
 Lykurgos,..... 143; 325
 Lysandros, 105; 123; 138- 139; 196; 237; 295- 296;
 304; 306; 309- 310; 313; 360
 Lysimacheia, 67; 130; 194; 209- 210; 213; 339; 381
 Lysimachia, 72; 193; 205- 210; 212- 213; 328-337;
 357; 376; 380
 Lysimachos,..... 130; 192; 213; 330; 359; 383
 Lysimakheia, 18- 20; 60; 191; 197- 198; 204-205; 209;
 211- 212; 319- 323; 366- 370
 Lysimakhos,..... 2; 17; 18; 43; 321; 366; 370

M

Macedonia, 22; 44; 64; 68; 244; 312; 315; 326- 327;
 329; 332- 334; 338- 343; 357- 358; 382; 387; 391;
 400; 443; 448
 Madytos,..... 214- 215; 230; 267; 292; 420
 Madytus,..... 170; 192; 215; 327; 329
 Maediialilar,..... 41; 278
 Maetis,..... 190
 Magnesia,..... 20; 61; 64; 115
 Maidobithynialilar,..... 6
 Maiotik,..... 247

Maiotis,..... 61; 64; 69; 75; 81
 Maisades,..... 14; 39; 42; 288; 290
 Makedonia, 2; 3; 5; 10; 13- 14; 16; 19- 23; 70- 71; 76;
 156; 162; 267; 270; 276- 277; 319; 323- 324; 349;
 352; 356; 358; 361-362; 364-369; 371-372; 374- 376;
 378- 379; 434
 Makedonia Savaşı,..... 20
 Malaos,..... 256
 Malea,..... 190
 Manlius, 120; 170; 194; 333- 334; 337- 338; 369; 376
 Marcus Vimicius,..... 387
 Mardonios,..... 5; 10
 Mardonius,..... 309
 Mariandynler,..... 50; 60; 260
 Marmara Denizi,..... 2
 Marmara Ereğlisi,..... 4
 Maronea, 25; 72; 74; 157- 158; 194; 209; 327- 336;
 339- 340; 344; 347
 Maroneia, 19- 20; 60; 156; 288; 302; 319; 323- 324
 Maskamas,..... 12; 269
 Mauretania,..... 388
 Maximianopolis,..... 25
 Maximinus Daia,..... 25
 Mazusia,..... 36
 Med, 8; 42; 65; 100; 288; 291; 303; 326- 327; 338;
 363; 367; 370; 380; 405
 Med krallığı,..... 8
 Mediatenler,..... 3; 33; 38; 338
 Medokos,..... 14- 16
 Megabazos,..... 10; 264- 266; 426
 Megara, 7; 100- 101; 257; 360
 Megaralilar,..... 7; 257
 Melanmidas,..... 373
 Melanditler,..... 3; 14; 39; 288
 Melas, 11; 60; 66- 67; 159; 177- 178; 190- 191; 209;
 253; 268; 338; 363
 Melentiada,..... 216
 Memnon,..... 17; 353; 356
 Menandrus,..... 312
 Menecratus,..... 155
 Menippos,..... 128
 Menon,..... 281
 Meriç,..... 3; 19; 26
 Meritos,..... 68
 Mesalla,..... 362
 Mesembria,..... 7; 9; 263; 266; 269
 Mestos,..... 65
 Metellus,..... 21; 366; 377
 Methymna,..... 102
 Mgydonlar,..... 13
 Midas,..... 6; 245; 415
 Miletos,..... 3; 63; 100- 103; 256; 373
 Miletoslular,..... 256
 Miltiades, 7-9; 12; 35-36; 114-115; 180-182; 253-255;
 263; 266; 310
 Miltokythes,..... 281; 302
 Mindaros,..... 102; 293; 306
 Misir, 10; 19; 71; 275; 291; 312; 362; 379; 395; 402;
 413; 442; 444
 Mithradates,..... 22; 24
 Mithradates Savaşı,..... 22
 Mithridates, 84; 198; 203; 349- 350; 365- 366; 377;

.....	378; 381; 389
Moesia, 25; 51; 64; 71; 351- 352; 366; 392- 393; 398	
Moesia Inferior,.....	25
Mons Asticus,.....	2
Mopselus,.....	343
Mopsos,.....	59
Mossynon,.....	248
Mosynoikia lular,.....	231
Mydonia,.....	73
Mykale,.....	97; 271; 373
Myrina,.....	254; 320
Myriai lular,.....	254
Mysia,..... 5; 8; 23; 50- 51; 61; 74; 81; 260; 267; 323;	
.....	379
Mysialar,..... 5; 6; 8; 23; 50; 51; 61; 260; 267	
Mysler,.....	50; 61

N

Neontikhos,.....	167; 172
Nereus,.....	127
Nerva,.....	347
Nestos,.....	16; 20- 21; 277; 371
Nicomedia,.....	83
Nicopolis,.....	25
Niger,.....	221; 390- 391
Nikandros,.....	282
Nipsailar,.....	9
Nipseia,.....	263
Noricum,.....	388
Notion,.....	294
Notos,.....	56
Notus,.....	442
Nymphis,.....	80
Nymphodoros,.....	13; 275- 276

O

Octavianus,.....	23
Odessos,.....	16; 45
Odry,..... 4; 9; 12-18; 20- 23; 40- 47; 49; 57; 65; 149;	
.....263; 275; 277-278; 288; 290- 291; 297; 299; 312;	
.....314; 324; 340; 342; 346; 352; 380; 396; 416; 432	
Odry, Krallığı,.....	17
Odryai,.....	275; 278
Odryler,.....	21; 22; 43
Oiagros,.....	436; 443
Oiobazos,.....	11; 32; 271- 273
Oiton,.....	246
Oktamasades,.....	260
Oktavianus,.....	363
Oloros,.....	253
Olympos,.....	61; 115; 423; 444
Orbelos,.....	371
Orestes,.....	256
Orkhomenos,.....	22
Orni,.....	167; 303
Oroandres,.....	346
Orpheizm,.....	28
Orpheus,.....	28; 415; 436; 442- 443
Orthosia,.....	261; 411
Ostrogoth,.....	26

P

Paionia,..... 3; 10; 41; 63; 70; 217; 264- 265; 270; 278;	
.....313; 341- 342; 361; 366; 375; 411; 444	
Paionialar, 3; 10; 41; 217; 264- 265; 270; 278; 313;	
.....	361; 375; 444
Paitiler,.....	11; 270
Paktya,.....	36; 176
Paktye,.....	60; 67; 191; 209
Paktyia,.....	7
Pallene,.....	114; 179
Pamphialar,.....	260
Pamphylia,..... 8; 71; 312; 319; 355; 366; 376; 383	
Pangaion,.....	21; 65; 245
Pannonia,.....	64; 150; 352; 393; 407
Pannonia,.....	387
Paphlagonia,.....	50; 94; 292; 349; 355; 383; 428
Paphlagonlar,.....	60
Paphlagonialar,.....	260
Parionlular,.....	288
Parmenio,.....	313- 314
Parthia,.....	363
Peiros,.....	91; 154
Peisistratos,.....	12; 35
Pelaglar,.....	254
Peloponnesos Savaşları,.....	13
Peloponnesoslular,.....	101-103; 254; 271; 279- 280
Peneios,.....	267
Perdikkas,.....	13; 276- 277; 312
Perikles,.....	12; 123; 195; 307- 308; 432
Perinthos, 4; 7; 10; 25; 48; 66; 141; 153; 196; 217- 223;	
.....227; 229; 257; 264; 266- 267; 281; 286; 293; 307;	
.....320; 350; 360; 389; 407; 445	
Perinthoslular,.....	217; 264; 293
Perinthos, 72; 74; 219; 222- 223; 308; 317; 328; 398	
Perkote,.....	230; 236; 372
Pers, 8- 13; 21; 44; 51; 56; 69; 79; 97; 131; 153; 225;	
.....263- 264; 266; 268- 275; 301; 310; 315; 341; 344;	
.....346- 347; 361; 365; 373; 376; 392; 394; 402; 406;	
.....419; 426- 427; 433; 446	
Pers Krallığı,.....	8
Perses,.....	21; 44; 341; 344; 346- 347; 365; 376
Persler, 8-12; 131; 153; 263- 264; 266; 269; 271- 272;	
274-275; 310; 315; 361; 392; 394; 406; 427; 433; 446	
Peuke,.....	17; 371
Pharnabazos,.....	100; 234; 294; 297- 299
Pharnabazos,.....	382
Pharnakes,.....	81; 100; 112; 378
Pharsalos Savaşı,.....	23
Phasis,.....	94; 377
Philippi,.....	23; 67; 164; 398
Philippoi,.....	65; 371
Philippopolis,.....	16; 24- 25; 65; 74; 352
Philippos, 16; 19- 21; 110; 197; 211; 221; 274; 277;	
.....301- 302; 305; 307; 319- 321; 323- 324; 352; 360;	
.....364; 367- 369; 374- 376; 381	
Philippus, 188; 206; 308; 317; 324; 326- 330; 332;	
.....334; 338- 341; 345; 356; 382- 383; 399	
Philotimus,.....	190
Phoenika,.....	84; 292; 349
Phoinike,.....	121
Phokaiialar,.....	375

Phokion,..... 123; 196; 221; 308
 Phokis,..... 35; 64; 275; 365
 Phormion,..... 274; 276
 Phrikios,..... 256
 Phryg, 4-6; 8; 50-51; 61; 70; 80; 93-94; 111; 114-116;
 125; 244; 260; 292; 312; 322- 323; 337; 343; 353;
 360; 365; 370; 383; 387; 413; 415; 442; 446
 Phrygce,..... 4
 Phrygia,..... 61; 115- 116; 312; 383
 Phrygier,..... 5- 6; 8; 51; 365
 Pleistoros,..... 11; 32; 273; 418
 Polis,..... 98; 255
 Polos,..... 107; 286
 Polymbria,..... 7
 Pompeius,..... 22- 23; 84- 85; 130; 199; 213; 315; 349;
 356; 362; 364; 378; 382
 Pontos,..... 2; 14; 22; 41; 56-58; 60; 71; 77- 78; 83; 85;
 94; 99; 108; 109; 111; 113; 119; 149; 153; 161; 185;
 235; 243- 244; 256; 261- 262; 266; 269; 277; 282;
 319; 350; 364; 365- 366; 372; 388; 431
 Poseidon,..... 91; 127; 196
 Potidaia,..... 274; 301
 Praktios,..... 230; 236
 Priamos,..... 115; 245
 Prokonnesos,..... 95; 108; 293
 Propontis, 2; 9; 60; 62- 63; 66- 67; 69; 71; 77; 83; 89;
 108; 113; 116; 121; 130; 138; 190- 191; 195; 209;
 235; 256; 286; 303; 315; 350; 366; 396
 Protesilaos,..... 67; 191; 268; 272; 419- 421
 Provincia Macedonia,..... 22
 Prusias,..... 112; 318; 323; 326; 340; 368; 383
 Pseudophilippos,..... 21
 Ptolemaios,..... 18- 19; 228; 312; 319; 321; 327; 330;
 359; 369- 370; 373; 379- 380
 Ptolemaios Keraunos,..... 18
 Publius,..... 321- 322; 330- 331; 367; 369; 387; 442
 Pulcher,..... 22
 Pydna,..... 3; 21; 346
 Pythia,..... 35- 36

R

Rhaskuporis,..... 23
 Rhaskyporis,..... 380
 Rhea,..... 413
 Rhebas,..... 64
 Rhegium,..... 224; 244
 Rheskuporis,..... 350- 352; 438
 Rhesos,..... 64; 142; 241; 422
 Rhodop,..... 2; 22; 25; 57; 64- 65; 71- 72; 74; 130; 141;
 143; 277; 397
 Rhodos, 104; 109; 111; 247; 292; 295; 305; 319- 320;
 328; 333; 335; 353; 362; 368; 400; 445
 Rhoimetalkes,..... 23- 24; 350; 352; 380; 438
 Roma,..... 3; 11; 20- 24; 26; 43- 44; 46; 60; 68; 70- 71;
 87; 111; 114; 118; 127- 128; 159; 173; 197-198; 203;
 207; 211- 212; 221; 238; 320- 324; 327; 331- 333;
 335- 341; 343; 345-348; 351- 352; 357; 361- 362;
 364- 369; 375- 377; 379; 387; 389; 391; 394- 395;
 400; 402; 405-407; 416; 435
 Romalilar,..... 3; 20- 23; 26; 60; 68; 70- 71; 111; 118;
 207; 320- 324; 327; 331-333; 335-341; 343; 345-346;

..... 348; 351- 352; 357; 364; 366; 368- 369; 376; 379;
 387; 400; 402; 405- 407

S

Sadalas,..... 22
 Sadokos,..... 13- 14; 276
 Sagalassos,..... 17
 Salmysesos,..... 9; 14; 17; 58; 225- 226
 Salmysesos,..... 4; 50; 161- 162; 225- 226; 263; 431
 Samos,..... 7; 59; 101- 102; 247; 257; 262; 274; 321;
 333; 335
 Samothrake,..... 15; 24; 59; 68; 113; 143; 195; 269; 436
 Sangarios,..... 64
 Sapai,..... 11- 21; 22- 23; 65; 270; 326
 Sapailar,..... 11
 Sapaier,..... 21- 23; 65; 270
 Sardanapollos,..... 128
 Sardes,..... 8; 265
 Sarmatlar,..... 25; 70; 86; 393
 Sarpedon,..... 268
 Satraier,..... 270
 Scipio,..... 120; 193; 208; 321; 336; 339; 367- 369; 376
 Scordiskler,..... 73; 342; 357
 Scythia,..... 25; 64; 315
 Seleucus,..... 207; 330- 332
 Seleukos,..... 18- 20; 212; 321; 359; 370; 376; 381; 445
 Seleukoslar,..... 20
 Selleis,..... 230; 236
 Selymbria, 4; 7; 66; 73; 218; 220; 227- 229; 266; 290;
 293- 294; 311; 330
 Selymbrialilar,..... 293; 311
 Serreion,..... 66; 363
 Serrheum,..... 202; 327
 Sestos,..... 7; 10- 11; 32; 62- 63; 74- 75; 96; 100; 106;
 109; 180; 183-184; 190; 230-240; 264; 267; 271-274;
 279- 280; 292- 293; 295- 296; 299; 309; 320; 362;
 367; 368
 Sestus,..... 67; 72; 171; 237- 239; 310; 312; 328; 382
 Seuthes, 13- 15; 18; 39; 42-46; 48- 49; 167; 186- 187;
 219; 227; 282; 284- 286; 288- 291; 297- 299; 304;
 312; 314; 342; 428-432; 445
 Severus,..... 389- 391
 Sigeion,..... 94; 121
 Sigeon,..... 67; 191; 421
 Sikyae,..... 246
 Silenus,..... 415
 Siliivri,..... 4
 Sindoslar,..... 78
 Sinope,..... 119
 Sintialilar,..... 21; 41; 278
 Sipylos,..... 59; 61; 115
 sirus,..... 27; 244
 Sitaletler,..... 37; 50; 65
 Sitalkes,..... 13- 17; 40- 41; 260; 275- 278; 313- 314
 Skepsis,..... 256
 Skeron,..... 444
 Skylake,..... 94
 Skyles,..... 260
 Skyrmiadlar,..... 9
 Skythler, 2; 6; 8-10; 12; 16; 56; 58-59; 70; 74; 85- 86;
 89; 153; 179- 180; 226; 260- 261; 263; 266- 267; 277;

.....	351; 355; 365; 398- 400; 402; 427; 433
Smyrna.....	336
Solon.....	199; 257
Soter.....	370
Sparadokos.....	14
Sparta.....	100; 105; 295; 305- 307; 433
Stentoris.....	11; 66; 152; 268
Stesagoras.....	181; 253
Stratonike.....	13
Stryme.....	269
Strymon... 3; 9- 13; 15-16; 19; 21; 32; 56- 57; 59; 65;217; 248; 267; 310; 346
Sulla.....	22; 84; 203; 349- 350; 365
Suriye.....	19; 94; 435
Syrakousalılar.....	360
Syria, 11;27;197-198; 211-212;238;312;319;366-370;374; 379; 392; 413
Syrnos.....	17; 68; 143; 150; 371

T

Tacrus.....	66; 169
Tanais.....	70; 325; 355; 399
Tarcondimotus.....	358
Taurika.....	56; 180
Tauropolos.....	346; 412
Tauroslar.....	18
Tearos.....	9; 153; 242; 262
Telmissos.....	323; 443
Tenedos.....	62; 121; 155; 253
Teris.....	12- 13; 40; 42; 48; 260; 275- 277; 290
Teuthrania.....	61; 115
Thasos.....	15; 24; 68; 204; 269; 275; 295; 320; 330
Thebai.....	279; 395
Thebaililer.....	279
Themiscyra.....	225
Themiskyra.....	78
Theodosios.....	448
Theodosius.....	26; 403
Therma.....	13; 276
Thermedon.....	78
Thermodon.....	225; 447
Thermopylai.....	20; 365; 369
Theseus.....	143
Thessalia.....	64; 313; 334; 338- 339; 344; 357; 361;
.....	363; 366; 373; 375; 382
Thrace.....	1
Thracas.....	1
Thracia, 1; 23- 26; 63- 66; 68- 69; 72- 75; 82- 83; 86;120-121; 132-134; 151; 174-175; 193; 200; 210; 244-
.....	245; 248; 303- 304; 315; 317; 326- 327; 330- 334;
.....	336- 342; 344-346; 357- 358; 382- 384; 387- 388;
.....	390- 396; 398- 407; 410; 443; 447- 448
Thraika.....	256
Thraike.....	1
Thrake.....	1
Thrakia.....	1- 5; 7; 10- 11; 17- 20; 22; 24- 27; 33; 50;
.....	56- 57; 70; 73; 105; 148; 190; 260; 265; 269- 270;
.....	276- 277; 281; 283; 290; 312; 324- 325; 350- 352;
.....	364; 366- 367; 375; 438- 439; 444
Thraklar, 2-12; 16- 17; 19; 22- 23; 32- 33; 38; 48- 50;56- 61; 63; 71; 73; 91; 94; 142; 149; 154; 185; 190;

206;218; 225; 241-242; 254; 260; 263; 265; 270;273;275;277-284; 289-291; 298- 299; 302; 304; 307-308;
.....	310- 311; 313- 314; 318- 319; 321; 326; 328- 331;
.....	337-338; 341-344; 346; 348; 353; 355-357; 361; 363-
.....	366; 369; 371-377; 379; 381-383; 387; 396; 410;414-
.....	415; 422- 428; 430- 435; 437- 441; 444- 447
Thrassa.....	1
Thrasybulos.....	15; 106- 107; 295; 299- 301
Thrasyllös.....	102; 233; 293
Thrax.....	1
Threikes.....	1
Thynia.....	50; 162; 226
Thynler, 3- 4; 6; 8- 9; 14; 37; 39; 48- 51; 65; 83; 226;260; 288- 289
Tiberius.....	23- 24; 350- 352; 438
Timon.....	130
Timotheos.....	274
Tissaphernes.....	103
Tmoloslular.....	416
Tomi.....	25; 74
Toroslar.....	20
Traianus.....	24; 74; 397
Tralleis.....	323
Tranipsalar.....	3- 4; 14; 39; 52; 288
Trapezoslular.....	282
Transililer.....	425
Trebellenus Rufus.....	351- 352
Triada.....	65
Triball.....	14; 16- 17; 23; 64- 65; 150; 277; 361; 371;
.....	374
Triballer.....	14; 16- 17; 23; 277; 374
Tristasis.....	67; 138; 195
Troas.....	62; 94; 113; 256; 319; 336; 353
Troia.....	2; 5; 7; 62- 63; 92; 112; 114; 127; 142; 196;
.....	256; 267
Troiahlılar.....	2; 5; 112; 114
Tuna.....	2- 3; 6; 13; 16- 17; 23; 345; 394; 404
Tylis Krallığı.....	19
Tyrodiza.....	218; 267

U

Ukrayna.....	26
--------------	----

V

Valens.....	26
Valentinus.....	174; 396- 398
Vardar.....	2- 3
VI. Mithradates.....	22
Via Egnatia.....	20; 76; 162
Vizigoth.....	26
Vulso.....	3; 20

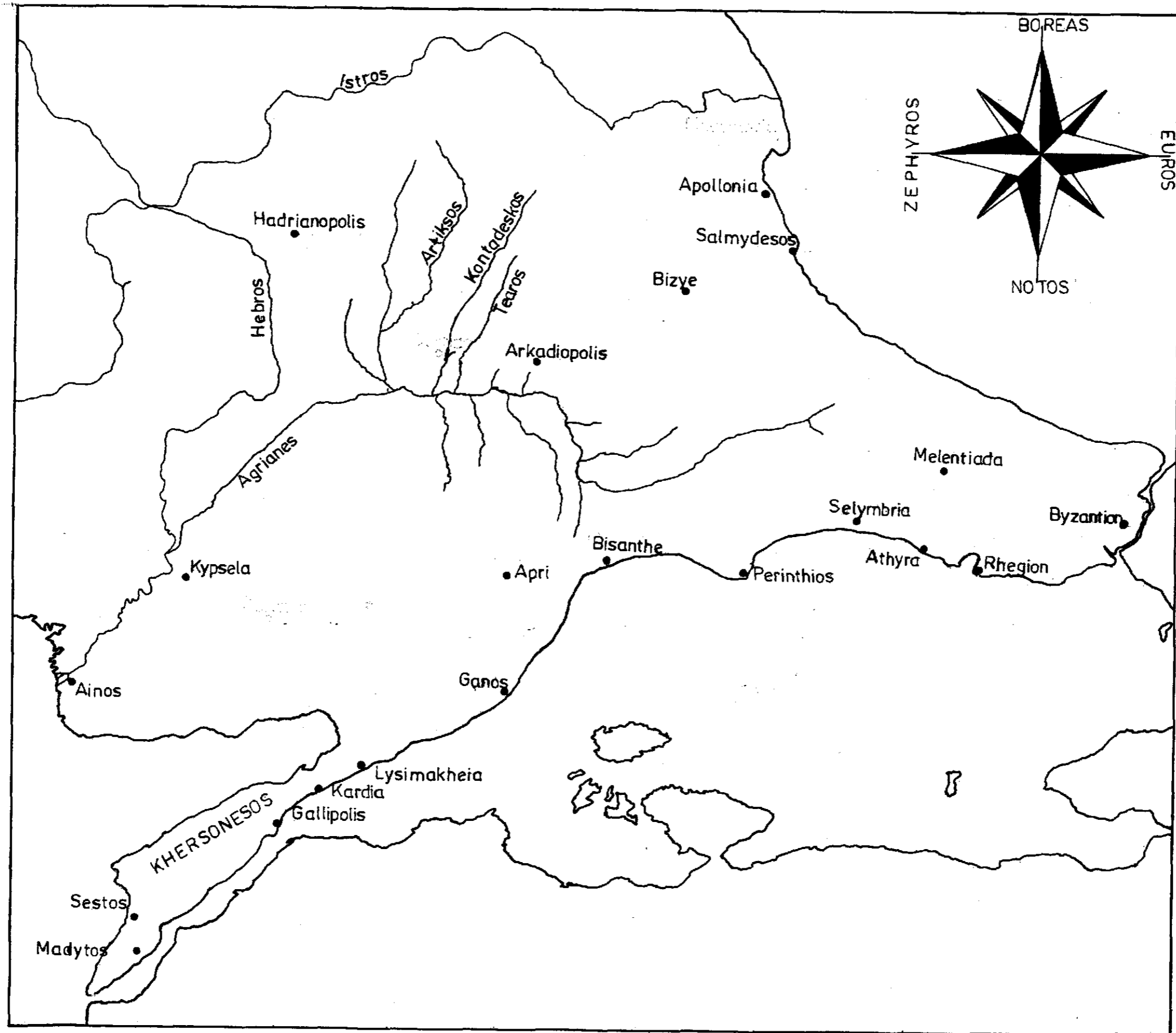
Y

Yarumburgaz Mağarası.....	4
Yunan, 5; 7; 10-11; 13; 15; 17; 22; 32; 36; 42; 48- 49;58; 68; 70; 85; 94; 97; 99; 124- 125; 128; 179; 184;
.....	190; 205; 219; 226;256; 261; 265;268-273; 280- 284;
.....	289-291; 297; 303; 308- 309; 312; 320; 323- 324;
.....	327;329; 350; 354; 360-361; 363- 364; 369; 375-376;

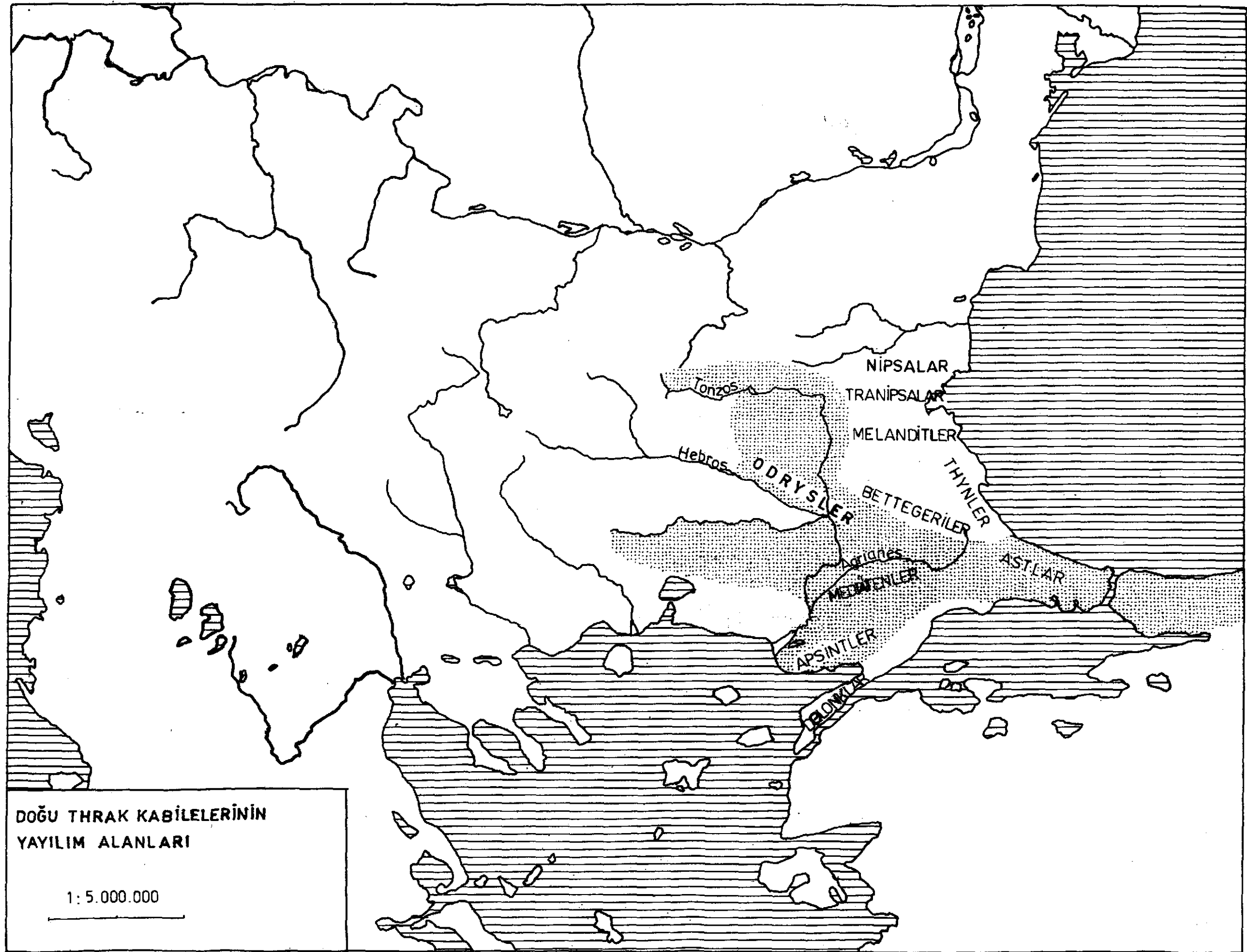
.....379; 391; 414; 428- 431; 434; 438; 448
Yunanistan, 5; 10- 11; 17; 22; 68; 94; 190; 205; 268;
271; 281-282; 309; 312;320;323; 327; 329; 354; 361;
.....364; 369; 376; 379; 391; 448
Yunanlılar, 7; 13; 15; 32; 36; 42; 48- 49; 58; 70; 97;
99; 124-125; 128; 184; 219; 226; 261; 269-270; 271;
273; 280-281; 283-284; 289-291; 297; 308; 320; 350;
.....354; 360; 363; 369; 375; 414; 428; 431; 434; 438

Z

Zephyr,.....73; 442
Zeus,..... 92; 268; 381; 416; 422- 423
Zopyrion,..... 17

Harita I

DOĞU THRAK KABİLELERİNİN
YAYILIM ALANLARI

1: 5.000.000

Harita II

